

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_202275

UNIVERSAL
LIBRARY

ಮನೋರಂಜನ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ, ಪ್ರಕಟನೆ.

ಎನ್ನೆ—ವಿಕಾಂಕಗಳು

(ವಿಕಾಂಕಗಳ ಸಂಕಲನ)

೨೯ ಎನ್ನೆ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಎಂ. ಎ , ಬಿ.ಪಿ.,

ನವ್ವಂಬರ್-೧೯೪೭

ಮನೋರಂಜನ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ, ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಕಾಶಕರು
ಶ್ರೀ ಬೆಳಗಾವಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು
ಮನೋರಂಜನ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ,
ಧಾರವಾಡ

ಬೆಲೆ:
ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ

ಮುದ್ರಕರು
ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಬಿ. ನವಲೂರ,
ಹಿಂದಮಾತಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯ,
ಧಾರವಾಡ

ಮುನ್ನುಡಿ

ಅಣ್ಣ ಎನ್ನೆಯವರ ಏನಕ್ಕೇ ಏಕಾಂಕಗಳಿಗೆ ಮೊದಲುನುಡಿ ಬರೆಯುವ ಭಾರ ನನ್ನದಾಗಿದೆ. ಎನ್ನೆಯವರ ಸರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಕನ್ನಡಿಗನಿಲ್ಲವೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಲೇಖನಿಯನ್ನೆತ್ತಿದ್ದು ಏಕಾಂಕ ಬರೆಯುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ! “ಇಲೆಕ್ಟನ್” ಎಂಬ ಮೊದಲನೇ ಏಕಾಂಕ ಬರೆದು ಅವರು ನಾವಗಂಕಿತ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಕಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. “ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ” ಯ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ವಡಸಾಲಿಗೆ ತರಲು “ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಬ್ಬ” ನೆರವೇರಿಸಿದರು. “ಮುಂಗಾಲು ಪುಟಿಗೆ” ಯಿಂದ ಹರಟೆಗಾರರೆಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಸಿ “ಸಾವಿನುಡಿ” ಯ ಅಂಚಿಗೆ ನಿಂತು ಜೀವನದ ಕಹಿಸಿಹಿಗಳನ್ನನು ಭವಿಸಿ, ಈಗ ಮುಂಬಯಿಯ ಕನ್ನಡ ಬಾನುಲಿಯ ಕೇಂದ್ರಾಧಿಸತಿಗಳಾಗಿ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ರಸದೂಟವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಬಂಧುಗಳ ಆಪ್ತಮಿತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

“ಚಂದ್ರಹಾಸ” ಎಂಬ ಪಂಪಾ ಪಿಕ್ಟರ್‌ಫದವರ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಕತೆ-ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ “ರೇಡಿಯೋ ಕವನಗಳು” ಎಂಬ ಇವರ ಚಿಕ್ಕ ಕವನಸಂಗ್ರಹವೂ ಬೇಗನೇ ಹೊರಡಲಿದೆ. ಗಿಡಗಿಡ ಹಾರಾಡುವ ಗಿಳಿಗೂ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಸುವ ಹಂಬಲ ಇವರಿಗಿದೆ!

ಇದರು ಬರೀ ನಾಟಕಕಾರರಲ್ಲವೆ ನಟರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಗದುಗಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಳ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ.

ಹೀಗೆ ನಾಟಕವಾಡಿ, ಹರಟೆಹೊಡೆದು, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿ ಕವಿಗಳಾಗಿ ಇನ್ನಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುವರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. “ಹೊಸಜಲ ಹೊಸನೇಲ ಹೊಸಜನ” ಎನ್ನುತ್ತ ‘ಮುಸಾಫಿರಿ’ಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಇವರ ಹಂಬಲ ಕೊನರುವದೇನೋ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು?

ನಾಡಗುಡಿಯನೇರಿಸುವಾಗಲೇ, ಇವರು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಗುಡಿಯನ್ನೂ ಏರಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ—ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಏಕಾಂಕಗಳ ತಂತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಗಿಯಾದುದು. ಅದು ಸಣ್ಣ ಕತೆಯಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಏಕಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳ ಮುಖಾಂತರವೇ ಕತೆಯ ಓಟಿ ವಾತ್ರ ವರಿಪೋಷಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಕಂಪನಿಯ ನಾಟಕಗಳಿಗೂ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಏಕಾಂಕಗಳಿಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಉತ್ತರ ದ್ರವ್ಯವಷ್ಟು ಅಂತರ. ಕಂಪನಿಯ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾಮಯತೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತಿನ ಆಡಂಬರ, ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳ ರುಗರುಗುಗಾಟವನ್ನೇ ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಆಡಂಬರದಲ್ಲಿ ಕತೆಯ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ವಾಸ್ತವಿಕತೆ ನ್ಯಾಭಾವಿಕತೆಗೆ, ಇಂಬಿಲ್ಲದಾಯಿತು; ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಾಯಿತು.

ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಕನ್ನಡ “ಕೈ” ಮರಗಿತ್ತು. ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು, ಆಡಬೇಕು ಸಮಾಜದ ಟೊಳ್ಳುಗಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಮಾಜವನ್ನು ಹಿಂಸಿಸದೆ, ಸಮಾಜದ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿ ಸಿಂತರು ಕೈಲಾಸರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೈಲಾಸದಂತಿದ್ದ ದಿ|| “ಕೈ” ಯವರು “ಏಕಾಂಕ ಏಕೈಕ ವೀರ” ರಾಗಿ ಹೋದರು. ಏನೈಯವರೂ “ಏಕಾಂಕ ವೀರ”ರಲ್ಲೊಬ್ಬರೂ ಏಕಾಂಕದ ಬಿಗಿಯಾದ ತಂತ್ರವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಏಕಾಂಕ ವೀರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ನ್ಯಾಭಾವಿಕತೆ, ವಾಸ್ತವತೆ ಒಪ್ಪು ಪಡೆದಷ್ಟೂ ಕತೆಗೆ ಪೂರ್ಣತೆ ಬರುವ ದೆಂಬ ಮತ ಎನ್ನೆಯವರದು. ಇವರ ಏಕಾಂಕಗಳೆಲ್ಲ ನಾವು ಕಾಣುವದು ಈ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನೇ. ವಾಸ್ತವತೆಯ ದರ್ಶನ ಇವರ ಏಕಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚಳ ದಾಗಿ ಮೂಡಿದೆ. ಜನಜೀವನದ ಕನ್ನಡಿಯೇ ಇವರ ಏಕಾಂಕಗಳು. “ಏಕಾಂಕ ವೀರ” ನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇವರು ಪ್ರಯಾಸಪಟ್ಟು, ಏಕಾಂಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಕಂಡುಂಡ ಬಾಳನ್ನೇ, ಏಕಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏಕಾಂಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಮಾಜ ದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಾತ್ರಕ್ಕೂ ಜೀವಕಳೆ ಕಟ್ಟುವ ಕೈ ಚಳಕ ಇವರಿಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇವರ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿ ನಿರ್ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. “ಸಾಹಿತಿಯ ಶ್ರಾದ್ಧ,” “ದಿವಾಳಿಯ ದಶಮ-ಗೃಹ” ಹಾಗೂ “ಅಹಲ್ಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ”ದಲ್ಲಿಯ ರಂಗಸೂಚನೆಯನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಪಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿ, ದೃಶ್ಯ ರಚನೆ, ಕಾಲಮಾನಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏಕಾಂಕದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇ ಹಿಡ್ಡೆ ಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪಕತೆ ಬೇಕು. ಈ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿಯ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ನಾವು “ ನಾರೀಪ್ರಚಾರ ” “ ಸತಿ-ವೃತ ಶಿರೋಮಣಿ ” ಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ

“ ಮದುವೆಯಾಗದ ಹೆಣ್ಣಿಗಿಂತ, ಮದುವೆಯಾಗದ ಹೆಣ್ಣುಪಡೆದ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಗೋಳು ಒಂದ. ಮಹಾ ಸಮಸ್ಯೆ ” ಎಂಬ ಮಾತು “ ಅಹಲ್ಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ ” ಹಾಗೂ “ ನಾರೀ ಪ್ರಚಾರ ” ದಲ್ಲಿ ನಿರರ್ಥನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. “ ಅಹಲ್ಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ ” ದ ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ಅನ್ವರ್ಥಕ ಅಭಿಧಾನವುಳ್ಳವಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವಧುವಾಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಅವಳ ಮಗಳು ಅಹಲ್ಯೆಗೆ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೂವರ ಮಸ್ತಕರ ದಾಳಿಯನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿ ಎನ್ನೆಯಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೆಂಗುಸರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಾತುಗಳು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಇವರ ಲೇಖನಿಯಲ್ಲಿ ಲೇಖನವವು. “ ದೇವರು ಈ ಹೆಂಗುಸರಿಗೆ ಮೈಯೊಳಗೆ ಸಿಟ್ಟು, ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ನೀರು ಇವೇ ಎರಡು ದಯವಾಲಿಸಿದನೇನೋ ” ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಇವರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅವಲೋಕನ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು.

“ ಮಾವ ಅಂದರ ಕುಬೇರ ಅಲ್ಲ. ಬಾಯಿಸತ್ತ ಮಾವನಲ್ಲ. ಅಂನೇ ಶತಮಾನದ ಮಾನವನಾದ ಮಾವ. ” ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮಾವನ ಪರವಾಗಿ ದಿನಾಳಿಯ ದಶಮಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“ ಪುರಾಣದ ಪೂರ್ವರಂಗ ” ಗಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಹೆಂಗುಸರ ಹರಟೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಎಂಥದೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು.

“ ನಾರೀಪ್ರಚಾರ ” ದಲ್ಲಿ ಕಾವು ಏರಿ ಆವೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವ ಕಾವೇರಿ, ಹೆಂಗುಸರು ಅವಿವಾಹಿರಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂದು ವಚನ ಕೊಟ್ಟ ಕಾವೇರಿ, ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ವಿವಾಹಬದ್ಧಳಾಗುವಳು. ಇಂದಿನ ಮರಾಠಿ ಕಲಿತ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಅನಾದರೂ ಅನಾಸೆಗಳ ವಾಸ್ತವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಾವು ಈ ನಾರೀ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

“ ಎ. ಆರ್. ಪಿ. ಪ್ರಹಸನ ” , “ ಟಿಲಿಫೋನ ಟಾಕೀಜ ” ಇವು ನಾಟ್ಯಭಟದ ರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಏಕಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಸೇರಿಸಿದರೋ ತಿಳಿಯದು. ಎ. ಆರ್. ಪಿ. ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ ದಾಳಿಗಿಂತ ಹೆಂಡತಿಯ ಅಕ್ರೋಶ ಅರ್ಭಟಿಯ ದಾಳಿ ಭೀಕರತರವಾದುದೆಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನರುಹಿದ್ದಾರೆ.

“ ಸತಿವೃತ ಶಿರೋಮಣಿ ” ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವ ಏಕಾಂಕ. ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಿನ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಪಲ್ಲಟನ ಮಾಡಿದರೆ, ಆಗುವ ಅನಾಹುತ, ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯನ ಸಮತೂಕವೃತ್ತಿ, ಗಂಡನ ಸಾತಿವೃತ್ಯ, ಹೆಂಡತಿಯ ತಿರಸ್ಕಾರ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಚಿತ್ರಣ ಪ್ರಶಂಶನೀಯವಾಗಿದೆ. ಗಂಡ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವನೆಂಬುದು ತನಗೇ ತಿಳಿಯದು. ಈ “ ಸತಿವೃತ ಶಿರೋಮಣಿ ” ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನಾದವನು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ನೋಡಲಿ!

ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತವರ ಪಾಡು, “ ಅಹಲ್ಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ ” ದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ತಾಯಿಗಾಗಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುವ ನಟನೆ ಮಾಡುವ ಮಾದರಿ ಅಹಲ್ಯೆ. “ ಸಾಹಿತಿಯ ಶ್ರಾವ ” ಇದೊಂದು ಉತ್ತಮ ಏಕಾಂಕ. “ ನಾಟಕಕಾರನ ಯಶ ಓದುಗರನ್ನು ಗುಂಗುಹಿಡಿಸುವ ಗುಣದಲ್ಲಿದೆ ” ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತಿಯ ಒಂದೊಂದು ಮಾತೂ ಮೊನೆಯಾಗಿದೆ. ಬರೆದದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಮುದ್ರಣವಾಗಬೇಕೆಂಬ ತರುಣರ ಹವ್ಯಾಸ. ಸಾಹಿತಿ ಎನಿಸಿಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ತರುಣರ ಹಿರಿಯ ಹಂಬಲ, ಸಾಹಿತಿ “ ಸಾಯಿತಿ ” ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ನುರಿತ ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಯ ಅನುಭವಜನ್ಯ ವಿಚಾರಗಳು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಶಂಶನೀಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಏಕಾಂಕ ಓದುವುದರಿಂದ ಓದುಗ ಭಾವ ನಿರ್ಭರತೆಯಿಂದ ಭಾವಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಕಾಣುವನು ನಾಟಕಕಾರನಿಗೆ ಓದುಗನಿಂದ ಇದಕ್ಕಿಂತೂ ಇನ್ನಾವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಹುವಾನ ಬೇಕು ?

“ ಹಿನ್ನಡೆದ ವೀರನು ” ಪ್ರೇಮಾಲಾಪನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುನ್ನ ಡೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುವ ಯು.ಟಿ.ಸಿ. ಪರಿಷತ್ತು ಇದೂ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಏಕಾಂಕ. ಉಡುಪಿಯ ಟೀ ಕ್ಲಬ್ಬುಗಳಿಂದಲೂ, ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ, ಕನ್ನಡಭಾಷಾ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಮನಗಾಣುವೆವು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ವಾಣವಾದುದು ಹೋಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಅಂವ ಮೇಲೆ ಭಾರತೀಯ ಹೋಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಡವೇ ?

“ ಕ್ರಾಂತಿಪಟ ” ಕನ್ನಡ ವಾಕ್ಪಟಗಳ ಭವಿಷ್ಯ ಸಾರುವ ಏಕಾಂಕ. ತಲೆ ಬರಹದಲ್ಲಿಯ ಜೋರು ಏಕಾಂಕದಲ್ಲಿ ಇಳಿದಿಲ್ಲ. ನಾಟಕಕಾರನಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಂಶ ಏಕಾಂಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಮೂಡಿಲ್ಲ.

‘ ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್ ’ ಇವರ ಮೊದಲನೇ ಏಕಾಂಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಉತ್ತಮ ಏಕಾಂಕ. ಕಾಲೇಜು ಜೀವನದ ಯಥಾರ್ಥ ಚಿತ್ರಣ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಕಾಲೇಜು ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್‌ಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯ ಒದುಗರಿಗೆ ಆಗುವದು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ “ ನಳೋಪಾಯ್ಯನ ” ಏಕಾಂಕ. ಮನೆಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುವ ದೃಶ್ಯ ಇದು. ಓದುಗರನ್ನು ಹಾಸ್ಯಗಡಲಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸಿ ಬಿಡುವದು. ಕೊನೆಗೆ ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆಯ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಾಂಗಿಯೇ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯ ವಿಳರ ಊದುಗೊಳವೆ ಹಿಡಿಯಲಾರ. ಆದರೆ ಊದುಗೊಳವೆ ಸೌಟು ಹಿಡಿಯುವದನ್ನು ಗಂಡಸು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಸೌಟು ಹಿಡಿಯದೆ ಅಶನಕ್ಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಎನ್ನೆಯವರ ಏಕಾಂಕಗಳೆಲ್ಲ ಹಾಸ್ಯಮಯವಾಗಿವೆ. ತಿಳಿಯಾದ ನಿರ್ದುಷ್ಟ ಹಾಸ್ಯ ಏಕಾಂಕಗಳ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದುವೆ ಅವರ ಏಕಾಂಕಗಳ ಗುಣ, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿ ಇವರದಾಗಿದೆ. ಮಾತಾಡುವ ಭಾಷೆಯನ್ನೆ ನಾಟಕವಾಡುವ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿನಿದು ಹಿತಕರವಾಗಿದೆ. ನಾಟಕದ ಅಂಶವು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾಟಕವಾಡಬೇಕಲ್ಲವೇ ?

ನಾಟಕದ ತಲೆಬರಹಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಿದೆ. ನಾವಿನ್ಯತೆಯಿದೆ. ಸತಿವ್ರತ ಶಿರೋಮಣಿ, ಸಾಹಿತಿಯ ಶ್ರಾದ್ಧ, ನಾರೀಪ್ರಚಾರ, ಅಹಲ್ಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ. ಇ. ಇ. ಅಲ್ಲದೇ ಸಿನೇಮಾ ಪ್ರಭಾವವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವದು. ಇನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರ ಮನೋಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಂದಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಮನೋಗತಿಯು ಹೇಗಿದೆ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಲಿರಬೇಕಲ್ಲವಷ್ಟೇ !

ಇಂದಿನದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಕಾಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಳಿನ ಕಾಳಗ ನಡೆದಿದೆ. ಕೂಳಿನ ಕೂಗು ಕೇಳುತ್ತಿದೆ. ಅರಿಕೇಸರಿಯ ಅಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಿಂದುಂಡ

ವಂಪ “ ಆರಂಕುಶವಿಟ್ಟೊಡಂ ನೆನವುದೆನ್ನ ಮನಂಬ ನವಾಶಿ ದೇಶಮಂ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಈ ಕಂಟ್ರೋಲ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅವನಿದ್ದರೆ, ಬನವಾಶಿ ದೇಶವನ್ನು ನೆನೆಯುವದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು ನಮಗಿಂದು “ಆರಂಕುಶವಿಟ್ಟೊಡಂ ನೆನವುದೆಮ್ಮ ಮನಂ ಒಡಲಿಕೆಗನ್ನಮಂ” ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನ್ನವಿಲ್ಲದ ತಲೆಯಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲ್ಸ ತಾನೇ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು? ಕವಿರತ್ನ ಸಾರಸ್ವತ ಭಾಂಡಾರದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೊಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಸಿದು ಕಂಗಾಲಾದವರಿಗೆ ಭಾಂಡಾರದ ಅನ್ನವನ್ನು ತೂರಿ ತೂರಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಭಾಂಡಾರದ ಕೀಲಿ ಕೈ ಎಲ್ಲಿದೆ ಗೊತ್ತೋ? ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ವಿದ್ಯಾ ಸಂಪಾದನೆಯೇ ಆ ಕೀಲಿಕೈ. ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಆಹಾರ ದೊರಕಿಸುವ ಕಲೆ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೇಹಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ಬೇಕಾಗುವಂತೆ ಬುದ್ಧಿಗೂ ಅನ್ನ ಬೇಕು ಆಹಾರಬೇಕು.

ಈ ಬುದಿಯ ಆಹಾರ ಇಂದಿನ ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಬೇಕೆಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಕರ್ತವ್ಯವಿದೆ. ಅವರು ಕುರುಡರಾದರೆ ಭಾರತ ಮುಂದೆ ಸಾಗದ “ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ” ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವಿಂದು ಬರೀ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದರೇನು? ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಅನ್ನ, ಮೈತುಂಬ ಬಟ್ಟೆ, ಉವಾತ್ತ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಕಾರ ಇದಷ್ಟಾದರೂ ಬೇಡವೇ ?

ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಅಳಿಯುವ ಅಳಿಗೋಲು ಯಾವುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ? ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತನ್ನುವಿರಾ? ಅಲ್ಲ. ಕಾರಖಾನೆಗಳೇ? ಅಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣಗಳೇ? ಅಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನೇನು? ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಅಳಿಯುವ ಅಳಿಗೋಲು ಆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕಡಿಗಣಿಸಿ, ಪುರುಷರು ಮುಂದೋಡಲು ನುಗ್ಗಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ವ್ಯಗತಿಯಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣವಿಲ್ಲದ ಹೆಂಗಸರು ಅವರಿಗೆ ಕಾಲೊಡಕಾಗುವರು. ಅವರ ಪ್ರಾಣ ಕುಂಠಿತವಾಗುವದು. ಹೆಂಗುಸರನ್ನು ಹಿಂದೂಡಿ ಮುಂದೋಡುವೆನೆಂಬ ಹಟ ನಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಹೆಂಗುಸು ಬರೀ ಪುರುಷನ ಭೋಗವಸ್ತುವಲ್ಲ, ತ್ಯಾಜ್ಯವೆಂದು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಬೀಸಾಡುವ ವಸ್ತುವೂ ಅಲ್ಲ, ಅಲಸ್ಯ ಮಾಡಿ ಒಗೆಯುವ ಆಟಿಗೆಯಲ್ಲ, ಅವಳಿಗೆ ದೇವತೆಯೆಂದು ಬರೀ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅಬಲೆಯೆಂದು ಕಾರುಣ್ಯಕ್ಕೀಡಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವಳೂ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಪುರುಷರನೋವು ನಲಿವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿಯಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಳಿಗೆ ಕೃಭಾರ ಹಚ್ಚುವಳು, ಪುರುಷನ ಸುಖದುಃಖಗಳ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅವನ ಬಾಳಿಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡುವಳು.

ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಭಾರತದ ಮಹಿಳಾಲೋಕ ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೇನು ಕಂಡುಬರುವದು? ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೊರಜಗತ್ತಿನ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲ. ಮನೋವೈಶಾಲ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಯಾರ ತಪ್ಪು? ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದುದಿ ಅವರ ತಪ್ಪೇ? ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡದ ಅವರ ರಾಷ್ಟ್ರದ ತಪ್ಪು. ಮಂದೋಡುವ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊಡದೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಹಿಂದೆ ಜಗ್ಗುವ ವಿಘ್ನ ಸಂತೋಷಿಗಳಾದ ಪುರುಷರ ತಪ್ಪು. ಸೀತಾ-ನಾವಿತ್ರಿಯರ ಕತೆಗಳು ನಮ್ಮ ನೀತಿಯ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ಭದ್ರವಾಗಲು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊಡಲಿ. ಅವರ ತ್ಯಾಗದ ದೀವಟಿಗೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಕತ್ತಲೆಯ ಮಾರ್ಗ ಬೆಳಕನ್ನು ವಡೆಯಲಿ ಅವರ ಕತೆಗಳು ಹೆಂಗಸಿನ ವ್ರಗತಿಯನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟದಿರಲಿ. ಹೆಂಗಸಿನ ದೌರ್ಭಲ್ಯ ಮುಚ್ಚುವದಕ್ಕೆ ಆ ಕತೆಗಳ ಹೊದಿಕೆ ಬೇಡ!

ಸವಾನಹಕ್ಕೆಂಬ ಹುಚ್ಚುಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗುಸು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವದು ಬೇಡ. ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಹುಚ್ಚುಸ್ವರ್ಧಿ ಬೇಡ. ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಹಿತಕರವಾದ ಸಾಮರಸ್ಯವಿರಲಿ. ಗಂಡುಸನ್ನು ಕಂಡು ಹೆಂಗುಸು ಮೂರು ಮೂರು ಜಿಗಿಯುವದು ಬೇಡ. ಹೆಂಗುಸನ್ನು ಕಂಡು ಗಂಡುಸು ಮೂರು ಮೂರಿಯುವದು ಬೇಡ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣಗಳಿವೆ. ಆ ಗುಣಗಳ ವಿನಿಮಯವಾಗಲಿ ಹೆಂಗುಸು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ದಯಾಶೀಲಳು; ಭಾವನಾಪ್ರಧಾನಳು. ಗಂಡುಸು ಕಾರುಣ್ಯದ ಮೂರ್ತಿ; ಬುದ್ಧಿಪ್ರಧಾನ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಗಂಡುಸು ಭಾವ, ದಯಾ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಂಗುಸಿಂದ ಪಡೆಯಲಿ. ಬುದ್ಧಿಯ ಪ್ರಖರತೆ, ಕಠೋರತೆ

ಯನ್ನು ಹೆಂಗುಸು ಗಂಡುಸಿಂದ ಎಡೆಯಲಿ. ಹೆಂಗುಸಿಂದಲೇ ಗಂಡುಸು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ವಡೆದು ಗಣ್ಯಜೀವಿಯಾಗಿ ಬಾಳಲಿ ! ಪರಸ್ಪರ ರಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಗಲಿ !

ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ವಂಡಿತರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಹೆಂಗುಸಿಗೆ ದಯಾಶೀಲ ಹೃದಯ ರಚನಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿ ಇದೆ. ಹೆಂಗುಸಿನ ದಯೆಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ರಚನಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ, ಗಂಡುಸು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮತೂಕವಿರಲಿ. ಸಾಮರಸ್ಯವಿರಲಿ “ ಗುಣಾಃ ಪೂಜಾಸ್ಥಾನಂ ಗುಣಿಷು ಸ ಚ ಲಿಂಗಂ ನ ಚ ದಯಃ ” ಎನ್ನು ವಂತಾಗಲಿ. ಹೆಂಗುಸಿನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ಭರದಿಂದ ಸಾಗಲಿ. ಅರ್ಧ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಭಾರತೀಯರು ಎಂದಿಗೂ ಬಾಳಲಾರರು. ಅಂಥ ಅಜ್ಞಾನದ ಬಾಳು ಬೀಳು ಬಾಳು, ಹಾಳು ಬಾಳಾ ದೀತು !

ಈ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನಾಟಕಕಾರರು ಏಕಾಂಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಿ. ಇಂದಿನದು ಸಂಧಿಕಾಲ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ವಿಚಾರಗಳ ತಾಕಲಾಟ ನಡೆದಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಮನೋಗತಿ, ವಿಚಾರಗಳ ಕೋಲಾಹಲ ಚಿತ್ರಿಸಲು ಮಹಿಳೆಯರೂ, ಮಹ ನಿೀಯರೂ ತಮ್ಮ ಲೇಖನಿಗಳನ್ನೆತ್ತಲಿ. ಹೆಂಗುಸರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಮಹನೀಯರೂ ಏಕಾಂಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ವಿಚಾರ ದೋಹನ ಮಂಡಿ ಸಲಿ ! ಮಹಿಳೆಯರೂ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ವಾಗಿ ಮಂಡಿಸಲಿ. ಬೇರೆಯವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಲಿ !

ಎನ್ನೆಯವರ ಏಕಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ೧೦-೧೫ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನ ಮಾತ್ರ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ ಇಂದಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನ ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿ ಅವರಿಗೆ ಬರಲಿ. “ ಪುರಾಣದ ಪೂರ್ವರಂಗ ” “ ದಿವಾಳಿಯ ದಶಮಗ್ರಹ, ” “ ನಾರೀಪ್ರಚಾರ ” ಇವುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನ ಹಳೆಯ ವಿಚಾರಗಳ ಚಿತ್ರಣವಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಸ್ತ್ರೀ ಜೀವನವನ್ನೂ ಹೊಸ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ಕಣ್ಣು ಅವರಿಗೆ ಬರಲಿ. ಕಾಲ ಸರಿದಂತೆ ಹಿರಿಕಿರಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮನೋಗತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆ

ಯಾಗಿದೆ. ಆ ಬದಲಾವಣೆ ಲೇಖನಿಗಳಲ್ಲಿಯಲಿ! ಕಾಗದಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಲಿ! ಹಿಂದಿನ ಹಳೇ ಜೀವನ ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಬೇಡ. ನಮಗೆ ಹಳೆರಾಗ ಬೇಡ. ಹೊಸ ಬೆಳಕು ನೀಡುವ ಹೊಸ ರಾಗ ಬೇಕು. ಸಾಹಿತಿಯ ಶ್ರಾವ್ಯ, ಸತಿವೃತ್ತ ಶಿರೋಮಣಿ, ಯು. ಪಿ. ಸಿ. ಪರಿಷತ್ತು ಇವು ಮಾತ್ರ ಅವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಏಕಾಂಕಗಳು. ಅಣ್ಣ ಎನ್ನೆಯವರಿಗೆ ಭಾವಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸುವ ಕೆರಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಆ ಶಕ್ತಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಏಕಾಂಕಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗ ವಾಗಲಿ! ಇಂದಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಮನವೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ, ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿಯ ಕ್ರಾಂತಿ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಾನ ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೊಸ ಏಕಾಂಕಗಳನ್ನು ಅಣ್ಣ ಎನ್ನೆ ಹೊಸೆಯಲಿ. ಹಳೆಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ಪ್ರಾಸದ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಹಾಸ್ಯ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಹೊರಟು ಕೆಲಸಿಡಿ ಹಾಸ್ಯ ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ. ಆ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಎನ್ನೆ ಹವಕ್ಕೆ ತರಲಿ! ಕೆಲವೇ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವನಿರ್ಭರತೆ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಅಭಾವ ನಿರ್ಭರತೆ ಭಾವಸಮಾಧಿಯ ಗುಣ ಎಲ್ಲ ಏಕಾಂಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧಿಸುವಂತಾಗಲಿ. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬರೀ ವಾಸ್ತವೀಕತೆಯ ದರ್ಶನ ಬೇಡ. ಆ ವಾಸ್ತವತೆ ಆದರ್ಶಗಳು ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬರಲಿ. ಸಮಾಜವ ಮುಂದೆ ಬರೀ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನಿಡುವುದು ಬೇಡ. ಸಮಸ್ಯೆ ಬಿಡಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ನಾಟಕಕಾರನು ತೋರಿಸಲಿ. ಆದರ್ಶ ವಾಸ್ತವತೆಗಳ ಸಂಗಮವೇ ಉತ್ತಮ ಏಕಾಂಕದ ಒರೆಗಲ್ಲು. ಇಂಥ ಅನೇಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಎನ್ನೆಯವರು ಬರೆಯಲಿ! ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯಲಿ, ಕವನಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿ, ಅವರ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಲಿ! ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಲು ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು. ಮುಖಚಿತ್ರ ಮೇಲೆ ಸರಸತಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎನ್ನೆಯವರ ಭಾವಚಿತ್ರವಿದೆ. ಸರಸತಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವೆನೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಡ. ಆ ಹೆಮ್ಮೆ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಚ್ಯುತಿಮಾಡದಿರಲಿ! ಸರಸತಿ ಎಷ್ಟಾದರೂ ತಾಯಿ. ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಉಕ್ಕಿಬಂದು, ಮಮತೆಯಿಂದ ಮುದ್ದು ಮಗನನ್ನು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅದು ಅವಳ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಸೌಜನ್ಯ. ಈ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಮಗನ ಹೆಮ್ಮೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಾರದು. ವಾಣಿಯ ಕೃಪಾಪ್ರಸಾದ ನಿರಂತರವೂ ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸಲಿ!

ಅಣ್ಣ ಎನ್ನೆ, ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿದರು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಎನ್ನೆ
ಏಕಾಂಕಗಳಿಗೆ ಇದು ಮುನ್ನುಡಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ತೊದಲ್ಲುಡಿ ಇದು.
ಸಹೃದಯರು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರ ಮನೋ
ಗತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತನಾಡಲು ಮುನ್ನುಡಿಯ ಭಾರಹೋರಿಸಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು
ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಣ್ಣ ಎನ್ನೆಯವರಿಗೆ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಅಭಾರಿಯಾಗಿ
ರುವೆ.

ವಿಜಯದಶಮಿ,
ಸರ್ವಜಿತ್ ಸಂವತ್ಸರ ೧೯೬೯
ವಿಜಾಪುರ

ಜಿ. ಎನ್. ಇಂದಿರಾ

ನನ್ನ ಏಕಾಂಕಗಳು

ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಏಕಾಂಕಗಳು ಈ ಮೊದಲೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ರಂಗ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೂ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಬಹಳ ಏಕಾಂಕಗಳು ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ನಿಮಿತ್ತಾಗಿಯೂ, ಇನ್ನಾವುದೋ ವಿಶೇಷೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. 'ದಿಸಾಳಿಯ ದಶಮಗ್ರಹ' ಜಯಂತಿಯ ದೀವಾವಳಿಯ ಸಂಚಿಕೆಗಾಗಿಯೇ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು, ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಜಾನಾತ್ಮಗಳ ಒಂದು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಚಿತ್ರವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂತು; ಅನೇಕ ರಂಗಭೂಮಿಗಳಮೇಲೆ ಸ್ವಾಗತವನ್ನೂ ಪಡೆಯಿತು. ಜೀವನದ ಉಜ್ವಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯಿಂದ ಗಂಭೀರತೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸುವ ಯತ್ನ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹಾಸ್ಯವೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಏಕಾಂಕಗಳ ಜೀವಾಳ. 'ಸಾಹಿತಿಯ ಶ್ರಾದ್ಧ'ದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ದೃಶ್ಯ ಗಂಭೀರವಾಗಿದ್ದರೂ ನಗೆಯ ಲಹರಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಆ ಗಾಂಭೀರ್ಯ.

ನಾಟ್ಯಭೂಮಿಯ ಪುನರ್ರಚನೆಯಾಗಬೇಕಾದ ಕಾಲವಿದು. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಈ ಏಕಾಂಕಗಳಲ್ಲಿದೆಯೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಈ ನಾಟಕಕಾರನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಏಕಾಂಕ ಒಂದೊಂದು ರಸದ ಲಹರಿ ಮಾತ್ರ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಡುಗಾಟ ಮಾಡಿ ನಗಿಸಿ, ನಲಿಸಿ ಮೋಜು ಮಾಡಿ— ಆಮೇಲೆ ಸಹಜವಾಗಿ ನಾವು ಏಕೆ ನಕ್ಕೆವು, ಎಂದು ಸಭಿಕರು ನಾಟ್ಯಮಂದಿರದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವಾಗ ತಮಗೇ ತಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಒಳ್ಳೇ ಆವೇಶದಿಂದ, ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ, ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಜೀವನದ ಬಣ್ಣವನ್ನೂ ಬಯಲನ್ನೂ, ಸಂಸಾರವನ್ನೂ, ಶೂನ್ಯವನ್ನೂ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕಲೆಯ ಇಂದ್ರಜಾಲ, ಪಂಚವು

ಕಾಣಿಕೆ

ಬಾಳಿನ ಕಹಿಯನ್ನೆ ಸಿಹಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ನಾಟ್ಯ
ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಡುವೇ
ನನ್ನನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕಣ್ಮರೆಯಾದ-

ನನ್ನ ಅರ್ಥಾಂಗಿ

ಇಂದಿರೆಗೆ

ನನ್ನ ಇಂದಿನ ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳೂ ಅರ್ಪಿತ.

- ಒನ್ನೆ

ದಿವಾಳಿಯ ದಶಮಗ್ರಹ

ಪಾತ್ರಗಳು:

- ಹುಚ್ಚರಾಯ:-** ಯತ್ನಕ್ಕೆಂತ ದೈವಕ್ಕೆ, ಧರ್ಮಕ್ಕೆಂತ ವತ್ತಿಗ ಅಧೀನನಾದ,
ಅರುನ್ನು ವರುಷಕ್ಕೆ ನವಾಪಿಸಿದ ವೆನಾರನಾದಾರ
ನಬಾರಜಿಸ್ಪರಾ
- ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ:-** ಹುಚ್ಚರಾಯನ ಎರಡನೆಯ ಧರ್ಮವತ್ತಿ—ಸುಮಾರು
ನಾಲ್ಕತ್ತು ವರುಷದವಳು.
- ವತ್ಸಲಾ:-** ರಾಯರ ಅಕ್ಕೆಯ ಚಿಕ್ಕಮಗಳು.
- ಶಕುಂತಲಾ:-** ರಾಯರ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗಳು.
- ಅಳಿಯದೇವರು:-** ರಾಯರ ಕಿರಿಯ ಅಳಿಯ.
- ಗಾಂಡೂ:-** ರಾಯರ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗ—ಅಲ್ಪವಯಸ್ಸಿನ ಹೊಸ್ತಿಲ
ಮೇಲೆ ನಿಂತಂತೆ—೧೭ ವರುಷ ವಯಸ್ಸು.

[ರಾಯರ—ಕಾನುದಾರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ—ಮನೆಯ ನಡುಮನೆ
ಯಲ್ಲಿ, ರಾಯರ ವಿಚಾರಭರದ ಏರಾಟ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ, ಭರಭರಾಟಿಯಿಂದ
ಸತಸಥಹಾಕುತ್ತಿರುವರು. ಕೆಲನಿಮಿಷ ರಂಗಭೂಮಿ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿದ್ದು ರಾಯರ
ಹೆಜ್ಜೆಯ ಸಪ್ತಗಳದ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಏನೂ ಕೇಳಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಮೇಲೆ
ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉರಳೇಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ
ಈಳಿಗೆಯನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಪಲ್ಲೆ ಹೆಚ್ಚತಡಗುವಳು.
ರಾಯರು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಶತಸಥ ನಡಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿ—]

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಂಭಾಯಿ:—ಹೊರಗೆ ಮಳಿ ಇಲ್ಲಾ, ಭಳಿ ಇಲ್ಲಾ; ಹೋಗ ಬೇಕು ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೆ; ಪೆನಾಶನ್ ಆದರ ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುದ್ದಾ ಹೋಗ ಬಾರದೇನೋ! ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿದರೂ ಮನಿಯೊಳಗಸ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಇನ್ನು ಮನೀ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಜೀಕೋದು ಅಂದರ ಒಮ್ಮೇ. ನಾನೂ ಅದೇ ಹಾದಿ ನೋಡತೇನಿ!

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಂಭಾಯಿ:—ಥಣ್ಣಗ ನಾನೇ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಿಗೆ ಹೊರಟುಬಿಡತೀನಿ.

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನೀನು ಯಾಕ....ನಾನೇ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ದೇಶಾಂತ ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಡತೀನಿ. ನೀನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಇರು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಳಿಯತನ ಮಾಡಿಸಿಗೋತಸ !

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಂಭಾಯಿ:—ಯಾಕದು, ಸುಮ್ಮನೆ ನಾನೇ ಹೋಗಿ ಬಿಡತೀನಿ; ನೀವೇ ಇರಿ ಸುಖದಿಂದ, ತಿಂಗಳಾ ಒಬ್ಬರ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮಿ ಆಯಿತು ಅಂತ. (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಪಲ್ಲೆ ಹಚ್ಚುತ್ತ) ಮುಖ್ಯ ನನ್ನ ನಸೀಬ ಖೊಟ್ಟಿ ಅದ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೇನು ಮಾಡೋದು! ಅದಕ್ಕನೇ ಎರಡನೇ ಸಂಬಂಧ ಅಂದರ, ಕಸಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿ ಅಂಜೋದು. ಮೊದಲನೆಯವಳ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ರಿಗೆ ಐದೈದು ವರ್ಷ ಅಳಿಯತನ ಮಾಡಿಸಿದಿರಿ. (ಕಣ್ಣೀರೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಈಗ ಇರುವಾಕೆ ಒಬ್ಬ ಕಡೆಯ ಮಗಳಿಗೆ, ಒಂದು ವರುಷ ಅಳಿಯತನ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮೈಮೇಲೆ ಮುಗಿಲು ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಬಿದ್ದ ಹಾಂಗ ಮಾಡತೀರಿ. ಆಗಲಿ, ಅದಕ್ಕೇನು ಮಾಡೋದು !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹೂನಸ ಹೂನಸ ಹೂಂ, ಹೂಂ. ಹೂಂ! ಒಮ್ಮೆ ಹೂಂ ಅಂತಂದರ ಅಲ್ಲೇನದು? ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಅದೇ ಮಾತು, ಅದೇ ಕಥಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಂಭಾಯಿ:—ಅದೇ; ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಕಪಾಳಕ ಬಂದ ವ್ಯಾಲೆ, ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಅನ್ನೋದು ಹೂಂ ಅಂತ—ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ತಗೊಂಡ ಹಾಂಗ! ಇಂಥಾ ಪರಿಯಿಂದ ಹೂಂ ಅನಿಸಿಗೊಂಡರ ಆಗೋದಾರಸ ಎನು ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಇಲ್ಲ ನಾರಾಯಳ, ಅಗದೀ ಹೈತ್ಸುರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳತೀನಿ.. ಹೂಂ! ಆಯಿತಿಲ್ಲೋ? ಹೂಂ! ಇನ್ನಾರೆ ಸುಮ್ಮನಾಗತೀ ಯಿಲ್ಲೋ ?

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಹೂಂ-ಹಾಂಗೇ ಸೈ....ಸುಸೂತ್ರ ಒಳಗೇ ಪಲ್ಯಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೋತನ ಕೂಡತೀನಿ; ಮಾತಾಡಿದರ ಮೈನ್ಯಾಲ ಬರತಿದ್ದರ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಕೈಚೆಲ್ಲಿ) ಇನ್ನ ಯಾವ ರೀತಿ ನಿನ್ನ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಆಗೇದ. ಮುಸ್ತಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಹೆಂಡರ ಕೈಯೊಳಗಿಂದನ ಆ ದಶರಥಾ ಹ್ಯಾಂಗಾದರೂ ಪಾರಾದನೋ ಮಾರಾಯಾ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ನಿಮ್ಮ ಹಾಂಗ ಅಂವಾ ಅಳೇತನಾ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಲ್ಲೆ ಅಂತಿದಿಲ್ಲಾ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಅಂತೇ ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಅಡವಿಗೆ ಕಳಿಸೋ ಹೊತ್ತು ಬಂತು ಅವನಿಗೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಹೆಂಡತಿನ ಕಂಡರ ವರಾ ವರಾ ಅಂತ ಕುಣಿದಾಡ ತಿದ್ದನಂತ ಆ ಮಾರಾಯಾ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಏನನ ಮಾರಾಯಳ, ನಿನ್ನಂಥಾರೆ, ಒಬ್ಬಳಿದ್ದರ ಹೇಳತಿದೆ ಅಂವಗ.

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ನನ್ನಂಥಾರೆ ಇದ್ದರ ಅವನ ಪುಣ್ಯಾ! ನಿಮಗೇ ಸಿಗ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಆ ಕೈಕಯಿ ಆಂಥಾರೆ, ಉರಿಸಿ ಒಲೀ ತುಂಬಿಸಲಿಕ್ಕೆ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬೊಳ್ಳನೆ ನಗುತ್ತ) ಇಕಾ, ಹೀಂಗ ಬೇಕಾ ದಷ್ಟು ಮಾತಾಡು. ಆದರ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರಬ್ಯಾಡಾ. ಅಲ್ಲಾ, ಸುಕ್ಕೇ ನೀನೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಾಪ ಮಾಡಿಕೋತೀ; ನನಗೂ ತಾಪ ಕೊಡತೀ !

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಆಗಲಿ, ಹಾಂಗಾದರ ಅಷ್ಟು ನಾ ತಾಸ್ತ ಕೊಡ ತಿದ್ದರ....ಒಳಗೇ ಹೋಗಿ ಪಲ್ಯಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೋತೀನಿ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಜೇಳನ ಕೊಂಡಿ!....ಅಲ್ಲ ಪಲ್ಯಾ ಯಾವುದು ಮಾಡತೀದೀ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ:— ಏನು ಬಾಳ ಮನಿತುಂಬಾ ಪಲ್ಯಾ ತಂದು ಹಾಕಿರಿ....ಹೇಳೋ ಹಾಂಗಿಲ್ಲಾ. ತಿರಗಾಮುರಗಾ ಒಂದು ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿ ಒಂದು ಚವಳಿಕಾಯಿ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹಾಂಗಾದರ ಚವಳಿಕಾಯಿ ಪಲ್ಯಾ ಮಾಡಬೇಕು ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ:—ಮನಿಯೊಳಗ ಕೂತವರು ಆರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರ ಮಾಡತೀನಿ. ಆದರ ನೀವ್ಯಾಕ ನೆರವು ಆದೀರಿ ಹೆಂಗಸಿಗೆ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನನ್ನ ಕರ್ಮ! ಮತ್ತೆ ಮನಿಗೆ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ಅಂದರ....ಬೇಗಂ ಸಾಹೇಬರೇನು? ಅವರು ಒಂದೂ ಕೆಲಸಾ ಮಾಡಬಾರದೇನು ತಾರಮನಿಯೊಳಗ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ:—ಯಾಕಷ್ಟು ಆಡಿಕೊಳ್ಳೋದು ನನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ? (ದುಃಖ ತುಂಬಿ) ವಾವಾ, ಅತ್ತೀಮನಿಯೊಳಗ ಮೈಮುರಿ ದುಡಿದೂ, ಮತ್ತೂ ಇಲ್ಲಿಯೂ ದುಡೀ ಅಂತೀರಲ್ಲ; ಎಂತಹ ಕುಟಕ ಮನಸ್ಸು ನಿಮ್ಮದು?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನೀನು ಕಲಿಸಿ ಇಟ್ಟ ಅಚ್ಚಾನೆ ಇದೆಲ್ಲಾ! (ಒಳಗಿನಿಂದ ವತ್ಸಲೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು)

ವತ್ಸಲಾ:—ಅವ್ವಾ, ಇವೊತ್ತು ನಿನ್ನ ಜರದ ಸೀರೀ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲೇನು ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ:—ಹೂಂ. ಉಟ್ಟುಕೊ; ಆದರ ಜೋಕೆ ಆಂ ! ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಕೊಕ್ಕಿಗೆ ಸಿಕ್ಕೇತು. ನೀ ಜೋಕಿಂದ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡರ ನಿನಗೇ ಕೊಡತೀನಿ ಆ ಸೀರೀ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹೂಂ, ನಿನಗೇ ಕೊಡತಾಳೆ..ಈ ಮನೀನಕ ನಿನ್ನ ಹೆಸರ್ಲೆ ಬರೆದು ಕೊಡತಾಳೆ !

ವತ್ಸಲಾ:—(ಸಿಡುಕಿನಿಂದ) ಅವ್ವಾ, ನೋಡಿದೇನವ್ವಾ? ಒಂದು ಸೀರಿ ಕೊಡತೀನಿ ಅಂದರ ಇಷ್ಟು ಗಡತರ ಮೈಮೇಲೆ ಬರತಾನ; ಸೇರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಂಟಮಟಾ ವಸ್ತಾ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಾ. ಹಾಂಗ ನೋಡಿದರ ನನಗ ಒಂದು ಭಿಂಡೋಲೀ ಸುದ್ದಾ ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟೆಲ್ಲಾ !

ದಿವಾಳಿಯ ಪಶಮಗ್ರಹ

ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ:—ನಿನ್ನ ತೌಡು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಾರವಾ; ಅವರಿಗೆ ಅಜ್ಜೀದ ಮಕ್ಕಳು ಅಂದರೆ ಅವರೇ !

ವತ್ಸಲಾ:—ನಾನು ಮಾತ್ರ ತುಚ್ಛದ ಮಗಳು....ಅಂತೇ ಕಳವೂಟಿ ದಲ್ಲಿ ಸೆಟಗೊಂಡು ಕೂತರೆ, ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಫೋನೋಗ್ರಾಫ್ ಸುದ್ದಾ ಕೊಡಿಸಲಿಲ್ಲಾ !

ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ:—ನನ್ನ ಖೊಟ್ಟಿ ನಶೀಬಾ. ಯಾವ ಕಾಲ್ಗುಣದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿದೆಯೋ ಏನೋ !....ಕಡಿಯ ಅಳಿಯ ಅಂದರ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳೂ ಮನಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಳಿಯತನ ಮಾಡತಾರೆ. ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಿಯಂದಿರು ಮಕ್ಕಳೂ ಅಂತಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಛಂದ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಈ ಅಳಿಯಂದಿರಿಗೆ ಮಾಡಿನಾಡಿಯೇ ನನ್ನ ತಲಿ ಬೆಳ್ಳಗಾಯಿತು ! ಪೆನ್‌ಶನ್ ಆದಮೇಲೆ ಆದರೂ, ತಲಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ಎಳೆ ಚಂಡಿಕೆ ಉಳಿಯಲೀ ಅಂತ ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾ !

ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ:— ಹೌದು, ಈಗೇ ಸುರುವಾಗೇದೇನೋ ಈ ವೈರಾಗ್ಯ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಅಬ್ಬ, ಆನಾಗ ಸಿಗತಿತ್ತು ಹ್ಯಾಂಗ....ಮೇಲೆ ಮುಷ್ಟಿ ಫಂಡು? ಈಗೇನದ ಮುಂಗೈಗೆ ಚಂಡು? ಪೆನ್‌ಶನ್ ಆದ ಕಾಮ ದಾರರು ಅಂದರ, ಓದಿಬಿಟ್ಟ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರ ಇದ್ದಹಾಂಗ. ಕಂಡರ ಸಾವಿರ ಸರ್ತಿ ಸಲಾಮ ಹೊಡೆಯೋ ಸಿಪಾಯರು, ಈಗ ಕಣ್ಣಿತ್ತಿ ಕೂಡಾ ನೋಡೋ ದಿಲ್ಲ. ನಾವೇ ಕೈಮುಗಿದರೂ, ತಿರುಗಿ ಆದರೂ ಕೈ ಮುಗಿತಾರೊ ಇಲ್ಲೋ ಸಂಶಯ.

ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ:—ಸಾಕು ಹೋಗ್ರಿ, ಬರೇ ನಿಮ್ಮ ರಗಳೇ ರಾಮಾ ಯಣನೇ ಆಯಿತು....ಅಲ್ಲಾ ನಾಳೇ ನೀರತುಂಬೋ ಹಬ್ಬಾ; ಬೀಗರಿಗೆ ಪತ್ರಾನಾದರೂ ಹಾಕೀರೊ ಇಲ್ಲೊ ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹಾಕೀನಿ ಮಾರಾಯಳಕ, ಹಾಕೀನಿ. ನಿನ್ನ ಮುಂದ ಯಾರ ಆಟ ನಡೀತದ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ:—ಪತ್ರಾ ಹಾಕಿದ್ದರ ಮತ್ತೆ ಇವೊತ್ತೇ ಬರೋದು; ಟೀಸನ್ನ ಕಾದರೂ ಹೋಗತೀರೊ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ತಪಾಸಣೆಗೆ ಬರೋ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಂತಾ ಮಿಗಿಲಾದರು ಬಿಡು, ಈ ಅಳಿಯಂದಿರಬುವವರು! ನಾನು ಸಬ್‌ರಜಿಸ್ಟ್ರರ್ ಇದ್ದಾಗ ಸುದ್ದಾ ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರ್ ಜನರಿಗೂ ಜೀ ಅಂತಿದ್ದಿಲ್ಲಾ....ಅದೂ ಹೋಗಲಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಒಬ್ಬ ಅಳಿಯಂದಿರೂ ನಮ್ಮ ಸಿಫಾರಸು ಮಾಡೋದಿಲ್ಲಾ. ಈ ಅಳಿಯಂದಿರ ಮರ್ಜೆ ಹಿಡಿಯೋದಂದರ ಅಗದೀ 'ಥ್ಯಾಂಕಲೆಸ್ ಟಾಸ್ಟ್' ನೋಡು. ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಆನಿಸುವ ಅಗಳಿಗೆ ಅಳಿಯ ಅಂದಕೂಡಲೆ, ಅದೂ ಕೂಡಾ ಸೆಪೆದು ನಿಲ್ಲತದಂತೆ!

ವತ್ಸಲಾ:—ಹೌದಪಾ, ನೀಯೇನು ಅಳಿಯನಾಗಿದ್ದಿ ರಲ್ಲಿವೇನು?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಕೇಳು ಆಕಿನ್ನ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಏನು ಕೇಳೋದು ನನ್ನ. ಎಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಉಪಗಾರಕ್ಕೇ ಮಾಡೋಹಾಂಗ ಮಾಡತಾರ, ನನಗೊಬ್ಬಳಿಗೇ ಮಕ್ಕಳು—ಅಳಿಯಂದಿರು, ತಮಗಲ್ಲೇನೋ!....ವಚ್ಚಾ; ನೀ ಸುಸೂತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಮನೀಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಡವ್ವಾ—ಇವರ ಕಡಿಂದ ನೀವು ಅಳಿಯತನ ಮಾಡಿಸಿಗೊಳ್ಳುದೂ ಬ್ಯಾಡಾ; ಅನಿಸಿಗೊಳ್ಳುದೂ ಬ್ಯಾಡಾ! (ವತ್ಸಲೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು ಲಕ್ಷುಂಬಾಯಿಯು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ದುಡುದುಡನೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಾಗ, ಹುಚ್ಚರಾಯನು ಅವಳನ್ನು ಆಡ್ತರುದಿ)

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹೌದ್—ಬಂತೇ ಸಿಟ್ಟು, ತಡೆ ಇಲ್ಲದ! ದೇವರು ಈ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಮೈಯೊಳಗೆ ಸಿಟ್ಟು, ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ನೀರು ಇವೇ ಎರಡು ದಯ ಪಾಲಿಸಿದನೋ ಏನೋ!....ಅಲ್ಲ ಕೂಡ ಬಾ ಇಲ್ಲೆ. (ಅವಳನ್ನು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಕೂಡಿಸಿ)ಒಟ್ಟು ನಿನ್ನ ವಾಸನಾನಾರೇ ಏನದ ಹೇಳಿ ಬಿಡು ಒಂಥಪಾ. ಕೊರಳೊಳಗ ತಾಳಾ ಹಾಕಿ, ದಾಸಕೂಟದ ಮೆಂಬರ್ ಆಗೋತನಕಾ ಸರ್ತಿ.... ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೇ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕತೀನಿ.

ವತ್ಸಲಾ:—(ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಧಾವಿಸುತ್ತ, ಒಂದು ತಾರಿನ ಪಾಕೇಟನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಿಯ ಫಾರ್ಮನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು.) ಅಪ್ಪಾ, ಇದು ನೋಡು ತಾರು. ಹೊರಗೆ ವೋಲ್ಪಮನ್ ತಂದುಕೊಟ್ಟೆ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ಫಾರ್ಮಿನ ಮೇಲೆ ಸಹಿ ಮಾಡುವನು.)

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:— (ಚಡಪಡಿಕೆಯಿಂದ ಮುಳುಗುವ ಹಡಗದಂತೆ ಹೊಯ್ದುಡುತ್ತ) ತಾರು ಯಾಕ ಬಂದಿದ್ದೀತನ ನಮ್ಮವ್ವಾ ಸುಡ್ಡಿ! ಥೂ, ನಮ್ಮವ್ವಾ, ಹಬ್ಬದಾಗ ಇದೇನೂ ಅಂತೀನಿ ಅವಲಕ್ಷಣ! (ಗಂಡನಿಗೆ ಆರ್ತತೆಯಿಂದ) ಮೇಲೆ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರ ಅದನನೊ ಇಲ್ಲೊ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದದನ ತಾರು? ಸೇಕೂ ಅವರು ನೆಟ್ಟಗೆ ದ್ವಾರಂತ ಹೌದಲ್ಲೊ? ಹೀಂಗ್ಯಾಕ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿರಿ? ಹೇಳಬಾರದರೇ ಭಡಾನೆ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ವತ್ಸಲಾ, ಭಡಾನೇ ಇದನ್ನ ಹೊರಗ ಪೋಸ್ವಮನ್ನ ನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಾ. (ನಗುತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿಗೆ) ತಾರೂ ಅಂದರ ಅನಾಹುತನೇ ಇರಬೇಕೂ ಅಂತ ಈ ಹೆಂಗಸರ ಹಟ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಎಲ್ಲಿಯ ಹಟಾ ಬರತದ ಮಣ್ಣಾಗ? ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರ ಅದನನೊ ಇಲ್ಲೊ ಹೇಳಬಾರದರೇ ಭಡಾನೆ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರ ತಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆನೇ ಬರುವ ರಿದ್ದಾರೆ. ಐದನೆಯ ಚಾಣಂತಿತನಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಹಿರಿಯ ಮಗಳು ಇಂದೇ ಬರುವವಳಂತ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—(ನಗುತ್ತ) ಅಯ್ಯಯ್ಯ! ಎಂದ?(ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಮುಖ ಆರಳುವುದು) ಆಕೆ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಇಲ್ಲಾ ಅಂತ ಚಡಪಡಿಕೆ ಆಗಿತ್ತು!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹೌದು, ದುಷ್ಕಾಲ ಒಂದೇ ಆಗಿತ್ತೂ ಅಂತ ನನಗೂ ಚಡಪಡಿಕೆ ಆಗಿತ್ತು. ಆಯಿತು, ಅದಕ್ಕ ಕುಂದಣಾ ಕೂಡಿಸಿದ ಹಾಂಗ, ಅಧಿಕ ಮಾಸ ಒಂದೂ ಆದಂತಾಯಿತೂ ಅಂತ ಸಮಾಧಾನ ಅನಿಸಿತು ನೋಡು!....ಸರಕಾರ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಯಾಕ ರಿವಿಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೂತದ ಅಂತೇನಿ. ಕಾರಕೂನರು ಲಂಚಾ ತಿನಬಾರದೂ ಅಂತ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡೋ ಸರಕಾರ, ಅಳಿಯಂದಿರು ಮಾವಂದಿರ ಸುಲಿಗೀ ಮಾಡಬಾರದೂ ಅಂತ ಮಾತ್ರ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಬಾರದೇನೋ! ಅದ್ಯಾಕ ಮಾಡಬಾರದೂ ಅಂತೇನಿ!.... ಹುಶ್, ಏನು ಮಾಡಲಿ, ನನ್ನ ನತೀಬ! ಸರಕಾರದ ಮಾತು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ; ಹದಿನೆಂಟು ಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ ನನ್ನ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗಾದರೂ ತಲೀ ಅದನನೊ ಇಲ್ಲೊ ಅಂತೇನಿ....ತಲಿ ಗೊಂದೊಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಯೆ ಈ ಹಿಂಡು ಜನರನ್ನ ನನ್ನ ಕೊರಳಿಗೆ

ಕಟ್ಟಿದನೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು?. ಅಥವಾ ಹದಿನೆಂಟು ಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ ಹಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ತಲೀನಕ ಕಟ್ಟಿತ್ತೋ ಏನೋ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಹದಿನೆಂಟು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೋ ಏನು ಐವತ್ತೋ? ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡ ತಿಳಿಯದಷ್ಟು ತಲೀಕೆಟ್ಟು ಹೋಯಿತೋ ಏನು?....ವತ್ಸಲಾ, ಒಳಗೆ ಬಾ. ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಅಡಿಗಿಯ ಮನಿಯೆ ಸೌಖ್ಯ. (ಎನ್ನುತ್ತ ಶಾನೊಬ್ಬಳಿ ಹೋಗುತಳು.)

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹದಿನೆಂಟು ಇಲ್ಲಾ....ಒಂಬತ್ತು!

ವತ್ಸಲಾ:—ಅಪ್ಪಾ, ನಮ್ಮಂಥವರು ಹುಟ್ಟಿ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟ. ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮೊದಲು ಹಡೆದವರಿಗಷ್ಟೇ ಭಾರ; ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಮದುವೆಯಾದವರಿಗೆ ಹಡೆದವರಿಗೆ ಕೂಡಿಯೆ ಭಾರ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹಡೆದ ಮೇಲಂತೂ ಹೊರಸಿಗೂ ಭಾರ!

ವತ್ಸಲಾ:—ಅಪ್ಪಾ ನನ್ನ ಮದುವೀ ಮಾಡೋದರ ಬದಲಾಗಿ, ನನಗೆ ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ತ್ರಿಶಂಕುವಿನ ಸ್ವರ್ಗ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಬೆಳೆದ ಹುಡುಗಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಾನಕ ಅಂತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜದವರು ನನ್ನನ್ನ ಭೂವಿಾ ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಲೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ ಮಾಡದೆ ವಾಸನಾ ಹಿಡಿದು ಬಂದೀನೀ ಅಂತ ಕೆಳಗೆ ಅಟ್ಟಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ವತ್ಸಲಾ:—ನಾನು ಕಲಿತಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಒಬ್ಬಳ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನಾದರೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಶಾಲೆಯ ವಾಸ ರಿಣಿ ಆಗಿರುತ್ತಿದೆ! ಕಲಿತ ಗಂಡಸರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಕೂಡುವ ಹಾಂಗ, ಕಲಿತ ಹೆಂಗಸರು ಮಾತ್ರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಇಲ್ಲ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನಿನಗೆ ಹಾಗೆ ಕಲಿಸಿದ್ದೇ ಅಂದರೆ ಸಬಾರಜಿವ್ವರರ ಮಗಳು ಬಹಳ ಕಲಿತಳೂ ಅಂತ—

ವತ್ಸಲಾ:—ನಿಜವಾಗಿನೂ ನಿಮಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಇಲ್ಲಾ, ನನ್ನ ನೆತ್ತಿ ಕುಕ್ಕಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು....ಈ ಹಾಳೆಯ ಹದ್ದಿನಂತಹ ಹಳೆಯ ಸಮಾಜ!

• **ವತ್ಸಲಾ:**—ಹೆಂಗಸಿನ ಗೋಳು ಅಂದರೆ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹೆಣ್ಣು ಹಡೆದವರ ಗೋಳು ನೆನೆದರೆ, ತಲೆ ಕೆಟ್ಟು ಕಾದುಕಾದು ಸಿಡಿದು, ಸಾವಿರ ಹೋಳು ಆಗುವಷ್ಟು ಸಂತಾಪ ಆಗತಡ! ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಮನೆ ಉದಾರ; ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಳೂ ಅಂದರ ಮನೆಯ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಭದ್ರ! ಮಮುವೆ ಆಗುವವರೆಗೂ ಅಲ್ಪವಯಾ ಅಂತ ಇವರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಮಗಳೂ ಅಳಿಯ ಇಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಪವಯಾ ಅಂತ ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು! ತಂದೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದಾ ಅಂತ ಉಪಕಾರ ಹಿಡಿತಾರೇನು ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು? 'ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಬೇಡಾ' ಅಂತ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು, ಅಡ್ಡ ಹೆಸರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗತಾರೆ ಇಷ್ಟಾದರೂ ನಮಗೆ ಕಾಳಜಿ ತಪ್ಪಿತು ಅಂತ ಇಲ್ಲ. ವರಿಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮರ್ಜಿ ಕಾಯುವಂತೆ, ಈ ಅರಿಷ್ಟ ಅಳಿಯಂದಿರ ಕೈ ಕಾಲು ತೊಳೆದು, ಎರಡೆರಡೂ ಕೈಯಿಂದ ಸುರಿಯಬೇಕು ಅವರ ವಾದತೀರ್ಥ. ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಅಳಿಯ ದೇವರಂತೆ! ಯುಗಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಅವತರಿಸುವ ಆ ಪರ ಮಾತ್ಮಾ ಈ ಕಲಿಯುಗದೊಳಗ ಅಳಿಯಂದಿರ ಅವತಾರ ಧರಿಸಿ ಭೂಮಿಗಳಿ ದದ್ದೆ ಖರೇ ಆದರೆ, ಬೇಗನೆ ಅವನನ್ನ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಟ್ಟೋದೆ ಗುಣಾ ಕಾಣಿಸತಡ.

• **ವತ್ಸಲಾ:**—(ಕಣ್ಣೀರು ಒರಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಅವ್ವಾ, ನನಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಡಕು ಮಾತಾಡು, ಅವ್ವ ಒಳಗೆ ಹೋದಳೂ ಅಂತ, ಮಾಡಿಕೊಂಡವರನ್ನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳಬ್ಯಾಡಾ! ನನ್ನ ಕೆಟ್ಟ ನಸೀಬದ ಕಾಲಾಗ, ಅವರು ಯಾಕೆ ಅಸಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸುಳ್ಳುಸುಳ್ಳೇ?.....ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನನ್ನದೇ ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧ ಆಗೇದ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಅರ್ಧಾತ್ ನಿನ್ನ ಹಡೆದನನ್ನದೇ ಮಹಾ ಅಪರಾಧ. ನಾನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಯಾವ ಸ್ವಾಮಿಗಳೂ ಕಾಯಿ ಕೊಡುವ ವರು ಇದ್ದಿಲ್ಲ...ತಣ್ಣಗೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಆದರೂ ಕಾಯಿ ಸಿಗತಡದೇನೂ ನೋಡತೀನೀ!.. (ಸ್ವಗತ) ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯು ಕಾಯಿ; ನನಗ್ಗೆ ಸಿಗೋದು ನನ್ನ ಕರ್ಮಫಲ! (ಒಳಗಿನಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುತಕ್ಕೂ ವಿಠ್ಠಲ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಕಾಂತಲೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುತಕ್ಕೂ ಮೇಳನಾಗುವುತು. ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ ನೋಡಿದವಳೆ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಬಾಯಿತೆರೆಯುವಳು ಹುಚ್ಚರಾಯ ಬೆಪ್ಪಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವನು.)

ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ:—ಅಯ್ಯಯ್ಯೆ! ಯಾವಾಗ ಬಂದೀ? ಭಬೋ ಆಯಿತು ಬಿಡು ನಮ್ಮವ್ವಾ, ಎಲ್ಲಾರೂ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಧಾಂಗೆ ಆಯಿತು! ನಿಮ್ಮಕ್ಕನೂ ಒಬ್ಬಾಕಿ ಅನಾಯಸ ಹಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಾಕಿ ಇದ್ದಾಳೆ!

ಶಕುಂತಲಾ:—ಅವ್ವಾ, ಹೊರಗೆ ಟಾಂಗಾದಂವ ನಿಂತಾನ, ಅವನಿ ಗೊಂದು ಚಾರಣೇ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು!

ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ:—(ಹುಚ್ಚರಾಯನಿಗೆ) ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲೇನು?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ಪುಟದುದ್ದವನಂತೆ) ಆಂ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ:—ಟೊಂಕದೊಳಗೆ ಚಾರಣೇ ಅವ ಏನು?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಚಿಲ್ಲರೆ ಇಲ್ಲಾ, ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟು ಅದಸ!

ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ:—(ಸಿಡುಕಿನಿಂದ) ನೂರು ರೂಪಾಯಿದೊ, ಮೂರು ರೂಪಾಯಿದೊ! ವತ್ಸಲಾ, ಒಳಗೆ ನನ್ನ ಟ್ರಂಕಿನೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಅವನ ನೋಡು, ಕೊಡುಹೋಗು! (ಕೊರಳೊಳಗಿನ ಕೀಲಿಕ್ಕಸರ ಕೊಡುವಳು.)

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ಕೀಸರಿಟ್ಟು, ಶಕುಂತಲೆಗೆ) ತಾವು ಯಾಕೆ ಬಂದಿ ದ್ದೀರಿ?

ಶಕುಂತಲೆ:—ಏನೋಪಾ, ಈ ಸಾರೆ ಖರ್ಚು ಬಹಳ ಬಂದಿತಂತೆ; ಅವಕ್ಕೇ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮನೀ ತೆಗೆಮಬಿಟ್ಟರು!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಮೂರು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಬಿಟ್ಟರೇನು?—

ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ:—ನೀವೂ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನೀ ಬಂದೆಯಿಲ್ಲೋ ಅಡ್ಡ?

ಗುಂಡೂ:—(ಅರ್ಭಟಿಯಿಂದ) ಅಪ್ಪಾ, ಇವೊತ್ತಿನಿಂದ ನಾನು ಪೇಟೆ ಯೊಳಗೆ ಸಾವಾನು ತಗೊಂಡು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗೋದೇ ಇಲ್ಲಾ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಯಾಕೋ? ನಿನಗೇನಾಯಿತು, ಅಂಗಡಿಕಾರರಿ ಗೇನಾಯಿತು?

ಗುಂಡೂ:—ದೀಪಾವಳಿ ಬಂದದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಂದಿನ ಬಾಕೀ ಚುಕ್ತಾ ಮಾಡಿ, ಮುಂದಿನ ಸಾವಾನು ಒಯ್ಯಿರಿ—ಅಂತಾರ.

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಿರಾಣಿ ಮತ್ತು ಕಾಳಿನ ಸಾಮಾನು ಅದು.... ತಗೊಂಡು ಬಾ!

ಗುಂಡೂ:—ಅವರಂತೂ ಮೊದಲ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲಾ ಅಂತಾರ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ತಗೊಂಡು ಬಾರೋ!

ಗುಂಡೂ:—ನೀನೇ ಹೋಗು ಬೇಕಾದರ. ಮೊದಲು ತಲೀ ಕೆಟ್ಟು ಉದ್ದರಿ ಮಾಡೋದು; ಆ ವ್ಯಾಲೆ ಗೋಳಾಡೋದು! ಹಿಂದಕ ಎಲ್ಲಾ ನಿನಗ ಮರ್ಯಾದೀ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಂಗ ಈಗ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲಾ ಅಂಬೋದು ನಿನಗ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ. ನೋಡಿದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬರೇ ಉದ್ದರಿ-ಉದ್ದರಿ! ಆಸ್ತಿ ಅಂದರ ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಬರೇ ಉದ್ದರಿನೇ ಮಾಡ್ಯಾನೇನೋ ಅಂತ ಕೇಳತಾರ ಎಲ್ಲಾ ರೂ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಮಕ್ಕಳು! ಐದುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಲಾಯಿಫ್-ಇನ್ಯುರನ್ಸ್ ಇಳಿಸೀನಿ ಅಂಬೋದು ಅವರಿಗೇನು ಗೊತ್ತು?

ಗುಂಡೂ:—ಐವತ್ತುಸಾವಿರ ಗಳಿಸಿದರೂ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಐದುಸಾವಿರ ಲಾಯಿಫ್ ಇನ್ಯುರನ್ಸ್ ಮಾತ್ರ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಅದ್ಯಾಕೋ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ—

ಗುಂಡೂ:—ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ. ಬರೇ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾಡೋದರೊಳಗ, ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸ ಮಗನ್ನ ಕಸದೊಳ ಗಿನ ಕರದ ಹಾಂಗ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಎಷ್ಟು ಮಾತಾಡತೀಯೋ ಗುಂಡ್ಯಾ, ಹದಿನೆಂಟು ವರುಷಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವರುಷ ಕಡಿಮೆ ಆದ!

ಗುಂಡೂ:—ಅಂತೇ ಈಗಲಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರ ತೊಗೋತೀನಿ!

ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ:—ಯಾಕೋ ನಾಲಿಗಿ ಬಹಳ ಉದ್ದ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿತು? ಮತ್ತೊಂದು ಓದು ಇಲ್ಲಾ, ಬರಹ ಇಲ್ಲಾ. ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಂಗ ತಿರುಗಿ ಮಾತಾಡೋದೊಂದು ಕಲತೀದಿ. ಹಬ್ಬಾ ಹುಣ್ಣಿವಿಗೆ—ಮನೆಯಿಂದ ಮೇಲೆ—ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳೂ ಬರುವವರೇ. ನನ್ನ ಜೀವ ಮಾನ ಇರೋತನಕಾ ಬರತಾರ; ನಾಳೆ ನಾನೇ ಹೋದೆಂದರ, ನಿನ್ನ ಮನಿಯ ಹೊಸ್ತಿಲದೊಳಗ ಕಾಲು ಸಹಾ ಹಾಕೋದಿಲ್ಲಾ....ಯಾರೂ!

ಗುಂಡೂ:—ನೀನೇ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ:—ಸಾಕು, ಬಾಯಿಮುಚ್ಚು; ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುವವರು ಕೊಡತಾರ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಈಡಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾಗಲೂದೋ ನಿನಗ ಧಾಡಿ ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಉದ್ದರೀ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಅದನೋ ?

ಗುಂಡೂ:—ಎಷ್ಟೆಂದರೇನು ? ಕಿರಾಣಿಯದು ಎಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿ; ಕಾಳಿನಂಗಡೀದು ನೂರಾಹತ್ತು; ಸ್ವೇಶನರಿ ಐವತ್ತಾರು; ಕಾಪಡ ದುಕಾನದ್ದು ನೂರಾವಂಭತ್ತೈದು; ಸಿಂಪಿಗೇರವನದು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು; ಹಾಲು-ಮಸೂರಿನವ ರದು ಹದಿನೆಂಟು; ಹೇರಾಕಟಿಂಗ್ ಸಲೂನಿನದು ಐದುರೂಪಾಯಿ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಆಯೋಗ್ಯ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚು! ಹೇರಾಕಟಿಂಗ್ ಉದ್ದರೀ ನಿನ್ನದೊ ನನ್ನದೊ?...ನಾಲ್ಕು ವರುಷ ಆಯಿತು, ಒಂದು ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಆಗೋಣ ಆಗವೊಲ್ಲದು....ಮತ್ತೆ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರತಾನ. ವೆಂಗಸರ ಮದುವೆ ಆಯಿತು, ಗಂಡು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ವಯಸ್ಸು ಯಿತು ಅಂದರೆ, ಹಡದವರ ಜವಾಬುದಾರೀ ಶಪ್ಪಿತು. ನಾನು ಆಸ್ತೀ ಮಾಡಿಟ್ಟೀ ಹೋಗಬೇಕೂ ಅಂತ ಕಾಯದೆ ಇಲ್ಲಾ!

ಗುಂಡೂ:—ಮತ್ತೆ ಸಾಲಾ ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಮುಂದಿನ ವರುಷ ಇನ್ಯೂರನ್ಸ್ ಡ್ಯೂ ಆಗತಕದ. ಎಲ್ಲಾರ ಸಾಲಾ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಈ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಪರ್ಲು ಹರಕೊಂಡು ಬಿಡತೀನಿ!

ಶಕುಂತಲೆ:—ಅವ್ವಾ, ಸುಸೂತ್ರ ನಾನು ತಿರುಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿಡತೀನಿ. ನಾನೇನೋ ಉಮೇದದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೆ; ಆದರೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಮಂಗಳಾರತೀನೆ ಆಯಿತು!

ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ:—ಅವರ ಮಾತು ತೊಗೊಂಡು ಎನು ಮಾಡತಿದಿ? ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗ ಅವರ ತಲೀ ಸ್ವಲ್ಪ ನಾದುರಸ್ತ ಆಗೇದ; ಪೆನೊಶನ್ ಆದಾಗಿ ನಿಂದೆ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಅಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕೊಟ್ಟೀನೀ ಅಂತ ತಿಳಿಕೊಂಡಾರೋ ಎನ್ನು ಈ ಅಳಿಯಂದಿಳಿಂಬುವವರು ?

ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಎರಡೆರಡು ಮೂರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ಇಷ್ಟು ಕಾಡಿಸೋದು ಅಂದರ! ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಅಂದರ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಗೃಹಿಣೀ ಅಂತ ತಿಳಿದಾರ. ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯ ತವರಮನೆ ಅಂದರ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಬೋರ್ಡಿಂಗ್, ಲಾಜಿಂಗ್ ಅಂತ ಇವರ ಉದಾತ್ತ ಕಲ್ಪನೆ! ಧರ್ಮೇಚ ಅರ್ಥೇಚ. ಮಾವನ್ನ ಭದ್ರಮಾಡತೀನಿ-ಅಂತ ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಣೇನಾಡಿದ ಹಾಂಗ ಕಾಣತೆಸದ!

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಂ ಬಾಯಿ:—ಇವೊತ್ತು ಸಂಜೆಗೆ ಬಂದು ಕೂತಾರು; ಮೊದಲು ಸಾಮಾನು ತರಿಸೊ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮಾಡಿರಿ!

ಹುಚ್ಚ ರಾಯ:—ನನ್ನ ರಲೀ ಅಂತೂ ಕೆಟ್ಟೀ ಹೋಗೇದ! ಇದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಸಮ್ಮತಿ ಕೂಡಾ ಸಿಕ್ಕತದ!

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಂ ಬಾಯಿ:—ಹೋಗೊ ಗುಂಡ್ಯಾ, ಮೊದಲು ಸಾಮಾನು ತಗೊಂಡು ಬಾ!

ಗಂಡೂ:—ಆಳಿಯಂದಿರಿಗೆ ದೀಪಾವಳಿ; ಮಾವಯ್ಯಗೆ ಮಾತ್ರ ದಿವಾಳಿ!

ಹುಚ್ಚ ರಾಯ:—ಇಂತಹ ಜಾಮಾತರು ಗಂಟುಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ.

ಗುಂಡೂ:—ಒಬ್ಬರಲ್ಲದ ಹಾಂಗ ಒಂಬತ್ತು ಮಂದಿ—ಒಂಬತ್ತು ಗ್ರಹಗಳ ಹಾಂಗ!

ಹುಚ್ಚ ರಾಯ:—ಒಂದು ನವಗ್ರಹ ಯಂತ್ರಾ ಮಾಡಿಸತೇನಿ. ಅದನ್ನ ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಒಂದೊಂದೆ ಗ್ರಹಾ ಸಿಡಿದು ಹೋಗಿರಬೇಕು!

ಗುಂಡೂ:—ಬೀಗರು ಬರುವ ಮೊದಲೇ, ಮನೀ ಬದಲೀ ಮಾಡಿ ಬಿಡೋದು ಒಳ್ಳೇ ತಂತ್ರ ಕಾಣಿಸತೆಸದ!

ಶಕುಂತಲೆ:—ಬಂದವಳು ನಾನೊಬ್ಬಳೇ. ಅವರೇನೂ ಬರೋದಿಲ್ಲಾ, ಅಷ್ಟು ಯಾಕೆ ಆಡಿಕೊಳ್ಳೋದು? ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮೂರುವರುಷ ಆದರೂ ಒಂದು ಜೋಡು ಬಿಂಡೋಲಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಮತ್ತೇನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆದೇ ವಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎರಡೆರಡು ಜೋಡು ಬಿಲ್ವಾರ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಂತು!

ವತ್ಸಲಾ:—ಹೌದವ್ವಾ, ನಿನ್ನ ಹಾಂಗ ನನಗ ವಜ್ರದ ಮೂಗುಬಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟುರೇನು? ನಿನ್ನ ಹಾಂಗ ನನಗ ಬನಾರಸಿನ ಪತ್ತಲಾ ಕೊಟ್ಟುರೇನು?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಆ ವಜ್ರದ ಮೂಗುಬಟ್ಟು ತಾ, ಅರಿವು ಕೊಂಡಾ ದರೂ ಕುಡೀತೀನಿ....ಅಥವಾ ಇಂದೇ ಬನಾರಸ ಯಾತ್ರಿಗೆ ಹೊರಟು ಬಿಡತೀನಿ ಕೈಯೊಳಗೆ ತಾಳಾ ತೊಗೊಂಡು !

ಗುಂಡೂ:—(ಯಾರವರು? ಎಂದು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ, ಒಂದು ಪತ್ರ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬರುವನು) ಇದು ನೋಡು ಆಪ್ತಾ, ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರವಾಡಿಯಿಂದ ಹಿರಿಯ ಅಳಿಯಂದಿರು ಬರುವವರಂತ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಸಿಡುಕಿನಿಂದ) ಹೂಂ! 'ಸುಸ್ವಾಗ ತಮಾ' ಅಂತ ಖಂಬಾ ನಿಲ್ಲಿಸು ಮನಿಯ ಮುಂದ.

ಗುಂಡೂ:—ಎನ್ caution ಅಂತ ಹಚ್ಚಲ್ಯೊ? ಬರೋ ಕಾರಣಾ ಆದರೂ ನೋಡಿದಿಯಾ? ಎನೋ, ಆಪಲ್ಯಾ ಚೈನೀ ಪ್ರಮಾಣೇ—ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಪ್ರವಾಸದ ತಿಕ್ಕೇಟು ತೊಗೊಂಡು ಬರುವವರಿದ್ದಾರಂತೆ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹೂಂ, ಇಲ್ಲಿ ಊಟಾ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಾ ಭೋಜನಾ, ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಪ್ರವಾಸ. (ಚಿಕ್ಕ ಅಳಿಯನು ಒಳ್ಳೇ ಜಂಭರವಿಂದ ಬರುವನು. ಹವಾಲನು ಗುಡ್ಡ ಎತ್ತರ ಸಾಮಾನು ತಂದು ಇಟ್ಟು ಹೋಗುವನು. ಅಳಿಯ ಅವನಿಗೆ ರೊಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸುವನು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲಾ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವರು)

ಅಳಿಯ:—(ಹೆಂಡತಿ ನೋಡುತ್ತ ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು, ಅವಳು ಬರ ಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಪೇಕರಿಸುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವನು. ಗುಂಡೂ ಈ ಸಂಜ್ಞೆ ನೋಡಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವನು ಮಾವಯ್ಯ ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಲ್ಲುವನು ಅಳಿಯನೂ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಲ್ಲುವನು)

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ) ಓ-ಓ-ಒಯೋ! ಬಂದಿ ರೇನು; ಹ-ಹ-ಹ-ಸಂತೋಷ (ಕೆಟ್ಟ ಮೋರೆ ಮಾಡಿ) ಬಹಾಳಾ ಸಂತೋಷ.... ಬಹಾಳಾ ಸಂತೋಷ!.... (ಎನ್ನುತ್ತ ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯುವನು) ವತ್ಸಲಾಬಾಯಿಗಾ, ಕೈಕಾಲು ತೊಳಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡವ್ವಾ! (ಹೋಗುವನು.)

ವತ್ಸಲಾ:—(ಪ್ರನೇಶಿಸಿ, ನಾಚಿ ಒಂದು ಮೂಲೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವಳು.)

ಅಳಿಯ:—(ಒಳ್ಳೆಯ ದರ್ಶನದಿಂದ) ಇವೊತ್ತು ಯಾರು ಬರತಾ ರಂಬೋಡು ಗೊತ್ತಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ವತ್ಸಲಾ:—ಹೂಂ ! (ನುತ್ತ ವಿನಯ)

ಅಳಿಯ:—ನಾನು ಗಾಡೀಗೆ ಬರತೀನೀ ಅಂಬೋದು ಗೊತ್ತಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ವತ್ಸಲಾ:—ಗೊತ್ತಿತ್ತು !

ಅಳಿಯ:—ಗಾಡಿ ಎಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಬರತದ ಅಂಬೇದು ಗೊತ್ತಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ವತ್ಸಲಾ:—ಏನದೂ ಸುತ್ತು ಸುತ್ತಾಡಿ ಕೇಳೋದು ? ಯಾರು ಬರಬೇಕು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಗೆ ?

ಅಳಿಯ:—ಯಾಕೆ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ (ಒಳಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮ ಹೋಗಿ ಎಚ್ಚರ ಬಂಪಂ ತಾಗಿ, ಧನಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಣ್ಣಾಗಿ ಮಾಡಿ) ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಕಾಲು ಕುಂಟುಬಿದ್ದಿದ್ದವೇನು ?

ವತ್ಸಲಾ:—ನಮ್ಮಪ್ಪನನ್ನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳೋದು ನಿಮಗೇನು ಕಾರಣಿಲ್ಲಾ !

ಅಳಿಯ:—ಹೂಂ! ಅವರ? ನಾಯಾರು ಅಂಬೋದು ಗೊತ್ತದನೋ ಇಲ್ಲೋ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ?

ವತ್ಸಲಾ:—ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತದ; ನೀವು ಸುಳ್ಳೇ ಅವನ ತಲೀ ಕೆಡಿಸಬೇಡಿ !

ಅಳಿಯ:—ನನಗಿಂತಾ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನೇ ಹೆಚ್ಚೇನು ನಿನಗೆ ? ಅಲ್ಲಾ, ನಾನು ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಒಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಕೂಡಾ ಮಾಡಲಿಲ್ಲಾ. ಇದು Public insult ಅಂತ ನಾನು ಯಾಕೆ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ? ಕಾಯಿದೇ ಸೀರ್ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ಖಟ್ಟಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಬರತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಘೆಂಡ್ಸ್ ಬರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತೆ ! (ನತ್ತಲೆ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ-ಆಂ? ಎನ್ನುವಳು) ಅವರಿಗೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅಪಮಾನ ಆದರೆ, ನಾನು ರೀತೀಪ್ರಕಾರ ಸೈಪ್ಸ್ ತಗೋಬೇಕಾಗತದ—ಅಂತ ಹೇಳು ! ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ಸ್, ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಮಹಮಡನ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತೆ ಮಹಮಡನ್ಸ್ ಅಂತ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮಾಡೋ ಕಾರಣಿಲ್ಲಾ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡಿಯೇ ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ನಡುವೆ ಒಂದು ದಿವಸ non-vegetarian food ಸಹ ಮಾಡಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಮೊದಲೇ ಈಗಲೇ ವಾನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿರತೇನೆ. ಹಿಂದೆಗೆ ನಾಲ್ಕುಮಂದಿ

ಯೋಳಗ ನೀನು ಏನಾದರೂ ಕಂಯ್‌ಕುಂಯ್‌ ಮಾಡಿದರೆ ನೋಡು ಮತ್ತೆ!

ವತ್ಸಲಾ:—ನಮ್ಮಪ್ಪ ಅಂದರೆ ಏನಂತ ಮಾಡೀರಿ ನೀವು?

ಅಳಿಯ:—Damn it; ವಾವನಂದ್ರೇನು? ಅಳಿಯದೇವರ
most obediently—

ವತ್ಸಲಾ:—ಸಾಕು, ವಾವನ ಮನೆ ಅಂದರೇನು ಖಾನಾವಳಿ ಅಲ್ಲಾ!

ಅಳಿಯ:—ಆಂ! ಇದೇನು ಮೈಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರಾದರೂ ಅದಸನೊ
ಇಲ್ಲೊ?

ವತ್ಸಲಾ:—ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರ ತಗೊಳ್ಳಿರಿ!

ಅಳಿಯ:—ಇದು ನೋಡು, ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರ ಕೊಟ್ಟಿರತೀನಿ!
ಕಳವೂಟದೊಳಗಿನ ಗ್ರಾಮಫೋನು ಈಗಲಾರೂ ಕೊಡು ಅನ್ನು! ಬೇಕಾದರೆ
ಅಳಿಯತನಮ್ ಕಳವೂಟಮ್ ಕೂಡಿಯೇ ಒಂದು ರೇಡಿಯೋ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡೂ
ಅನ್ನು. (ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ-) ಇದೇನಿಮ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ? ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಒಂದು
ಫರ್ನೀಚರ್ ಸುದ್ದಾ ಇಲ್ಲಾ. ಇದೇನು ಜಮಖುನಿ, ಇದೇನು ಹರಕು
ಲೋಡು? ನಮ್ಮ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಬಂದರೆ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಶಿಸ್ತು ನೋಡಿ, ನನ್ನ
ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಾರು.

ವತ್ಸಲಾ:—ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಬರೋ ಕಾರಣಾನೇ ಇಲ್ಲಾ!

ಅಳಿಯ:—Hold your tongue! ಹೆಂಗಸರು ತಾರಮನಿಗೆ
ಬಂದಕೂಡಲೆ, ಇಲಿ ಗೂಡಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಆಗತಂದಲ್ಲ? ಹೆಚ್ಚೂ
ಕಡಿಮೆ ವಾತಾಡಿದ್ಲೇ ಆದರೆ, ರೀತಿವ್ರಕಾರ ಸೈನ್ಸ್‌ತಗೊಂಡೇ ಬಿಡತೀನಿ
ನೋಡು!

(ಹುಚ್ಚರಾಯನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಬರುವನು. ಅವನ ಕೈಹಿಡಿದು ಜಗ್ಗುತ್ತ
ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಂಟಾಯಿ ಬರುವಳು.)

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನೀವು steps ಇಳಿದೇ ಬಿದ್ದೀ ಅಂತೀನಿ, ಹೊಸ್ತಲ
ಕೆಳಗ. ನಮ್ಮ ಮನೀ ಅಂದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಅಳಿಯಂದಿರ ಧರ್ಮಾರ್ಥ
ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೃಹ ಅಲ್ಲ!

ಅಳಿಯ:—ನಿಮ್ಮ ಮಗಳ್ಳ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟೀರಿ. ನೆನಪು ಅದಸನೊ
ಇಲ್ಲೊ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:— ಎಲ್ಲಾ ನೆನಪು ಅದ! ನೀವೂ ನೆನಪು ಇಡಿರಿ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮಾವಾ, ಒಬ್ಬ ಮಾನವಾ—ಅಂಬೋದನ್ನ!.... ಜಗತ್ತಿ ನೋಳಗ revolution ಇಲ್ಲದೆ evolution ಆಗೋದಿಲ್ಲ!, ಹಿಂದಿನ ಬಾಯಿಸತ್ತ ಮಾವ ನಾನಲ್ಲ. ಮಗಳನ್ನು ಹಡೆದರೂ ಮಾನವನಾದ ಮಾವ ನಾನು!

ಅಳಿಯ:—ನಾನು ಅಳಿಯದೇವರು!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:— ನೀವು ವಶಮಗ್ರಹ. ನಿಮ್ಮಂತಹ ಗ್ರಹಗಳು ಕೂಡಿಯೆ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದಿತು. ನಿಮ್ಮ ಅಳಿಯತನ ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಆಗಲಿ! ದಿನಾ ಒಂದು ಪಕ್ಷಾನ ಆಗಲಿ; ದಿನಾ ಒಂದು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಆಗಲಿ. ಒಂದು ದಿನ ಬೇಕಾದರೆ ನಾನೂ ಬರತೀನೆ ಮಾಸಲೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ!

ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ:—ಹುಚ್ಚನ ಹಿಡೀತೋ ಏನೋ ಇವರಿಗೆ! ನಿನ್ನಿ ಸಂದಲೂ ತಲೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತ್ರಾಸ ಆದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾಳಿ! ಯಾವಾಗ ಲಾದರೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ನನ್ನಿ ಕೂಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡತಾರ. ಇವರಿಗೆ ಅದೊಂದು ರೋಗವೇ ಅದೆ.... ತಾವು ಏನೂ ರಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನನ್ನ ತಲೀ ನನ್ನ ಹೆಗಲಮೇಲೆಯೆ ಅದೆ!

ಅಳಿಯ:—ನಿಮ್ಮ ಮಗ್ಗು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಿಡಿರಿ ಹಾಗಾದರೆ; ನಾನು ಹೊರಡತೇನೆ.

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ನಗುತ್ತ) ಹ-ಹ-ಹ! ನನ್ನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ತಲೆಯ ಭಾರ! ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮಗಳ ಭಾರ. ಇಷ್ಟೇ ಹೌಸಲ್ಲೋ ಶಿಕ್ಷೆ? ಈ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀವು ಮೊದಲೇ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಾನಿನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಮಡ್ಡು ಉಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ!....ನಾನು ಹಡೆದ ಮಗನು. ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಇರಲಿ. ಅವಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವೆ, ಅವಳಿಗೆ ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವೆ. ಒಂದು ಪೂಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಾನೇ ರುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಜಗತ್ತು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿ ಭಟನೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿ ಬೇಕೇಬೇಕು!

ಅಳಿಯ:—ಅವಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿದೆಯೆ ಷ್ಟೆ?

ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ.—(ಕಣ್ಣೀರು ಒರಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಪುಸ್ತಕ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳಿ. ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ವನವಾಸ ತರಬೇಡಿ!

ಹಚ್ಚರಾಯ:—(ಯಾವುದನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತರದೆ) ಅವಳ ಅಪ್ಪನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಯದೆ. ನೀವು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿರಿ !

ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ:—ನಡುನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಅವರಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದದೆ. ನನ್ನ ಮೋರೆ ನೋಡಿರಿ, ಮಗಳ ಮೋರೆ ನೋಡಿರಿ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹ-ಹ! ನನ್ನ ಮೋರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೆಟ್ಟಗೆ ನೋಡಿರಿ. ನಾನು ಹುಚ್ಚರಾಯ—ಅಂತ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆಯೇನು ನನಗೆ? ಸಮಾಜದ ಹುಚ್ಚುನಡತೆ ನೋಡಿ ಈಗ ಅನಿಸತದೆ....ನನಗೆ? ಎಂಥಾ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿತ್ತು ಆವಾಗ....ಅಂತ.

ಅಳಿಯ:—Good bye.

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನಮಸ್ಕಾರ. ಹೋಗಿ ಬರಿ, ಅಧವಾ ಬರಲೇ ಬ್ಯಾಡ್ರಿ!

(ಅಳಿಯ ಸಾಮಾನು ಕಟ್ಟಹತ್ತುವನು. ವತ್ಸಲಾ ಅಳುತ್ತ ಅವನ ಕಾಲಿಗೆ ದೀಳುವಳು. ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ ಒಮ್ಮೆ ಗುಡನ ಮೋರೆ, ಒಮ್ಮೆ ಅಳಿಯನ ಮೋರೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತುಹಿಡುವಳು. ಹುಚ್ಚರಾಯ ಒಳಗಿನಿಂದ ಒಂದು ಜೋಡು ತಾಳಾ ತಂದು ಬಾರಿಸುತ್ತ ಬರುವನು. ಗುಂಡೂ ಚಹಾದ ಕವ್ವು ಬಿಸಿ ತಂದು-‘ಚಹಾ ತಗೊಳ್ಳಿರಿ’ ಅನ್ನುತ್ತ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ, ನೆಲಕ್ಕೆ ಪುಳಿಸಿ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವನು)

—ತೆರೆ.

ಪುರಾಣದ ಪೂರ್ವರಂಗ

ವಾತ್ಯಗಳು

ಗಂಗಾಬಾಯಿ
ಬಾಗಿರಥಿಬಾಯಿ

ತುಂಗಾಬಾಯಿ
ವರದಾಬಾಯಿ

(ದೇವರಗುಡಿ, ನಮ್ಮ ಪುರಾಣದ ರಂಗಭೂಮಿ. ಇಂದೇಕೋ ಆಚಾರ್ಯರು ಬರಲು ತಡವಾದ್ದರಿಂದ ಬಂದವರು ಹೊತ್ತುಗಳೆಯಲು ಹರಟಿಕೊಚ್ಚುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ ಇದೂ ಒಂದು ಪುರಾಣ, ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಇದೊಂದು ಪುರಾಣ, ಪೂರ್ವರಂಗ.)

ಗಂಗಾಬಾಯಿ:—(ಬತ್ತಿ ಹೊಸೆಯುತ್ತಲೇ ಗೋಣು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಆಕಳಿಸುತ್ತ) ಇದೇನೈ ನಮ್ಮವ್ವಾ—ಏನ್ನೂ ಬರವಲು ಆಚಾರು. ಮನ್ಯಾಗಾರ ಬ್ಯಾಳಿಗಿಟ್ಟು ಬಂದೀನಿ....ಎಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿ ಹೋಗತಾವೋ ಏನಮಣೋ!

ವರದಾಬಾಯಿ:—(ಎಲೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಲೆ.) ಯಾಕೆ? ನಿಮ್ಮಲ್ಯೂ ಹತ್ತ ಘಂಟೆದ ಅವಸರ ಏನು ?

(ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭಾಗಿರ್ತಿಬಾಯಿಯು ತುಂಗಾಬಾಯಿಯೊಡನೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು.)

ಗಂಗಾ:—ಅಲಾಲಾಲಾ! ಇದೇನೈವಾ ತುಂಗಾಬಾಯ್, ಯಾವೂರ ರಾಜಾ ಸತ್ತ ಇವತ್ತೆ? ಒಳ್ಳೇ ಆಡ ಹೊತ್ತಿನೊಳಗ ಒಡಹಾಯ್ದಿರಿ ಗುಡೀ ಕಡೆ? ಪುರಾಣಕಂಠೆ ಬಂದಿದ್ರೊ?....

ತುಂಗಾ:—ಅಲ್ಲಾ, ಉಡಸಾರ್ಣಿಗೆ ಶಗಣೆ ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ ಮನ್ಯಾಗ; ಅವಕ್ಕ ಇಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲಾರ ಬಿದ್ದದ್ದೆನೋ ಅಂತ ಹುಡುಕೋತ ಹೊಂಟಿದ್ದೆ.

ಹಾದ್ಯಾಗ ಭಾಗೀರ್ತಿಬಾಯ್ನು ಒದರಿದ್ರಸ: ಆನು ಹಂಗಾರ ಬಂದ ಹೋದ್ರಾತು ಅಂತ ಬಂದೆ.

ಭಾಗೀರ್ತಿ:—(ಗಂಗಾಣಿಯಿಗೆ) ಸೀನಶ್ವಾರ ಮಂಗಳ ಆತೇನೆ ?

ಗಂಗಾ:—ಎಲ್ಲಿದ್ದೆ ನಮ್ಮವ್ವಾ. ನನ್ನೂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾ ರಾಮಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನ ಬ್ಯಾಟಿ ಆಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಾನ.

ಭಾಗೀರ್ತಿ:—ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಏನೂ ವಸಿಸರೆ ?

ಗಂಗಾ:—ಯಾರ ಆದ ಭಾಗ್ಯ ಏನು ? ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂಧಾಂಗ ಕಾಣಸ್ತದ ನೋಡಿ.

ತುಂಗಾ:—ಸವಣೂರ ಸೇತೂರಾಮಾಚಾರ ಸೊಸಿ ಹಡದ್ದೇನೆ ? ದಿನದಾಗ ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ .

ವರದಾ:—(ಮುಂಡ ಬಂದು) ಆಯ್ಯಯ್ಯ ! ಹಡದ್ದಲ್ಲಾ ಮೊನ್ನೆ ಸೃಷ್ಟಿದಿವಸ.

ತುಂಗಾ:—ಆಂ ? ಗಂಡೋ ಹೆಣ್ಣೋ ?

ವರದಾ:—ಹೆಣ್ಣೂ, ಗಂಡೆಲ್ಲಿದ ಹುಟ್ಟಬೇಕು ಮಣಾಗ.

ಗಂಗಾ:—ಏನರೆ ಯಾಕ ಆಕ್ಕೋವಲ್ದಾಕ್ಕೆ. ಸುಸೂತ್ರ ಹಡದ್ದಿಲ್ಲೋ ವಾಕು.

ತುಂಗಾ:—ಹಂಗ ಅಂದ್ರ ಹೆಂಗ ಆದೀತ ಹೇಳ್ತ ಗಂಗಾಬಾಯ್ನ ! ಮನೆತನ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾರ ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸ ಮಗಾ ಅಂತ ಬ್ಯಾಡ ?

ವರದಾ:—ನೋಡ್ರೆವಾ ಇದೊಂದ ಹಿಡಿದರ ಐದ ಹೆಣ್ಣು ಆದವು. ಹಿರೇ ಹುಡಿಗಿ ಅಂಕೂ ಮನಿಯೆತ್ತಾ ಬೆಳೆದ ಕೂತದ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ವರಾ ಅನ್ನಿ ಸಿಗವಲ್ಪು. ಬದವ್ರೆಲ್ಲಾ ಹುಡಿಗಿ ಕಾಡು ಅಂತ ತಿರಿಗಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೆತ್ತಾರ.

ಗಂಗಾ:—ಈಗಿನವ್ರೇನೆ ನಮ್ಮವ್ವಾ ! ಬರೇ ಭಂದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಯಾರ. ಚಲಿವ್ವಿ ಏನ ಅರಕೊಂಡು ಕುಡಿತ್ತಾರೋ ಏನ ಮಣೋ !....ನಮ್ಮ ಮದಿವಿ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುದ್ದೆ ಬರಲಿಲೆವಾ !

ಭಾಗೀರ್ತಿ:—ಅಲೆ ಮೊನ್ನೆ ಯಾರೋ ಹೇಳತಿದ್ದರ್ರ.....ಆಂ..... ಇಂವಾ.....ನೆನಪುನಾಡಿಕೊಳು ತ್ರ) ಥೂ ಸುಡ್ಲಿ ಬಾಯಾಗೆ; ಅದ ಥೆಸರು.....

(ಮತ್ತಿನನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಅಂವಾ ಯಾರೋ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಾನಂತಲ್ಲೇ....

ವರದಾ:—ಹೂಂs-ಆವನಸ !....ಅಂವಾ ಒಳ್ಳೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾನು ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಂಬರ ಕನ್ಯಾನ; ಮುಡ್ಡಮ್ಮನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಬಾವಾ ಅಂವಾ.

ಗಂಗಾ:—ಮುಡ್ಡಮ್ಮನಾರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೇ, ಯಾ ಅಮ್ಮನಾರೆ ಯಾಕ ಮಾಡಿಕೊ(ವಲ್ಲನ್ಯಾಕ....ಅಂವಾ ಏನೇ ನಮ್ಮವ್ವಾ! ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಂಬರನ ಕಂಡ್ರ ಆಗೂದಿಲ್ಲಾ; ನೋಡ್ರಿ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾದರಳಿಯಾನ ಸ್ವಾದರಸೊಸಿ ನೆಗೆಣ್ಣಿ ಮಗಕು ಇದ್ದಾಳಲ್ಲಾ....ಪಾಪ....(ಸುಳ್ಳುಸುಳ್ಳೇ ಕಣ್ಣೇರು ಸುಂಸುತ್ತ) ಚಿಕ್ಕಾಕೆ ಇರೂವಾಗಸ ನಮ್ಮ ಹಾಂಗ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಾಳ. ಎರಡನೇ ಗಂಡಸೂರ ಮಾರಿ ಅಂಬೂದೂ ಕಂಡಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿ! ಅಂಧಾಕೆಗೆ ಬಯಕೆ ಆಗ್ತಾವ ಅಂತ ಸುದ್ದೀ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ನಾಟಕಾ ಬರದಿದ್ದಂತೆಳ್ಳೆವಾ ಆಕಿಮ್ಮಾಲೆ; ಎರಡೆ ಹೊತ್ತು ಪುರಾಣಕ ಅಂತ ಹೊರಬಿ(ಳೂದೂ ಸುದ್ದಾ ನಿರ್ಬಂದ, ಇನ್ನ. ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಂಬರನ್ನ ಕಂಡ್ರ ಕೆಂಡಾಕಾರತಾನ ಮುಂಡಿ(ಮುಗಾ. ಅವರೇನು ಇವನ ತಲೀ ಮ್ಯಾಲೆ ಮೆಣಸ ಆರೀಲಿಕ್ಕೆ ಕೂತಾರೋ ! ತಾನೂ ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಮ್ಮ ಆಗ್ಯಾನ ನೋಡಿದ್ರ-ತಮ್ಮ ಮಂದೀ ತಪ್ಪು ತಾನು ಎಣಿಸಬೇಕೇನೈವಾ ಹೀಂಗ ?

ತುಂಗಾ:—ಏನೋ ಜನರು ಸುಧಾರಿಸಲಿ ಅಂತ ನಾಟ್ಯ ಬರಿತಾರಂತ. ನನಗಾರ ಏನು ಗೊತ್ತು ತಾಯಿ, ನಮ್ಮ ಶಾಮ ಅಂತಿದ್ದಾ....ಅಲ್ಲಾ ಅವರು ಏನಾರ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಬರದಿರತಿದ್ದಾರು. ಅಂಥಾದು ಆದು ನಿಮಗಂತನ ಯಾಕ ತಿಳಕೊಳ್ಳಬೇಕು?

ಗಂಗಾ:—ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲೀದ ಬರತಾವ ಮಣ್ಣಾಗ! ಸುಟ್ಟಿತು ಇವನ ವಿಚಾರ-ನಮ್ಮದ ನೋಡೀ ಬರದಾನವಾ ಸಹನ ಆಗದ್ದಕ್ಕೆ!

ವರದಾ:—ಅಂದ್ರ ?

ಗಂಗಾ:—ಅಂದ್ರೇನೂ.....(ಪೆಚ್ಚು ವೋರಮಾಡಿ)....ಇದೇನು ಎದ್ದ ಬಿಟ್ಟಿಲೈ ತುಂಗಾಬಾಯ್ ?

ತುಂಗಾ:—ಅಯ್ಯ ಹೋಗ್ತೀನೈವಾ ಹೊತ್ತ ಆರು. (ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ)

ವರದಾ:—ಆಯ್ಯ ! ಹಂಗಳೊಂಟ್ರಿಲೈ ಗುಡಿಗೆ ಬಂದು, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ನಮಸ್ಕಾರಾ ಹಾಕಲೇ ಇಲ್ಲಲ್ಲಾ ?

ತುಂಗಾ:—ಹೌದ ನೋಡ್ರೇ ಮರ್ತಬಿಟ್ಟಿ. ಮ್ಯಾಲೆ ಸುಟ್ಟ ಮರವು ಒಂದು !

('ಸ್ವಾವಿಾ ನಮ್ಮಪ್ಪಾ ದಯಾನಿಧಿ. ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಪ್ಪಾ' ಎಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿಬಂದು) ಇನ್ನಾರೆ, ಆಪ್ಪಣೆ ಕೊಡ್ರೇವಾ ಆಡಿಗೆ ಹೊತ್ತಾಗತದ.

ತುಂಗಾ:—ಯಾಕ ಏನೇನಾಗಬೇಕು ಆಡಿಗಿ ?

ತುಂಗಾ:—ಏನಾಗೋದೂ (ಎಡಗೈಯೊಳಗಿನ ಗೋಟುಪಾಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬಲಗೈಯಿಂದ ತಿರುವುತ್ತ,) ಒಂದನ್ನೂ, ಒಂದ ಪಾಯಸೂ ಏನೇನಾ. ಹೊರಣಾ ಕಣಕಂತೂ ಸೈಯ್ಯಸೈಯ್ಯ. ಆತಿಸ ಒಂದ್ನುಕ ಕ್ಕಾಡಬೋಲಿ, ಆಷ್ಟು ಕರ್ಚಿ ಕಾಯಿನೂ ಕರಿಬೇಕಂತ ಮಾಡಿನಿ. ಹಬ್ಬ ಹುಣಿವಿ ಆಂದಿಂದ ಮತ್ತ ಆಗಬೇಕಲೈವಾ ಎಲ್ಲಾ ನೇಮದ ಪ್ರಕಾರ. ಒಂದ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕಚ್ಚು ಆನಸ್ತದ. (ಠಾಸ ನಗೆಯಿಂದ)....ಒಂದ ವ್ಯಾಳ್ಯಾಕ್ಕೆ ತಂದ ಹಾಕಾವು ಇಲ್ಲಾಂತ ಗೋಳ್ಯಾಡಿದ್ರೂ ಕಡಾತಂದಾರೆ ಮಾಡ್ರೇನಿ ನಾನೂ.... ಹೆಂಗ ಬಿಡಬೇಕ ಹೇಳಿ ?

ಗಂಗಾ:—ಹೌದೈವಾ ಖರೇ ಆದ. ಬ್ರಾಂಬರ ಭೋಜನಾ ಆಂದಿಂದ ಪುರಾಣದಾಗ ಹ್ಯಾಂಗ ಹೇಳಿತರ್ಪ ಹಾಂಗ ಎಲ್ಲಾ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಲ್ವಾ.

ತುಂಗಾ:—ಹೋಗಿ ಬರ್ತಿನೈನಾ ಭಾರ್ತಿಬಾಯ್. ಹರಟೆಗೇನು, ಅಂತಿಲ್ಲಾ, ಪಾರಿಲ್ಲಾ. ಗಂಗಾಬ್ಬಾ, ಸಂಜೆಮುಂದ ಸವಡೆ ಆದ್ರ ಬರೈಲ್ಲಾ ಮನೀಕಡೆ....ಬರೋ ಮುಂದ ಹಾಂಗ ಒಂದಿಷ್ಟು ತೀರ್ಥಾತಂದ ಬಿಡ್ರೆಲಾ, ಮತ್ತ ನನಗೆಲೈ ಸವದು ಆಗಬೇಕು ?

ಗಂಗಾ:—ಯಾಕ ನೀವನ ನಮ್ಮ ಮನೀಕಡೆ ಬಂದ ಬಿಡ್ರೆಲ್ಲಾ ! ಒಂದ ದಿವಸೇನು ಬಡವರ ಮನೀಗೆ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬರಬಾರದ ?

ತುಂಗಾ:—ಆತ ಹಂಗಾರ, ನುಳೆ ಕಾರ್ತಿಕಕ್ಕೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಂಗ ಕಾರ್ತಿ ಬತ್ತಿನಾರ ಮಾಡಿಕೊಡಿರಂತ ಬರ್ತಿನಿ.

ಗಂಗಾ:—ಎಂದ ಹಚ್ಚು ಸಬೇಕಂತ ಮಾಡಿರಿ ಕಾರ್ತಿಕಾ ?

ಭಾಗೀರ್ತಿ:—ಆಚಾರು ಬಂದನು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದೆ. ಪುರಾಣ ಮುಗಿಸಿ ಕೊಂಡನು ಹೋಗಿಲ್ಲ.

ತುಂಗಾ:—ತೀರಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಕೇಳಿಕೊಡತ ಕೂತ್ರ ಅಲ್ಲೆ ನ್ರಾಣಾ ತೋಗೋತಾರ ಸಮ್ಮದು ಹಿಂದಾಗಡೆ.

ಭಾಗೀರ್ತಿ:—ಪ್ರಾಣದೇವರ ಗುಡ್ಯಾಗ ನಿಂತು ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಹೆದರ್ತಾರೇನು?

ಗಂಗಾ:— ಅಯ್ಯ! ಅವು ಪ್ರಾಣದೇವನು ಬ್ಯಾರೆ, ನಮಗೊಂದು ಗತಿ ಇಲ್ಲಂತ ಈ ಪ್ರಾಣದೇವನು ಕಡೆ ಬರ್ತೀನು.

(ತುಂಗಾಬಾಯಿಯು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ಆಚಾರ್ಯರು ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಅಡ್ಡ-)

—ತೆರೆ

—

ನಾರೀಪ್ರಚಾರ

ವಾತ್ಯಗಳು

ನರ್ಮದಾ, ಸಿಂಧು, ಕಾವೇರಿ, ಗೋದಾವರಿ

(ನಾಲ್ವರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು), **ಟೀಚರ್**

(ಮೇಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ತರಗತಿಯ ಶಿಕ್ಷಕೆ) **ಗೃಹಸ್ಥ** (ಕಾವೇರಿಯ ತಂದೆ)

ಅಲ್ಲದೆ ಶಾಲೆಯ ಸಣ್ಣ ಸಿಪಾಯಿ; ದೊಡ್ಡ ಸಿಪಾಯಿ.

[ಯಾವುದೂ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಸಣ್ಣ ರೂಮು. ಈವೊತ್ತು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರೂ ಕ್ಲಾಸು ಅದೆ ಅವರ ಯಾವ ಕ್ಲಾಸು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇರುವ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯ ರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಏನೋ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಒಬ್ಬಳು ಪೇಟೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ? ...ಒಮ್ಮೆ ಓದುವುದು ಒಮ್ಮೆ ಹಾಡುವುದು ಹೀಗೆ ಏನೋ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅವರ ಮಿಸ್ಟೆಸ್ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಗವೆ]

ನರ್ಮದಾ:—[ಛಿನೇಯವಳು] (ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳೆ ಜೋರಿನಿಂದ ಓದುತ್ತ) ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾ ಗೋದಾವರಿವರಮಿದರ್ ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್ (ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತೆ ಗೋದಾವರಿ ಇವರ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತ) ಕಾವೇರಿ ಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿ....(ಎನ್ನುತ್ತ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತ ಜಾಗವನ್ನು ಅಳಿದು) (ಮತ್ತೊಬ್ಬಳನ್ನು (ಛಿನೇಯ)ಕೂಗಿ) ಸಿಂಧೂ ಇದು ನೋಡು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಮೋರಿ....ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಮೇರಿ ನೋಡು ಇದು ! (ಕಾವೇರಿಗೆ) ಎಲ್ಲಿ ಎತ್ತು ಮೋರೆ ಮೇಲೆ ! (ಗೋದಾವರಿಯ ಗದ್ದವನ್ನೆತ್ತಿ) ಇದು ನೋಡು ಇದು ಉತ್ತರದ

ಮೇರಿ— What mary? ನಮ್ಮ ಸ್ವೆರಲ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಅಂದರೆ ಏಕೇಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕ ನೋಡು !

ಗೋದಾವರಿ:— (ಪೇಟೆ ಬಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನಳಾಗಿ) ತಾಯೆ ಬಾರ ಮೊಗವ ತೋರ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮಾತೆಯೇ! ಹರಸು ತಾಯೇ; ಸುತರ ಕಾಯೆ, ನಮ್ಮ ಜನ್ಮದಾತೆಯೇ ||

ನರ್ಸು:—(ಮತ್ತ ಪೇಟೆ ಕೆಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ) ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ....ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ....ನಾ ನಡೆದ ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ—

ಗೋದಾವರಿ:—ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ ಬಿಟ್ಟು ನಾಲ್ವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ಹಡಿ ಹೊಸಾ ಖಾನೇಸುವಾರಿ ವೃಕಾರ; ಆದರೆ ನನ್ನ ಪೇಟೆ ಬಾರಿ ಸೋದಕ್ಕ ಅಡ್ಡ ಬಂದಿರೆಂದರೆ ನೋಡು !

ನರ್ಸು:—ನಾಲ್ವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ, ನಾಲ್ವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ.....

ಕಾನೇರಿ:—(ನರ್ಸುಡೆಯ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿ)ಯೇ, ಹುಚ್ಚುಪೋಡಿ, ನಾ ಏನು ನಿಬಂಧ ಬರಿಯಬೇಕು ಅಂತಿಯೋ, ಬೇಡ ಅಂತಿಯೋ ?

ನರ್ಸು:—ಓಹೊ, ಬರೆಯಿರಿ ಭಾವಿ ಅಕ್ಕನುಹಾದೇವಿಯವರೆ !

ಗೋದಾವರಿ:—ನೀವು ಹೀಗೆ ಸಂತೀ ನಡಿಸಿದರೆ ನಾವು ಪೇಟೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಬಾರಿಸಬೇಕು ?

ಸಿಂಧು:—(ಹಣೆಯುವಾಗ ಕೈಗೆ ಸೂಜಿತಾಗಿ) ಅವ್ವಯ್ಯಾ ! ನಿಮ್ಮ ಮಹಾಯುದ್ಧ ದೋಳಗ ನನಗೆ ಗಾಯ ಆಯಿತು !

ನರ್ಸು:—ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಗಡಿಬಡಿಯೊಳಗೆ ಅರಿವಿಗೆ ಕಸೂತಿ ಹಾಕುವುದರ ಬದಲು, ಬಟ್ಟೆಗೇ ಕಸೂತಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಬೇಕು ಇಷ್ಟೇ !

ಕಾನೇರಿ:—ನೀವು ಹೀಗೇ ಟಾಕಿಯಂತ್ರದಂತೆ ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ, ನಾವು ಭಾಷಣಾ ಏನು ಬರಿಯಬೇಕು ತಲಿ ?

ನರ್ಸು:—ಅಲ್ಲ, ಭಾಷಣಾ ಏನು ಬರೀತಿ ನಿನ್ನ ತಲಿ ? ಇದೇನು ಅಂನೆಯ ಶತಮಾನದ ಹೊಸಾ ಫ್ಯಾಷನ್ ಏನು ? ಭಾಷಣಾ ಬರೆಯೋದು, ಕಾಪಿ Writing ಓದೋದು, ಓರಲ್ ಡ್ರಿಲ್ ಮಾಡೋದು !

ಗೋದಾವರಿ:—ಯಾವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಭಾಷಣ ಬರೆಯುವವ ರದ್ದೀರಿ ನೀವು?

ಕಾವೇರಿ:—ಯಾವ ಭಾಷಣ ಅಂದರೇನು? ನಾಳೆ 'ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಗತಿ ಸಂಘ'ದ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ಅಡಚಣೆಗಳು' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಗೋದಾವರಿ:—ಒಳ್ಳೇದು, ಯಾವ ಯಾವ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರುವಿ?

ಕಾವೇರಿ:—ಯಾವುವೆಂದರೇನು? ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆ-ಕಾಲೇಜು-ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಇರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಕನ್ನಡ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರ....

ನರ್ಮದಾ:—ಅಲ್ಲ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ-ಅಲ್ಲ-ಹೆಂಗುಸರಿಗೆ ಗಂಡಸರಿಂದಾಗುವ ಅಡಚಣೆಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿರುವೆಯಲ್ಲ?

ಕಾವೇರಿ:—ಆಂ!

ಗೋದಾವರಿ:—(ಗಡಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತ) ಹೌದೂ ಅಂದೆ!

ನರ್ಮದಾ:—ಎಷ್ಟೋ ಗಂಡಸರು, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಬೇಕು ಅಂತ ಬೋಧಿಸತಾರಲ್ಲ, ಹಾಗೇ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು ...ಅಂತ ನಾವು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅಂದರೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅನಂತಕಾಲಕ್ಕೂ ಗಂಡಸರಿಂದ ಒದಗುವ ಗಂಡಾಂತರಗಳು ತಪ್ಪಬಹುದು.

ಕಾವೇರಿ:—ನರ್ಮದಾ ನೀನೇನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅಸರಾಗ್ಯವ ಮಾತೇ ಹೇಳುತ್ತೀ! ಅಲ್ಲ, ನಾಳೆ ನಮ್ಮ ಸಂಘದ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷರರೇ ಬರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ ಅಂಥಾದು 'ಗಂಡಸರಿಂದಾಗುವ ಅಡ ಚಣೆಗಳು' 'ಗಂಡಸರು ಸ್ತ್ರೀಯರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಬಾರದು' ಅಂತ ನಾರ್ಥೀಪ್ರಚಾರದಂತೆ ನಾರ್ಥೀಪ್ರಚಾರ ನಡಿಸಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಹಾಲೆ ನಡೆಯೋದು ಬಂದಾದೀತು!....ಸ್ತ್ರೀಯರ ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಪುರುಷರ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡೆಯುವ ಬಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ? ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರು ಅಂದರೆ ರಥದ ಎರಡು ಗಾಲಿಗಳಿದ್ದಂತೆ....ಅಂತ ಹೇಳತಾರಲ್ಲ!

ನರ್ಮದಾ:—ರಥದ ಗಾಲಿ ಆಯಿತು, ಟಾಂಗಾದ ಗಾಲಿ ಆಯಿತು.... ಮೋಟಾರ ಬಸ್ಸಿನ ಗಾಲಿಗಳಿದ್ದಂತೆ ಅಂದರೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಂಡಾಂತರ ಒದಗಿತು.

ಸಿಂಧು:—ಹಾಗಾದರೆ 'ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರು ಅಂದರೆ ಒಂದು ರಾಯಿಟ್ ಆಯ್ಕೆಗಲ್ದ ಕಾಂಪಿಮೆಂಟರಿ ಕೋನಗಳಿದ್ದಂತೆ' ಅಂತ ಹೊಸದೊಂದು ಉಪಮೆ ಕೊಡೋಣ!

ನರ್ಮದಾ:—ಅಲ್ಲಾ, ನಾವು ಬರಿ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರರ ಮನಸ್ಸು ಒಲಿಸಿ, ಶಾಲೆಯ ಗ್ರಾಂಟಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪನಾಮಾಡುವಂತಹ ಉನ್ನತವಾದ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು.... ಅಂತ ನನ್ನ ದೀನಸೂಚನೆ.....ಇವೆಂತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶವೇ ಬೇರೆ ಆಗಿದೆ: 'ಸ್ತ್ರೀಯರು ಎಂದರೆ ಮದುವೆಯಾಗದ ಹುಡುಗಿಯರು ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣಪಡೆದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪೇ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಆಗು ಬಹುದು' ಎಂಬ ಹಡೆದವರ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಯ ಉದ್ದೇಶದ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಸಿಂಧು:—(ಚಪ್ಪಾಳೆಕೊಡದು) ಇದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲಾ ಅಂತ ನನ್ನ ಅನುಮೋದನೆ ಇದೆ....ನಗಬೇಡಿರಿ, ಯಾಕಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರರು ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು; ಏನೆಂದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಐದನೆಯ ಇಯತ್ತೆಯಿಂದ ಶಾಲೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿ ಬಿಡುವದು ಅಂತ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಾನೂ ಅವರೇ ಹೇಳಿದರು. ಏನೆಂದರೆ 'ನಾಲ್ಕನೆಯ ಇಯತ್ತೆ ಆದ ಕೂಡಲೆ ದೇಶಸ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗಿಯರೆಲ್ಲಾ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಬರೇ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮಹಿಳೆಯರು, ಕೊಂಕಣಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಇವರೇ ಉಳಿಯುವರು'....ಅಂತ.

ನರ್ಮದಾ:—ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದಿನ ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಇದೂ ಒಂದು ಅಡಚಣೆ.

ಸಿಂಧು:—ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಕಿಯರ ಭವಣಿಯೇಂದರೇ ಮುಗಿಯಿತು. ಪ್ರತಿನಿವರುಷ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ನೂರುತಿಂಗಳ ಹಕ್ಕಿನ ರಜೆ ಬೇಕೇಬೇಕು. ಮೇಲಾಗಿಯೂ ಅವರು ಸಂತಾನ

ಸಂಕಷ್ಟನ ಸಿಡುಗಿನಿಂದ ಖಾರಾಗಿ, ಬೇಗನೆ ಶಾಲೆಗೆ ಬರಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ 'ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅವಿವಾಹಿತ ರಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು' ಎಂಬ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನೂ ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗೋದಾವರಿ:—ಛಿ, ಛಿ, ಅವರು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.....ಮತ್ತು !

ಕಾವೇರಿ:—ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿನೇ ಕಡಿಮೆ. ಆದುದ ರಿಂದಲೇ ನಾವು ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. ಸರಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪುರುಷರ ಸಂಖ್ಯೆಯಷ್ಟೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಇರ ತಕ್ಕದ್ದು. ಹಾಗೆ ನಾವು ವೇಸರಿನಲ್ಲಿ, ವಾಟ್‌ಫಾರ್ಮಿನ ಮೇಲೆ, ಪ್ರೆಸ್ಸಿ ನಿಂದ ಚಳವಳಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅಲ್ಲ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆಗಳೇಕೆ ಇರಕೂಡದು? ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇದ್ದರೂ ಅವರು ಕಲಿಯತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ನಾವೂ ಕಲಿಯಬೇಕಂತೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರೂ ಯಾಕೆ ಕಲಿಯಬಾರದು ?

ಗೋದಾವರಿ:—ಹೌದು ಮೊಟ್ಟಕ್ಕುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಟ್ರಿಗೊನಾ- ಮೆಟ್ರಿ- ಸಂಸ್ಕೃತಗಳಂತೆ ಕಸೂತಿ ಮತ್ತು ಆಡಿಗಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪುರುಷ ರಿಗೂ ಇಡಬೇಕು.

ಸಿಂಧೂ:—ಅಹುದು. compulsory ಇಡಬೇಕು.

ಗೋದಾವರಿ:—ಆದರೆ ಕೆಳಗಿನ ಇಯತ್ತೆಯೊಳಗೆ—ಅದೂ ಮೂರ ನೆಯ ಇಯತ್ತೆಗೆ ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದೀ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪರ್ಸಿಯನ್, ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಯಾಕೆ?...ಈ ಹಿಂದೀ ವಿಷಯ ನಮಗೇ ಯಾಕೆ? ಮೇಲಿನವರಿಗ್ಯಾಕೆ ಬೇಡ?

ಸಿಂಧೂ:—ಯೇ ಹಿಂದೀ ಇರಲೇ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಿಂದೀ ಚಿತ್ರಪಟಿ ಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಶ್ರಾಸ ಆಗತದೆ !

ಗೋದಾವರಿ:—ಅಲ್ಲಾ, ಇಷ್ಟು ಭಾಷಾ ಏನೋ ಕಲೀತಿವಿ. ಆದರೆ ವಧೂಪರೀಕ್ಷದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದ ಹೊರತು ಮತ್ತು ಯಾವ ಭಾಷೆಯೊಳಗೆ ನೂತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರೋದಿಲ್ಲ !

ಕಾವೇರಿ:—ಇಂದಿನಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಚಳವಳಿ ಯನ್ನು ಆರಂಭಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು....ಮೊದಲನೆಯ ಚಳವಳಿ ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅವಿವಾಹಿತರಾಗತಕ್ಕದ್ದು !

ಸಿಂಧು:— ಹೌದು ! ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದರೆ ವರಗಳೇ ವಧುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕತಾ ಬರಲಿ !

ಗೋದಾವರಿ:—ಇಲ್ಲಾ, ಬಂದರೂ refuse ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು !

ಕಾವೇರಿ:—ಹಾಗಾದರೆ ಗೋದಾವರಿ, ಅವಿವಾಹಿತಳಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ನೀನು ವಚನಕೊಡುವಿಯಾ ?

ಗೋದಾವರಿ:—(ಗಾಬರಿಗೊಂಡಂತೆ) ಆಂ!.....(ಮೆಲ್ಲಗೆ) ಹೂಂ, ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಡಲಿ !

ನರ್ಮದಾ:—ಅಲ್ಲಾ, ಅವಿವಾಹಿತಳೇ ಆಗೋದಾದರೆ ಈ ಕಲಿಯುವ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ಯಾಕೆ ಬೇಕು....ಅಂತೀಯೇನು ?

ಸಿಂಧು:—ಇಲ್ಲ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿಸತಾಳಂತ !

ಕಾವೇರಿ:—ಯಾಕೆ ಸಿಂಧೂ, ನೀನು ಸಿದ್ಧಳಿರುವಿಯೇನು ?

ಸಿಂಧು:—ಎದಕ್ಕೆ?..... ಓಹೋ !

ನರ್ಮದಾ:—ಅಲ್ಲ, ಕಾವೇರಿ, ಸ್ವತಃ ನೀನೇ ಸಿದ್ಧಳಿದ್ದೀಯೇನು ?

ಗೋದಾವರಿ:—ಛಿ. ಅವಳು ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಅಲ್ಲೇನು ?

ಸಿಂಧು:—ಅಲ್ಲಾ, ಇವೊತ್ತು ಇನ್ನೂ ಟೀಚರೇ ಬರಲಿಲ್ಲ ?

ನರ್ಮದಾ:— ಇವೊತ್ತು ಸ್ವೆಶಲ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಅಲ್ಲೇನು ? ಸ್ವೆಶಲ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಅಂದಮ್ಯಾಲ, ಹೆರಳಿದ ವೇಳೆಗೆ ಬರತಾರೇನು ?

ಗೋದಾವರಿ:—ಮತ್ತೆ ಬರದೇ ಇದ್ದರೆ ?

ನರ್ಮದಾ:—ಹಾ, ಕಾವೇರಿ, ಇದೂ ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ಅಡಚಣೆ ನೋಡು !

ಸಿಂಧು:—ಅಂದರೆ,....ನಮ್ಮ ಟೀಚರೂ ಅವಿವಾಹಿತರೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅಂತೀಯೇನು ?

ಕಾವೇರಿ:—ಆದಿರಲಿ, ಈಗ ಅವಿವಾಹಿತರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಕೊಡುವವರು ಕೈಯೆತ್ತಿರಿ. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆ ಹೆಸರು ನನ್ನದೇ !

ಗೋದಾವರಿ:—ಅಲ್ಲಾ, ನಮ್ಮ ರಠವು ನಮ್ಮ ಮನೆಯೊಳಗೆ ತಿಳಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಗತಿ ನೆಟ್ಟಗಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಾಳೆಗೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರೋದೂ ಬಂದಾದೀತು !

ಕಾವೇರಿ:—ಇಂತಹ ಹೇಡಿ ಹೆಂಗಸರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ನಾಡು ಈ ಹಾಡಾಗಿರುವುದು !

ನರ್ಮದಾ:—ಅಲ್ಲ, ಸ್ತ್ರೀಯೆಂದರೆ ಗಿಡದ ನೆಳಲು, ಮರದ ಬಳ್ಳಿ ! ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸ್ಥಾನ ಎಲ್ಲಿಯದು ?

ಕಾವೇರಿ:—ಮೊದಲು ಈ ಉಪಮಾನಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನಕೊಡಬಾರದು.... ನೀವು ಬಿಡಿರಿ, ನಾನು ನನ್ನ ಧೈಯಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಟೊಂಕಕಟ್ಟುತ್ತೇನೆ !

ನರ್ಮದಾ:—ಅಂದರೆ—ಭಾವಿಬಿಳೋದೆ ಹೆಂಗಸರ ಧೈಯಸಾಧನೆ ಅಲ್ಲ....ಹೌದಲ್ಲೊ—ಮತ್ತೆ ?

ಸಿಂಧು:—(ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಓಡಿಬಂದು) ಓಹೋ! ಬಂದರು. ಬಂದರು ಟೀಚರ್ ಬಂದರು. (ಒಳಗಿನಿಂದ ಟೀಚರ್ ಬರುವರು. ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರ್ಸನ್, ಬಲಬಗಲಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೇಡಿ ಛತ್ರ, ಕಾಲೊಳಗೆ ಅರ್ಧಭೂಟನಂತಿರುವ ಕಟ್ಟುವ-ಶ್ಯೂಜ್, ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ...ಇತ್ಯಾದಿ.)

ಟೀಚರ್:—(ಪ್ರವೇಶ) ಎಲ್ಲಾರೂ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಿರಿ. (ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವರು. ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ ಚಿರಗಾಗಿ) ಇದೇನು! ಯಾರೂ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ!... ಶಾಲೆಗೆ ಬರೋದು ಅಂದರ ಇವರಿಗೆ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋದ್ದಾಂಗ ಆಗತದೆ... ಒಳ್ಳೇದು ನಾಳಿನ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವ: 'ಯಾರಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತು?...ಗೋದಾವರಿ, ಸ್ವಾಗತಗೀತ ತಯಾರು ಮಾಡಿದೇನು? ಹೇಳು ನೋಡುವಾ !

ಗೋದಾವರಿ:—ಹೂನ್ರಿ ಟೀಚರ್—ತಾಯಿ ಬಾರ, ಮೊಗವ ತೋರ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಮಾತಿಯೆ !'

ಟೀಚರ್:—ಇದೇನೇ—ಧಾಟಿ ನೆಟ್ಟಗೆ ಇಲ್ಲಾಅಲ್ಲಾ, ಇದಕ್ಕೆ ಆ 'ಘ್ಯಾಹೊ ಘ್ಯಾಹೊ . ಫುಲೇತಾಜಿ' ಅಂಬೂ ಧಾಟಿ ದಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಬರತದೇನೋ ಿೋಡು ! ಆ ಧಾಟಿ ಬಹಾಳ ಛಾನ್ ಆಗತದಲ್ಲ ?

ನರ್ಮದಾ:—ನಮ್ಮ ಬಾಯಿಗೆ ಧಾಟಿಯ ಛಾನಸ್ತಾನ ಬಹಳ.

ಟೀಚರ್:—ಹಾಗಾದರೆ, 'ಸ್ರಿಯ ಆಮುಚೇ ರಾಷ್ಟ್ರಭೂಮಿ' ಅಥವಾ 'ಆಮುಚಾ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾ'—ಎಂಬ ಹಾಡನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿರಿ.

ಗೋದಾವರಿ:—ಬಾಯಿ, ನಾವು ಕನ್ನಡ ಹಾಡು ಹಾಡುವವರು. ಬೇಕಾದರೆ 'ಉದಯವಾಗಲಿ' ಅನ್ನತೇನೆ.

ಟೀಚರ್:—ಹಾ, Hold your tongue Godu—ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಕನ್ನಡ—ಮರಾಠೀ ಅಂತ ವಾದ ಹೂಡಬಾರದು. ತಿಳಿಯಿ ತಿಲ್ಲೋ! ತಮ್ಮ ಹತ್ತರಾದರೋ ಶಾಣವಣಾ ಕೇಳಬ್ಯಾಡಿ ... ಸುಳ್ಳೇ ಇಲ್ಲದ ರುಗಳಾ ಮಾಡೋದು !

ನರ್ಮದಾ:—(ಮೆಲ್ಲಗೆ ಗೋದಾಗೆ) ಇದೂ ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ಅಡಚಣೆ ನೋಡು. ಕಾವೇರಿ, ಇದೂ ಒಂದು point ತಗೊ!

ಟೀಚರ್:—ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡೋದು.... ಆ ಹಾಡು ತಗೊಂಡು? ನೀವು ಅಧಿಕಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಮಾಡ ತೀರೋ, ನಿಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಹಾಡು ಸ್ವಾಗತಮಾಡತೀರೋ?... ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದೀ ಹಾಡು ಹಾಡಿರಿ; ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಾ ಆದು!

ಸಿಂಧು:—ಬಾಯಿ, ಹಾಗಾದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಹಾಡಬಾರದು? 'ವೇದಾಂತೇಷು ಯಮಾಹುರೇಕ ಪುರುಷಂ, ವ್ಯಾವೃತ್ಯಸ್ಥಿತಂ ರೋದಸೀ!'

ಟೀಚರ್:—ಛೆ. ! ಅದೇನು 'ರೋಡಸೀ' ಅಂತ ಕೊನೆಗೆ ?

ನರ್ಮದಾ:—ಹೌದು, ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಿಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ 'ರೋಡಸೀ'ನೇ ಆದೀತು. (ಕಾವೇರಿ-ಗೋದೂ ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು.)

ಕಾವೇರಿ: ಗೋದೂ:—ಬಾಯಿ, ನಾವು ಕನ್ನಡ ಹಾಡು ಆದರೇ ಬರುವವರು. (ಟೀಚರ್ ದುರುಗುಟ್ಟುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವಳು.)

ನರ್ಮದಾ:—ಬಾಯಿ, ಅವರು ಚಳವಳಿಯ ಮಂದಿ. ನಾಳಿನಿಂದ ಅವರು ನಾರ್ಡ್ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸುವವರಿದಾರೆ !

ಟೀಚರ್:—ನಾಳೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸತೇನೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಕೈ!

ನರ್ಮದಾ:—ಬಾಯಿ, ಅವರು ಪರೀಕ್ಷೆಯವರೆಗಾದರೂ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವರೋ ಇಲ್ಲೋ ನೋಡಿರಿ !

ಟೀಚರ್:—ಯಾಕೆ, ಮದುವೆಯ ನಿಶ್ಚಯ ಆಗಿದೆಯೇನು ?

ನರ್ಮದಾ:—ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲ ಬಾಯಿ, ನಾರ್ಡ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಅಂತ. ನಾರ್ಡ್ಲಿ ನಾಯಕನಂತೆ ಇವರೂ ಆಜನ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಅಂತ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸುವವರಂತೆ !

ಟೀಚರ್:— ಹಾ, Hold your tongue— ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮಾತು ಆಡಬಾರದು.

ಕಾವೇರಿ:— ನಾವು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡರೂ ಆಡಬೇಕೋ ಬೇಡೋ ಹೇಳಿರಿ. ಬಿನ್ ಇಯತ್ತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭನಾಡಿ ಬಿ. ಎ. ದ ವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರೂ—ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿರಿ, hold your tongue ಎಂದೇ ಹೇಳುವವರು. ಹಾಗೆಂದೇ ಹೆಂಗಸು ಇಂದು ಇಷ್ಟೊಂದು ಮುಖಹೀನಳಾಗಿ ದ್ದಾಳೆ. ಹೆಂಗಸಿನ ನಾಲಗೆಗೆ ಮೇಲಿನವರೆಂಬವರೆಲ್ಲಾ ಬೀಗಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಬೇಡಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ನರ್ಮದಾ: — ಹೌದು, ಮದುವೆ ಆಗುವವರೆಗೆ ಮಾಸ್ತರರ ಕಟ್ಟಾಯ, ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರ ಕಟ್ಟಾಯ. ಅಂತೂ ಹಿಂದೂ ಹೆಂಗಳೆಯರಿಗೆ ಹಿಟ್ಟರನ ಆಳಿಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ !

ಟೀಚರ್:— Hold your tongue ! ಇದು ನೋಡ್ರಿ ಎಲ್ಲರೂ ಶಾಂತಚಿತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನೀವು ಹೀಗೆ ಹುಡುಗತನದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮಿಷ್ಟರಂತೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ಗೇಡಿಗಳಂತೆ ಮಾಡೋದು ಶೋಭಿಸೋದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ನಿಮ್ಮ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಮಿಸ್ ನಾಯಿಟಿಂಗೇಲ್ ಇವಳು ಸಮಾಜಸೇವಾ ಮಾಡಿದಳು—ಆ ಪ್ರಕಾರ ನೀವು ಸಮಾಜಸೇವಾ ಮಾಡಬೇಕೂ ಅಂತ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಅದೆ. ಶಕುಂತಲಾನ ಪಾಠ ಓದಿ ನೀವೂ ಗಾಂಧರ್ವವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಬಾರದು. ಹಂಸಕ್ಷೀರ ನ್ಯಾಯದಂತೆ ಯಾವುದುಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೋಡ್ರಿ, ನಾಳೆ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ' ಸ್ತ್ರೀಪ್ರಗತಿ ಸಂಘ ' ಸ್ಥಾಪನಾ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದೀವಿ. ಹೀಗೆ ನಾವು ಒಂದಿಲ್ಲ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಶಾಲೆ ಮುಂದೆ ಬರತದೆ. ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮೊದಲಾದ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗತಾರೆ!

ನರ್ಮದಾ: — (ಕಾವೇರಿಗೆ) ನಮ್ಮ ಬಾಯಿಯ ಪಗಾರ ಹೆಚ್ಚಿಸತಾರೆ !

ಕಾವೇರಿ: — ಇಷ್ಟೇ ಏನು ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ಧ್ಯೇಯ ?ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರಂಭದ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ ಯಾಕೆ ? ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ಸ್ ಯಾಕೆ ಬೇಡ? ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಯಾಕೆ ಕೂಲಿ ಹಾಕಬೇಕು ?

ನರ್ಮದಾ: — ಯಾಕಂದರೆ ಕಾಲವೇ ಹಾಗಿದೆ!

ಟೀಚರ್: — ಇಲ್ಲಾ, ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರ್ಸ್ ಅವರಿಗೇ ರಜೆಯ ಮೇಲಿ ದ್ದಾರೆ.

ಸಿಂಧೂ: — ಮೂರು ತಿಂಗಳ ರಜೆ ಏನಿ?

ಕಾವೇರಿ: — ಹಾಗಾದರೆ ನಮಗೆ ಈ ಶಾಲೆಯೇ ಬೇಡ; ಎಲ್ಲರೂ ನಡೆಯಿರಿ!

ಟೀಚರ್: — ನೋಡಿ, ಯಾರಾದರೂ ಎದ್ದು ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ವಾಲಕರಿಗೆ ರಿವೋಟು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ..... ಸುಮ್ಮನೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಾಳಿನ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿರಿ ... ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಂಭಾಷಣ ತಯಾರ ಮಾಡಿರಿ ! ಬೇಕಾದರೆ ಗಡಕರಿ ಅವರ ಸಕಾಳಿ ಅಭ್ಯಾಸ—ಅದೇ ನೋಡಿ. (ಕಾವೇರಿ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವಳು.)

(ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ಒಬ್ಬ ಸಣ್ಣ ಸಿರಿಯಾಯು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.)

ಸಿಸಾಯಿ: — (ಸಲಾಂ ಮಾಡಿ) ಬಾಯಿ ರಾವನಾಬ ಬುಲಾತೇ ಹೈ. ಹುಡಿಗಿ, ಬಹಾಳ ಅಳಾಕ ಹತ್ತೈ ತಂತ್ರಿ ಅದಕ್ಕ ಕರಿತಾರು. (ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಗಳು ಬೊಳ್ಳನೆ ನಗುವರು) ಹಾಂಗೆ ಇದೊಂದು ವತ್ರಾ ಕೊಟ್ಟು ಬಾ ಅವಾರಿ. (ಕೊಡುವನು.)

ಟೀಚರ್: — (ಪತ್ರಓದಿಸು)....As my husband is unwell I cannot attend the school tomorrow. So please post-pone the inaugural address. ಇದು ನೋಡಿ ಹೆಡ್ ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಅವರ ಪತ್ರ. ಸಂಘದ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವವನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಕ ಬೇಕಂತೆ !

ಕಾವೇರಿ:—ಆದಕ್ಕೇ ನಾನು ಹೇಳುವದು. ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಬಂಧಕಗಳು ಇವೆಲ್ಲಾ ಅಂತೆ, ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಅವಿನಾಹಿತಳಾಗದ ಹೊರತು ಗತ್ಯಂತರವೇ ಇಲ್ಲ!

ಸಿಪಾಯಿ:—(ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಬಾಯಿ ಸಾಹೇಬ, ಹೊರಗೆ ಯಾರೋ ನಿಂತಾರಿ!

ಟೀಚರ್:—ಗಂಡಸರೂ ಹೆಂಗಸರೂ ?

ಸಿಪಾಯಿ:—ವೋ ಬುಡ್ಡಾ ಹೈ ಬಾಯಿ ಸಾಹ್ !

ಕಾವೇರಿ:—ಯೇ, ಗಂಡಸರನ್ನ ಯಾರನ್ನೂ ಒಳಗೆ ಬಿಡಬೇಡ!

ಟೀಚರ್:—ಇರಲಿ! ಗಾರ್ಡಿಯನ್ ಬಂದಾಗ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. (ಸಿಪಾಯಿಗೆ) ಕರೆ ಅವರನ್ನು ಒಳಗೆ!

(ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ಬರುವನು ಸಾಧಾರಣ ೫೫ ವಯಸ್ಸಿನವ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಕರಗತಿಯ ವೇಷ ನೋಡಲೇನೂ ಸನಾತನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ)

ಗೃಹಸ್ಥ:—(ನುಸುರಿಸಿ) ಹ-ಹ-ನಾನೇಕೆ, ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿ ಕಾವೇರಿ ನಿನ್ನ ಕಠಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. (ಕಾವೇರಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ) ಕಾವು, ನಡಿಯವ್ವಾ! ನಡೀ! ಇನ್ನೊತ್ತು ಬ್ಯಾಡಾ ಅಂದರೂ ಬಂದಿಯೇನು. ಹೂ. ಇರ್ಲಿ ನಡಿನಡಿ! ಅಲ್ಲ ಅವರು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೂತಾರ! ನೀನಿಲ್ಲಿ ಸಾಲಿಗೆ ಬಂದು ಕೂತೀದಿ. (ಟೀಚರಿಗೆ) ಬಾಯಿ, ಇವತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿನ್ನ ಕಳಿಸಿ ಕೊಡಿ, ಆಕನ್ನ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಾರ!

ಎಲ್ಲರೂ:—(ಚಪ್ಪಾಳೆತಟ್ಟಿ) Congratulations ಕಾವೇರಿ! ಎಂದು ಹೋಳೇ ?

ನರ್ಮದಾ:—ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ನಿನ್ನ ನಾರ್ಡಿಯ ಪ್ರಚಾರ ?

(ಕಾವೇರಿ ಸುಮ್ಮನೆ ತಲೆ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕುವಳು. ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿ, ಬಲಿಯೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಹುಲಿಯಂತೆ ಗತ್ಯಂತಃವಿಲ್ಲದೆ ಸಿನ್ನಪಾಯಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಳು.)

ಗೃಹಸ್ಥ:—ಹ-ಹ-ಹ! ಏನೋ ಅಕೇ ಬಾಸಿಂಗ ಬಲಾ ಒದಗಿ ಬಂದಿದ್ದರ ಹೋಳೇನೂ ಸಿಗಬಹುದು ನಿಮಗ! (ಟೀಚರಿಗೆ) ಬರತೇನ್ನಿ

ರಾಯರ, ಅಲ್ಲ ಬಾಯಿ—ಹ-ಹ-ಹ! ಮುಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮರವು!....ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಧಾಸ್ಯ ಹಾರತಕ್ಕದ! ಆಗ್ಲಿ ಮ್ಯಾಸ್ಟರ್-ಧೂ, ಬಾಯಿ! ನಮಸ್ಕಾರ! ಏನೋ ಸಿಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದ ಇದ್ದರ, ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿಯ ಅಕ್ಕೀಕಾಳು ಹಾಕಬೇಕೂ ಅಂತೇನಿ. ಅಕ್ಕೇಡೊಂದು ಮದುವೀ ಮಾಡಿದೆ ಅವರ, ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಗೆದ್ದಂತೆ ಆಯಿತು.....ಹುಡುಗನೂ ಛೇದೋ ಇದ್ದಾನೇನಿ. ಉತ್ಪನ್ನೂ ನೆಟ್ಟಗದ! ಕಲತಾಶೀ ಅಂದಮ್ಯಾಲೆ ವಿವೇಷ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ. ಆತನೂ ಕಲಿ ತವನೆ ಇದ್ದಾನೇನಿ.....ಹ-ಹ! ಬರತೇನಿ ರಾಯರ, ಅಲ್ಲ ಬಾಯಿ ಹಾಂಗಾದರ!

ಟೀಚರ್:—(ನಗುತ್ತ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ) ಒಳ್ಳೇದು ಸಿಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ಬಾಸಿಂಗದ ಲಗಾಮು ಮಾತ್ರ ಬೇಗನೆ ಹಾಕರಿ!

ಗೃಹಸ್ಥ:—(ಜಿನ್ನತಟ್ಟಿ ಕಾವು, ಸಡಿಯಿಟ್ಟಾ (ಮುಂದೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ)

ಎಲ್ಲರೂ:—(ಹಿಂದಿಂದ) Congratulations ಕಾವೇರಿ! Three cheers for the prospectives wife! ಹಿವ್, ಹಿವ್-ಹುರೆ!

—ತೆರೆ

ರಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಿತ್ತದ ಪ್ರಕೃತಿ. ಆದರೂಳಗ ಬಗಲೋಳಗ ಎರಡು ಕೂಡ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಕೋಡ. ತಲೆಗೆ ಚಕ್ರ ಬರುವನೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. (ಧ್ಯಾನ ಮಗ್ನನಾಗಿ) ಹೇ ಚಕ್ರವಾಣಿ, ಅಂತೂ ಈ ಭಕ್ತನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದೆ!ಆಂ? ಹೂಂ. ಹೂಂ. ಬಳಿದು ಜಿಲ್ಲತೇನೆ.....ಆದರೆ ಉಡಸಾರಣೆ ಆರಿವಿ ಮಡಿಯ ಕಡೆ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಏನು? ದೇವರ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ?.....ಹ-ಹ. ಆಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ!...ಪಂಜೆಯಿಂದ ಅಂದೆಯಾ! ಆದರೆ ಪಂಜೆ ಒಂದೇ ಇದೆ. ಉಟ್ಟು ಕೊಂಡದ್ದೇ ಒಂದು. (ಗಾಬರಿಯಾಗಿ) ಆಂ! ಇಂಗಿಹೋಗೋದ ರೋಳಗೇ ಹಿಂಡಿ ಜಿಲ್ಲಬೇಕೆ. ಅಲ್ಲಾ, ಇಂಗಿ ಹೋದರೆ ಮುಗಿದೇ ಹೋಯಿ ತಲ್ಲಾ....ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಇಂಗಿತೋ! ಮತ್ತೆ, ಮಾತಿನ ರುಳ ಎಂತಹದು..... ಏನು? ರುಳ ರುಳ ಮಾತಾಡಬೇಕೆ? ಅಲ್ಲಾ, ಮಾತಿನ ರುಳಾ ಅಂದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಾ, ಆಡಿಗೆಯ ವಲಿಯ ಕಾವು, ಆ ಕಾವಿಗೆ ಅರಿರಬೇಕು ಅಂತ..... ನೀರು ಇಂಗಿದರೆ ನೆಲಾ ಉಬ್ಬಿತ?... ಬರೋಬರಿ, ಉಬ್ಬಲೆ, ಬೇಕು. ಗಂಗಾ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪೃಥ್ವಿ(ದೇವಿಗೆ ಅನಂದ ಆಗದೇ ಇದ್ದೀತೆ? ಆಂ! ನೆಲದ ಹಕ್ಕಳ ಕೆತ್ತಿ ಸಾರಿಸಬೇಕೆ? ಆಗಲಿ. ಸಾರಿಸತೇನಿ....ಊಟಕ್ಕೆ ಎಲೆ ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆ!....ಬೇಕಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಕಬಹುದು. ಮುಸುರೆ ಯಾದರೆ ಬೇಕಾದರೆ ಸಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ. (ಮತ್ತೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿ) ಊಟಕ್ಕೆ ಎಲೆ ಇಲ್ಲ! ನನಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಊಟಕ್ಕೆ ಎಲೆ ಎಲ್ಲಿ ಅಂತ!..... ಆಗಲಿ ನೈವೇದ್ಯ, ಇಷ್ಟು ಎಲೆ ತರತೇನೆ..... ನೈವೇದ್ಯ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಡಿಗೆನೇ ಆಗಿಲ್ಲ? ಆಗಲಿ!.....ಸಾವಕಾಶ ಆಗಲಿ!.....ಆಂ! ಹೇಗೆ ಆಗಬೇಕು? ಯಾಕೆ? ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲ, ಕಾಳು ಇಲ್ಲವೆ?ಸಾಗಲಿ, ಒಗ್ಗರಣೆ ಇಲ್ಲದ ಸಾಗಲಿ. ಇಲ್ಲದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮಮ ಅಂದ ರಾಯಿತು.....ಬೇಳೇನೆ ಬಿಡಿಲ್ಲ!..... ಥೂ! ಈ ಎ. ಆರ್. ಪಿ. ಅಂತ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟು ಇಟ್ಟು ಯಾರು ಎನಂದದ್ದೂ ಕೇಳಿಸ ದಂತೇ ಆಗಿದೆ; ಡಬ್ಬು ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ಕಂಡವರಿಗಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಮಾಣಮಾಡುವ ದಡು ಬಿದು ಹೋಗಿದೆ.....ಬೇಳೇನೂ ಒಂದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ನೀನು ಅಂದಿಯಾ? ನನಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು-ಬೇಳೇನೂ ಬಂದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ....ಸರಿ. ತೊಗರೆಬೇಳೆ ಇರ ದಿದ್ದೆ ಹೆಸರಬೇಳೆಯ ಸಾರೂ ನಡೆಯಬಹುದು....ಮತ್ತೆ ನನು ಹುಳಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ

ನಿಂಬೀಹಣ್ಣು, ಅರಿಷಣ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ!....ಒಳ್ಳೇ ಎಣ್ಣೆ!....
 ಅಲ್ಲಾ ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ 'ಬ್ಲಾಕ್ ಔಟ್' ಅಂತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಗೆ
 ಹರಿಸಬಹುದು. ಒಳ್ಳೇ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ! ಒಳ್ಳೇ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
 ಘೃತ ಇದೆಯಲ್ಲ....ನಂದಾದೀಪಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಯೇ? ಹೇಳಿದನಲ್ಲ 'ಬ್ಲಾಕ್
 ಔಟ್' ಅಂತ. ದೇವರಿಗೂ ಬ್ಲಾಕ್ ಔಟ್, ಮತ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕೇನು?....
 ದೇವರು ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?....ಬೆಳಕಿನೊಳಗೆ ಇದ್ದು ಮಾಡಿ
 ದ್ದಾದರೂ ಅಷ್ಟರೊಳಗೇ. ಹೋಗಲಿ, ಸ್ವಯಂವ್ರಕಾಶವುಳ್ಳ ಆ ಪರಮಾತ್ಮ
 ನಿಗೆ ನಂದಾದೀಪ ಯಾಕೆ ಮತ್ತೆ!. ಮತ್ತೂ ಅದೇ ಹಾಳು ಮಾಡು! ದೀಪ
 ಹಚ್ಚಿದರೆ ಐವತ್ತು ರೂನಾಯಿ ದಂಡ ಅಂತ ಕೇಳಲಿಲ್ಲೇನು? ಜಗತ್ತಿನ ವ್ಯವ
 ಹಾರವೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನು ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೇ ಸಾಗತಕ್ಕದ್ದು, ಅಜ್ಞಾನದ ಕತ್ತಲೆ
 ಯೊಳಗೆ....ಬರಗಾಲ ಅಲ್ಲಿದು, ಇದು ವ್ರಳಯಕಾಲ. ನಾನೂ ಎಷ್ಟೊ ಬರ
 ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ, ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಬರದ ಬಣ್ಣವೇ ಬೇರೆ
 ಇದೆ....ಯಾಕಷ್ಟು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳತಿಯೆ! ಸ್ವಲ್ಪ ಪೂರ್ಣವಿರಾನು ಆದರೂ
 ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡನಾಡಲ್ಲ! (ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟುಕೊಂಡು) ಆಯಿತು ಕಿವಿ
 ಯೊಳಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವೇ ಕಲಿಸಿದೆ ಇದೂ ಒಂದು
 ಒಳ್ಳೇ ಔಷಧ. ವಿವಾಸ ದಾಳಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಈ ಮನೆಯ ದಾಳಿಗಾಗಿಯೆ
 ಎ. ಆರ್. ಪಿ. ಕೈಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು .. (ಒಳಗಿನಿಂದ— ಒಂದು ಎಣ್ಣೆ ಯುಂಟೆ?
 ಒಂದು ಬೆಣ್ಣೆ ಯುಂಟೆ? ಕಾಳುಂಟೆ? ಕಡಿಯುಂಟೆ? ದವಸವುಂಟೆ? ಧಾನ್ಯ
 ವುಂಟೆ? ತಿನಿಸೆ, ಉಣಿಸೆ, ಒಂದಾದರೂ ಜೀನಸೆ, ಹಾಲೇ, ಮೊಸರೆ,.....
 ಅಯ್ಯೋ, ಬಾಳ್ವೆ! ಯಾರಕಾಗಿದ್ದೀರಿ ಗಂಡಸು? ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಗು
 ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೂಡೋದಕ್ಕಿಂತ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಏಡ್ಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು'.....
 ಇತ್ಯಾದಿ ವಾಗ್ವಾಣಿಗಳು ಕರ್ಣಪಟಲವನ್ನು ಭೇದಿಸುತ್ತಿರಲು-ಆಚಾರ್ಯರು
 ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು) ಕಾಜಿನ ಕೆಲಸಗಳಿದ್ದ ರೂ ಮುಚ್ಚಿರಿ,
 ಜೇರುಗಂದಿಗಳಿದ್ದರೆ ಭದ್ರವಡಿಸಿರಿ. ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು
 ಡಬ್ಬು ಬೀಕಿರಿ. (ಹಾಗೇ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತ) ಆಯಿತು ನಮ್ಮ ಎ. ಆರ್. ಪಿ.
 ಇನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದಾಳಿ ಬರಲಿ. (ಡಬ್ಬು ಮಲಗಿಕೊಂಡು ದೇವರ ಮನೆಯ
 ಬಾಗಿಲವನ್ನೂ ಮುಚ್ಚುವರು.)

ಸತಿವ್ರತ ಸಿರೋಮಣಿ!

ಪಾತ್ರಗಳು

ನಳಸಿಂಹ:— ಮಾಟ್ರಿಕ್ ವಾಸಾಗಿ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ ಸಿರೋಮಣಿಯಾದ
ಪತಿ ಪರಮೇಷ್ಠಿ, ಆಧುನಿಕ ಆದರ್ಶ ಗೃಹಸ್ಥ.

ದುರ್ಗಾದೇವಿ:— ನಳಸಿಂಹನ ಸಿಂಹಣಿ, ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ. ಆದ
ಹೆಡ್ ಮಿಸ್ಟ್ರೆಸ್ !

ಶ್ರೀಪತಿ:— ನಳಸಿಂಹನ ಬಾಲ್ಯದ ಗೆಳೆಯ, ಒಬ್ಬ ಸ್ವೇಷನರಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ.

ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಾರಾ-ಮೇರಿ:— ದುರ್ಗಾದೇವಿಯ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿನಿ.

ಪ್ರೊಪೆಸರ ಕೆ. ಪರವೇಶ್ವರನ್:— ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೆಂದು ಬಂದ ಒಬ್ಬ
ಮಾನಸ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು.

[ಸ್ಥಳ: — ನಳಸಿಂಹನ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ, ದುರ್ಗಾದೇವಿಯ ಪಡಸಾಲೆ- ಅಪ್-ಟು-ಡೇಟ್
ಸಿಸ್ಟಿಮ. ನಳಸಿಂಹನ ಅಳುತ್ತಿರುವ ಮಗುವನ್ನು ಲಾಲಿಸುತ್ತ 'ಫರನೀಚರ್'
ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಚ್ಛವಾಡುತ್ತಿರುವನು]

ನಳಸಿಂಹ:— (ಹೆಂಡತಿಯ ಫೋಟೊ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕನ್ನಪ್ಪಕ್ಕೆ
ಯಾವುದೂ ಥಾಟಿಯಲ್ಲಿ, ' ದೇವಿ ನೀನ್ನ ದಾಸ ನಾನು ನೀನೇ ದೇವತಾ ನಾ
ಸತಿವ್ರತ'.....(ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮೇಜಿನಮೇಲಿಟ್ಟು, ಒಂದು ಮಾಲೆ ಹಾಕುವನು. ಅಳು
ತ್ತಿರುವ ಮಗುವನ್ನು ಮತ್ತೆ ರಮಿಸುತ್ತ) ಯಾಕೆ ಮಗೂ, ಯಾಕೆ ಮಗೂ, ನಿನಗೆ
ಹಾಲುಣಿಸುವುದೋಂದೇ ಪಂಚೀತಿ ಬರುತ್ತದೆಯಾ. ಹೊಯ್‌ಹಾಲು ಹಾಕಿ
ದರೆ, ಅವನದು ನೊರೆಹಾಲನೊಲೆನು' ಅಂತ ಅಳತೀ. (ಗರ್ಗಿಲ್ ಎಂದು

ಸಪ್ತಳಮಾಡುವ ಒಂದು ಕಪ್ಪುರದ ಗೊಂಬೆ ತೋರಿಸುತ್ತ) ಅಬಬ! ನೋಡೋ ಇದು ಮಜಾಗಾಟಾ! (ಒಳಗಿಂದ-ಮಿಸೆಸ್ ದುರ್ಗಾದೇವಿ, ಎಂಬ ಕೂಗು)

ನಳಸಿಂಹ:— (ನಸುನಾಚುತ್ತ ತ್ವರಿತದಿಂದ) ಅಂ? (ಒಲಿಯುತ್ತ ತೊನೆಯುತ್ತ) ಬನ್ನಿರಿ, ಬನ್ನಿರಿ. (ಸ್ವಗತ) ಅಯ್ಯೋ ಇವರು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲಲ್ಲ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಲಿ?

(ಮಿಸೆಸ್ ಮೀರಾ-ಮೇಲೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತ)

ಮೀರಾ:ಮೇರಿ:— ಇಲ್ಲವೇನೂ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯವರು?

ನಳಸಿಂಹ:— ಇಲ್ಲವಲ್ಲ?

ಮೀರಾ-ಮೇರಿ:— ಹಾಗಾದರೆ-ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಸಭೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಿರಿ. ನಾನು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿರುವೆ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿರಿ.

ನಳಸಿಂಹ:— ಓಹೋ, ಆಗಲಿ. (ಅವರು ಹೋಗುತ್ತಲೆ ಮತ್ತೆ 'ಏಕಹೋತಾ ರಾಜಾ! ಏಕಹೋತಿ ರಾಣಿ' ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತ-ಕೂಸನ್ನು ರಮಿಸುತ್ತ) ಯಾಕೋ ನನ್ನ ರಾಜಾ.....

(ಮತ್ತೆ ಹೊರಗಿಂದ 'ದುರ್ಗಾದೇವಿಯವರೇ' ಎ೦ು ೨-೩ ಸಲ ಕೂಗು)

ನಳಸಿಂಹ:— ಎಲ! ಎನನ ಇದು. ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಾಗೇನೇ ಇಷ್ಟು ಜನ ಬರತಾರಲ್ಲ! ಪರಸತಿಯರ ಜೋಡಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾತಾಡಬೇಕು!

(ಶ್ರೀಶತಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು)

ಶ್ರೀಶತಿ:— (ನಳಸಿಂಹನನ್ನು ನೋಡಿ, ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಎಲ ಸಿಂಹಾ! ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕೋ ನರಸ್ಯಾ ನೀನು?

ನಳಸಿಂಹ:— ಓಹೋ! ಯಾರು ಶ್ರೀಶತಿ? ಬಾ, ಬಾ. ಕೂಡಬಾ.

ಶ್ರೀಶತಿ. — ಅಲ್ಲೋ, ನರಸಿಂಹ, ಏನಿಮ ವಿಚಿತ್ರಾ? ನಾಲ್ಕೈದು ವರುಷ ಆಯಿತಲ್ಲ ನಾವೂ ನೀವೂ ಬೆಟ್ಟಿಯಾಗದೆ? ಏನು ನೌಕರಿ ಮಾಡ ತೀಯಸ ಈಗ?..... ಅಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಂಗ ಬಂದಿ ಪ್ರಮಿಳಾ ರಾಜ್ಯ ದೊಳಗ? ಅಲ್ಲಾ, ಏನು ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲಿ? ಇದೇನು ಬಗಲೊಳಗ ಕೂಸಿನೇನು ಎತ್ತೀದಿ? ವಿವಾಟ ನಗರದೊಳಗಿನ ಬೃಹನ್ನಳೆ ಕಂಡಂತೆ ಕಾಣತೀಯಲ್ಲೋ?

ನಳಸಿಂಹ:— ಬೃಹನ್ನಳೆ ಅಲ್ಲೋ, ಬೃಹನ್ನಳೆ—ಯಾಕಂದರ ನಾನೀಗ ಬೃಹತ್ ನಳಸಿಂಹ, ನರಸಿಂಹ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಪತಿ:—ಅಂತೀಯಾರೆ ಏನೂ ನರಸಿಂಹಾ? ಅಲ್ಲಾ, ನಾನು ನಮ್ಮ ಅಂಗಡಿ ಬಿಲ್ ಕೇಳಿ ಹೋಗಬೇಕು ಅಂತ ಬಂದರ ಇದು ನೋಡು— ಅಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ನೋಡೆ ಇಲ್ಲಲ್ಲ ಮತ್ತೆ?

ನಳಸಿಂಹ:— ಹ್ಯಾಗೆ ನೋಡಬೇಕು, ಮನೆಯೊಳಗ ಹೆಂಗಸರು ಇದ್ದಾಗ ಬಂದರೆ.

ಶ್ರೀಪತಿ:— ಹೌದು, ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಆಳು ಮನಶ್ಯಾನ ಬರತೀರ ತಾನ. ಆದರೆ ಈಸಲ ನಿಟಿಂಗ ವರ್ಕದೊಳಗ ಕೆಲಕೆಲವು ಹೊಸ ನಮೂನೆ ತರಿಸಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕ ತೋರಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಬಂದಿದ್ದೆ.

ನಳಸಿಂಹ:— ಅಂತೂ ವ್ಯಾವಾರ ಬೇರೆ ನಡಿಸಿಯೇನೂ?

ಶ್ರೀಪತಿ:— ಏನು ಮಹಾ ವ್ಯಾಸ್ಯಾರೋ; ಹೆಣಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕೂ ವ್ಯವಹಾರಾ.

ನಳಸಿಂಹ:— ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೂ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಧರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಪತಿ:— ಅವರಿಗ್ಯಾಕೆ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕತೀಯೋ ಮಾರಾಯಾ? ಅವರು ತಲೆ ತೆಗೆದು ಓಡಾಡಿದರೇ ನಮಗೇನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಫಾಯಿದೆ. ನೂರಾಯೆಂಟು ಫ್ಯಾನ್ಸಿ ಮಾಲು ತರಿಸಿ ಸೆಂಟಪರಸಂಟಿ ಫಾಯಿದೆ ವ್ಯಾಲೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರತದ.....ಅದಿಲ್ಯೋ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಿನ್ನದೇನು ಹಕ್ಕಿಕತ್ತೋ!

ನಳಸಿಂಹ:— ನಿನಗೆ ಕೇಳುವಷ್ಟು ತಾಳ್ಮೆ, ಕೂಡುವಷ್ಟು ವೇಳೆ ಅದಯಿಲ್ಲೋ?

ಶ್ರೀಪತಿ:— ಸುರುವಂಶೂ ಮಾಡು ನೀ.

ನಳಸಿಂಹ:— ಪುರುಷನಿಗೆ ಒಲಿಯದ ಕಲೆಯಿಲ್ಲ, ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಇದು ನೋಡು ಸಾಕ್ಷಿ, ಈ ಕೂಸು ಅಲ್ಲ, ನಾನು-ಓಂದರೆ ನರಸಿಂಹನಿದ್ದವನು ನಳಸಿಂಹನಾದ-ಪುರುಷ ಪ್ರಯತ್ನ ತನ್ನ ಸಂಶೋಧನದ ಕೈ ಚಾಚಿದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಒಂದಾದರೂ ಉಳಿದಿದೆಯೇ ಅಂತ ವಿಚಾರಿಸಿದೆ. ಇದೇ ಒಂದು ಸಿಕ್ಕಿತು, ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಣತಿ ಹೊಂದಿ ಪಾಕವಿಶಾರದನಾದೆ. ಕವಿಗಳು ನವರಸ ಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ನವೀನ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಇದು ನೋಡು ವಡ್ರಸಗಲಿ ಆವಿಶೇಷನ ಸಾವಿರ ನಾಲಗೆಗಳನ್ನು ನೀರು ಬಡಿಸಿ ಬಡುವೆ.

ಶ್ರೀಪತಿ:— ಅಂತೂಯೇನು ಆಡಗಿಯವ ಆಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತಾ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕ ?

ನಳಸಿಂಹ:— ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಾ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ. ಇನ್ನೂ ಕೇಳು ನನ್ನ ಬೃಹತ್ ಕಥಾ.

ಶ್ರೀಪತಿ:— ಅಂದರೆ ? ನಿ ನ ಗೂ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯವರಿಗೂ ಏನಾದರೂ.....

ನಳಸಿಂಹ:— ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲೋ, ಅವರು ನನ್ನ ಸತಿದೇವಿ, ನಾನು ಅವರ ಅದರ್ಶ ಗೃಹಸ್ಥ .

ಶ್ರೀಪತಿ:— ಯೇ, ಏನ್ಮಾತಾಡತಿ ? ಕೈಯೊಳಗೇನು ಬಳಿ ಹಾಕಿ ಯೇನು ?

ನಳಸಿಂಹ:— ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರನಾದರೂ ಮಾಡೋ. ಕೈಯೊಳಗೆ ಬಳಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮುಂಗೈ ತ್ರಾಣದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ತಲೆಕೆಳಗೆ ಮಾಡೀನಿ. ಈ ಧೈರ್ಯ ಗಂಡಸಿಗೇ, ನನ್ನಂತಹ ಗಂಡಸಿಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ಯಾರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯಾನೋ ?ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳು, ಏನೋ ಒಂದು ಸವಿಗನಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ವಧುವನ್ನು ಮದುವೆಯಾದೆ. ನನ್ನ ಬಾಗ್ಯ. ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಪಾಸಾದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನನ್ನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಇಹಲೋಕದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದರು. ಸಂಸಾರದ ಭಾರ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಆಸ್ತಿ ಅಂದರೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದಿತು. ಮುಂದೆ ಮಾಡಬೇಕೇನು, ವಿಚಾರಿಸಿದೆ. ಈ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬ ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಅಗಬಹುದು ಅಂತ ವಿಚಾರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಅದರೂ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಪರ್ವ ತಪ್ಪಿಸುವ ಬಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ? ಅಂತೇ ವಿಚಾರಮಾಡಿದೆ. ನಾನು ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಆಗೋದಕ್ಕಿಂತ ಸನ್ನವಳು ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಫಾಯಿದೆ ? ಸೆಂಟಪರಸೆಂಟೆ ಪ್ರಾಫಿಟ್ ! ನಿನ್ನಂತೆ ಇದೂ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರನೇ ಮತ್ತೆ. ನಾನು ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಆಗಿ ನೌಕರಿ ಹತ್ತಿದರೂ ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಗಲಾರದು, ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಯೊಳಗೆ. ಅದೂ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಪಗಾರ ತಗೊಂಡು ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಸಹಿಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ನನ್ನವಳು ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಆದರೆ ಕರೆದು ನೌಕರಿ ಕೊಡುವರು-ಅರಂಭಕ್ಕೆ ಲಾ ರೂಪಾಯಿ, ಮುಂದೆ ಬಿ, ಟಿ,ಗೆ

ಸಹ ಅವರೇ ಕಳುಹಿಸುವರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ನೋಡು ರಾಜನಂತೆ. ನಳರಾಜನಂತೆ ನಾನು ಅದರ್ಥ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿರುವೆ. ಅವಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹೆಡ್ ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ !... ..ನನ್ನವಳೇ ನನ್ನ ಅನ್ನದಾತಕೂಡವೇಲಿ ಮಾನವ ಧರ್ಮದಂತೆ ನಾನು ಋಣಿಯಾಗಿರುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೆ? ಹೇಗಿದೆ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಚಾರುರ್ಯ? ಯಾವ ಅರ್ಥ-ವಾಸ್ತವ್ಯಜ್ಞನಿಗೆ ಹೊಳೆದಿತ್ತು ಈ ಮಿತವ್ಯಯವ ವಿಚಾರ?

ಶ್ರೀಪತಿ:—ಹೇಡಿ. ಹೇಡಿ. ವಿಚಾರವಂತೆ ವಿಚಾರ! ವಿಚಾರವೈ ಸ್ಯಭಿಚಾರವೊ?

ನಳಸಿಂಹ:—ಹ-ಹ-ಹ! ಸತಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಏಕವತ್ಸೀ ವ್ರತಸ್ಥನಾಗ ಅದರ್ಥ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿರುವುದು ನನ್ನ ಸ್ಯಭಿಚಾರವೊ?

ಶ್ರೀಪತಿ:—ಯೇ, ಹೆಸರಿಗೆ ನರಸಿಂಹಾ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಅನ್ಯವುದು ಏನು ಉಳಿಯಿತೇ?

ನಳಸಿಂಹ:—ಏನೂ ಅದು ಪುರುಷಾರ್ಥ? ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಮೋಕ್ಷ ಹೌದಲ್ಲೊ? ಧರ್ಮ ಬಂದೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ನೌಕರಿಗೆ ಬಂಡಗಾಲಿ ತಂದಿರುವ ಅರ್ಥ? ಉದ್ಯೋಗವೇ ಇಲ್ಲದವೇಲಿ ಅರ್ಥವೆಂದ ಬರಬೇಕು? ಎಲ್ಲಾ ಅನರ್ಥವೇ. ಇನ್ನು ಮೋಕ್ಷ- ಆ ಮಾತು ಈಗ ಯಾಕೆ? ಉಳಿದದ್ದು ಒಂದು ಕಾಮ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಮತ್ತೆ ಈ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಪ್ರಸಂಭವಾರಂಭಿಸಿದ್ದು?

ಶ್ರೀಪತಿ:—ತಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಕು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮಡಿಸೋವ ಅಂದರೇನೋ?

ನಳಸಿಂಹ:—ಅಲ್ಲೊ, ನಾನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕೂಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಹೇಗಾದರೂ ತಪ್ಪಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲ. ಉದ್ಯೋಗಂ ಪುರುಷಲಕ್ಷಣಂ ಅಂತ ಹೊಸ ಸೊಂದು ಉದ್ಯೋಗ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ಏನೇನು? ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮಡಿಸೋವು ಅಂದರೇನು? ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ-ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಂತ ಜಗತ್ತೇ ಕಿರುಚ ಕೊಳ್ಳತದ-ಸರಕಾರವಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಉತ್ತೇಜನ ಅಂತೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು, ಮತ್ತೆ ಮಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಡಾ ಅಂದ್ರೆ? ಇದಕ್ಕೆ

ನನ್ನ ಹೇಡಿತನ ಅಂತಿಯೊ, ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಢತನ ಅಂತಿಯೊ? ಜಗತ್ತಿ ಗೊಮ್ಮೆ ತಿಳಿದಾದರೂ ತಿಳಿಯಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ ಜಗತ್ತಿನ ಮೋಕ್ಷವೊ ಹೇಗೆ ಎಂಬೊದು. ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಇದೇ ನನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲಾ ಬರಬಹುದೇ. ಅದು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ, ಬರೆದಿಟ್ಟ ಭವಿಷ್ಯ. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ-ಸ್ತ್ರೀ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದಾಗುವ ಸಾಮ್ಯ ವೈಷಮ್ಯಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತಿಳಿದಮೇಲಾ ದರೂ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರ ಸ್ಥಾನನಿರ್ಣಯವಾಗಲಿ, ಅಂತ ನಾನೀಗ ಈ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಂಡಿರುವೆ ಇನ್ನು ನನ್ನ ದೇ ಹೇಡಿತನ ಅನ್ನುವಿಯಾ ಅನ್ನು-ಗಂಡುಸಾಗಿ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ ಆಗಿ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ನೌಕರಿ ಹತ್ತಿ ಅಂತಃಪುರದ ಕಂಚುಕಿ ಯಂತೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಯ ಗಂಡು ಮ್ಹಾಸ್ತರನಾಗಿ ಹೆಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರೆಸ್ ಕಡಿಂದ ಪುಷ್ಪ ಏರಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಮಾದರಿಯ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿ ನನ್ನಂತೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಒಳ್ಳೇದಲ್ಲವೇನು? ಆಗಲೆ ನಿನ್ನ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನೀನೇ ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲ? ನಿನ್ನ ದಾದರೂ ಏನು ಮಹಾ ಪೌರುಷ ಇದೆ ಆದರಲ್ಲಿ? ವಘಾಲು-ಪಾವಡರು-ರೀಲು ರೀಬನ್ನು-ಪಿನ್ನು-ಬಳೆಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಾ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಜ್ಞಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೇ ಅಲ್ಲವೇ ನಿನ್ನ ದೂ ದೊಟ್ಟಿವಾಡು? ಕರ್ತೋಪಾಸಕನೆಂದು ಬಣ ಬಳೆದುಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ರಂಗ ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಕುಣಿದು ಹೊಟ್ಟೆಹೊರುವ ಅರ್ಥನಾರೀ ನಟೀಶ್ವರನಗಿಂತ ನನ್ನ ದೇನು ಕೀಳು?

ಶ್ರೀಪತಿ:—ನಿನ್ನ ದೆಲ್ಲಾ ವಾಡಾಯಿತೊ, ಆದರೆ ಹೆಂಡತಿಯೊಂದು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕಲ್ಲ ?

ನಳಸಿಂಹ:—ಆಲ್ಲೊ, ತ್ರೀತಾಯುಗದಿಂದ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಜನ್ಮ, ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ-ವಾತಿವ್ರತ್ಯ ಅಂತ ಗಂಡಸಿನ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಪತಿವ್ರತನ ಅಂತ ನೆನ ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮರೆಯ-ಬಯಸಿದ ಈ ಹೆಣ್ಣು-ಈ ಕಲಿಯುಗದ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಗಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಲಿ. ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆ ಯಾಡುತ್ತ ಹೊರಗೆ ಅಂಡಲಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಡತಿ ಯನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಇರಲಿ. ಹೆಂಡತಿ ಪತಿವ್ರತಿಯಾಗಬೇಕಂತೆ ಈ ಗಂಡು ಬಿಳಿಗಿಂದು ಮೆಣ್ಣನ್ನು ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಂತೆ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ

ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಿರಿಯಿರ ಹೋಯಿತು, ಒಂದು ದೇಶವನ್ನು ಗೆದ್ದ ಕುರುಹಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಕೊರಳಿಗೆ ಬೀಳಲೇಬೇಕು.

ಶ್ರೀಪತಿ:— ಯಾಕೋ, ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಏಕವತ್ಸಿವ್ರತಸ್ಥನಾಗಿರ ಲಿಲ್ಲವೇನು?

ನಳಸಿಂಹ:—ಅಂತೇ ಕೃಷ್ಣಾ ವತಾರದಲ್ಲಿ ಆದರ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡ. ಆದರೆ ವಾಸ, ಈ ಹೆಣ್ಣು ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಪತಿವ್ರತಾ ಧರ್ಮವೆಂಬ ಕಾಯಿ ದೆಯ ಮೂಗುದಾಣ! ಏನೋ ದುದೈವದಿಂದ ದ್ರೌಪದಿ ಮಾತ್ರ ಐದು ಗಂಡರ ತೊತ್ತಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೂ ದ್ರೌಪದಿಯಾಗಿ ವನ ವಾಸ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಸೈರಂಧ್ರಿಯಾಗಿ ಪರರ ಆಳಾಗಿ ಸೇವಿಸಿ ನೊಂದು ಬೆಂದ ಈ ಕೋಮಲ ಕರುಳಿನ ಹೆಣ್ಣು ಇಂದಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದು ಹಾಯಾಗಿ ಬಾಳಲಿಚ್ಛಿಸಿದರೆ ಈ ಪುರುಷನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಯಾಕೆ ಕೆಣಕಬೇಕು? ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇಳು ನನ್ನ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು, ನೋಡು ನನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ಇವತ್ತು ನನ್ನವಳೇ ನನ್ನ ಸತಿದೈವ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳೇ ನನ್ನ ಅನ್ನಬ್ರಹ್ಮ, ನನ್ನ ಪಾಲಿನ ಪರದೈವ.

ಶ್ರೀಪತಿ:— (ಗುಹಿಗುಹಿಸಿ ನಕ್ಕು) ಹ-ಹ-ಹ! ಆಯಿತು ಇದೂ ಒಂದು ಹೊಸ ಫ್ಯಾಶನ್ನೇ ಬಂತು ಬಿಡು, ಅಲ್ಲೋ ಯಾರೊ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿನ್ನ ತಲೆ ತಿಕ್ಕಿರುವರು ನೋಡು, ಎಂತಹಾ ಬೆಪ್ಪು ಗಂಡಸೊ ನೀನು. (ಹೊರಗೆ ಜಾಗಿಲು ಸಪ್ಪಳ) ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಇರು. ಹೆಣ್ಣು ತಿರುಗಿ ಕೆಟ್ಟಿತು ಎಂಬೋದನ್ನು ಮರಿಯಬೇಡ. ನಾನು ನೋಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ನಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ. ಒಳ್ಳೇದು ಗುಡ್‌ಬಾಯ್. ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಆ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. (ಕೋಗುವನು)
(ದುರ್ಗಾದೇವಿ ತನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಮೀರಾ-ಮೇರಿಯೊಡನೆ ಬರುವಳು.)

ದುರ್ಗಾ:— (ಟೀಬಲ್ ಮೇಲೆ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಪರ್ಸ್ ಬಗೆದು) ಅಂತೂ ಇಂದಿನ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಂತೀರಿ, ಮೀರಾ-ಮೇರಿ? (ನಳಸಿಂಹನನ್ನು ನೋಡಿ) ಯಾಕೆ ಇನ್ನೂ ಚಹಾ ಆಗಿಲ್ಲೇನು?

ನಳಸಿಂಹ:— (ಮೆಲ್ಲಗೆ) ಹ-ಹ-ಹ! ನೀವು ಬರೋ ಓಯಿಮಾ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲಾ. ಆ...ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಇಡಲಿ?

ದುರ್ಗಾ:—ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದೀವಿ ಕಾಣಿಸೋದಿಲ್ಲೇನು?

ನಳಸಿಂಹ:—ಆದರೆ, ಮತ್ತೆ ಯಾರಾದರೂ—

ದುರ್ಗಾ:—Oh, I see! Thank you, ಈಗಲೆ ಪ್ರೊಫೆಸರ ಪರಮೇಶ್ವರನ್ ಅವರೂ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಒಳ್ಳೇ ದಿವ್ಯವಾದ ಉಪಹಾರ ಆಗಲಿ.

(ನಳಸಿಂಹ 'ಊಂ' ಎಂದು ಗೋಣು ಹಾಕಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವನು)

ವಿಾರಾ-ಮೇರಿ:—ಇವರೇಯೋ ನಿಮ್ಮ ಬೆಟರ-ಹಾಫ್ ? (ದುರ್ಗಾ ಖೊಳ್ಳನೆ ನಗುವಳು.) ಆದರೂ ನೋಡಿರಿ, ನಮ್ಮ ಕೈ ಹಿಡಿಯೋ ಗಂಡಂದಿರು ನಿರಕ್ಷರಕುಕ್ಷಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಜೀವಂತ ಅಜ್ಞಾನದೊಡನೆ ಪ್ರಪಂಚ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು....ನಮ್ಮ ಮಿಸ್ಟರು, ದಿನಕರ ಇದ್ದಾರಲ್ಲಾ ನನ್ನಷ್ಟೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಬುದ್ಧಿ ಮೋಳಕಾಲಕೆಳಗೇ. ಏನೋ, ಪ್ರೇಮ ಕುರುಡು ಅಂತಾರಲ್ಲ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಅವರ ವ್ರಾಯ-ಅವರ ರೂಪ ಮೋಹಕವೆನಿಸಿತು. ರಜಿಸ್ಟರ ಮದುವೆಯಾದೆ. ನನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯ್ಗಳ ಇಚ್ಛೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್‌ನಾಡೆ. ಮೀರಾ ಹೋಗಿ ಮೇರಿ ಆದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನನಗಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮರ್ಯಾದೆಯೇನು. ನನ್ನ ಪಗಾರ ಏನು; ಅವರೂ, ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ನಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ನಾಲ್ಕು ದುಡ್ಡು ಗಳಿಸುವ ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಈ ಗಂಡಂದಿಗೇನೋ ನಮ್ಮಷ್ಟೇ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಂತೆ. ಏಕೋ!

ದುರ್ಗಾ:— ಅದಕ್ಕೇ ನೋಡಿ 'Ignorance is bliss' ಅನ್ನೋದು. ನಮ್ಮ ಮನಿಯವನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಾಟ್ರಿಕಾದ ವರೆಗೆ ಕಲಿತಿದ್ದಾನೆ. ಮನೆಗೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುರತಿದ್ದಾನೆ. ವಾಕಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯಂತೂ ಸಳರಾಜ, ಶಿರುಸಂಗೋವನದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಾಂಟೀಸರಿ ಇದಂತೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನೆಯೇ ಪಾಠಶಾಲೆಯಂತೆ! ಇಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಮನೆಯ ಗಂಡಸು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕಲಿತವನಿರಬೇಕು. ಮೇಲಾಗಿ ನಮ್ಮವನಿಗೆ ವಾಗುಚ್ಛಿಣಿ ತತ್ವಗಳೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ಓರಣವಾಗಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಮನೆಯನ್ನು ಕಾಯುವುದರಲ್ಲಂತೂ Faithful dog (ನಂಜಿಯು ನಾಯಿ) ಇದ್ದಂತೆ!

ನಾನು ಒಂದು ಸಿನೇಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಸಹಾ ಬರುವವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರ ದಿಂದಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ.

ಮಿರಾ-ಮೇರಿ:—ಆದರೆ ನೀವು ವಂಪತಿಗಳು ಚೋಡಾಗಿ ಹೋಗೋ ದಿಲ್ಲೇನು ತಿರುಗಾಟಕ್ಕೆ, ಸಿನೇಮಕ್ಕೆ?

ದುರ್ಗಾ:—ಗಂಡಸಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಸಲಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದು ಅಂತಾ ನನ್ನ ಮತ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರದವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ bit by bit ಕೊಡುವ ವದ್ಧತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾವೂ ಪುರುಸರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ 'ವಾಲಿಸಿ'ಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದ್ದು. ಗಂಡಸರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನೀವು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರು ನಿಶ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಿರಾ-ಮೇರಿ:—ನಾನೇನೂ ಗಂಡಸರನ್ನು ವರುಗಳಂತೆ ದುಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪಾಪ-ಅಪೂ ನಮ್ಮಂತೆ ಎರಡು ಕಾಲುಳ್ಳ ಮಾನವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಎಂಬ ಭೂತದಯಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮವನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬಾನ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರಹತ್ತಿದಾ. ಆಮೇಲೆ shut up ಅಂದೆ. (ತಿರಸ್ಕರದಿಂದ ನಗುವಳು)

ದುರ್ಗಾ:—ಗಂಡಸಿಗೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಗಂಡಸಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟುದರ ಫಲ ಇದು. ಕಾಡು ಸಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಟಗಾರನಾದ್ದು ಈ ಮಾನವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಲ, ಅಧಿಕಾರದ ಶಸ್ತ್ರ ದೊರೆತರೆ ನಾಕು, ಮನೆಯ ದೇನತೆಯನ್ನೆ ಜಿಂಕೆಯಂತೆ ಬೇಟೆಯಾಡುವನು. ಅಂತೇ ನೋಡಿ, ನಾನು ನನ್ನವನನ್ನು 'ಸತಿವ್ರತಾ ಧರ್ಮ'ವೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನದ ಮುಯಿವಾಡ ಹಾಕಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಪಾಪ! ಅವನು ಅದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೋಕ್ಷವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾನೆ. ಇದೇ ಪರಮ ಸುಖ! ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಪೂಜ್ಯವಾದ ಈ ಸ್ತ್ರೀ ವಸ್ತು ಪುರುಷನ ಕಾಲ್ಪಸವಾಗ ಬಹುದು. 'ಯತ್ರನಾರ್ಯಸ್ತು ಪೂಜ್ಯಂತೆ ರಮಂತೆ ತತ್ರದೇವತಾಃ' ಎಂದು ಹಳೆ ನುಡಿಯೂ ಸಹ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಮಿರಾ-ಮೇರಿ:—ಆದರೆ 'ನ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮಹತಿ' ಎಂದೂ ಒಂದು ಹಳೆ ನುಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ.

ದುರ್ಗಾ:—ಆಗಿನ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು-ಗಂಡಸರಿದ್ದರು. ಗಂಡಸಿನ ಸ್ವಾರ್ಥವು ಗಗನಕ್ಕೇರಿಯೆ ಅವನ ಸಾಡು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲ ಈ ರೀತಿ ಶೋಚನೀಯವಾಯಿತು. ಆಗಿನ ಸ್ವಡನ್ನು ಈಗ ನಮ್ಮಂತಹ ಪುಧಾರಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಇಂದು ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಅದರ ಮನು ನಾನೇ!

ವಿಾರಾ-ಮೇರಿ:—ಅಂತೂ ನಿನಗೆ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಪತಿ ದೊರೆತುದು ನಿಮ್ಮ ಸುದೈವ.

ದುರ್ಗಾ:—ದುರ್ವೈವದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಅವನ-ನನ್ನ ಸುದೈವವಾಯಿತು.....ನಾನಂತೇನೆ ಗಂಡಸರು ಕಲಿತಾದರೂ ಮಾಡೋದೇನೂ ಅಂತ? ಮತ್ತೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ ಕೂಡೋದೆ ಅಡುಡಲ್ಲವೆ? ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಕರೆದು ಕೆಲಸ ಕೊಡುವಂತೆ ಪುರುಷರನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ? ಗಂಡವೆಂದಿರೆಂದರೆ ರಥದ ಎರಲು ಗಾಲಿ ಗಳೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ವರುಷದ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆ ಎಂದಿತರು. ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಪತಿದೈವವೆಂದು ಪತಿ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಅಜ್ಞಾನದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕಂಡ ಸ್ತ್ರೀ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ತಾನು ರಥದ ಮತ್ತೊಂದು ಗಾಲಿಯಾದರೆ ತನ್ನೇನು? ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜಗತ್ತಿನ ನಾಮಾಚಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬದಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರಿಗೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮನ ಅಧಿಕಾರ ದೊರೆತರೆ ಭಾರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ ತ್ರೀತಾಯುಗದಿಂದ ಕಲಿಯುಗದವರಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಕಡಿಸಿಯೆಂದೆಣಿಸಿ ಅವಳನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತ ಬಂದ ಈ ಗಂಡಸಿಗೆ ತಕ್ಕ ವ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಅಂತೇ ಅದರ ವ್ರಥವು ದೃಷ್ಟಾಂತ, ಜೀವಂತ ದೃಷ್ಟಾಂತ ನಾನೇ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ರಾಮನಿಗೆ ವಿಧೇಯಕಾದ ಸೀತೆಯು ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ದುರ್ಗಾವತಾರವನ್ನು ತೋರಬೇಕಾಯಿತು, ರಾಮನು ಅವಳ ಮುಂದೆ ತಲೆ ಬಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಇಂದು ಅದೇ ದುರ್ಗೆಯು ಈ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ನಳಸಿಂಹನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದಾಳೆ. ಇದು ನನ್ನ ಗಂಡನ ಮೇಲೆ ನನಗಿರುವ ಯಾವ ದ್ವೇಷವೂ ಅಲ್ಲ, ಅದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಂದಿಳಿದು ಬಂದ ಮಾನವ ಕುಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಪ್ರತೀಕಾರದ ಪ್ರತೀಕ. (ಬೆಲ ಕೊಡುವಳು ಹೊಸಗೆ ಬಾಗಿಲ ಸದ್ದಳ)

ಓಹೋ! ಅತಿಥಿಗಳು ಬಂದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. (ಮತ್ತೆ ಬೆಲ್ ಕೊಡುವಳು)

ನಳಸಿಂಹ:—(ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಆಜ್ಞೆ ಯಾಗಲಿ.

ದುರ್ಗಾ:—ತಲೇನೆ ಇಲ್ಲ.

ನಳಸಿಂಹ:—(ತನ್ನ ತಲೆ ಹಿಡಿದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಗಾಬರಿಯಿಂದ) ಯಾರದು?

ದುರ್ಗಾ:—ನಿಮ್ಮದು! ಮೆದಳು ತೆಗೆದು ಬರೇ ಕೂದಲು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡೀರಲ್ಲಾ, ನಿಮ್ಮಂತಹ ಗಂಡಸರದು. ಯಾತಕಾಗಿರಿ ಗಂಡಸರು-ನೋಡಿ, ಹೊರಗೆ ಯಾರು ಬಂದರು.

ನಳಸಿಂಹ:—ಆದರೆ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಂದೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಮುಖಾ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲಿ?

ದುರ್ಗಾ:—ಹ್ಯಾಗೆ ಹಾಕಲಿ! ಪರಸ್ತ್ರೀಯರೆಂದರೇನು ಹುಲಿ-ಸಿಂಹ ಏನು? ಪಾಪಾ, ಸಭ್ಯ ಗೃಹಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೊರಗೆ ಕೂಗಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಸಹಾ ಕೊಡದೆ ಹಾಗೇ ನಾಚಿಕೊಂಡು ಒಳಗೇ ಕೂಡ್ಡಿ. (ಮತ್ತೆ ಬಾಗಿಲು ಸಪ್ಪಳ)

ನಳಸಿಂಹ:—(ಎದೆಗಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು) ತೆಗೆಯುತ್ತೇನೆ ಬಾಗಿಲಾ. (ಹೋಗಿ ಬರುವನು.)

(ಅಫ್‌ಟುಡೇಟ್ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ ಪರಮೇಶ್ವರರು ಬರುವರು)

ಪರಮೇಶ್ವರ:—(ಹ್ಯಾಟ್ ತೆಗೆದು) ಹಲ್ಲೊ-ಹಲ್ಲೊ!

ದುರ್ಗಾ:—ಹೀಗೆ ಬನ್ನಿ, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿರಿ. (ಸ್ಥಳ ಕೊಟ್ಟು) ನಿಮಗೆ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕಿತೋ? ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:— Does'nt matter, Does'nt matter, ಸಿಕ್ಕಿತು, ಸಿಕ್ಕಿತು,

ನಳಸಿಂಹ:—(ಸ್ವಗತ) ಏನು ಲಜ್ಜೆ ಗೆಟ್ಟೆ ಗಂಡಸಿವನು! ಹೇಗೆ ಬೇಕು ಹಾಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಗಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ.

ದುರ್ಗಾ: (ನಳಸಿಂಹನಿಗೆ) ಹೂಂ-ಬೇಗನೆ ಬರ್ಲಿ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:—(ನಳಸಿಂಹನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ) ಇವರಾರು ನಿಮ್ಮ ಚಪ್ಪಾಸಿ?

ದುರ್ಗಾ:—ಅಲ್ಲಾ, ನಮ್ಮ ಘಡಪೋಸಿ-ನಮ್ಮ ಅರ್ಧಾಂಗ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:—Oh, I see! ಅದಕ್ಕೇ ಅನಿಸಿತು. ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅವನ ಕೃತಿಗಳೇ ಕೈಗನ್ನಡಿಯಂತೆ. I could read his mind.

ದುರ್ಗಾ:—ಯಾಕೆ ನಿಮಗೆ ಮಾನವ ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲಾ ಅದು ?

ಪರಮೇಶ್ವರ:—ಕಂಡಿತು-ಆದರೆ What a disparity! ಒಬ್ಬರಲ್ಲಿ Superiority ಬೆಳೆದ ಹಾಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ Inferiority ಯೂ ಬೆಳೆಯ ಹತ್ತುವದು. ಹಾಗೆ ಇವರಿಗೆ Inferiority ಯ ರೋಗ ಬೆಳೆಯಹತ್ತಿದೆ. I Could read it from his manners

ದುರ್ಗಾ:—ನನಗೂ ಅದೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:—ಆದರೆ ಇದು ಮಾನಸಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿರುದ್ಧ ವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಎರಡೂ ಸರಿಸಮನಾಗಿ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಬರುವ ಸಂತತಿ ಉಜ್ವಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಇದೇ ವೈಷಮ್ಯ.

ದುರ್ಗಾ:—ಹ-ಹ! ಸಂತತಿಯಂತೆ! ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಸಂತತಿ! ಸಂಸಾರವೆಂದರೆ ಸಂತತಿಗಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲ. (ಕೂಸು ಅಳಹತ್ತುವುದು)

ಪರಮೇಶ್ವರ:—ಇದೇನು? ಇದು ತಮ್ಮ ಸಂತತಿ ಅಲ್ಲವೋ?

ದುರ್ಗಾ:—ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರ ಸಂತತಿ. ತಾವು ಮದುವೆ ಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ದಿಗ್ವಿಜಯದ ಕುರುಹಿಗಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು.

ಪರಮೇಶ್ವರ:—ಆದರೆ ಇದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಾಯಕಾಲಜಿಗೆ ವಿರುದ್ಧ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯ ಹೃದಯ-ಸ್ತ್ರೀಯ ಮನಸ್ಸು ಎಂದರೆ ಅದು ಯಾವಾ ಗಲೂ ಕೂಸಿನಂತೆ ಕೋಮಲ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದು ಕಾಪಾಡುವಳು ತಾಯಿ ಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು? ಇವೊತ್ತಿನ ನನ್ನ ವಿಷಯವೇ ಅದಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೆ?—
Women's Education and women's psychology—

ಇಂದಿನ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ವರೂಪವು radically ಬದಲಾಗಬೇಕು. A woman is known for her tenderness but today's education is making a woman masculine. (ಸ್ತ್ರೀಯು ಸೌಕುಮಾರ್ಯದ ಪುಕ್ಕಳಿ. ಇಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮ ಹೆಂಗಲೆಯರನ್ನು ಗಂಡುರಾಮಿ ಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.)

ಮೀರಾ-ಮೇರಿ:—That's what exactly we mean (ನಾವು ಬಯಸುವುದೂ ಅದೇ.) ಈ ಗಂಡಸರ ಬಿಂಕವನ್ನು ಇಂದು ನಾವು ಪೊಳ್ಳು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹೆಡ್ ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಶ್ರೀಮತಿ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯವರು ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಏನು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾರೆ ?

ಪರಮೇಶ್ವರ:— I challenge this is against psychology. (ಇದು ನಾನಸಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿರುದ್ಧವೆಂದು ನಾನು ಪೂರ್ವತೋಟ್ಟಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.) ನೀವು ಹೆಡ್ ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಆಗಬಹುದು, ಹೆಡ್‌ವಾಪ್ಪರ ಆಗಲಾರಿರಿ.

ದುರ್ಗಾ:—ನಾವು ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಏನು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದೇವೆ ?

ಪರಮೇಶ್ವರ:—your very sex shows your inferiority. ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡಿಸುವುದು ನಿಮಗೆ ಆಗದು ಸಂಸಾರ ರಥವನ್ನು ನಾಗಿಸುವುದು ನಿಮ್ಮಿಂದಾಗದು. ಪುರುಷನ ಮೆದುಳು ಯಾವ ಯಾವ ಜಟಿಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಬಹುದೋ ಆಯಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೋಮಲ ಮೆದುಳು ಬಿಡಿಸಲಾರದು. ಇಂದಿನ ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನವು ವಿಶೇಷ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಪುರುಷರು, ಇಂದಿನ ಯುದ್ಧ ವೀರರು ಪುರುಷರು, ಇಂದಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಿರೋಮಣಿಗಳು ಪುರುಷರು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ರಾಜಕಾರಣ ರೇಲ್ವೆ ಮತ್ತು ಮಿಲಿಟರಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ನಿಮಗೆ ವರುಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು maternity leave (ಹೆಂಗಿಯ ರಜ) ಬೇಕು....ತಡೆಯಿರಿ, ಒಬ್ಬ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಆರೋಪಿಯ ತಲೆ ಹೊಡೆಯಲು ಸ್ತ್ರೀ ಕೈಯೆತ್ತಬಹುದೆ ?

ಹೇಳಿರಿ! ಒಂದು ಅನಾಥ ಮಗು ಹೊಟ್ಟಿಗಿಲ್ಲದೆ ತುಡುಗು ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಹೈದಯವು ಅದನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಬಹುದೆ? ಹೇಳಿರಿ! ಸತ್ತ ಮಗು ವನ್ನು-ಗಂಡನನ್ನು ಸುಡುಗಾಡಿಗೊಯ್ದು ದಹನ ಮಾಡಿ ಬರಬಹುದೆ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಹೈದಯ! ಇದು ಮಾತೃಹೈದಯ ತಾಯಿಯಾ! Therefore man is man and woman is woman.

ಮೀರಾ ಮೇರಿ:—ಯಾಕೆ ಪ್ರೌಢಸರ ಪರಮೇಶ್ವರನೋ, ಹೆಣ್ಣು ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳಿಲ್ಲವೇನು? ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ, ಚನ್ನಮ್ಮ, ವಿದ್ಯಾಕೀರಿಯಾ, ಎಲಿಜಾಬೆತ್ ಇವರ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಏನು ಹೇಳುವವು?

ಪರಮೇಶ್ವರ:—ರಾಜ್ಯವಾಳಬಹುದು ರಾಣಿಯರಾಗಿ, ಆದರೆ ಗಂಡ ಸನ್ನು ಆಳಬಹುದು, ಭಾರವದ ರಾಣಿಯರಿಗಿಂತಲೂ ಬೇರೆಯೂ ನಿರೋ ಇದೇ ಕೊನೆಯ ಆಶ್ರಯ! ಎಲಿಜಾಬೆತ್-ವಿದ್ಯಾಕೀರಿಯಾ ಇವರು ರಾಣಿಯರಾಗಿ ದ್ದರೂ ಹೆಣ್ಣುತನ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ. This is all Psychology, Psychology and nothing else.....ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಗಂಡನನ್ನು ಆಳ ಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಆಳಬಹುದಲ್ಲದೆ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಆಲ್ಲ. your superiority complex is ruling your husband but the sentimental heart of a wife must yield to her husband (ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮಗೌರವದ ಭಾವನೆಯು ನಿಮ್ಮ ಗಂಡನನ್ನಾಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಕೃದಯವು ಗಂಡಿಗೆ ಸೋಲಲೇ ಬೇಕು

ನಳಸಿಂಹ:—(ಈ ಕಾವನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾತರನಾಗಿ) ಅಲ್ಲಾSS ಚಹಾ ಆರಿ.....

ದುರ್ಗಾ:—Mr Parameswar I am sorry. Good bye. ಚಹಾ ಬೇಡ ಒಳಗೆ ಒಯ್ಯಿಡು. (ನಳಸಿಂಹನು ವಿಚ್ಛೇದನನಾಗಿ ಮುಕುಮುಕು ನೋಡುವನು) ಯಾಕೆ, ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲವೇನು? ನನ್ನ ರೇಸುಕೊಟ್ಟು ತಂದಿಡು, ಕಲ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ಹೊರಡುವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ರಾತ್ರಿ ಬರೋದು ತಡ ವಾದರೆ ಕಂದಿಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಲ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ಬರಬೇಕು ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲ. ನಿನ್ನದ ಕೆಲಸ ಸಹಾ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕು ನಿನಗು. ಇವೊತ್ತು ತೊಟ್ಟಕ್ಕೆ

ನೀರು ಹಾಕುವುದಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ? ರಾತ್ರಿಯ ಆಡಿಗೆ ಏನಾಗಬೇಕು ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ? ನನ್ನ ಬೆಡ್‌ಸಿ(ಟ್) ಇವೇತ್ತಾದರೂ ಬದಲಿಮಾಡಿ ಹಾಸು ಮತ್ತೆ. ಇವೇತ್ತಾದರೂ ರಾತ್ರಿ ಆ ಕೂಸು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಿರುಚದಂತೆ ಏನಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರಿ ಅದಕ್ಕೆ. (ಆವೇಶದ ಭರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾತಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಟೀಬಲ್‌ಮೇಲಿನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತಾಡಿ ಹಾಕುವಳು) ಹೋಗಿ-ಯಾಕೆ ನಿಂತಿರಿ ಖುಂಬದಂತೆ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:— ಛೇ-ಛೇ-ಛೇ! (ಟೀಬಲ್ ಗುದ್ದಿ) I can't bear it, I can't bear it. ಗಂಡಸಿನ ಆವಹೇಳನಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆ?

ನಿರಾಶಾ-ಮೇರಿ:—ದೇವಿ, ಮುಂದಿನ ಸಲದಿಂದ ಯಾರೂ ಗಂಡಸರನ್ನು ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕರೆಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:—Thank you. (ಎದ್ದು ಹೊರಟು ನಿಲ್ಲುವನು)

ನಳಸಿಂಹ:—(ಆಜುತ್ರಿ ಆವನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ) ಹಾಗೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳಬೇಡಿರಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಚಹಾಪಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:—(ಅವನ ಚಿನ್ನು ತಟ್ಟಿ) I know your feelings are suppressed. (ನಿನ್ನ ಭಾವನಾವೇಶವೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಗಿದೆ. ನಾನು ಬಟ್ಟೆ) ಇದು ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಸ್ಪೊಟಿವಾಗಲೇ ಬೇಕು.

ನಳಸಿಂಹ:—ಯಾವ ಸ್ಪೊಟಿ ?

ದುರ್ಗಾ:—(ಕೈಯೊಳಗಿನ ಉಂಗುರ ಒಗೆದು) ಘಟಿಸ್ಪೊಟಿ!

ನಳಸಿಂಹ:—(ಹೋಗಿ ಕಾಲು ಬಿದ್ದು) ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಸತಿವ್ರತ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗ ತರಬೇಡಿ. ನಿಮಗೆ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ಅಯ್ಯೋ-ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಕೈ ಬಿಡಬೇಡಿರಿ.

ದುರ್ಗಾ:—(ಅಚಿಗೆ ಮೋರಿ ತರುವಿ, ಸುಮ್ಮನೆ (ಕೂಸನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ) ಆ ಗೊಂಬಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಡೆಯಿರಿ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:— ಹ-ಹ-ಹ! ಹ-ಹ-ಹ! V for Victory-ಸ್ವಾಮಿ ನಳಸಿಂಹರೇ ನಡೆಯಿರಿ. ರಿಕ್ಯೂಟಿಗೆ ಭರ್ತಿ ಆಗಿರಿ, ನರಸಿಂಹರಾಗಿರಿ.

ದುರ್ಗಾ:—ಹೂಂ ಹೊರಡಿರಿ.....ರಣಹೇಡಿ!

- ಪರನೇಶ್ವರ:—(ಮತ್ತೆ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತ) ಹೂಂ ನಡೆಯಿರಿ.
Successful retreat (ಯಶಸ್ವಿಯಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗುವದು) ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. (ಸ್ವಗತ) ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಬ್ಬುಲಿಗೆ. (ಮತ್ತೆ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತ ಹೋಗುವನು)

ನಳಸಿಂಹ:— (ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಪಾದಕ್ಕೆ ದಿವ್ವು ದುಃಖಿಸುತ್ತ) ಅಯ್ಯೋ ನನಗೆ ವನವಾಸ ತರಬೇಡಿರಿ. ಸೀತೆಯ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಾದರೂ ಯಿದ್ದ. ನನಗ್ಯಾರು ದಿಕ್ಕು. ನಿಮ್ಮ ಪಾದದಲ್ಲಿಯೆ ನನಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಲಿ. (ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕುವನು.)

ದುರ್ಗಾ:— (ತಿರಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ವಿಷಯವ ಉನ್ನಾದದಿಂದ) ಹ-ಹ! ಗಂಡಸಂತೆ, ಗಂಡುಸು! ಹುಂ-ಚಹಾ ಹಾಕು. ಹತ್ತು ನಿನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ.... (ಮೇರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಗುಳುನಗೆ ನಗುವಳು ನಳಸಿಂಹನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಚಹ ಹಾಕುತ್ತಿರುವಾಗ.)

— ತೆರೆ

ಟೆಲಿಫೋನ ಟಾಕೀಜ್!

(ದೃಶ್ಯ: ಎದುರಿಗೇ ಕಾಣುವುದು ತ್ರಿಲೋಕ ಸಂಚಾರಿ ನಾರದನ ಸುದ್ದಿಯ ಕಾರಖಾನೆ. ಸುತ್ತಲೂ ನೂರಾರು ಸುದ್ದಿಗಾರರು ಎರಡೂ ಕಿವಿಗೆ ಫೋನಿನ ಬಾಯಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸುದ್ದಿಗಾರರ ಮುಖಸ್ಥನ ರೀವಿಲುಂಡ ನಾರದನು ಎದುರಿಗೇ ಸಾವಿರಾರು 'ಫೋನ್' ಕನೆಕ್ಟ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭೂಲೋಕದ ಸಾರ್ವಭೌಮನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂದ್ರ, ಲೋಕ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ, ವೈಕುಂಠ, ಕೈಲಾಸ, ಯಮಲೋಕ, ಚಿತ್ರಗುಪ್ತರ ಕಚೇರಿ ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಅವನ ವರ್ತಮಾನ ಶಾಖೆಗಳು ಹೋಗಿವೆ. ಒಮ್ಮೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದನೆಂದರೆ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಅವನ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಒಂದೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಾರದನು ಫೋನ್ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಾರದನ ಸುದ್ದಿಯ ಸುರಿಮಳೆಯೇ ನಮ್ಮ ಲೇಖನವೂ ಆಯಿತು.)

ನಾರದ:—ಹಲ್ಲೋ! ನಾನೊ, ನಾನು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯರೂಟರ ಚಕ್ರ ವರ್ತಿ ನಾರದಮೂರ್ತಿ ಹಲ್ಲೋ! ಹಲ್ಲು ಮುರೆಸಿಕೊಂಡಿರಿ ಅಂದೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ! (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಾಗೆ ಅಭಿನಯಿಸುವನು.) ಆಂ?...ಹೂ. ನಿಮಗೇ ನಿಮಗೇ ಚಿತ್ರಗುಪ್ತರಿಗೇ ನಾನೀಗ ವಾತಾಡತ ಇರೋದು. ಇದೇನು ವಿಚಿತ್ರ! ಏನಂದಿ? ಗುಪ್ತ ಗುಪ್ತ ಆದನ?...ಓಹೋ! ಗುಪ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ಯಾನ? ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಕನೆಕ್ಟ್ ಕೊಡು ಅಂದ್ಯಾ? ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಯಾರಿಗೆ ತಿಳಿತದ? ಆ ಸತ್ತ ಲೋಕದೊಳಗೆ ಬರೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಲ್ಲದೇ ಕನ್ನಡ ಎಲ್ಲಿದೆ ಬರಬೇಕು ಮಣ್ಣಾಗ...ನಿನಗೆ ಏನು ಧಾಡಿ ಅಂತೀನಿ! ಸರಿ, ದಾಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ಯಾ? ಕೈ ಖಾಲಿ ಇರದಿದ್ದರೆ ಬಾಯಿ ಗೇನು ಬಂದದ್ದು, ಹೊಡಿ....ಅಲ್ಲಾ ಗುಪ್ತ ಈಗ ಹೋದದ್ದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೋ ಕಾರಸ್ಥಾನಕ್ಕೋ? ಯಾಕೆ? ಬಂಗಾಲದ ಖಾನೇಸುಪಾರಿ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿಲ್ಲ

ಏನು? ಬರಗಾಲದ ಎರಡನೇ ಆವೃತ್ತಿ? ದುವ್ರ ಹೋಗಬೇಕೋ, ಇಂದ್ರ ಹೋಗಬೇಕೋ ಅಂತ ವಿಚಾರ? ಮಳೆಗಾಲ ಅದ, ಇಂದ್ರನೇ ಹೋಗಲಿ....
 ವರಣ? ಹಾ, ವರಣ ಎಲ್ಲಿ? ಕರೇನೀರಿಗೆ ವರ್ಗ ಆಯಿತು? ಅಲ್ಲಾ ಈ ಸಾರೆನೂ ಬಂಗಾಲನೇ ಯಾಕ? ಬಂಗಾಲಕ್ಕೆ ಏನು ಕೊಂಬು ಮೂಡ್ಯಾವ ಏನು? ಹೌದ?...ಓಹೊ ಕೊಂಬು ಮೂಡಿತ್ತಂತೇ ಬಂಗಾಲ ಹೋಗಿ ಬರ ಗಾಲ ಆಯಿತು? ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಳಿ ಏನು ಇಲ್ಲ ಹೌದಲ್ಲೋ?...ಅದೇ ನಾನೂ ಹೇಳಿದ್ದು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಆಗ ಕ್ಲಬ್ಬದ ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಪಾಕ ನಿಮ್ಮ ತಾಂಡವನೃತ್ಯ ಅಂತ!....ಹೌದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ ಕರ್ನಾಟಕವೇ ಭಂದು ನಾಟಕ ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾಕ ನಿಮ್ಮ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿ ಒಯ್ಯುತ್ತೀರಿ ಅಂತ!....ಹೂಂ. ಹೌದು, ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಾಲೇಜೂ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ಯಾವ. ಅದೇ ಅಂದೆ. ಅಲ್ಲೇ ನಿಮ್ಮ ತಂಬೂ ಊರಿ ಬರಗಾಲದ ಬಾವುಟಾ ಹಚ್ಚಿದರ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಫಜೀತಿ ಏನು ಅಂದೇ? ಸರಿ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಮುಂದೆ ಮಾಡೋಣ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿಕೊ....ಆಂ? ರೂಟರ ಕಂಪನಿಯವರು ನನಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಯುದ್ಧದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಾರ? ಚೇಷ್ಟಿ ವಗಡತೀಯೇನು?...ಹ-ಹ-ಹ! ಹೀಂಗೆ! ನಕ್ಸಾಪುಲಾ ರಿಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡೋಮುಂದ ಬಾಂಬು ಬಡಿದು ಸತ್ತಂಥ ವೀರರು ಹೇಳಿದರ? ...ಆಕ್ಸಿಸ್, ಅಲಾಯಿಜು ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ತೋಳು ಏರಿಸ್ತಾರೋ ಏನು? ತೋಳು ಏರಿಸಿದರೂ ಅಲ್ಲೇನು ಕಸಗೊಳ್ಳತಾರ ಬಡೂ....ನಿಮ್ಮಲ್ಲೆ ಸತ್ತವರಲ್ಲಿ ನಮತಾವಾದ ಅವ ಅಂತ ಹಿಟ್ಟರನ್ನವ್ಯಾಲೆ ಬರಗೊಡಸಲೇನು?...ಏನು ನಾನು ಸುದ್ದಿ ನಾದರೂ ಹೇಳಲೈಯ್ಯಾಡೋ? ಮತ್ತೆ ಸುಳ್ಳುಸುಳ್ಳೇ ನನ್ನ ತಂಬೂರಿಯ ತಂತಿ ಹಿಡಿಸಿ ಯಾಕೆ ಕಳಿಸಿದಿರಿ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ?...ನನ್ನ ತಂಬೂರಿ ತಂತಿಯಿಂದ ಟಿಲಿಗ್ರಾಮ ಮಾಡು ಅಂದ್ರಾ?...ನನ್ನ ಟಿಲಿಗ್ರಾಮದೊಳಗ ಸುಳಿಯುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಕ? ತಾರತಂತಿ ಅಲ್ಲದು, ನನ್ನ ಜೀವದ ತಂತಿ; ನನ್ನ ಜೀವನದ ಗಾನವನ್ನು ಮಿಡಿಯುವ ತಂತಿ....ಸುದ್ದಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ? ಅಂದರ? ಕಾಗದ ಇಲ್ಲೋ, ಏನು ವೇಳೆ ಇಲ್ಲೋ? ಏನು ಅಥವ ಮೈಯೊಳಗ ತ್ರಾಣ ಇಲ್ಲೋ? ಒಂದು ಬಟ್ಟಲ ಡಬ್ಬುಹಾಕಿ ಬರೆದುಕೊ ಬೇಕಾದರ!....ಇಲ್ಲಿಯ ಹೊಸಾ ಸುದ್ದಿ ಅಂದರ ಅವೇ-ಜನಾ ಎವರ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಬೇಕು ಅಂತ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೇದ. ಮತ್ತೆ ಮೊಳೆ ತೊಗೊಂಡು ತಾಡವೋಲೆ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಬೇಕು. ಅಂತ ಕೆಲವು ಲೇಖಕರು ಹಳೆಯ ಕಂಠ ಮಸೆಯಲಿಕ್ಕೆ

ಹತ್ಯಾರ; ಕೆಲವರು ಕಾಗದಾನೇ ಕೊಡಿದರೂ ಅಂತ ಕಂಠಶೋಷ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ಯಾರ. ಛಾಪಖಾನೆಯೊಳಗಿನ ಕಂಪೋಜಿಟರರು ಸಾಪಾ, ಅವರ ಗತಿ ಏನು? ಬರೇ ಮೊಳೆ ಜೋಡಿಸಿ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಿಕೊಬೇಕೇನು, ತಮ್ಮ ಹಣೆಯಬರೆಹ ಅಂತ?...ಏನು ಮೊಳೆಗಳ ಸೀಸಾ ಎಲ್ಲಾ ಕರಗಿಸಿ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಬೇಕೊ, ಜಗತ್ತಿನ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸಬಾರದು ಅಂತ.... 'ಕುಂಠಪತ್ರದ ಉಲುಗೆಡದಗ್ಗಳಿಕೆ'ಯ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ನಗುತ್ತಿರಬೇಕಲ್ಲ ಈಗ?...ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ-ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ-ಛಾಪಖಾನಿ-ತಾಡವೋಲೆಗಳ ತಾಪತ್ರಯಗಳಲ್ಲದೆ ಶ್ರುತಿ-ಸ್ಮೃತಿ ಅಂತ ವೇದ ಸಾರಿದ ಋಷಿಗಳೂ ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನದ ಹಾಡು ನೋಡಿ ಗಡ್ಡ ಹುರಿ ಹಾಕುತಿರಬಹುದೇ....ಹಾ, ಬರಗಾಲಾ ಅಂತ 'ತುತ್ತಿನ ಚೀಲ'ದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಕವಿತೆ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದರ ಕಾಗದ ಇಲ್ಲ; ಮಶಿ ತುಟ್ಟ. ಎದೆಯೊಳಗಿನ ರಕ್ತ ಎದ್ದಿ ಬರೆಯಬೇಕು ಅಂದರ, ರೇಶನ್-ಕೂಳಿನ ರಕ್ತ-ಎಷ್ಟು ಪೂರೈಸೀತು? ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಹಿತಿಲೋಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಯಿತಿಲೋಕ ಆಗೇದ. ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಬಾಯಿಂದನೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಎತ್ತಿದ ಕೈ, ಚಿತ್ರದೊಳಗಿನ ಹಿಟ್ಟರನ ಕೈಯಂತೆ, ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೋ ಎಂಬಂತೆ ಹಾಗೆ ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೂ ಇದಿಷ್ಟು ತಾಜಾ ಬಾಕ್ಟಿ....ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಬೇಕು ಅಂಬುವವರಿಗೆ ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಸಿಗೋದಿಲ್ಲಾ ಇದೊಂದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಬ್ಲೆಡು ತುಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ನಮ್ಮಂತೆನೇ ಋಷಿಗಳು ಅಗಬೇಕು ಅಂತ ತಲೆತುರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಎರಡನೆಯ ಆನಂದದ ವಾರ್ತೆ. ಎಷ್ಟೋ ರಸಿಕರು ಚಹಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಇಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮಹಾಗೆ ಅಮೃತ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಬರಿ ಅಧರಾಮೃತದಮೇಲೆಯೇ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತಿಗಳ ಕೈಚೀಲಗಳೆಲ್ಲಾ ತುತ್ತಿನ ಕೈಚೀಲಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿವೆ....ಹಳ್ಳಿಗರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಕಡಿಪಟ್ಟಣ ಪೂರೈಸದೆ, ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣದ ಅವಶೇಷವಾದ ಚಕಮಕಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ಕಟಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಚ್ಛಂದರ್ಥ ಅರಿವಿಗಳೇ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಊರಿಗೆ ಊರೇ ಸಮವೇಷ (Uniform)ದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ....ಏನು ಹಾಳಿ ತೀರಿತೊ? ಸರಿ. ಮುಂದಿನ ಸಲ ಕೆಲಕೆಲವು ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಚ್ಚಾ! ನಮಸ್ತೆ!

ಅಹಲ್ಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ

ಜನಾಬಾಯಿ ಅಹಲೈಯ ಕೋಣೆಯ ಮುಂದೆ ಬೀಸುತ್ತ, ಹಾಡು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಳು.)

ಅಡಗೀಯ ಮನಿಯೊಂದು ಗರತೀಯ ಗುಡಿಯವ್ವಾ ।
 ಅಡಗೀಯ ಸವಟು ಅಕೆ ಹುಟ್ಟು ।
 ಅಡಗೀಯ ಸವಟು ಅಕೆ ಹುಟ್ಟು ಅದರೀಲಿ ।
 ಅನ್ನ ಪೂರಣೆಯ ಮರಸ್ಯಾಳ ।
 ಗರತೀಯ ಮನಿಮುಂದ ಸರಸೋತಿ ಕುಣಿದಾಳ ।
 ರತಿಗೂಡ ಸಿರಿಫುಗಡಿ ಅಡ್ಯಾಳ,
 ರತಿಗೂಡ ಸಿರಿಫುಗಡಿ ಅಡ್ಯಾಳ ಗರತೀಯೆ ।
 ಗುಣಕ ಮೈಮಣಿಸಿ ಬಾಗ್ಯಾಳ ।

ಅಹಲೈ:— (ಹೊರಗಿನಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತ) ಓ! ಸಂತ ಜನಾಬಾಯಿ ಯವರೇ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಕೇಸರು ಬಾಸರು ಇಡಿಸಿದಿ ಅಂದರೆ “ಪಬ್ಲಿಕ್ ನುಯಿಜನ್ಸ್” ಅಂತ ನಿನ್ನ ನ್ಯಾಲೆ ಖಟ್ಟಿ ಹಾಕತೇನಿ ನೋಡು. ನಿನ್ನ ಗರತಿಯ ಗುಡಿಮುಂದ ಕುಣಿದಾಡಿದ ಸರಸ್ವತಿ, ಇದು ನೋಡು ನನ್ನ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಹಿಮಾಲಯದ ಎತ್ತರ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡಾಳ. ನಿನ್ನ ಗರತೀ ಹಾಡು ಕೇಳುತಾ ಕೂತರೆ ನಮ್ಮ ಸರಸೋತಿ ಸೆರಗು ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿ ಭಾವಿ ಹಾರಿಕೋ ಬೇಕಾದೀತು.

ಜನಾ:—(ಗದ್ದದ ಮೇಲೆ ಬೊಟ್ಟುಟ್ಟುಕೊಂಡು) ಅಯ್ಯಾ! ಅಯ್ಯಾ ನನ ಶಿವನ! ಬಿದ್ದಿ ಬಾಯಾರ ನೀವು ಬಹಳ ಚೀಷ್ಟಿ ಮಾಡುವವರು. ಏನೋ ನಮ್ಮ ಸಣ್ಣ ಬಾಯಿಯವರು ಮನ್ಯಾಗ ಇಲ್ಲಾ ಅಂತ.....

ಅಹಲ್ಯೆ:—ನಿನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಹಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದೇನು ? ಆಗಲಿ, ಈ ಸಣ್ಣಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಜೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೆ ಓದುತಾರ ಆಯಿತಿಲ್ಲೋ ?

ಜನಾ:—ಹೌದರೇ ಬಾಯಿ, ನಿಮ್ಮ ಸಾಲಾಗ ಹಿಂತಾ ಹಾಡು ಕಲಿ ಸಾಂಗ ಇಲ್ಲೇನಿ? ನಾನೂ ಮೊನ್ನೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರಿ(ಲಾಕಂತ ನಿಮ್ಮ ಸಾಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಿರೆನಾ, ಆಗ ನಾನೂ ನೋಡಿದೆ. ಅಯ್ಯ ನನ್ನ ಬೊಗಳೆ! ಇದೇ ನನ್ನಾ ಅಂತ ಗಾಬರಿಹೋಡದು ನೋಡಿದ್ದಿ. ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಕೂಡೆ ಕುಣ ದಾಡಕೊಂತ ಹಾಡತಿದ್ದು. ಅದೇನು ಇಂಗ್ರೀಜಿ ಹಾಡೆನಿ? ಇದೆಂಥಾ ಹಾಡ್ತಿ ಬಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕು ಕಡಿದಾಡಿದಹಾಂಗ! ಎಲೆ ಒಂದು ಜರಾ ಹೇಳ್ವಿ ನೋಡೋಣ, ನೀವು ಹ್ಯಾಂಗ ಹೇಳತೀರಿ ?

(ಅಹಲ್ಯೆ ನಗುತ್ತ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಳು. ಜನಾಬಾಯಿ ಹಿಟ್ಟು ಗುಡಿಸಿ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ 'ಆಯ್ ನನ ಗರತೀ ಹಾಡು!' ಎಂದು ಬೆರೆಗು ಬಟ್ಟು ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು. ಅಹಲ್ಯೆಯು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು ಓದುವ ಕೋಣೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿದೆ ತನ್ನ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಪದ್ಯ ಪುಸ್ತಕದ ಹೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 'ಖಂಜಾಚಿ'ಯ ಪದ್ಯಾವಳಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು 'ಲೋಟ್-ಗಯೀ' ಎಂಬ ಹಾಡನ್ನು ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಆಗಾಗ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಒಳಗೆ ಇಣಕಿ ತಾಯಿಯ ಭೀತಿಯಿಂದ ಯಾವುದೋ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಕವಿತೆ ಅನ್ನಹತ್ತುತ್ತಾಳೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ 'ಲೋಟ್-ಗಯೀ' ದಾಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವುದೋ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಗೀತೆ ಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ)

ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ:—(ಒಳಗಿನಿಂದಲೆ, ಅಹಲ್ಯೆ, ಎ (ಅ) ಹಲ್ಲೀ (ಅಹಲ್ಲಿ, ಅಹಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ 'ಅ' ಲೋಪನಾಗಿ ಬರೀ 'ಹಲ್ಲಿ' ಎಂದಿಹೆ ಕೇಳಬರುವುದು) ಯೇನಯೇ ಹಲ್ಲೀ—

ಅಹಲ್ಯೆ:— ಸುರುನಾಯಿತು, ನಮ್ಮ ದುರ್ಗಾದೇವತೆಯ ಅವತಾರ. (ಒಳಗಿನಿಂದ ಮತ್ತೆ 'ಎ ಹಲ್ಲಿ, ಎ ಹಲ್ಲಿs') ತನ್ನ ಮ ತದ್ಭವಗಳ ಕೈಪಿಡಿಯೊಳಗೆ 'ಅಹಲ್ಯಾ' ಇದರ ತದ್ಭವ 'ಹಲ್ಲಿ' ಅಂತ ಒಂದು ಹೊಸಾ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡ ಬೇಕಾಯಿತು. ಏನು ಪವಿತ್ರ ಹೆಸರು ಅಂತ ನಮ್ಮ ಅವ್ವ ಅಹಲ್ಯಾ ಅಂತ ಇಟ್ಟಾಳೆ. ಆಕೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ ನೋಡಿ, ಸೋತು ಒಂದು ಕಣ್ಣು ಸಾಲದೆ ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಂತಾ ಆ ಇಂದ್ರ, ಇಂದು ಈ ಅಹಲ್ಯೆಯನ್ನು

ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಚಿಂದಪ್ಪ ಮೂರನೆಯ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಕೂತಾನೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆ ಚಿಂದಪ್ಪನ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮವ್ವ ಮೂರುಮಂದಿ ಮಾಸ್ತರ ಜನರನ್ನು ಇಟ್ಟುಳ. ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಂತೆ ಈ ಚಿಂದಪ್ಪ ನಮ್ಮ ವರೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವನಂತೆ. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೈ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಆಕೆ ರತಿ ಆಗಿರಬೇಕು, ಸರಸ್ವತಿಯಾಗಿರಬೇಕು, ಲಕ್ಷ್ಮೀಯಾಗಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್‌ದ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗಿಂತಲೂ ಈ ಮದುವೆಯ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯೊಳಗೆ ವಾಸಾಗಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಬೇಕು ಅದಕ್ಕೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಸುದ್ದಾ ಈ ವರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕಂಪಲೌಸರಿ. ಸರಿ, ನಾನೇ ಮದುವೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಯಾರಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡತಾನೆ? ನಾನೇನೋ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ವಾಸಾಗಿ ಮುಂದೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗಿ M. B. B. S. ಆಗಿ ಬಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಇರಬೇಕು ಅಂತೇನಿ. ನಮ್ಮವ್ವ ನಾನು ಬೇಗನೆ ಮುತ್ತೈದೆ ಸುವಿತ್ತಿ ಆಗಿ ಮೂವತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ ಆಗಬೇಕು ಅಂತಾಳ....ಆಗಲಿ ನಾನು ಡಾಕ್ಟರ ಆಗಿ ಬಂದು ಮೊದಲು ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಂಕದೊಂಗೆಕ್ಕೆ ಸೂಜಿ ಮದ್ದು ಹಾಡುಕತೇನೆ. ಈ ಮುಸ್ಸಿನ ಮುತ್ತೈದೆಯರ ಮೂಢತನವನ್ನು ಮೂಲವಾಗಿ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಲು ಒಂದು ರಾಮಬಾಣ ಹಾಡುಕತೇನೆ. (ಎಂದು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕಾಣುವಂತೆ ಒಂದು ಬಾಣದ ಚಿತ್ರ ತೆಗೆಯುವಳು.)

ದುರ್ಗಾ:— (ಅಕ್ಕಸತನದಿಂದ ಶ್ರವೇಶಿಸಿ) ಅಯ್ಯಾ ನಮ್ಮವ್ವಾ! ಮಾಸ್ತರು ಬರೋ ಹೊತ್ತಿ ನ್ಯಾಗ ಚಿತ್ರಾ ತಕ್ಕೋತ ಕೂತಾಳ. ಏನು ತಲೀಗಿಲೀ ಕೆಟ್ಟದೇನು ಇದಕ್ಕೆ.

ಅಹಲ್ಯಾ:— ಮಿತಿವಿಾರಿ ಉಂಡರ ಹೊಟ್ಟೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಕೆಡತದೋ ಹಾಂಗೇ ಮಿತಿವಿಾರಿ ಓದಿದರ ತಲೀನೂ ಕೆಡತದ ಅನ್ಯಾ. ಫ್ರಾಯ್ಡಿನ ಮಾನಸಶಾಸ್ತ್ರ ನಿಗನು ಓದಿಲ್ಲೇನು? ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರ ಬಾಯಿ ಹೇಳತಿದ್ರು-ಅದಕ್ಕೇ ಅಭ್ಯಾಸನೂ ರೇಷನಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ. ಇನ್ನ ಸರಕಾರದವರೇ ಕಂಪ್ರೋಲ ಹಾಕುವವರು ಇದ್ದಾರ ಸಾಲೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ.

ದುರ್ಗಾ:— ನಾಕು ತಲಿತುಂಬ ಹರಬಿಹೊಡೆದೆಂದರ ನೋಡು, ಈಗ ಘೋಕಾನೇ ಮುರದೇನು. ತೊಗೊಂಡು ಕೂಡು ಪುಸ್ತಕಾನ. ನಾಳೆ ಬೆಳ

ಗಾಗೋದರೊಳಗೆ ಕನ್ಯಾ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರತಾರ. ಆಗ ಓದಿಸಿದರ ಒಂದಾರೆ ಪಾಠ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಬರಲಿ. ಅಷ್ಟಾರೆ ಓದಿ ಘಟ್ಟಮಾಡಿಕೋ. ಒಂದು ಅಲ್ಲದ ಹಾಂಗ ಮೂರು ಮಂದಿ ಮಾಸ್ತರನ್ನ ಇಟ್ಟರೂ ಒಬ್ಬ ವರಾ ಏನು ಪಾಸ ಮಾಡವಲಾ. ಅಂಥಾ ರಂಭಾ, ಊರ್ವಶಿ ಅಂತಹಾ ಮಗಳು!

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಅಂದರೆ, ನನ್ನ ರಂಭಾ ಊರ್ವಶಿನ್ನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಂತ ಇಟ್ಟೀಯೇನು ಮಾಸ್ತರನ್ನ? ನೃತ್ಯನೂ ಕಲೀತೇನಿ ಅಂದಮ್ಯಾಲೆ ಮೇನ ಕೆಯೂ ಆಗತೀನಿ.

ದುರ್ಗಾ:—ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾಗೇದ ನಮ್ಮವ್ವಾ ಆ ನಿನ್ನ ನೃತ್ಯಾ, ನಿನ್ನ ಸಂಗೀತಾ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ವರಾ ಒಂದೊಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಹೋಗತಾನ ಅಂತ ಹೇಳೇ ಸುರುವು ಮಾಡಿದ್ದು. ಸುಡ್ಡಿ, ನಮ್ಮ ಕಾಲಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಈ ನಾಟಕಾ ಸಿನೆಮಾ ನೋಡೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾರ ?

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಅಲ್ಲ ಅವ್ವಾ. ಇವತ್ತ ನಮ್ಮ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಆದ. ಇವೊತ್ತಾ ದರೂ ಒಂದು ದಿವಸ ಸೂಟ ಇರಲಿ.

ದುರ್ಗಾ:—ಸುಟ್ಟಿತು, ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷಾ. ಆ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೇನು ಫುಕಟೆ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡಬೇಕೇನು ? ಅವಾಸಿ ದಾನಕ್ಕ ?

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಅಲ್ಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಆಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಬಂದರೂ ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸ ಹೇಳಿಸೋದು ಮುಗಿಸವಲ್ಲೇ.

ದುರ್ಗಾ:—ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತಾಡಿದಿ ಅಂದ್ರ ಟೊಂಕಾ ಮುರಿಸಿಕೊಂಡೀ. ಒಂದು ಮದಿವಿ ಆಗೋತನಕಾ ಹೇಳಿಸಿಕೋ ಅಂತದ. ನಾಳೆ ಮದಿವಿ ಆಗಿಹೋದಿ ಅಂದ್ರ ಅದೇ ಅದ ಅಲ್ಲಾ, ಗುಡ್ ಮುಟ್ಟಿ ಒಗೆಯೋದು; ಗುಡ್ ಭಾಂಡಿ ತಿಕ್ಕೋದು. ಆ ಮ್ಯಾಲೆ ಯಾರು ಹೇಳಿಸಿಕೊ ಅಂತಾರ ನಿನಗೆ.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಇವೇತ್ತು ಅಂತೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬರೋಬರೀ ಇಲ್ಲ, ನಾವೊಲೆ.

ದುರ್ಗಾ:—ಅಯ್ಯ ಮಲ್ಲೇ! ಮನಸ್ಸು ಬರೋಬರೀ ಇಲ್ಲಂತ, ಅಂದ ರೇನ ಹಾಂಗ? ಮತ್ತ ಆ ಮಾಸ್ತರ ಜನರ ಹೆಣಕ್ಕ ರೊಕ್ಕ ಬಡಿಯೋದೇನು ಛಂದಕ್ಕೇನು ? ಇವರಿಗೂ ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಪೆನ್ಸನ್ ಆಗಿತ್ತು ಅಂದರೆ ನಿನಗೇನು ಹೇಳುಸತಿದ್ಲಿಲ್ಲಾ. ಏನೋ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ನೋಕರಿ ಅದ ಅಂತ.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಚಲೋ ಅದ ನಿನ್ನದೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಧೈಯ

ದುರ್ಗಾ:—ಸಾಕು ಸುಮ್ಮನು ಕೂಡು....ಅಕಾ ಮಾಸ್ತರು ಬಂದರೇನೋ ನೋಡು. ಒಂದೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಹೇಳಿಸಿಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಅಂದರ ನೋಡು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಅಂದೀ. (ಎಂದು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಹೋಗುವಳು.)

ಅಹಲ್ಯೆ:—(ಹಣೆಹಣೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡು) ಏನು ಮಾಡಲಿ! ನಮ್ಮ ಅವ್ವನ ಒಬ್ಬ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರ ಆಗ್ಯಾಳ. (ಸುಧಾಬಾಯಿ. ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು. ಕೈಯೊಳಗೆ ಪರ್ಸ, ಚಿತ್ರಚಿತ್ರದ ಒಂದು ಪಾತಾಳು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಲೊಳಗಿನ 'ಶ್ಯೂಜ್' ಬಿಚ್ಚಿ ಬರುವಳು.)

ಸುಧಾ:—(ಅಹಲ್ಯೆ 'ನಮಸ್ತೆ' ಮಾಡಲಾಗಿ) ನಮಸ್ತೆ, ಅಹಲ್ಯಾ. ಫೇಡೆ ತಯಾರು ಮಾಡೀಯೋ ಇಲ್ಲೋ?

ಅಹಲ್ಯಾ:—(ಒಳಗೆ ಅವನನ್ನು ಇಣಕಿ ನೋಡಿ) ಮಾಸ್ತರ ಬಾಯಿ, ನಿಮಗೆ ಒಂದು ಧಡೆ ಫೇಡೆ ಕೊಡುತೀನಿ. ಇವೊತ್ತಾದರೂ ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಡಿರಿ.

ಸುಧಾ:—ಅಗಸ—ಹಾಂಗೆ ಆಗಲಿ ಹಾಂ? ನಾನೂ ಇವತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಟಿಯೊಳಗ ಹೋಗಬೇಕಾಗೇದ.

(ಒಳಗಿನಿಂದ ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ, 'ಹಲ್ಲೀ, ಏ ಹಲ್ಲೀ ಅಭ್ಯಾಸ ಕೇಳನೋದಿಲ್ಲಲ್ಲ' ಎನ್ನುತ್ತ ಬರುವಳು.)

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಅವ್ವಾ, (ಮಾಸ್ತರ ಬಾಯಿಯ ಮುಖನೋಡಿ) ಅವ್ವಾ ಇವೊತ್ತೇನೋ ಮಾಸ್ತರಬಾಯಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ ಅದ ಅಂತ. (ಬಾಯಿ ಬೇಡ ಬೇಡವೆಂದು ಸನ್ನೆ ಮಾಡುವಳು.)

ದುರ್ಗಾ:—ಆಂ? ಹೌದೇನಿ ಬಾಯಿ? (ಗದ್ದರಿಸುವಳು)

ಸುಧಾ:—(ಗಾಬರಿಯಾಗಿ) ಛೇ, ಛೇ, ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಹಲ್ಯಾನೇ 'ಬೇಡ ಇವೊತ್ತು ರಿಝಲ್ಟ ಅದೆ—'

ದುರ್ಗಾ:—ಆಕೆ ಏನು ಹೇಳತಾನ, ನೀವೇನು ಕೇಳತೀರಿ? ಯೊಕ್ಕಾ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ರೆ, ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡೀತದ. ಬಿಡಬ್ಯಾಡಿ ಆಕಿನ್ನ.

ಸುಧಾ:—ಹಾಂಗೆ ಆಗ್ಲಿ. ಹೇಳತೇನೆ. (ಅಹಲ್ಯೆಗೆ) ಎಲ್ಲೆ ನಿನ್ನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪುಸ್ತಕ ತಾ. (ಅಹಲ್ಯೆ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅವರ ಕೈಗೆ ತಿವಿಯುವಳು. ಒಳಗೆ

ನಿಂ 'ಖಂಜಾಂಚಿ'ಯ ಸದ್ಯಾವಳಿ ಬೀಳುವದು. ಅಹಲ್ಯೆ ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನೆ ತ್ರಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮಾಸ್ತರಬಾಯಿ ಅಸನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವಳು.) ಬರೇ, ಖಂಜಾಂಚಿಯೊಳಗಿನ ಕವಿತಾನೇ ಪಾಠ ಮಾಡತೀಯೇನು?

ದುರ್ಗಾ:—ಯೇನದು? ಅಭ್ಯಾಸ ಪಾಠ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಲೆ ಅಂತಾಳ ಹೌದಲ್ಲೋ? (ಅಹಲ್ಯೆಗೆ) ಯಾಕೆ ಏ ಚಿದುರಿ! (ಸೋಟಿ ತಿವಿದು) ಮಾಸ್ತರು ಹೇಳಿದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಲೆ ಅಂತೀಯಾ? (ಖಂಜಾಂಚಿ ಪುಸ್ತಕ ಅಪಳ ಕೈಗೆಕೊಟ್ಟು) ತಗೋ ಈ ಪುಸ್ತಕಾನ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಾಠಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಸು. (ಮಾಸ್ತರಬಾಯಿಗೆ) ಮಾಸ್ತರಬಾಯಿ, ನಾ ಈಗ ಉಡಸಾರಣಿ-ಉವಗಾರಣಿ ತೀರಿಸಿಗೊಂಡು ಬರೋದರಾಗನೇ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಾಠ ಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಸು ಅಂತಾ ಹೇಳಿ....ಮತ್ತೆ ಅಷ್ಟು ಒಪ್ಪಿಸಿಗೊಂಡೇ ನೀವೂ ಹೋಗಿ— ತಿಳಿಯಿತ್ತಿಲ್ಲೋ? (ಹೋಗುವಳು.)

ಬಾಯಿ:— (ಹಣಗೆ ಕೈಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ನಗುವಳು) ಹೂಂ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕ ತೆಗೆ. ಆ ದಮಯಂತಿಯ ಸ್ವಯಂವರ ಓದು. (ಅಹಲ್ಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಡಲು ಅವರೊಳಗಿಂದ 'ಝೂಲಾ'ದ ಪದ್ಯಾವಳಿ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವದು) ಆಂ! ಇದೇನಿದು? ನಿನ್ನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿತಾ ಅಂದರೆ 'ಖಂಜಾಂಚಿ' ನಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಅಂದರೆ 'ಝೂಲಾ!' ಅಂತೂ ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಇದೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡತೀ ಅಲ್ಲವೇ?

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಹೌದು ಮಾಸ್ತರಬಾಯಿ, ಇಸ್ವತ್ತುನಾಲ್ಕು ತಾಸು, ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳು ಬರೆ ಅಭ್ಯಾಸನೇ ಮಾಡಿದರೆ ತಲೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು? ನನಗೆ ಕಲಿಸಿ ಕಲಿಸಿ ನೀವೂ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬಂದೀರಿ? ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಮುಂದೆ ಈ ಕಪಟಿ ನಾಟಕ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಈಗಾಗಲೆ ಹುಚ್ಚರಾಸ್ವತ್ರಿಗೆ ಸೇರುವ ಹೊತ್ತು ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

(ಒಳಗಿನಿಂದ ಪೇಟೆಮಾಸ್ತರ್ ಮಂಜುಳಾಬಾಯಿ ಬರುವಳು.)

ಸುಧಾ:—ಓಹೋ, ನಿಮ್ಮ ಪೇಟೆ ಮಾಸ್ತರರು ಬಂದರು. ಇನ್ನು ನಾನು ಹೊರಡತೇನಿ.

ಮಂಜುಳಾ:—ಛೇ, ಛೇ, ನಿಮ್ಮದು ಸಾಗಲಿ. ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ ಅದೆ, ನಾನು ಹೋಗತೇನೆ.

ಸುಧಾ:—ಛೇ, ಛೇ, ಬೇಕಾದರೆ ನಾನೇ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಸುರುವು ಮಾಡ್ಡಿ (ಎಂದು ಒಳಗೆ ಇಣುಕುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ಬರುವಳು) ಛೇ, ಛೇ, (ದುರ್ಗಾಬಾಯಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ) ನನ್ನ ಕ್ಲಾಸು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ.

ಮಂಜುಳಾ:—ಬಾಯೀ, ಮತ್ತೆ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ....

ದುರ್ಗಾ:—ಆಂ? (ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು) ಕೆಲಸಾ! ಮತ್ತೆ ಇದು ಏನು ಕೆಲಸ ಅಲ್ಲೇನು? ಅದೇನಿಲ್ಲಾ. ಈಗ ಕಲಿಸೇ ಹೋಗ್ವಿ.

ಸುಧಾ:—ಹಾಗಾದರೆ—

ದುರ್ಗಾ:....ಹಾಗಾದರೆ ಏನು ?

ಸುಧಾ:—ನಾನೂ ಕಲಿಸೇ ಹೋಗತೇನಿ ಅಂದೆ.

ದುರ್ಗಾ:—ಇವೊತ್ತು ಅದಿಷ್ಟು ಘಟ್ಟ ವಾಡುವ ತನಕಾ ಆಕಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟುಗಿಟ್ಟೀರಿ. (ಪೇಟೆ ವಾಗ್ವರಗಿ) ಮಂಜುಳಾಬಾಯಿ, ನಾಳೆ ಮತ್ತೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಹತ್ತು ಹಾಡು ಆವರೂ ಕಲಿಸಿ ಹೋಗ್ವಿ. (ಹೋಗುವರು)

ಮಂಜುಳಾ:—ಹತ್ತು ಹಾಡು ಕಲಿಸೋದರಕಿಂತಾ, ವಧೂವರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಹತ್ತು ಹಾಡು ಬಾರಿಸಿ ಹೋಗೋದು ಒಳ್ಳೇದು. ಹೂಂs ಅಹಲ್ಯಾ, ನಿನ್ನಿನ ಯಮನರಾಗದ ಸ್ವರಗಳಿಲ್ಲಾ ಬಂದವೋ!

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಇಲ್ಲ, ಆ ಯಮನ ರಾಗ, ಕಲಿಯೋದರೊಳಗೆ ನಾನೇ ಯಮನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗೋ ಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕದೋ ಅನಿಸತದೆ. ಅಥವಾ ಅದೂ ಒಳ್ಳೇದೆ. ಯಮನ ಕಡೆಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಆ ರಾಗಾ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕದೆ, (ಎನ್ನುತ್ತ ಪೇಟೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಳು)

ಮಂಜುಳಾ:—(ಪೇಟೆ ಬಾರಿಸುತ್ತ ಯಮನ ರಾಗ ಹೇಳುವಳು)

ಸುಧಾ:—(ಅಡ್ಡ ಬಾಸು) ಹೂಂ, ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡು.

दमयन्त्याः स्वयंवर काले बहवो राजानो मामिषं वृणीति
मामिषं वृणीतेति गन्धर्वाः कुण्डिनपुरमागच्छन् ।

ಅಹಲ್ಯಾ:— (ಯಾರಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ ಹೇಳಿಸಿಗೊಳ್ಳಬೇಕು ತಿಳಿಯದೆ, ಅಚಿ ಈಚೆ ನೋಡುತ್ತ ಅಭ್ಯಾಸ ತಪ್ಪಿಸುವ ಹಂಚಕೆಯಿಂದ) ಮಾಸ್ತರಬಾಯಿ, ದಮಯಂತಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂವರ ಅರ್ಥಾತ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ ಮ್ಯಾರೇಜ ಇತ್ತು ಅಂತಲ್ಲವೇ ?

ಸುಧಾ:—ಹೌದು, ಇದ್ದಿರಬೇಕು, ಮೊದಲ ಇದನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡು.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಪೇಟೆಯೊಳಗೇ ಭಾಷಾಂತರವಾಡಿ ಬಾರಿಸಲೇನು ಬೇಕಾದರೆ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಬ್ಬರು ಮಾಸ್ತರನ್ನು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಎಂಗೇಜ ಮಾಡೋದು? ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮ ನನಗೆ ಎರಡಾದರೂ ತಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರ ನೆಟ್ಟಗಿತ್ತು. ಪಾಪ! ಪಾಪ! ನಮ್ಮವ್ವ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಟೂಶನ್‌ಗೆ ಇಡತಾಳಂತ ಆತನಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು ?

ಸುಧಾ:— ಅದೆಲ್ಲಾ ಹಚ್ಚಬೇಡಾ. **ಮನ್ಯಮಾನಾ:** ಇದು ಯಾವ form ಹೇಳು. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತಿದು ಮಹತ್ವದ್ದು. ಆಂ!

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಫಾರ್ಮು ಬಾಯಿ? ಇನ್ನು ಉಳಿದದು ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಒಂದೇ—ಕೊ ರೋಫಾರ್ಮು. ಹೂಂ, ವಧು ಪರೀಕ್ಷೆಕರೊ ವ್ಯಾಕರಣನೇ ಕೇಳತಾರೇನು? ಈ ಪರೀಕ್ಷಾ, ಈ ವ್ಯಾಕರಣಾ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ತಲೆ ಹಿಮಾಲಯದಂತೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಒಂದು ದಿವಸವಾದರೂ ತಪ್ಪಿ ಕೂಡಾ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ, ಅಥವಾ ಒಂದು ಹೊಲಿಗೆ, ಒಂದು ಹೆಣಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ('ಬಾಯಿ' ಸ್ವಲ್ಪ ಡೊಂಕು ಮೋರೆ ಮಾಡಲು) ಅಲ್ಲಾ, ಬಾಯೀ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪತಿವ್ರತೆಯರ ಲಿಪಿನೊಳಗ ಸೇರಿದ ಅಹಲ್ಯಾ, ದ್ರೌಪದಿ ಅಂತ ಪಂಚಕನ್ಯಾ ರತ್ನಗಳಿವೆ ಅಲ್ಲಾ! ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗಂಡನನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಇದ್ದವರು ಎಷ್ಟು ಜನ ?

ಸುಧಾ:—Silence ! ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭೂತಕಾಲಗಳಿವೆ ?

ಅಹಲ್ಯಾ:— ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರೋದಂತು ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರದೊಳಗಿನ ಎರಡು ಭೂತಗಳು. ಒಂದು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಭೂತ, ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಲೆಯ ಭೂತ. ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತದಂತೆ ಮೂರನೆಯದೊಂದು ಭೂತ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮದುವೆಯ ಭೂತ.

ಮಂಜುಳಾ:—(ಬೇಸತ್ತು) ಯಾಕೆ ಅಹಲ್ಯಾ, ಯಮನರಾಗದ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಹೇಳತೀಯೋ ಇಲ್ಲೋ? (ಸುಧಾಬಾಯಿಯನ್ನು ದುರಗುಟ್ಟಿ ನೋಡುವಳು.)

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಅದೇ ನಾನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಾಡಿ, ಬಾಯಿಂದ ಸಂಗೀತ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಬಂದದ್ದು ಅಂತ....ನನ್ನ ತಾಯೀ, ಸಂಗೀತದೊಳಗಾದರೂ ಅನಂದಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕೀತು ಅಂದರ, ಅದು ಒಂದು ಸತ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರನೇ ಕಟೀತರೀ ಯಮನ ರಾಗ ಅಂತ. ಒಂದು ನಾಲ್ಕು ಸೈಗಲಾನ ಹಾಡಾದರೂ ಹೇಳಿದರ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. (ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗೀತಾಬಾಯಿ ಬರುವಳು.)

ಗೀತಾ:—(ಸೆರಗಿನಿಂದ ಬೆವರು ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಹೂಂ, ಅಹಲ್ಯಾ ಬೇಗನೇ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿಕೊ.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಬರಿ, ಸುಸ್ವಾಗತಂ! (ಸ್ವಗತ) ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದೊಳಗಿನ ಮೂರು ಭೂತಗಳು ಇಲ್ಲೇ ಕೂಡಿದಂತಾಯಿತು. ಒಂದು ಭೂತಕ್ಕೆ ತಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭೂತಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದಾಯಿತು. ಹೌದು, ಕಾಲು ಮಾತ್ರ ಖಾಲಿ ಅವೆ, ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. ಹುಂ! ಎಲ್ಲರ ತಾಳಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿಯೆ, ಹೆಂಗಸಿನ ಬುದ್ಧಿ ಮೊಳಕಾಲ ಕೆಳಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಗೀತಾ:—ಅಂದರೇನು?

ಅಹಲ್ಯೆ:—ಅಂದರೇನು? ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನನ ತಾಂಡವ ನೃತ್ಯ; ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಳಯ ನೃತ್ಯ; ಪಡಸಾಲೆಯೊಳಗೆ....

ಗೀತಾ:—ಯಾಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿಕೊತೀಯೋ, ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ತಿಳಿಸಲೋ?

ಸುಧಾ:—ಯಾಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವಿಯೋ ಇಲ್ಲವೋ?

ಮಂಜುಳಾ:—ಯಾಕೆ, ಯಮನ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿನಗೆ ಬೇಕೋಬ್ಯಾಡೋ?

ಅಹಲ್ಯೆ:—(ತೀರ ರೋಸಿಗಿಟ್ಟು) ಯಮನ ಕಲ್ಯಾಣತೊಗೊಂಡು ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ನನಗೆ ಬೇಕು ನನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣ—ಅಹಲ್ಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ, ತಲೆಗೆ ಕೊಡತಿಯ ಪೆಟ್ಟು ಹಾಕುವ ನಿಮ್ಮ ಸಂಗೀತ ನನಗೆ ಬೇಡ.

(ಸುಧಾಬಾಯಿಗೆ) ನಿಮ್ಮ ದನುಯಂತಿಯ ಸ್ವಯಂವರವನ್ನ ವಧೂ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಓದಿದರ ಘಟಿಸ್ಪೋಟವೇ ಆದೀತು ಬೇಡ. (ಗೀತಾಬಾಯಿಗೆ) ಗೀತಾ ಬಾಯಿ, ನಿಮ್ಮ ನೃತ್ಯಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ವರನ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹಡೆದ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕುಲಕ್ಕೇ ಹೊರತಾದೀತು ಬೇಡಾ....(ಗಂಭೀರವಾಗಿ) ಸಾಕು ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಶರಣು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬಾಯಿಗೂ ಗುಡ್‌ಬಾಯ್!.... ಇಂದೇ ನನ್ನ Matric ಪರೀಕ್ಷೆ ಪರಿಣಾಮವಾದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗುವೆ. Matric ಆಗುವ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಣ್ಣು Minor ಆಗಿರ ಬಹುದು. Matric ಪಾಸಾದ ಮೇಲೆ ಯಾರ ಅಧಿಕಾರವೂ ನಡೆಯದು. ನಾನು ನನ್ನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಾನೇ ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ಡಾಕ್ಟರಳಾಗುವೆ. ನರ್ಸ್ ಆಗುವೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಮಿಸ್ಟ್ರೆಸ್ ಆಗುವೆ.

(ಒಕ್ಕಲುಗಿತ್ತಿ ಜನಾಬಾಯಿ ಕಸಪೊರಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರಲು, ಪೊದಲು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅಹಲೈ ಭಯವನ್ನು ನಟಿಸುವಳು)

ಓಹೋ! ನೀನು ಕಸಪೊರಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿಯಾ? ನಮ್ಮ ಮಾತೋಶ್ರಿಯವರು ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಆದರೂ ನಾನೇನು ಅಂಜಿದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊ. ಯಾಕೆಂದರೆ ತಾಯಗಂಜುವ ಮಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಜೀವನನಾಟಕದ ನಾಯಕಿಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವವಳಿದ್ದೇನೆ. ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಸ್ತ್ರೀಯು ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಂಬೋದನ್ನ ತೋರಿಸುವದಕ್ಕೆ—

ಜನಾ:—ಇಲ್ಲೇ ಬಾಯಿ-(ಎಂದು ಕಸಪೊರಕೆ ಎತ್ತುವಳು)

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಮತ್ತೇನು, ನೀನೂ ನನಗ ಟ್ಯೂಶನ್ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದೇನು ಮತ್ತೆ? ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳ ವಿಜಯ ಪತಾಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ಬಂದೆಯಲ್ಲ! (ನೂನವರು ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ) ಅಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ, ಸುಮ್ಮನೆ ಯಾಕೆ ನನ್ನ ತಲೆ ಕೆಡಸತೀರಿ ?

ಜನಾ:—ಏಳೇ ಬಾಯಿ ಕಸಾ ಕೂಡಸತೀನು. ಬಾಯಿ ಸಾಹೇಬ್ರು ಮತ್ತ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡತಾರ.

ಗೀತಾ:—ನೀನು ನೃತ್ಯ ಕಲಿದಿದ್ದರೆ ಬಿಡು. ನಾಳಿನಿಂದ ನಾನು ಶಿಕ್ಷಕನನ್ನೇಗೆ ಬರೋದಿಲ್ಲ. (ಹೊರಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ಶ್ವವೇಶಿಸಿ.)

ದುರ್ಗಾ:—ಯಾಕ ಮುಗಿಯಿತೇನು ನಾಚಿನ ಕ್ಲಾಸು ?

ಗೀತಾ:—ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಲಿಗೀಗೆ ಕೇಳಿ.

ದುರ್ಗಾ:—ಮುಲಿಗೇಂತ ! ಆಕಿಗೇನು ಕೇಳತೀರಿ. ನಾಳೆ ಕನ್ಯಾ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದವರಾ, ಹುಡುಗಿ ನಾಚುವಾಡತಾಳೇನು ಅಂತ ಕೇಳಿದರ—

ಅಹಲ್ಯೆ:—ಅಂತ ಕೇಳಿದರ, ಮೊದಲೇ ನಾಚುವ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮತ್ತ ಯಾಕ ನಾಚು ಕಲಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕು. ಕೈಹಿಡಿಯೋ ವರನನ್ನ ಕಣ್ಣಿತ್ತಿ ಕೂಡಾ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾಚುವ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡನ ಮುಂದೆ ಗಿಜ್ಜ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕುಣಿಯುವ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿದರ ಆ ಗಂಡ—

ಜನಾ:—ತಾಳಾ ಹಾಕಬೇಕು. ಯಾಕರೀ ಬಾಯಿ ? ನಮ್ಮ ಬಾಯಿ ಬಾಸಿಂಗ ಕಟ್ಟಿಗೊಂಡು ಕುಣೀಲಾಕ ಹತ್ತಿದರ ನವಿಲು ಕಂಡ ಹಾಂಗ ಆಗ ಬೇಕು.

ದುರ್ಗಾ:—ಯೇ ಸಂತ ಜನಾಬಾಯಿ, ಅಲ್ಲೆ ಒಂದು ಪಡಿ ಜೋಳ ಕೂತಾವ ನಿನ್ನ ಹೆಸರ್ಲೆ ಭಡಾನೆ ಕಸಾ ಉಡುಗಿ ಅವಷ್ಟು ಬೀಸಿಡು ಅಂತ ಹೇಳಿದರ ಇಲ್ಲಿ ಪಂಟುಬಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದೆಯೇನು ?

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಹೋಗು ಯೇ ಸಂತ ಜನಾಬಾಯಿ, ಕಲ್ಲು ಬೀಸಿ ಕೃಷ್ಣನ್ನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಖರೆ ಆದರೆ, ಒಂದು ಪಡಿಜೋಳ ಬೀಸುವದ ರೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಿಸಾಹೇಬರ ಮುಂದೆ ಇವೋತ್ತು ತ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸು. ಪಾಪ, ಆಕೆ ಬೇಡಿದಷ್ಟು ವರಗಳನ್ನು ಅಂದರ ವರನನ್ನ ಕೊಡಬಹುದು.

ದುರ್ಗಾ:—ಯೇ ಗಂಡರಾಮಿ, ಗಿಜ್ಜ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಾಚು ಮಾಡೋದುಬಿಟ್ಟು—

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಅವ್ವಾ ಇವೋತ್ತೇ ಕೊನೆಯ ದಿವಸ ನೋಡು. ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಇಷ್ಟೊತ್ತಿ ನವರೆಗೂ ಸಹಿಸಿದೆ. ರಿಝುಲ್ಕು ತಿಳಿಯಿತು ಅಂದರ, ಈ ಅಹಲ್ಯೆ ಅಂದರೆ ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ಸಾಕಿದ ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿ ಅಲ್ಲ—

ದುರ್ಗಾ:— (ಜನಾಬಾಯಿಯ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಕಸಪೊರಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು) ಸುಮ್ಮನ ಈಗ ಗಿಜ್ಜ ಕಟ್ಟಿಕೋ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ-(ಕಸಪೊರಕೆ ಎತ್ತುವಳು.)

అడల్దా:— ఇకా, కేసనీయ సల కట్టుత్తీనే. (గిజ్జ కట్టి కేసండు) జనాబాయి, సంయుక్త కనాటక బంతీనో నోడిబా హోగను (జనాబాయి హోగనువళు. గిజ్జ హాకలు సురువు మాడువళు.)

దుర్గా:— ఇవోత్తి గే ఒండు ఎంటుకత్తు ధరద నాచు హేళి నీవు హోగ్ని.

సుధా:— ఆయితు. నృత్యకే సంగీత జోడు ఆగలి. (హోగనువళు.)

అడల్దా:— దమయంతి స్వయంవర నాళీ నడియలి. బాయి జోకే. మేల్లనే హోగ్ని, నీవే ఆన్నోహోత్తు బందితు. (సుధాబాయి హోగనువళు)

గీతా:— హుం! నిన్నిన హేజ్జే హాకు.

అడల్దా:— బాయి, జాతకపక్షియంతే నన్న వ్యాట్రిక రియుల్పిన మేళమాలేయన్న దారి కాయుత్తిరునాగ ఒండు క్షణహోత్తు ఆదరూ మ్యేమరేతు 'నాజో నాజో ప్యారే మనకే మోర' అంత భావరంగ దల్లి హాడి కుణితేనే. ఇదే నన్న కేసనీయ నృత్య. ఇదే నన్న కేసనీయ సంగీతా. (ఎండు హాడుత్త మ్యేమరేతు కుణియువళు. ముగి యువ హొత్తిగే ద్రౌపతి, సీతా బరువరు.)

ద్రౌ. సీ:— (జస్వళి హాకి) 'మన్నే మోర' 'ఒన్నమోర'; 'ఒన్నమోర'; 'ఒన్నమోర.'

అడల్దా:— (అనంద అశ్చయదింప) ఏను రియుల్పు ఆయితే?.... సంయుక్త కనాటక బందితే?.... నూస్తర బాయి, గుడబాయో.

గీతా:— నాళీ ఫీజ కళిసు అంత హేళు. (హోగనువళు)

మంజుళా:— ననగే ఒండు తింకళ సగార అడవాన్న బేకంతా హేళు. (హోగనువళు)

ద్రౌపతి:— ఏను మహారాయళి, పరిక్షేయ దివస సహా నిన్న ట్యూశన్నిగే సూటి ఇల్లవేను?

ಅಹಲ್ಯಾ:—ನನ್ನ ರಿಝಲ್ಟು ಅದವ್ಯಾಲೇ ನನಗೆ ಕಾಯಂ ಸೂಟಿ.

ಸೀತಾ:—ಅಂದರೆ ?

ದ್ರೌಪತಿ:—ಅಂದರೇನು—ಸುಮುಹೂರ್ತ ಸಾವಧಾನ.

ಅಹಲ್ಯಾ:—Shut-up. ಈ ಅಹಲ್ಯೆ ಇಸ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನ ದವಳು ಅಂಬೋದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇನು? ಹೆಣ್ಣೆಂದರೆ ಕಲ್ಯಾಣಿಬಿದ್ದ ಅಹಲ್ಯೆ ಯಲ್ಲ; ಕಲ್ಲಿನಂಥ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತ ಶಿಲ್ಪಿಯನ್ನು ಕುದುರಿಸುವ ರೂವಾರಿ. ನಾನು ಡಾಕ್ಟರಳಾಗಿ ಬಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳಿಗೆ ಸೂಜಿ ಮದ್ದು ಕೊಡುವೆ. ನೀವೇನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವಿರಿ ?

ದ್ರೌಪತಿ:—ನಾನಂತೂ 'ಕನ್ನಡ ಜಾಣೆ' ಯಾಗಬೇಕು ಅಂತೀನಿ.

ಅಹಲ್ಯೆ:—ಅಂದರೆ, ಈಗ ನೀನು ಮರಾಠಿ ಇಲ್ಲವೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಜಾಣೆ ಆಗಿರುವೆಯೋ, ಏನು ಕನ್ನಡ ಧಡ್ಡೆ ಯಾಗಿರುವಿಯೋ ?

ಸೀತಾ:—ಕನ್ನಡ ಧಡ್ಡೆ ಯೇ ನಿಜ.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಯಾಕೆ ? ಕನ್ನಡ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬುದ್ಧಿ ಮೋಣಕಾಲು ಕೆಳಗೆ ಅಂತೀನು ?

ದ್ರೌಪತಿ:—ಹೌದು. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಾನ ವೆಲ್ಲಿದೆ ? ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ಒಂದು ಗದ್ಯ-ಪದ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ ಓದಿಸಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರರು ಒಂದು ಮಹಾಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತೇನು ? ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ನಮ್ಮ ಮೈಯೊಳಗ ಇಂಗಿ ರಕ್ತದೊಡನೆ ನಾಡಿ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ಉಜ್ವಲ ಇತಿಹಾಸ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಕುಣಿದಾಡಬೇಕು. ಶಾಲೆ—ಕಾಲೇಜು ಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಸ್ತೂರಿಯಂತಹ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿಸಬೇಕು.

ಅಹಲ್ಯೆ:—ನಿನ್ನ 'ಕನ್ನಡ ಜಾಣೆ'ಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ನಾನೇ ಕೊಡತೀನೆ; ಪರೀಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದೇನೆ ಕೊಡತೀನೆ. ಒಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ಮುದ್ದಣನಿಗೇ ನೀನು ಮನೋರಮೆಯಾಗು.

ದ್ರೌಪತಿ:—ಹೌದು ಸಾಕುವಾಡು. ನೀನು ಮಾತ್ರ ಮನ್ಮಥನಂಥಾ ಬರ್ನಾರ್ಡ್‌ಶಾನ್ಸೇ ಮಾಡಿಕೋ ಯಾದು ಬ್ಲಾಡಾ ಅಂತಾರ.

ಸೀತಾ:—ಇಲ್ಲ, ಆಕೆ (ಅಹಲ್ಯೆಗೆ ಹೋಗಿ) ಆನಿ ಬಿಜೆಂಟಿ ಆಗಬೇಕು ಅಂತಾಳೆ.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಹೌದು ನೀನು ಮಾತ್ರ ಶಿವನ ಬಿಲ್ಲು ಮುರಿಯೋ ರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನೇ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಾ.

ದ್ರೌಪತಿ:—ಶಿವನ ಬಿಲ್ಲೋ, ಏನು ಡಾಕ್ಟರರ ಬಿಲ್ಲೋ!

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಡಾಕ್ಟರ ಬಿಲ್ಲೇ ನಿಜ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಓದಿ ಓದಿ ಹಿಮಾಲಯದಂತಹ ತಲೆ, ಧಾರದಂತಹ ದೇಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಂತ ಇಂದಿನ ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ರಾಮಚಂದ್ರರು ಮುರಿಯೋದು ಡಾಕ್ಟರ ಬಿಲ್ಲೆ?.

ಸೀತಾ:—ಯಾವ ಬಿಲ್ಲೂ ಬೇಡ, ಬಾಣ ಬಿಟ್ಟಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಸಾರ್ಟುಮೆಂಟಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಬೇಕು ಅಂತೇನಿ.

ದ್ರೌಪತಿ:—ಹಾಗಾದರೆ ರೇಲ್ವೆದೊಳಗ ಹಾಕಿಬಿಡು, ರೇಲ್ವೆದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನನಿರ್ವಾಣ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಬರಲಿ.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಇಲ್ಲಾ, Combatant clerk ಆಗಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಖಾತೆ ಸೇರು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಜೀವನಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರೆಂಬ ಅಚ್ಚಿನ ರಾಷ್ಟ್ರದೊಡನೆ ಹೋರಾಡಬೇಕಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು Combatant ಏ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ಸೀತಾ:—ಯಾವದೂ ಇಲ್ಲ ನೋಡು. ಮೊದಲ ರೇಶನಿಂಗನೊಳಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕತೇನಿ. ಅಂದರೆ ಕಾಳಿನ ಚೀಲ ನೋಡಿ ತುತ್ತಿನ ಚೀಲ ಆದ್ರೂ ಶಾಂತ ಆದೀತು.

ದ್ರೌಪತಿ:—ಅಂತೂ ಅರ್ಜಿ ಎಷ್ಟು ತಯಾರ ಮಾಡೀದಿ ?

ಸೀತಾ:—ಎಷ್ಟು ಯಾಕ, ನ್ಯಾಟ್ರಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹ್ಯಾಂಗ ಬರಿಯಬೇಕು ಅನ್ನೊದನ್ನ ಕಲಿತು ರೋಗಕು ಹಾಕಿದವಳು ಇನ್ನೂ ಮರತೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗ Interview ದೊಳಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಉತ್ತರಾ ಕೊಡಬೇಕು ಅನ್ನೋದನ್ನ ಪಾಠಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೇನಿ.

ದ್ರೌಪತಿ:—ಹಾಗಾದರೆ ಆಫೀಸರರು Interview ದೊಳಗ Why dont you marry ಅಂತ ಕೇಳಿದರ ಏನ ಹೇಳತಿ ?

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಹಿಯರ್, ಹಿಯರ್-ಇಲೋಡು ಇಷ್ಟಾಗೀನೂ ಕೆಲಸ ಆಗಲಿ, ವರಾ ಆಗಲಿ ಸಿಗದಿದ್ರ ನನ್ನ ಕಡಿಗೆ ನರ್ಸ ಆಗಿ ಬಾ. ನಿನ್ನನ್ನೂ ನೌಕರಿಗೆ ಇಟಗೋತೇನಿ ಹೆರಿಗೆಯ ಆಸ್ವತ್ಯೆಯಲ್ಲಿ.

ದ್ರೌಪತಿ:—ನಾನಂತೂ ಆದರ್ಶ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡಿತಿಯರನ್ನೂ, ಭಾರತದ ಭಾವೀ ಉಜ್ವಲ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇನಿ. (ಜನಾಭಾಯಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ತಂದು ಕೊಡುವಳು)

ಮೂವರು:— (ಪೇಸರಿಗಾಗಿ ಕಚ್ಚಾಡುತ್ತ) Hullo, Hullo Congratualtions! (ಎಂದು ಜಗ್ಗಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಪೇಸರು ಹರಿಯುವದು.)

ದ್ರೌಪತಿ:—(ತನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ತುಂಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು) Hullo, Congratulations (ಅನಂದೋದ್ದೇಗದಿಂದ) ಇದು ನೋಡು—Miss ದ್ರೌಪತಿ ಅಂತ (ಅಡ್ಡ ಹೆಸರು ಅವಳ ತುಂಡಿನಲ್ಲಿರುವದಿಲ್ಲ. ಸೀತಾನ ಕೈಯೊಳಗಿನ ತುಂಡು ನೋಡಿ ಜೋಡಿಸುತ್ತ) ದ್ರೌಪತಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ— ಅಯ್ಯ, ಸುಡ್ಡಿ ದೇಶ ಪಾಂಡೆ ಅಂತ ಕೊಟ್ಟಾರಲ್ಲ, ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅನ್ನೋದರ ಬದಲು.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಅಂದರ ದ್ರೌಪತಿ ಕುಲಕರ್ಣಿಗೆ V for Victory ಇಲ್ಲಾ ಅಂತ. ಕನ್ನಡ ಜಾಣೆ ಆಗುವವರಿಗೆ M for Matric ಯಾಕೆ ?

ಸೀತಾ:—(ಸರಿಯಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ) ಅಯ್ಯ ಹುಚ್ಚಿ, ಇದು ನೋಡು ನಿನ್ನ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರು ಕೆಳಗ ಆದ. ಮೇಲೆ X. Y Deshpande ಅಂಥ ಕೂಡಿ ಸೋದು ಬಿಟ್ಟು Miss ದ್ರೌಪತಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಅಂತ ಜೋಡಿಸೀದಿ, ಇಕಾ ಇದು ನೋಡಿ—ಲೇಡಿಜ ಇಟ್ಟಾಲಿಕ್ಸ್ ಅಕ್ಷರ ಹೆಣ್ಣಿನ ಗೆಲುವಿನ ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರ.

ಅಹಲ್ಯಾ:— ಇಕಾ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು. ಸೀತಾ ಸರದೇಶಪಾಂಡೆ. Congratulations ! ಹಾಕು ರೇಶನಿಂಗಿಗೆ ಅರ್ಜಿ (ತನ್ನ ಹೆಸರು ಹುಡುಕ ಹತ್ತಲು ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಅವಳ ಕೈಯೊಳಗಿನ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಳು)

ದ್ರೌ. ಸೀತಾ:—ಯಾಕೆ ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಸಿಗವಲ್ಲದೇನು ? (ಅಹಲ್ಯೆಯ ಮುಖ ಕ್ರಮೇಣ ಪೆಚ್ಚಾಗುವದು)

ಸೀತಾ:—ಎನ್ನ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರದವರೇ ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಮೊಳೆ ಜೋಡಿ ಸೋದನ್ನು ಮರೆತರೋ !

ದ್ರೌಪತಿ:—ಹೌದು, ಕನ್ನಡ ಸೇಪರು; ಮೊಳೆ ತೀರಿದ್ದರೂ ತೀರಿರಬಹುದು.

ಸೀತಾ:—ಅಥವಾ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯೊಳಗೆ 'ನಜರ ಚೂಕ' ಆಗಿರಬಹುದು.

ಅಹಲ್ಯೆ:—(ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಮುಖವು ಕಪ್ಪಿಟ್ಟು ಉಶ್‌ಶ್.. ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು, ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖದಿಂದ) ಯಾರೋ ನನ್ನ ಬೇಕೆಂತೇ ನಸಾಸ ಮಾಡಿರಬೇಕು.

ದ್ರೌಪತಿ:—ಹೌದು. ಇದೂ ನಿಜವೇ ಇರಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನೀನು Matric ಆಗಿ, M. B. B. S. ಡಾಕ್ಟರ ಆದಿ ಅಂದ್ರೆ, ಈಗಿದ್ದ ಗಂಡಸ ಡಾಕ್ಟರರ ವೃತ್ತಿಗೆ ಚಕ್ರ ಬಂದಿರಲು ಅಂತ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸ್ವಾರ್ಥಪ್ರಾಣಿಯಾದ ಗಂಡಸು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರಬೇಕು.

(ಅಹಲ್ಯೆ ದುಃಖಾವೇಶದಿಂದ ಅಳಹೋಗುವಳು. ಅಳುವು ಬಾರದೆ ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆ ಗಟ್ಟಿ ಉಸುರು ನಿಂತಂತಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ದೂಪ್ಪನೇ ಬೀಳುವಳು)

ದ್ರೌಪತಿ:—ಅಯ್ಯೋ—Accident—Accident

ಸೀತಾ:—ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ, ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ಬೇಗನೇ ಬರಿ—

ದುರ್ಗಾ:—(ದಡಬಡಿಸಿ ಬಂದು) ಯಾಕ ಯಾಕ? ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಲೆ ಅಂತಾಳೆನು?

ಶ್ವಾಭರೂ:—ಇಲ್ಲಾ ವರಿಕೆ ನಸಾಸ ಅಂತಾ ಹೇಳಿ ಮೂರ್ಛ ಹೋಗ್ಯಾಳೆ.

ದುರ್ಗಾ:—(ನೋಡಿ, ಗಾಬರಿಯಾಗಿ) ಅಯ್ಯ-ಅಯ್ಯ, ನನ್ನ ಹಣೇ ಬರಹ ಗಣೇಶ್ಚವತೇ! ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ನಮ್ಮವ್ವಾ ಈ ಸುಟ್ಟ ಪರೀಕ್ಷಾ ಸುಡ್ಲಿ. ಸೀತಾ, ಭಡಾನೆ ಹೋಗು ಯಾರ್ತರ ಡಾಕ್ಟರನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಬಾರವಾ. ಬ್ಯಾಡಾ, ಸರಕಾರೀ ಡಾಕ್ಟರನ್ನೇ ಕರಕೊಂಡು ಬಾರವ್ವಾ.

ಸೀತಾ:—ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದಿನ ಓಣೆಯೊಳಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ರಾಯರು ಹೊಸತಾಗಿ M. B. B. S ಆದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ Family ಡಾಕ್ಟರ ಅವರು. ಅವರೇ ಕರಕೊಂಡು ಬರಲ್ಯಾ?

ದುರ್ಗಾ:—ಹೋಗು ಹೋಗು ಯಾರನ್ನರೆ ಕರಕೊಂಡು ಬಾ. (ಸೀತಾ ಕೋಗುವಳು.) ದ್ರೌಪತ್ಯಾ, ಒಂದಿಷ್ಟು ನೀರಾರೆ ತೊಗೊಂಡು ಬಾರವಾ.

ತಲಿಗೆ ಬಡಿಯೋಣ. ಅಯ್ಯ ನನ್ನ ಫಜೀತಿ? ಏನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ್ರೆ, ಏನಾತೀ ಇದೊಂದು! ಮನೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಗಂಡಸರಿಲ್ಲಾ. (ದ್ರೌಪತಿ ನೀರು ತರುವಳು. ತಲಿಗೆ ನೀರು ಬಡಿದು) ಅವ್ವಾ, ಅಹಲ್ಯಾ ಏಳ ಕೂಸು. (ಡಾಕ್ಟರರು ಬರುವರು) ಡಾಕ್ಟರ, ಬರೆಸಾ. ದೇವರು ಬಂದಹಾಗೆ ಬಂದಿರಿ. ಅಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಟಿಗೊಳ್ಳಿ.

ಕಲ್ಯಾಣ:—ಹಾ ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಡಿ. ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿರುಕಾಸಿ ಕೊಂಡು ಬರಿ. (ಸೀತಾ ಹೂಂಗೆಟ್ಟು ಹೋಗುವಳು. ಡಾಕ್ಟರು ನಾಡಿ ಹಿಡಿದು 'ಸ್ವೆಥೊಸ್ಕೋಪ' ಹಚ್ಚಿ) ಒಂದು ಇಂಜಕ್ಟನ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ತಾನೇ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ದುರ್ಗಾ:—ಅಷ್ಟು ಮಾಡ್ರೆಸಾ. ದೇವರು ನಿಮಗ ಮನಿತುಂಬ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ.....ನಿಮಗ ಪುಣ್ಯಾ ಬರಲಿ.....ನನ್ನ ಕೂಸು. ಹ್ಯಾಂಗ ಮಲಿಗೇದ್ರಲೆ?

(ಸೀತಾ ನೀರು ತರುವಳು. ಡಾಕ್ಟರರು ಇಂಜಕ್ಟನ್ ಕೊಡುವರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಅಹಲ್ಯೆ ಎದ್ದು ಕೂಡುವಳು.)

ದುರ್ಗಾ:—(ಅತ್ಯಂತ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ) ಅಯ್ಯ ನನ್ನ ಕ್ಷುದಮ್ಮ. (ಅವಚಿಕೊಂಡು) ಹೋಗಿ ಬಿಡು ಆ ಸುಟ್ಟ ಪರೀಕ್ಷೆ ಆಗದಿದ್ರೆ ಅಷ್ಟೇಯೋತು. ಚೀಟಿಗ ಹೇಳಿಸಿಗೋ. ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದ ವರಾ ಒಂದು ಪಾಸ ಮಾಡಿದ ರಾಯಿತು. (ಅಹಲ್ಯೆ ಸುಮ್ಮನೆ ತಲೆಗೆ ಕೈಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತುಟಿ ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದು ಕೂಡುವಳು.) ಏಳು ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡು.

ಕಲ್ಯಾಣ:—ಒಳ್ಳೇದು ನಾನು ಬರತೀನಿ, ನಮಸ್ಕಾರ.

ದುರ್ಗಾ:—ಅಯ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಡ್ರಿ ಡಾಕ್ಟರ! ದ್ರೌಪತ್ಯಾ ನೀನೇ ಒಂದು ಕವ್ವು ಚಹಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾರವಾ. (ದ್ರೌಪತಿ ಹೋಗುವಳು) ನೋಡ್ರಿ ಮನ್ಯಾಗ ಗಂಡಸರು ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲಾ. ನೀವೇನು ಸಂಕೋಚ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬ್ಬಾಡ್ರಿ. ಕೂತುಗೊಳ್ಳಿ. (ಕಲ್ಯಾಣರಾಯರು 'ಛೇ ಛೇ ಚಹಾ ಆಗೇದ ಬೇಡ—' ಎನ್ನುವರು.) ಭಿಡೆ ಮಾಡಿಕೊ ಬ್ಬಾಡ್ರಿ ಡಾಕ್ಟರ್! (ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವರು. ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ನಿರೀಕ್ಷಿ

ಸುವಳು. ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣನ್ನೆ ಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಕರೆದು) ಸೀತಾ, ವರಾ ಏನ ಛಲೋ ಇದ್ದಾನೆ, ತೋಳೆದ ಮುತ್ತಿನಂಥಾ ಮಾರಿ.

ಸೀತಾ:— (ಆನಂದದಿಂದ ನಗುತ್ತ) ಇನ್ನೂ ಮದುವೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೇ ಕುಬೇರನಂಥಾ ಸಾವಕಾರ್ಯ, ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ!

ದುರ್ಗಾ:—ಅವರ ಗೋತ್ರ ಏನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳತೀಯೇನು?

ಸೀತಾ:—ಓಹೋ! (ಡಾಕ್ಟರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು) ಡಾಕ್ಟರ, ನಿಮ್ಮ ಗೋತ್ರ ಏನಿ? (ಆಹಲೆ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಸೀತೆಯನ್ನೂ ಡಾಕ್ಟರನ್ನೂ ನೋಡುವಳು)

ಡಾಕ್ಟರ್:— ಯಾಕೆ? (ಸಹಜವಾಗಿ ಆಹಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿ) ನನಗೆ ಹೊತ್ತಾಯಿತು ಬರುತ್ತೇನೆ.

ದುರ್ಗಾ:— ಯೇ, ದ್ರಷ್ಟೀ, ದ್ರುಪ್ತಕೃ-ಲಗೂನೇ ಚಹಾ ತೋಗೊಂಡು ಬಾರ್ಡ್ (ದ್ರೌಪತಿ ಚಹಾ ತರುವಳು, ಡಾಕ್ಟರರು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೇ ಕುಡಿಯಲು ನೋಡುವರು) ಈಕೆ ಅಲ್ಲ—ಆಕೆ, ತಲೆಗೆ ಕೈಹಚ್ಚಿಗೊಂಡು ಕೂತಾಳಲ್ಲ! ಸಿಡಿಲು ಬಡೆದವರ ಹಾಂಗ. ಖೋಡಿ ಏನೋ ನಾಪಾಸಾತಂತ. ದಿನಾಲೂ ಹತ್ತಿಂಟು ತಾಸು ಚೀಟಿಂಗ ಹೇಳಿಸತಿ(ವಿ, ಡಾಕ್ಟರ. ಹಾಡತಾಳ, ಬಾರಸತಾಳ, ನಾಚು ಮಾಡತಾಳ, ಅಮ್ಮಾಲೆ ಕವಿತಾ, ಕಥಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಠ ಮಾಡ್ತಾಳ. (ಡಾಕ್ಟರರು ನಗುವರು.) ನೋಡ್ರಿ ಡಾಕ್ಟರ್—ಮನೆಯೊಳಗ ಗಂಡಸರಿಲ್ಲಾ, ನಿವೇನು ಸಂಕೋಚ ಮಾಡಿಕೋಬ್ಯಾಡ್ರಿ; ಮಕ್ಕಳ ಸಮ ನಿವೂ. ಏನೋ ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹ ಆದರ ಅಷ್ಟು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚೋದರೊಳಗ ತಲೀನ್ಯಾಲೆ ಅಷ್ಟು ಅರ್ಚಿಕಾಳು ಹಾಕಬೇಕು ಅಂತೀವಿ....ಡಾಕ್ಟರ, ನಿಮ್ಮ ಗೋತ್ರ ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿಬಿಡಿ.

ಕಲ್ಯಾಣ:—ನಮ್ಮ ಗೋತ್ರ ವಶಿಷ್ಠ.

ದ್ರೌಪತಿ:—ನಿಮ್ಮದು ಆರುಂಧತಿ ಅಲ್ರೀ ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ?

ದುರ್ಗಾ:— (ಆನಂದದಲ್ಲಿ) ಅಯ್ಯಾ ನೋಡ, ದೇವರ ಗೋತ್ರ ಅಂತೂ ಬಿಡತಡದ. ಆಯಿತು ಬಿಡಿ ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸಾ ಹ್ಯಾಂಗಾರೆ ಬಗಿಹರಿ ಸೋಣು. (ಆಹಲೆ ಕಳ ನೋಟದಿಂದ ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ನೋಡುವಳು ಮುಗುಳು ನಗೆ ನಗುತ್ತ ಡಾಕ್ಟರರೂ ನೋಡುವಾಗ ನಾಚಿ, ಮುಖ ಕಳಗೆ ಹಾಕುವಳು. ಒಳ್ಳೇದು ನಮಸ್ತೇ ಬರತೇನಿ ಎನ್ನುವರು) ಹೋಗಿಬರ್ತೆವ್ವಾ, ಬಾಸಿಂಗ ಬಳಾ ಭದಗಿ

ಬಂದಿದ್ದ ಅಷ್ಟು ಲಗೂನ ಹೋಳಿಗಿ ಹಾಕಿಸಿಬಿಡೋಣ. (ಡಾಕ್ಟರರು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೋಗುವರು. ಅಹಲ್ಯೆಗೆ) ಒಂದಿಷ್ಟು ಶುಂಠಿ ಹಾಕಿ ಹಾಲು ಮುಳ್ಳಿಸಿ ತರತೀನಿ ಆಂ ? (ಹೋಗುವಳು)

ದ್ರೌಪತಿ:—ಪಂಚ ಕನ್ನಿ ಕೆಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ ಅಹಲ್ಯಾ ದೇವಿಯವರೇ ಆಯಿತು ಇನ್ನು ತಾವೂ 'ಕನ್ನಡ ಜಾಣೆ'ಯಾಗಿ ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯ ಗರತಿಯಾಗಿರಿ. ಇದೇ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನ.

ಸೀತಾ:—V for Victory. M for Marriage (ಅಹಲ್ಯೆಗೆ) ನೀನು M. B. B. S ಆಗದಿದ್ದೂ, M. B B S. ಆದವರ ಅರ್ಥಾಂಗಿ ಯಾಗು ಅಂದರೆ ಅರ್ಥ ಧೈಯ ಸಾಧಿಸಿದಂತೇ.

ಜನಾ:—(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಅಯ್ಯ ನನ್ನ ಶಿವನ ! ನಮ್ಮ ಬಾಯಿ ಹ್ಯಾಂಗ ನಪಾಸ ಆದ್ರಿ ಬಾಯಾರ ? ಅವನ ಹೊಟ್ಟೆ ಧಣಗಾಗಲಿ, ಯಾರು ಅವಾ ನಮ್ಮ ಬಾಯನ್ನ ನಪಾಸು ಮಾಡಿದವಾ.

ಅಹಲ್ಯೆ:—(ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಜನಾಬಾಯಿ, ಹೇಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾಡಿಸಿದ ನಿನ್ನ ಬೀಸುಕಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಹಾಡು ಹೇಳು ದ್ರೌ. **ಸೀ:**—ಹೇಳು ಹೇಳು, ನಿಮ್ಮ ಬಾಯರು ಗರತಿಯ ಹಾಡು ಕಲಿಯಲಿ. (ಜನಾಬಾಯಿ ಹೇಳುವಳು.)

—ತೆರೆ

ಸಾಹಿತಿ ಯ ಶ್ರಾದ್ಧ

ಪಾತ್ರಗಳು

- ೧ ಒಬ್ಬ ತರುಣ ಸಾಹಿತಿ
- ೨ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ನುರಿತ ಸಾಹಿತಿ
- ೩ ಪ್ರಕಾಶಕ ಹಾಗೂ ಸಂಪಾದಕ

ಪ್ರವೇಶ ೧

(ದೃಶ್ಯ:— ಪ್ರಕಾಶಕ-ಸಂಪಾದಕರ ಕಛೇರಿ. ಎದುರಗೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಟೇಬಲ್ ಅದರ ಮೇಲೆ ಆನೇಕ 'ಪ್ರೊಫಿ'ನ ಹಾಳಿಗಳು, ದೌತಿ, ಟಾಕು, ಲೆಟರ್ ಪ್ಯಾಡ್, ಅದೇ ಬಂದ ಪತ್ರಗಳ ರಾಶಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹರವಿಬಿದ್ದಿವೆ. ಸಂಪಾದಕರ ಎದುರಗೇ-ಟೇಬಲ್‌ನ ಆಚೆ-ಮತ್ತಿತರ ಕುರ್ಚಿಗಳು ಎಡಬಲದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೆಲ್ಯುಗಳೂ 'ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್' ಪುಸ್ತಕ-ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಮತ್ತಿತರ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಅವುಗಳ ಮೇಲಿವೆ. ಸಂಪಾದಕರು 'ಪ್ರೊಫ' ಟಾಕು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಧರಾಗಿರುವರು.)

ಹೊಗ್ಗೋ ಇವನ! ಒಪ್ಪೋಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸನ ಕೈಚಳಕ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೇ ಒಪ್ಪೋಲೆಗೊಂದು ಒಪ್ಪೋಲೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ-ಕಾಗದಿಲ್ಲದ ತುಟ್ಟಿಯ ದಿವಸದಲ್ಲಿ-ಟಿಕ್ಸ್ ಬಿಟ್ಟು ಬರಿ ಒಪ್ಪೋಲೆಯನ್ನೇ ವಾಚಕರ ಕೈಗೆ ಕೊಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದೀತು!....ಹುಂ! 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಂಸ' ಅಂತ ಇದ್ದುದನ್ನು 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಂಸ' ಅಂತ ಹೊಡೆದು ಬಿಟ್ಟಾನು ಫಾರಾಯಾ! ಇದೇನು ಕಂಪ್ಯೂಟರನ ಕಲೆಯೋ, ತಲೆಯೋ! ಮತ್ತೇನು

ಮೊಳೆಯಿಲ್ಲದ ಅಚ್ಚಿನ ಖಾನಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಇವನ ತಲೆನೂ....ಎಲಾ ! ಪೌರ ನಿೀತಿ ಇದ್ದದ್ದನ್ನ ಕ್ಷೌರನೀತಿ ಮಾಡ್ಯಾನಲ್ಲಾ ಶಹಬಾಶ್ ! ಮೊಳೆ ಜೋಡಿಸುವವನೊ ಏನು ಜೋಡುಹೊಲಿಯುವವನೊ ಇವ ಎಲ್ಯಾರ....ಇಲ್ಲಾ, ಇವನೂ ಕ್ಷೌರನೀತಿಯವನೆ ಕಾಣಿಸತಾನ-ಪೌರನೇ ಇವ ! 'ವಾಚಕರಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನಹ' ಜೋಡಿಸೋದೆ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಾನೊ ಏನು ಮಣ್ಣೊ. ಪ್ರಕಾಶಕರ ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ ಈ ಮುದ್ರಾಕ್ಷಸಗೇನು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಏನು ಬಿನ್ನಹಕೆ ಬಾಯಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ' ಅಂತ ದಾಸೋಕ್ತಿಯನ್ನ ನೆನೆದು ಬಿಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಾನೊ.... ಎಲ್ಲಾ ಕಠಿಣ ! ಚಂದಾ ಹಣಾಕೊಡೋಬು ಅಂದರ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಹೆಣಾ ಚಂದಾಮಾಡೋದು ಅಂತ ಶಪಿಸತಾರ ಈ ವಾಚಕರು. ಈ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ನೋಡಿದರ ವ್ಯವಹಾರದ ಬುದ್ಧಿಣೆ ಇರೋದಿಲ್ಲ. ನೂರು ಪುಟದೊಳಗೆ ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿ ಮುಗಿಸಿರಿ ಅಂದರ ಕನಿಷ್ಟ ನಾನೂರು ಪುಟಬೇಕು ಅಂತಾರ ! ಹುಂ ಅಂತ ಬರೆಯೋದು, ಮತ್ತ ಪುಟಕ್ಕೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತಿ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತಿ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಂದರ ಸಟ್ಟಾವ್ಯಾಪಾರ ಅಂತ ತಿಳಿದಾರ. ಮತ್ತ ವ್ಯಾಲಿ ನೂರಾಯೆಂಟ್ ಕರಾರು-ಕಾಗದ ಪತ್ರ ! ಯಾ ಮಗಾ ಕೇಳತಾನ ಇವರ ಕರಾರು ಕಾಗದ ಪತ್ರ ! ಅಲ್ಲಾ, ಏನೊ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಇದ್ದಾರಂತ ಈ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಾರ. ಆದರೆ ಇದನ್ನ ಮರೆತು ಬಿಡತಾರ ಅವರು !....ಇರಲಿ, ಇರಲಿ ನನ್ನ ಮುಂದ ಏನು ಓಡ್ಯಾರು ಇವರು. ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ಅಂತ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿ ಛಾಪಿಸಿಗೊಂಡರ ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೇನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. (ಮತ್ತ ಕಾಗದಗಳನ್ನ ಓದುತ್ ಕೂಡುವಷ್ಟ ರಲ್ಲಿಯೇ, ಶುಭ್ರವೇಷಧಾರಿಯಾಗಿ ದೇಶಾವರಿ ನಗೆಯನ್ನ ಮಿಂಚಿಸುತ್ತ ಬಗಲೊಳ ನೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಿ ಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತರುಣನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.)

ತರುಣ:— (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಗುಡ್, ಗುಡ್.....ಹ-ಹ-ನಮಸ್ತೆ, ನಮಸ್ಕಾರ್ತಿ !

ಪ್ರಕಾಶಕ:— (ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡಿ) ಬರ್ರಿ. ಯಾರು ನೀವು ? ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ.

ತರುಣ:— (ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯದಿಂದ) ಫೆ. ಫೆ. ಫೆ. ಇರ್ಲಿ ಇರ್ಲಿ. ಇಲ್ಲೇ ಇರ್ಲಿ. (ಎಂದು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಹೋಗುವನು.)

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಏನು ಇರ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಮರ್ಯಾದಿ ತೋಗೊಂಡೀರಿ ! ಇತ್ತಕಡೆ ಬಂದು ಕೂಡ್ರಿ. [ಸ್ವ.] ಸರಿ, ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದೇಶಾವರಿಯ ವ್ಯಾಲಿಂದ ಇನ ಒಬ್ಬ ಹೊಸಬ ಸಾಹಿತಿನೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಅಂತ ತೋರತದ.

ತರುಣ:— (ಬಗಲೊಳಗಿನ ಗಂಟುತೆಗೆದು) ಹ-ಹ! ಇದೊಂದು ಕತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ತಂದೀನಿ. ಏನೊ ಮತ್ತ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಚಿಗುರುವ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಕ್ಕೇತು ಅಂತ!....ಹ-ಹ-! ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ಅಂದರ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗೇ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದದ್ದು ಅಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗ ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೂ ಒಂದು ಪುಷ್ಪ ಎರಲಿ ಅಂತ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಛಿ. ಛಿ. ಅವಶ್ಯ ಎರಿಸತೀನಿ ಪುಷ್ಪ.

ತರುಣ:— (ದೇಶಾನರ ನಗುವನು.) .

ಪ್ರಕಾಶಕ:—[ಸ್ವ.] ನಕ್ಕ ! ಸಾಹಿತಿಯಾಗುವ ರೋಗನೇ ಬಡಿದಂತೆ ಕಾಣಿಸತದೆ ಇನನಿಗೆ [ಪ್ರ.] ಎಲ್ಲಿ ನೋಡೋಣ ಇತ್ತಕಡೆ ಚಾಚರಿ ನಿಮ್ಮ ಹೊತ್ತಿಗೆ.

ತರುಣ:— (ಅಕ್ಕಂತ ಆದರದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುವನು) ಹ-ಹ !

ಪ್ರಕಾಶಕ:— (ಪಾನು ತಿರುವುತ್ತ) ಇವೆಲ್ಲಾ ಕತೆಗಳು ನಿಮ್ಮವೇನೋ?

ತರುಣ:—ಹ-ಹ- ಹೌದರಿ. ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ಬರೆ ದಿಟ್ಟು ಬಹಳ ದಿವಸ ಆಯಿತು.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—[ಸ್ವ.] ಗೆದ್ದ ಲಿಗದ್ದಲಿ ಇಲ್ಲೇನು ನಿಮ್ಮ ಮನಿಯೋಗ ! [ಪ್ರ.] ಆದರೆ ಇದೇನಿದು ಒಂದೊಂದು ಕತೆಗೆ ಒಂದೊಂದು ಪೆನ್‌ನೇಮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರೆಲ್ಲಾ .

ತರುಣ:—ಒಂದು ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಮತ್ತು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೆಸರು ನೀವು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಅದನ್ನೆ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿಬಿಡಬೇಕಂತ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಇದೇನಿದು S. K. D ಅಂದರೇನು ?

ತರುಣ:—S. K. D. ಅಂದರೆ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಧುರೀಣ' ಅಂತ, S. K. D. ಅಂದರೆ 'ಸರಸ್ವತೀ ಕಂಠಾಭರಣ' ಅಂತ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:---[ಸ್ವ] 'ಸರಸ್ವತೀ ಕಂಠಾಭರಣೋ' ಏನು ಸರಸ್ವತೀ ಗಂಟಲಗಾಣೋ. [ಪ್ರ] ಹೂ. ಸಾಗಲಿ.

ತರುಣ:---S. S. S. ಅಂತ ಎಸ್‌ಕೂಲ್ನು ಇದೆ ನೋಡಿ. ಅಂದ್ರೆ 'ಕಾಹಿಲೈಸೇವಾಸಕ್ತ', ಅಂತ. S. S. K. ಅಂತ ಒಂದಿದೆ ನೋಡಿರಿ, ಹಾಗಂದರೆ 'ಸಮಾಜ ಹೈತ್ ಸಹಸ್ರದಲಲರಣ' ಅಂತ ಒಂದು ಕತೆಗೆ ಇಟ್ಟೀನಿ. R. J. M. S. H. ಅಂತ ಇನ್ನೊಂದಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ 'ರಸಿಕ ಜನ ಮನ ನಾರ ಸೋತ್ತುಂಗ ಹಂಸ' ಅಂತ S. P. ಅಂತ ಎರಡೇ ಅಲ್ಲರ ಉಳ್ಳದ್ದು 'ಸಮಾಜ ಪಂಕೇರುಹ' ಅಂತ. ತಿಳಿಯಲ್ಲ? ಆವಗ್ಯಾಲೆ, ಪ್ರಕಾಶನದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದು ಇನ್ನೊಂದು ಏನಂತಿ ಇವನ್ನು ನನ್ನ ಪಂಚಪಾರಂಪರ್ಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಣಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಮನಸ್ಸಿದೆ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:---ಅಂದರೆ ನಿರು, ನಿರಾಸುಧ, ವ್ಯವಹಾರ ಮದ ಇಷ್ಟೇನೂ ಇಲ್ಲವೆ ನಿಮ್ಮ ಗೋತ್ರದ ಋಷಿಯುನಕವೂ ?

ತರುಣ:---ಛೆ. ಛ. ಅಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆ---ತಾಯಿ, ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆ---ಮಾವ, ಅಕ್ಕತಂಗಿ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:---ನರಿ, ನು. ಮಾರ ! ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಸ್ವಕ ಕೊಂಡೀರಿ.

ತರುಣ:--- ಅಂತಲೆ ನಮ್ಮ ಜೋಡಿ ನಮ್ಮ ಬಂಧು ಬಳಗದ ಹೆಸರುಗಳೂ---

ಪ್ರಕಾಶಕ:---ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಿ ಅಂತ ನಂಬಿ.

ತರುಣ:---ಅಧನ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಾಸೂಚಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಅಂತ ಒಂದು ಹರಿಜನ ಕನ್ಯೆಗೆ ಅರ್ಪಣ ಮಾಡಿದುದೇಕೂ ಅಂತನೂ ಅನಿಸತದ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:---ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮದೂ ಹರಿಜನ ಕನ್ಯೆಯೊಡನೆ.....

ತರುಣ:---ಅಲ್ಲಾ, ನುಮ್ಮನೆ ಕಥೆಯೊಳಗೆ ಇಷ್ಟು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿ ದರೆ ನನ್ನ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಲವ್ಡ ಸ್ವೋರಿಜ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಲವ್ಡ ಸ್ವೋರಿಜ್, ಮದ್ಯವಾನದ ಅನಾಹುತ ಇತ್ಯಾದಿ ವೈವಿಧ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಒಂದೊಂದು ಕತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ನಾಸೂಚಿಕ ಘೋರ ಸಮ

ಸೈಯನ್ನೆ ಸೂರೆಗೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. (ಸ್ವಲ್ಪ ಆವೇಶ ಬಂಪಂತಾಗಿ) ಏನು ಇವೊತ್ತು ಈ ಎರಡು ಕಣ್ಣು ಕಾಣತಾವೆ, ದೇವರು ಕೊಟ್ಟಾನಂತ ಎರಡೇ ಕಣ್ಣು—ಬರಗಾಲ, ಬಂಗಾಲ, ಕಂಗಾಲ, ಯುದ್ಧ ಚಳುವಳಿ, ದಾಂಪತ್ಯ, ವಿಧವಾ, ಬಾಲಗಂಧರ್ವ ನಿವಾಹ ಒಟ್ಟೇನು ಎಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಾ ತುಂಬ್ಯವ. ಏನು ಮಾಡಲಿ, ಎಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು 'ಸೆನ್ಸಾರ್' ಮಾಡತಾರೊ ಅಂತ ಭಯ. ಮತ್ತು ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ನೂತನ ವಿನೂತನ ಶೈಲಿ ಹೊರಹೆಮ್ಮಿಸಿಬಿಟ್ಟೇನಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಾತ್ರಸೃಷ್ಟಿ, ಪ್ರಕೃತಿವರ್ಣನೆ, ಸಂಭಾಷಣೆ ಕಥಾವಸ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕೆಮಿಕಲ್ ಫಾರ್ಮುಲಾ ಕೂಡಿದ ಹಾಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಾಸ್ರ—ತಕ್ಕಡಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡವೆ. ಒಂದ ರಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ, ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಆನಂದರ ಮಾಟಗಾತಿ, ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಆನಂದಕಂದರ ಬಡತನದ ಬಾಳು ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ, ಆಯಾ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ ಅಂತ....ಅಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಗಳಂತೆ ನಾನೂ ಒಂದೇನುಗಲು ಖಾಲಿ ಇದ್ದ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದೀನಿ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಆದರೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲ ವಲ್ಲ ?

ತರುಣ:—ನೀವು ಬಿಡಿ. ನಾನು ರೊಕ್ಕ ಕೊಡಿಸತೀನಿ ಹಾಕರಿ. ನೀವು ಅದಕ್ಕೇನೂ ಕಾಳಜಿಮಾಡಬೇಡಿ. ಇವೊತ್ತು ಈ ಕವಿಗೆ ದೊರೆಯ ಬೇಕಾದ ರಾಜಾಶ್ರಯ ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತೇಜನ....ಮತ್ತೆ ನೀವು ಕತೆ ಬೇಡ ಅಂದರೆ ಕುದಂಬರಿನೂ ಒಂದು ಬರೆದಿಟ್ಟೇನೆ. ಕೇವಲ sex problem ಕಗೊಂಡು ಬರೆದಿಟ್ಟೇನಿ. ಅಥವಾ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬರಿ sex ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಗ್ರಂಥ ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಬರ್ಥ ಕಂಬ್ರೋಲ್, ಬೇಕಾದರೆ ರಜಿಸ್ಟರ ಮ್ಯಾರೇಜ್ ಬೇಕಾದರೆ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ....ಒಟ್ಟೇನು ನಮ್ಮದೊಂದು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾಲಾದೊಳಗ ಬೀಳಲಿ ಅಂತ....ಛೆ. ಛೆ. ನಿಮ್ಮ ಮಾಲಾದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದೀನಿ. ಒಂಪೊಂದು ಅದ್ವಿತೀಯ ಗ್ರಂಥನೇ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಅದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದ ಅನಿಸತದರೀ.

ತರುಣ:—ಛೆ! ಅದಕ್ಕೇಕೆ ವಿಸಾದರಿ. ಪುಸ್ತಕ ಅಧ್ವೀತಿಯ ಅಂದರೆ ವಿಸಾದೇನು?...ಮತ್ತೆ, ಅಂತೇ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗೆ ಕಾಯಂ ಚಂದಾದಾರನಾಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾಲೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಆಜೀವ ಸದಸ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರೋಫೆಸರ್‌ನನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲಾ, ಬೇಕಾದರೆ ಆಜೀವ ಸಲಹೆಗಾರ, ಲೇಖಕ ಅಂತನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಹು. ಬೇಕಾದರೆ ಬೇಕಾದ್ದೂ ಮಾಡತೀವಿ ಬಿಡ್ಡಿ. ಅಲ್ಲಾ ಏನೂ ಒಂದು ಐವತ್ತು ಚಂದಾದಾರರನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ತರುಣ:—ಐವತ್ತಂತೆ! ಏನೂರು ಚಂದಾದಾರ್ಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಡ ತೀತಿ. ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡತೀರೇನು? ಬೇಕಾದರೆ ನಿಂತಕಾಲ ಮ್ಯಾಲೆ ಹಣಾರೋಖ ಎಣಿಸತೀನಿ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—(ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರುಜಿಟ್ಟು) ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಜರೂರು ಜರೂರು ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಮಾಡತೀನಿ.

ತರುಣ:—ಮೆನಿ ಧ್ಯಾಂಕ್ಸ್! ಭಾವೀ ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರಿಯಾ, ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ್ತೆ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ನಿಮ್ಮಂತಹ ಲೇಖಕರೂ ಚಂದಾದಾರರೂ ನಮಗೆ ದೊರೆ ತರೆ ನಾಳೆ ಕನ್ನಡವು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದು.

ತರುಣ:—ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲೆ....ಚಹಾ ಗಿಹಾ ತೋಗೋತೀರೇನು ?

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಛೆ. ಛೆ. ನಾವು ಚಹಾದವರು ಆಲ್ಲ.

ತರುಣ:—ಹಾಗಾದರೆ ಪುರಿ? ಸಿರಿಕಂಡ?

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಆಗಬಹುದು. ಆದರೂ ಯಾಕೆ?

ತರುಣ:—ಛೆ. ಛೆ. ಸಿರಿಕಂಡನುಂ ಮೆಲೆ....ಎಲ್ಲಾ ಅಂತಡಿ ಹಾಗಾ ದರೆ ಯಾವುದು ನಿಶ್ಚಿತ ಆದಂತಾಯಿತು? ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವೋ? sex ಕಾದಂ ಬರಿಯೋ? ಆಥವ....

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಯಾಕೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕೂಡಿಸಿ ನಿಮ್ಮದೊಂದು 'ಆಮ್ಮಿ ಬಸ್' ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನೆ ಹೊರಡಿಸೋಣ ನಡೆಯಿರಿ—ಅಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ ರೂಪಾಯಿ.... ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಡಚಣೆ.

ತರುಣ:- ಮನೆಯವರಿಗಾದರೂ ಬರತೀರೋ ಇಲ್ಲೊ? ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲಾ, ನಮ್ಮ ತಿರ್ಥರೂವರು ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಕೀರ್ತಿಶೇಷರಾಗಿ ಭಂಡಾರದ ಬೀಗದ ಕೈಯನ್ನೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:- ಅವಶ್ಯ. ಎವಶ್ಯ! ಅಂದಮೇಲೆ ಅವರಿಗೇ ನಿನ್ನ 'ಜೆಡಿ ಕೆ(ಟಿ)' ಮಾಡಿರಿ ನಿನ್ನ ಉದ್ಗ್ರಂಥ!

ತರುಣ:- ಹಾಗಾದರೆ ಹೊರಡೋಣ ನಡೆಯಿರಿ. (ಹೋಗುವರು)

[ಸ್ತವೇಶ ೨]

(ನಾಲ್ವರು ನಾಯಕನ ಸೂತ ಸಾಹಿತ್ಯೋಬ್ಬ ಕೆದರಿದ ತಲೆ, ಮುಂಡು ಉಟ್ಟು ಕೋದ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಅಂದ ಅಂಗ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕ್ಷುಬ್ಧ ಮಹಾಸಾಗರದಂತ ತಾಳ ಬದಲಾಗಿ ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯ ನೆಲೆ, ಕಪಾಟುಗಳಿಂದೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಬರಹಗಳನ್ನು ತೆಗೆತೆಗೆದು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ರಾಶಿ ಹಾಕುತ್ತ 'ಕಡಲು ಬಂತೋ, ಕುಣಿಯುತ್ತಾನೆ! ಬಸಲಿಗಿಲ್ಲೋ ಕಾಸುತ್ತಾನೆ! ಹೊಡಿ ಹೊಡಿ ಹೂಡಿ ನಗಾರಿ ಮೇಲೆ ಕೈ!' ಎಂದು ದಮರು ಬಾರಿಬಾರಿ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಹಾಡುವುದಾದ ಮೇಲೆ) ಇಂದು ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನದ ಪ್ರಕಾಶನ! ಅವನ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಇದು! ಅವನ ದಹನದ ಚಿತೆಯಿದು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮನಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಷುವಾಗಿ ಗೆದ್ದುಲಿ ಹತ್ತಲಿ ಕಾವಾದಿವೆ, ಇಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ರುದ್ರನಾಗಿ ನಾಶವಾಡುವೆ. ಇಂದೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾಶನಕಾಲ. ಎಲೈ 'ಸಾಯಿತಿ'ಯೇ ನಟನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಡೋಬರ ತಂದವನು ರಂಭಿಸು (ಎಂದು ಡಮರುಬಾರಿಸುತ್ತ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಕುಣಿಯುತ್ತಾನೆ) ಯಾವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ಗೇಣು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಯಾವ ಆನಂದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲಿ?...ಜನರ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆಯಲಿ? ಈ ನೀಚ ನಿಷ್ಕರುಣ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟಗೊಳಿಸಿದರೆ ನನಗೇನು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ? ನನಗೆ ಬೇಕು ಅರ್ಥ, ನನಗೆ ಬೇಕು ಸ್ವಾರ್ಥ! ಸ್ವಾರ್ಥದ ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾರ್ಥದ ಗುಮುಟವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿ? ಇದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಎಲೈ ನೀಚ ಸವಾಜವೇ, ಇದು ನೋಡು ನಿನ್ನೆಗೆ ಇದರ ಬೂದಿಯು ನವ ಸಿಗದಂತೆ ಇದನ್ನು ಹೋಳಿ ಮಾಡಿ ಹುಡುಗೊಡಿಸಿ ಬಿಡುವೆ.... (ನಿಚಾರಿಸಿ) ಕೀರ್ತಿಗಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವೆ! ಎಲೈ ಕೀರ್ತಿ ಶನಿಯೆ ನಿನ್ನಿಂದ ಪಾರಾ

ಗುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಡನೆ ನಿನ್ನನ್ನೂ ಭಸ್ಮೀಭೂತಗೊಳಿಸುವೆ.... ಸಮಾಜವನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕೆಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ, ಸಮಾಜದ ಮಂಕು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು, ಡೋಂಕು ಹೆರವಾಯಿತು. ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಂಗಡಿಸಬೇಕೆಂದೆ, ವಿಂಗಡಿಸಿ ಹೋಯಿತು. ಹೊಟ್ಟೆ ಬರಿದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಯಾಕೆ ಬರೆಯಲಿ? ಇಗೊ! ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುರುಷನೆ ಇದೇ ನಿನ್ನ ಕೊನೆಮೊದಲ ತಿಲಾಂಜಲಿ. (ಎಳು ನೀರು ತಂದು ಬಿಡುವನು) ಇದೇ ಸಾಹಿತಿ ಯ ಶ್ರಾದ್ಧ! ಇನ್ನು ನಾನು ಬದುಕುವುದು ಮಾನವನಾಗಿ!....ಹುಂ! ಇನ್ನೇಕೆ ತಡ? ಫಲಂ, ಪುಷ್ಪಂ, ದೀಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, ಎಂದು ಕಡ್ಡಿಕೊರೆದು ಒಂದು ಪಂಜಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಆ ಪಂಜಿನಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಾಶಿಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಡಮರು ಬಾರಿಸುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಮೊಲಿನ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡುತ್ತ ಕುಡಿಯ ಶತ್ರುವನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಾಶಕನು ಬಂದು.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಎಲ! ಇದೇನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ತಾಂಡವನೃತ್ಯ ಏನು?

ಸಾಹಿತಿ:—ಆಲ್ಲ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಡೊಂಬರ ನೃತ್ಯ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಏನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಲೌದ್ರಾಳವತಾರ ಇದು? ಇದೇನಿದು ಕೈಯೊಳಗೆ?

ಸಾಹಿತಿ:—ಅದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿ—ಆಯಿತು. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಪುಟಿಸುವ ಸೀನೊಬ್ಬ ಪ್ರಕಾಶಕ ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲು.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—(ಕೈಯೊಳಗಿನ ಪಂಜು ಬೀಸಿ ಒಗೆದು, ಸಾಹಿತ್ಯದ ರಾಶಿಯನ್ನು ಶೇಖರಿಸಲು ಹೋಗುವನು)

ಸಾಹಿತಿ:—ಹಾ! ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಆಣೆ!

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಆಲ್ಲೊ, ಸುಮ್ಮನೆ ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿದರೆ ಬಂತೇನು? ನನಗಾದರೂ ಕೊಡಬ್ಬ.

ಸಾಹಿತಿ:—ನಿನ್ನ ಕೈಗೆ ಸಿಗಬಾರದೆಂದೇ ಈ ಉಗ್ರೋಪಾಯ

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಯಾಕೆ, ನಿನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜಗತ್ತು, ಓದಿ ನಲಿದು ಆನಂದ ಹೊಂದಬಾರದೇನು? ಅಷ್ಟೊಂದು ಸ್ವಾರ್ಥ ಯಾಕೆ ನಿನಗೆ?.... ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಾದರೂ ಹಾಕಿದರೆ ನಾಲ್ಕು ದುಡ್ಡು ಬರಬಹುದಲ್ಲ, ಹಾಳಿಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿ ಗಾಗಿ.

ಸಾಹಿತಿ:—ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಾನು ಸುಡುವುದು ಸ್ವಾರ್ಥದ ಪ್ರಭಾವ ಅಲ್ಲ, ಅರ್ಥದ ಅಭಾವ | ಹೇಳು ಅರ್ಥಕೊಡುವ ತ್ರಾಣ ನಿನ್ನಲ್ಲಿದ್ದರೆ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:— ಎಷ್ಟಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕಂತೀದಿ?...ನೋಡು ನಿನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹ್ಯಾಗೇ ಇರಲಿ, ನನಗೆ ನಿನ್ನ ನಾಮದ ಬಲವೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ! ನಾನು ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುವುದು ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿಗಾಗಿ: ಮೂರು ಅಕ್ಷರಕ್ಕಾಗಿ.

ಸಾಹಿತಿ:—ನನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಮೂರಕ್ಷರಕ್ಕಾಗಿ ನೀನೂ ಮೂರಕ್ಷರ ಬಿಟ್ಟೇ ಕೇಳತೀಯೇನು? ನಾವು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಗೋಪುರ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಾರಾಟದಿಂದ ನೀನು ಚಿನ್ನದ ಗೋಪುರ ಕಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲೋ!

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲಾ, ಹೆಸರು ಬಿದ್ದ ಸಾಹಿತಿ ಇದ್ದರೆ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಐವತ್ತು ಪ್ರತಿಗಳು ಅಂತ.

ಸಾಹಿತಿ:—ಆ ಐವತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಒಂದು ಮಾಲೆ ಮಾಡಿ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ ಅಂತೀಯೇನು? ಸುಡು ನಿನ್ನ ಐವತ್ತು ಗ್ರಂಥ. ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದೊಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಎದೆಯ ನೆತ್ತರದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿ ಬರೆದೀನಿ. ನಿನ್ನ ಐವತ್ತು ಗ್ರಂಥ ಮಾರಿದರೆ ಒಂದು ಪೌಂಡ ಮಾಂಸ ಸಹ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ನನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಆದರ, ನೀನು ಗ್ರಂಥ ಮುಗಿಸುವವರೆಗೂ ನಿನ್ನ ಬೋರ್ಡಿಂಗಲಾಜೀಂಗ ಖರ್ಚು ಕೊಡು ಅಂದೇನು?...ನಾಳೆ ಮತ್ತೆ ಕಾದಂಬರಿಯೊಳಗೆ ಗೌರೀಶಂಕರ ವರ್ಣನೆ ಬರತದ-ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಮಾಲಯ ನೋಡಿ ಬರತೇನಿ ಅಂದೆಂದರ?...ಅದೂ ಹೊಗಳಿ ನಾನೇ ನಿನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟೆ ಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲಾ ಅಂದರ ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮೊಳಗುತ್ತಿತ್ತೇನು?

ಸಾಹಿತಿ:—ಆ ಹೆಸರು ಮೊಳಗದಂತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೇ ಈ ಉಪಾಯ ಕೈಕೊಂಡೀನಿ. ನಡೆ, ನೀನಿನ್ನು ಹೊರಡು. ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾಶಕ ನಾನು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬರಲಿ. ಈಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಸೇಡು ತೀರಿಸದೆ ಬಡುವುದಿಲ್ಲ. (ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಫಂಜನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವನು.)

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಬಿಡು, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲ.... ಸ್ವತಃ ನಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮನಾಗತೀನಿ ಇನ್ನ.

ಸಾಹಿತಿ:—ಹೂಂ, ಎರಡನೆಯ ಬ್ರಹ್ಮರ ಹಸ್ತ ಲಿಖಿತನನ್ನ ಕೈಯೊಳಗೆ ಇರುವಾಗ ನೀನೂ ಬ್ರಹ್ಮನಾಗುವುದೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯ !

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಹಸ್ತ ಲಿಖಿತ ಯಾಕೆ, ವಿಧಿಲಿಖಿತವೇ ಇರುತ್ತದೆ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ.

ಸಾಹಿತಿ:—ಯೆ ಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಗಿಹಿಡಿಯೋ ನಾಲಗೀನ. ಜೀವಂತ ಇದ್ದಾಗಲೆ ಸಾಹಿತಿಯ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಜೀವಂತ ಇದ್ದಾಗಲೆ ನಿನ್ನ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುವನ ನಾ ಅಲ್ಲಾ, ನಿನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಲ್ಲಿನಾಥ.ಕವಿಯು ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುವನ ಅರ್ಥವರಿಯದ ಗಮಕೆ, ನಾಟಕಕಾರರನ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುವನ ನರಪ್ರೇತನಟ, ಉದಾ ರಕನೆಂದರೆ ನಾನೇ, ತಿಳಿಯಿತಿಲ್ಲೊ. ಆದರೆ ಈಗಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಗಳಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾಳೆ ನೀನು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಕಂಡೋಲನ್ನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಾ ಉಳಿಯ ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಈಗ ತೆಗಳತೀನಿ.

ಸಾಹಿತಿ:—ನಾನು ಸತ್ತವ್ಯಾಲೆ ನನ್ನ ಹೊಗಳಿದರೇನು ತೆಗಳಿದ ರೇನು ? ಆದರೆ ನಾನು ಜೀವಂತ ಇದ್ದಾಗಲೆ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಕಾಲ ನಾಟ್ಯವನ್ನು ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ—

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಒಳ್ಳೇ ಕಲ್ಪನೆ ! ನೀನು ಸಾಹಿತ್ಯ ರುದ್ರ ! ನಾನು ಕಾಲ ನಟ ! ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ—ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮಂತಹ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಮರ್ಜಿ ಹಿಡಿಯೋ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕಾಶನೇ ಇನ್ನು ಸಾಹಿತಿಯಾಗುವನು.

ಸಾಹಿತಿ:—(ಸಂತಾಪವೇಂ) ನಿರ್ಲಿಂಗಾ ! ಸಾಹಿತಿಯ ಬಾಯೆಂಬುಲಕ್ಕೆ ಕೈಚಾಚಿ ಅವನ ಎಂಜಲ ತಿಂದು ಬದುಕಬೇಕೆನ್ನುವ ನಿನಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ನೀನು ಹೀಗೇ ನಿನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶರಪಂಜರದ ಮೇಲೆ ಒರಗಕೊ, ನಿನ್ನಿ ಮಣಿದ ಹೊಟ್ಟೆ ಗಗನಕ್ಕೆ ನೆಗೆದು ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಾಗಲಿ ಆಯಿತು, ಇದೇ ನಿನ್ನ ನಾಟಕಾನ 'ಸಾಹಿತಿಯ ಶ್ರಾದ್ಧ' ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ನಾನೇ ಬರೆದು ಛಾಪಿಸತೀನಿ ! (ಹೊರಡುವನು.)

(ಸಾಹಿತಿ ತನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರಾಶಿಗೆ ಪಂಜು ಕೊಟ್ಟು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಡನುರು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಅದೇ ಪಂಜು ಹಾಡುತ್ತ ದುಂಡಗೆ ಕುಣಿಯುತ್ತವನು.)

ಹಿನ್ನಡೆದ ವಿರ

ವಿರ:---ಉ ವರ್ಷದ ಯುವಕ.

ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಿ:---ಯುವಕನ ಸುಶಿಕ್ಷಣ ಹೆಂಡತಿ.

(ಯುವಕನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿದೆ ಯುವಕ, ಅದೇ ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿ ಯಿಂದ, ಯೋಧನ ವೇಷದಲ್ಲಿಯೆ, ಮಂಗಳ ಬರುವನು. ಕೊರಳೊಳಗೊಂದು ಮಾಲೆ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪುರಾಯಿ, ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗೆ, ಎದೆಗೆ 'V' ಎಂಬ ಗುರುತು.)

ಯುವಕ:— ('ಜಲ್ ಚಲೈ ನವಜನಾನ'—ಎಂದು ಸಿಳ್ಳುಹಾಕಿ ಹಾಡುತ್ತ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು... ಪುರುಷನ ಪುನಃ ಸದಲ್ಲಿ 'V' for Victory' 'V' for Victory' ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ ಬಾಗಿಲು ಧಡಧಡ ಬಡೆಯುವನು.. ಒಳಗಿ ನಿಂದ ಏನೂ ಉತ್ತರವೇ ಬಾರದಿರಲು ಕ್ಷಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮುಖವ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶ್ಚರ್ಯ, ನಿರಾಶೆಯ ಕಳೆ ಮೂಡಿ ಮೂಡಿ ಮುಳುಗುವುಮು)

ಪ್ರಿಯೆ, ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಿ (ಬಾಗಿಲು ಬಡಿದು) ತೆರೆ, ಬಾಗಿಲು ತೆರೆ, ನಿನ್ನ ಹೃದಯವ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆ... ಪ್ರೇಮ ದೇವತೆಯ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಭಕ್ತನು ಬಂದಿರುವನು, ಪ್ರೇಮಮಂದಿರವ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆ.

(' ಪ್ರೇಮಕಿ ಪ್ಯಾಸಿ ಬಸ ಬನವಾಸಿ' ಎಂದು ಗುಣುಗುಡುವನು.)

...(ಬಾಗಿಲ ತೆರೆಯದಿರಲು ಸಿಟ್ಟಿಗೆವ್ವು) ಯೇ-ಏನ ಯೇ-ಬಾಗಿಲಾ ತೆಗೆ ಅಂದೇ.....(ಒಳಗಿನಿಂದ ' ಯಾರವರು?' ಎಂದು ದನಿ ಕೇಳುವವು.) ಆಂ ?....

ಅಂದರ ? ನಾನು! ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿವ ವಿರ !

(ಒಳಗಿನಿಂದ- ' ಆನರು ಊರಲ್ಲಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಕೂಗು.)

ವಿಳಾಸ:— ಅಂ! ಅವರು ಅವರ ಯಾರವಾ ಮತ್ತೆ.... (ಮತ್ತೇನೂ ಯೋಚಿಸಿ ಪುಟ್ಟು ಹಿಂಪುಟ್ಟು) ಇದೇನು ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಿ, ನಾನು ವೈರಿಗಳಿಗೆ ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಬಂದಿರುವೆನೆಯೆಂದು ಬಗೆದು-ರಜಪೂತ ರಮಣಿಯಂತೆ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಸಲ್ಲದಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ವೇಳುತ್ತಿತ್ತೇನು?.....ನಾನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದೆ ನೆಯೆಂದು ಘೋಷಿಸಿ ರಜಪೂತನೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿಯೇನು? ನಿನಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸವತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ಕಂಡು ಬಂದೆ ನಾನು. ಕರೆ, ಬಾಗಿಲು ತರೆ, ದಾರಿಕಾಯುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನ ಸವತಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡು.

(ಧಡಲನೆ ಬಾಗಿಲು ತರೆಯುವುದು)

ಹೆಂಡತಿ:— (ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಗದ್ದದ ಮೇಲೆ ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟುಕೊಂಡು) ಅಪ್ಪಯ್ಯ!

ವಿಳಾಸ:— 'ಶ್ರೀಮತೆ ಮಂದಿರದ ಮೇಲೆ! ಶ್ರೀನಯಕ ಮಂದಿರದ ಮೇಲೆ! ಮಂದಿರದ ಮೇಲೆ!..... (ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತ ಹೆಂಡತಿಯ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವನು)

ಹೆಂಡತಿ:— ಮತ್ತೆ ಆತೆ ಎಲ್ಲಿ?

ವಿಳಾಸ:— 'ಪ್ರೀತಿಚಾ ಭಿಕಾರಿ ಆಲಾ ಯದುರಾ ದರ್ಶನಾಲಾ'

ಹೆಂಡತಿ:— ಸುತು ನಿಮ್ಮ ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ. ಯಾವಾಗ ಬಂದಿರಿ, ಏನು ಕಂಡಿರಿ ಯಾವುದೂ ಪೂಜೆ ಇಲ್ಲೇನು?

ವಿಳಾಸ:— ಪ್ರಿಯೆ, ಹಸಿವಿ ಹಸಿವಿ! ಬಂಗಾರದ ಹಸಿವಿ ಅಲ್ಲ, ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಹಸಿವಿ.... ಈ ದಿನ ಭಕ್ತನನ್ನು ನಿನ್ನ ಶೃದ್ಧಿಯದ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲೆ ದ್ರವಿಸ್ತಾನೆ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಅಲ್ಲ ಬರುವವರು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಬಾರದೇನು?

ವಿಳಾಸ:— ಅದೇ ತಪ್ಪಾಯಿತು. ಕಾಳಿದಾಸನಂಥವನು, ಅಲ್ಲ ಯಕ್ಷನಂಥವನು ಎಂದು ಮೋಡದ ಜೊತೆಗೆ ಬೆಪಾಲು ಕಳಿಸಿದನಂತೆ!....ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ವಾಯುರೇಷೆ ಇದ್ದರೂ ನಿನಗೆ ಒಂದು ಸಂದೇಶ ತಿಳಿಸದೆ ಇದ್ದದ್ದು ತಪ್ಪಾಯಿತು. ಯಾಕಂದರೆ, ಸಂವೇದಕಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಾನೇ ಮೊದಲು ಬರೆತೀನಿ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿತು. ಯಾಕಂದರೆ, ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹಾಕೋ 'ಲವಲೆಟರು

‘ಸೆನ್‌ಸಾರ’ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗೋ ಯುದ್ಧದ ಬೀರನ್ನು ಯಾರು ಸೆನ್‌ಸಾರ ಮಾಡುವವರು ಅಂತ ಬಿಂಕದಿಂದ ಬಂದೆ ನೋಡು.....ಅಲ್ಲವೆ ನಾನು ಹೊರಟೆ ಕೂಡಲೆ ನನ್ನ ಹೃದಯ ತಂತಿಯ ಟಿಲಿಗ್ರಾಂ ನಿನ್ನ ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿ ನಿನ್ನ ಎಡಗಣ್ಣು ಹಾರಿರಬೇಕು ಅಂತಲೂ ವಿಶ್ವಾಸ ಇತ್ತು.....ಆದರೆ ದುದೈವದಿಂದ ನನ್ನದೇ ಎಡಗಣ್ಣು ಹಾರಿತು ಗಾಡಿಯೊಳಗೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಅಂದುಕೊಂಡೆ ಸಮತಿಮತ್ತರ ಸುರುವಾಗು ತದೆ ಅಂತ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಅದು ಎಂದೆ ಮಡ್ಡಮ್ಮನ್ನಾರೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದೀರಿ, ಕರೆಯಿರಿ ಒಳಗೆ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಕಣ್ಣುಂಬ ನೋಡಿ ಆದರೂ ನೋಡ ತೀನಿ....ಈ ಗಂಡನರು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೇ ಈಸರಿ. ಊರು-ಕೇರಿಬಿಟ್ಟು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರಂತೂ ತೀರಿಯೆ ಹೋಯಿತು.

ವೀರ:— (ಆವಳ ಮುಖವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ ಸಿಂತು) ನೋಡು, ನೋಡು—ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾಳೆ ಆರಿಸಿಣ—ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚು. (ಕೊರಳೊಳಗಿನ ಹಾರ ತೂಗಾಡುವುದು.) ನೋಡಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಏನು ನೋಡಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ನನ್ನ ಫೋಟೊ.

ವೀರ:— ನನ್ನ ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ಫೋಟೊ. ನನ್ನ ಹೃದಯದ ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ಫೋಟೊ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಆ ನಿಮ್ಮ ಮಡ್ಡಮ್ಮನ ಫೋಟೊ ಎಲ್ಲಿ ಅದೆ ತೋರಿಸಿರಿ. ಯುದ್ಧ ಆಡಿ ಬರೇ ಮಡ್ಡಮ್ಮನ್ನೆ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದಹಾಂಗೆ ಕಾಣತದೆ.

ವೀರ:— Exactly. ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿ ‘ವಿಜಯ ಶ್ರೀ’ ಎಂಬ ಮಡ್ಡಮ್ಮನನ್ನೆ ಗೆದ್ದು ತಂದಿವೆ ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿಯಿಂದ. ನಿನ್ನ ಸವತಿ ಅಂದರೆ ಇಕೊ, ನನ್ನ ಕೆರೆಗಳಿನಲ್ಲಿ ಉಯ್ಯಾಲೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ನೋಡು, ಶಿವನ ಜಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಗಂಗೆಯಂತೆ. (ಮಾಲೆ ತೆಗೆದು ಹೆಂಡತಿಯ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತ) ತೊಗೊ, ನಿನ್ನ ಸವತಿಯನ್ನು ನಿನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಸವತಿ ಅಂದರ ಇದೇನೆ! ಸಿಶ್—

ವೀರ:— ಸವತಿ ಅಂಬೋ ಮಾತಿಗೇನೇ ಭೂತ ಬಂತೇನೋ ಮೈಯಾಗ ಅನಿಸತದ. ಸವತೀನೆ ಬಂಕರಂತೂ ತೀರಿಯೆ ಹೋಯಿತು..... ಪ್ರಿಯೆ, ಈ ಯುದ್ಧ ವಿಳರನ್ನು ಇನ್ನದರೂ ಸ್ವಾಗತವಾಡು.

ಹೆಂಡತಿ:— ಆಹಾ! ಯುಧ್ಧ ಮಾಡಿ ರಕ್ತದ ಕಾಲಿವೆ ಹರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅಲ್ಲವೆ?

ವೀರ:— ಊ ಹೂಂ! ಳು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಬೇಡ....ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯ ಅಹಿಂಸಾವ್ರತವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ಈ ವಿಳರ ಒಂದಾದರೂ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆ?....ಪ್ರಿಯೆ, ನನ್ನ ಯುದ ವೆಂದರೆ ದ್ವಿತೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ—ನಿನ್ನ ವಿರಹಜ್ವರದೊಡನೆ. ಪೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆಗೆ ಹೂಬಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಮನ್ಯಧನೊಡನೆ ನಾನೂ ಇಷು, ದಿವಸ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಇಂದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮರಳಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಿ, ಮಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ ವಿಜಯದ ಭೇರಿಯನ್ನು ಹತ್ತೂ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮೊಳಗಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮಗೂ ಹಬ್ಬ ಬೇಡವೆ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಯುಧ್ಧ ಮುಗಿಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ನೌಕರೀನೂ ಮುಗಿಯಿತು. ನಾಳೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೇನು?

ವೀರ:— ಪ್ರಿಯೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಲೆ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ರೇಶನ್ನಿನ ಕೂಳು ತಿನ್ನುವನಕ್ಕಿಂತ ನಿನ್ನ ಸ್ರೇವಾಲಾವನನ್ನು ಕೇಳುವುದೆ ಈ ಬೆಂದ ಧೃದಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾದ ಆಹಾರ.

ಹೆಂಡತಿ:— ನಿಮ್ಮ ಮೂತಾಯಿರು. ನಮ್ಮ ಗತಿಯೇನು?

ವೀರ:— ಅಂದರ? ನನ್ನ ಮಾರಿ ನೋಡಿದರ ನಿನಗ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವದಿಲ್ಲ ಅಂತಾಯಿಲ್ಲ? ಈ ಯುದ್ಧ ವಿಳರನ್ನು ನೋಡಿ ನಿನಗೆ ಹಸಿವೆ ಹಿಂಗುವದಿಲ್ಲವೆ?

ಹೆಂಡತಿ:— ನೀವೇನು ಯುವ ಮಾಡುತ್ತೀರೊ, ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಪಾರ್ಶ್ವವಾಡಿದ ಹಾಂಗ. ನಾಟಕ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಹಾಗೇ.

ವೀರ:— ಖಡ್ಗವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ಈ ವೀರನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಸುವನು....ಆದರೂ ನಾನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಅಂತ ಯಾರು ಹೇಳಿದರು. ಮುಂಬೈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಆಗಿ ನನಗೆ ಹುಂಬರ ಹಾಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡು ಅಂದಿಯೇನು? ನಾನೇನು ಹದಿನಾರು ರೂವಾಯಿಯ 'ರಿಕ್ರೂಟೆ' ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಅಂತ ಮಾಡಿಯೇನು?.... 'Pen is mightier than the sword'— ನೀನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿಯೋ ಮುಂದೆ ಈ ಗಾದೆಯ ಮಾತು ಕಲಿತೀಯೋ ಇಲ್ಲೋ? ಅಂದರೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡೋ ರಿಕ್ರೂಟಿಗಿಂತ, ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಕ್ಲಾರ್ಕರೇ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಅಂತ!....ಆದರೆ Combatant military clerk ಆಗಿದ್ದೆ ಅಂತ ಅಶ್ವವಾದ A. R. P feats ಎಲ್ಲಾ ಕಲಿತಿದ್ದೆ.... ಅಲ್ಲ, ನಾನು ಮಿಲಿಟರಿ ಅಕೌಂಟೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾರ್ಕ ಆಗಿ ಹೋದದ್ದರ ಉದ್ದೇಶ ಆದರೂ ಏನೂ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದಿ?.....ಫರ್ಡ್‌ಕ್ವಾಸ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಆದ ರಿಂದ ಶಾಲೆಯ ವಾಸ್ತುಗಾರಿಗೆ ಸುದ್ದಾ ನಾವು, ನಾಲಾಯಿಕು. ಇಷ್ಟ ತ್ತೈದು ವರ್ಷ ಮಿಕ್ಕಿದ್ದ ರಿಂದ ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಂತೂ ಬ್ಲಾಕು. ಮತ್ತೇನು ಮಾಡ ಬೇಕು—ಜಪಾನಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋಗಬೇಕು, ಇಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೇರಬೇಕು, ಇಲ್ಲಾ ಮಿಲಿಟರಿ ಖಾತೆ! ಜಪಾನಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋಗೋ ಅಂಧಾ ದೇಶದ್ರೋಹಿ ಈ ವೀರನಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೇರಬೇಕೆಂದರೆ ಮಾಡೋ ಸರ್ವಿಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಂತ. ಆದರೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಹಿಂಸಾತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಗೆ ಇದ್ದದರಿಂದ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ರಿಕ್ರೂಟೆ ಆಗದೆ, ಲೆಕ್ಕಿಗನಾಗಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಅಕೌಂಟೆನ್ಸಿ ಸೇರಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೊರನಾಡಿನ ಜೀವನ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಚಯ ಆಯಿತು. ಹೊರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಪ್ರಚಾರ ಆಯಿತು..... ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ! ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಂತಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾವ್ಯಸ್ರತಿಭಾ ಇತ್ತು ನಿನಗೆ ನೆನಪು ಅದೆಯೋ ಇಲ್ಲೋ?..... ಅದೇ ನೀನು ಮೊದಲುಗಿತ್ತಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಿ. ಹಸಿರು ಬಳೆ, ಹಸಿರು ಸೀರೆ, ಗುಲಾಬಿ ಗಲ್ಲ—

ಹೆಂಡತಿ:— ಧೂ ಸುಡ್ಡಿ, ಇದೇನು ಅಸಹ್ಯೆ !

ವೀರ:— ಇಲ್ಲ, ವಣಗನು ಮಾಡತಾನಾಡತಾ ರೋವಾಂಠ ಬಂತು.—ರೋಮಾನ್ಸ್ ಅಲ್ಲ ಮತ್ತೆ. ಅಂದರೆ, ನಾನು ಹೇಳೋ ಉದ್ದೇಶ

ಅಂದರೆ ಇಷ್ಟೆ. ಕಾವ್ಯಪ್ರತಿಭೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಮಗ್ರಿಯೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮತ್ತೂ ವಿಧವೆಯ ಗೋಳು, ಬಡವರ ಗೋಳು, ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಗೋಳು, ಕನ್ನಡಮ್ಮ ಗೋಳು, ಭಾರತ ಮಾತೆಯ ಗೋಳು—ಅಂತೇ ಈ ಗೋಳು - ಗುಮ್ಮಟದೊಳಗಿನ ಪಾರಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿಗೆ ಹೋದರ ಕಾವ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಖಣಿಯೇ ಹತ್ತಬಹುದು ಅಂದುಕೊಂಡೆ.... ಇನ್ನು ತೊಗೊ ದಿನಾ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕವಿತೆ ಮೊದಲು ಮೂಡುತ್ತದೋ ಮುಗಿಲ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯ ಮೊದಲು ಮೂಡುತ್ತಾನೋ..... ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಿ, ನಿನ್ನನ್ನು ಆಗಲಿ ಕಾಳಿದಾಸನ ಯಕ್ಷನ ಹಾಗೆ ಅರಣ್ಯರೊಡನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಚಾತಕದಂತೆ ನಿಸ್ಯವೂ ನಿನ್ನ ಟವಾಲಿನ ಮೇಘ ಮಾಲೆಗೆ ಬಾಯ್ತೆರೆದು ಕೂತಾಗ, ಮೇಘ ಮಾಲೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ - ಸಿಡಿಲು ಮಾತ್ರ ಬನೆಯು ತ್ತಿತ್ತು.... ಸ್ವೇಯಸಿ, ದಿನಾಲು ನಾನು ನಗಲಿರುಳೂ—Office time ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ - ಹೆಣೆಯುತ್ತಿರುವ ಹೊಂಗೆನಸುಗಳಷ್ಟು ಸರಕಾರದವರು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಬಗ್ಗೆ Post war plan ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು, ನಾನು ನಮ್ಮ ಭಾವೀ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನದ Post war plan ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆ. ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಪುನರ್ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಜಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಪ್ರಜಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕೆಂಟ್ರೋಲ್ ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಎಣಿಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆ. ರಶಿಯಾ ದಿ ರೆಪು ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರವಾದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಾಜಕೀಯ ತತ್ವಗಳನ್ನೂ ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಪುನರ್ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾವು ಸಮತಾವಾದಿಗಳಾದರೆ, ನಾನಿನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾದರೆ ನೀನು Supply Department ನಲ್ಲಿ ನೌಕರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇಲ್ಲ. ಆಗ ನಾನು ಮನೆಯ Kitchen department ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.... ಎಲಾ! ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಕಿಚನ್ ಡಿಸಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಬಂದೆನಲ್ಲ.

ಹೆಂಡತಿ:-- ಅಡಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಏಳಿ ಅಂದೆ.

ವೀರ:-- ಹೌದು. ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲ; ನಾನೀಗ ನನ್ನ ಕಾವ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆನಲ್ಲ? ಆ ಕಾವ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯಿಂದ ಇನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನನ್ನದೇ War-time literature ಹೊರಡಿಸುತ್ತೀನಿ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ

ದಲ್ಲಿ ಅಭೂತವೂರ್ವಕ್ರಾಂತಿ!.....ಅಂದ ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾಕೆ? ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿ ಆದ ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತಾನೇ ಕುಂಬುವದಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಕಾವ್ಯ ಮಾರಾಟ ಆಗಿ ಅಲ್ಲ, ಕಾವ್ಯ ಓದಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಪಡೆದು.

ಹೆಂಡತಿ:— ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರಿಗೆ ಹಸಿವೆ ಆಗಿಲ್ಲೇನೋ.

ವೀರ:— ಆಹಾ! (ನಸಸಿಕೊಂಡು) ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ರೆಕ್ಕೆಯ ಬಾಂಬು ಹೀಗೆ ಹಾರಿತು-ಶಿಲೆ ಕವಿಯ ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕಿದ್ದರೆ Skylark ಬಿಟ್ಟು ರೆಕ್ಕೆಯ ಬಾಂಬಿನ ಮೇಲೆ ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಹೌದು, ನೀವೇನು ಶತಕೃತ್ಯ ಮಾಡಿದಿರಿ ?

ವೀರ:— ಪ್ರಿಯೆ, ನಿನ್ನ ನಾಲಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉದ್ದ ಹೋಯಿತು, ಇರಲಿ. ರಶಿಯಾದ ಸಮತಾವಾದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತೀನಿ.....ನನ್ನ ನೌಕರಿ ಮುಗಿಯಿತು ಅಂತ ನಾನು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯೆ ಆದೆ ಅಂತ ತಿಳಿದು ಬಿಟ್ಟೆಯೋನು? D. S. P. ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ Vacancy ಬಿದ್ದರೆ ನನಗೇ ಮೊದಲನೇ Preference ಉ!.....ಯಾವ ಜಾಗೆ ಅಂದಿ? Constable ಅಲ್ಲ ಮತ್ತೆ, Clerical ಉ!....' ಲೆಕ್ಕಿಗ ಮಿತಾಕ್ಷರರು ಬಿಳಿದು ಮೆರೆದಿಹ ನಾಡು |....ಉದಯವಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಚಿಲುವ ಕನ್ನಡನಾಡು | '....

ಹೆಂಡತಿ:— ಇದೇ ನಿಮ್ಮ ಶೂರತನ ಹಾಗಾದರೆ.

ವೀರ:— ಹುಂ! ಶೂರತನಾ ಅಂತ. ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾರಾಗಿ ಬಂದ. ನಿನ್ನ ಕುಂಕುಮ ಬಲ ಬಲವತ್ತರ ಇದೆ ಅಂತ ತಿಳಿ....ಒಂದು ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಅಫೀಸಿನಿಂದ ತುಸು ದೂರದಲ್ಲಿಯೆ ಒಂದು ಜಪಾನೀ ಬಾಂಬು ಬಿತ್ತು. ಏನು ವರ್ಣಿಸಲಿ ಆಗಿನ ಅಭೂತವೂರ್ವವಾದ ಕರುಣಾಜನಕ ದೃಶ್ಯ! ತಕ್ಷಣ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಸುರುವು ಮಾಡಿದೆ. A. R. P. ಮಂತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿದೆ. ಕುತ್ತು ಪಾರಾದೆ. ಈಗ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದು ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ನಿಂತೀನಿ....ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ ವನ್ನು ಭೇದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ ಅಭಿಮನ್ಯು ಪುನಃ ಉತ್ತರಿಯ ಮುಖಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಅಭಿಮನ್ಯು ' V ' for Victory ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ವಿಜಯದ ಬಾವುಟ ವನ್ನು ಹಾರಾಡಿಸುತ್ತ ಹಿಂತಿರುಗಿದ್ದರೆ ಉತ್ತರಿಯ ಯಾವ ಒಂದು ಉತ್ಕಟ

ಹರ್ಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಊಹಿಸಬಲ್ಲೆಯಾ?...ವ್ರೇಯಸಿ, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗುವುದೆಂದರೇನು ಕಡಿಮೆ ಪರಾಕ್ರಮವೆಂದು ತಿಳಿದೆಯಾ?... ನಾನೇನು ಎರಡನೆಯ ಉತ್ತರ ಕುವಾರ ಅಂತ ಮಾಡಿದೆಯೇನು?... ಇವು ಹಿಂದಿನ ಕತೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಿಯು ಯುದ್ಧ ಅಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಯುದ್ಧ. Economic wars ಅಂತಾರ ಇವಕ್ಕೆ....ವೈರಿಗಳ ಸೆರೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ, ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರಿಗಲ್ಲಾ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಭಿನಂದನಪೂರ್ವವಾದ ಮೆಚ್ಚು-ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವರು. ನನಗೂ ಈ ಹಾರ ಹಾಕಿದವರು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಿ?.....ವಿಜಯಪ್ರಿಯೊಡನೆ ನನ್ನ ರಜಿಸ್ಟ್ರರ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿದರೇನೊ ಎಂಬಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಲೆಕ್ಟರರೇ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮರಳಿಬಂದ ಯುವಕರಿಗೆಲ್ಲ ವಿಜಯ ಹಾರಗಳ ನ್ನು ಸಿಪಿಸಿದರು. ಪ್ರಿಯೆ, ಸಾವಿನ ದವಡೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಬರುವವೆಂದರೇನು ಸಣ್ಣವಾತೆ?...ಇಷ್ಟೊಂದು ಗೌರವಾರ್ಹನಾಗಿ ನಾನು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ಬಡೆದರೂ ಬೇಗನೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮನುಂದಿರದ ಬಾಗಿಲವನ್ನು ತೆರೆಯ ಲಿಲ್ಲ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಹೇಗೆ ತೆರೆಯಲಿ, ಮೈ ತೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ.

ವೀರ:— ಹಾಗಾದೆಗೆ ಪ್ರಿಯೆ, ಮೈ ತೊಳೆದು ಸಿರ್ಸುಲವಾದ ಅಂತಃ ಕರಣದಿಂದ ಈ ನಿನ್ನ ಶೃಂಗಾರ ದೇವತೆಯನ್ನು ಪ್ರೇಮದ ಕಂಚಾಮೃತದಿಂದ ಆರಾಧಿಸಲಾರೆಯಾ? (ಹಾರ ತೆಗೆದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವನು)

ಹೆಂಡತಿ:— ಆಯಿತು, ಯುದ್ಧ ಪರ್ವ ಮುಗಿಸಿಬಿಡಿ. ಇನ್ನು ಶಾಂತಿ ಪರ್ವ ಅಂತ ಮನೆಹಿಡಿದು ಕೂಡಿರಿ.

ವೀರ: . ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸ್ತ್ರೀ ಪರ್ವ ಅಂತ ನೀನು ನನ್ನ ಕೊರ ಳ್ಲಿ ವಗಾಲೆ ಹಾಕು.

ಹೆಂಡತಿ:— ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ವಾಲಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದ ಈ ವೀರ ಅಭಿಮನ್ಯುವಿಗೆ ಈ ಸುರುತ್ತರೆಯು ಹೂನಾಲೆ ಹಾಕುವಳು.

ಯು. ಟಿ. ಸಿ, ಪರಿಷತ್ತು †

ಪ್ರಮುಖ ಪಾಠ್ಯಗಳು:

೧. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ:— ಮೈಸೂರಿನ 'ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಕೇಫೆ' ಯ ಒಡೆಯರು—ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಸುಮಾರು ೫೦ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಂಡು ನೋರೆಯ ಮುಂಬುಗಲ್ಲದ ಜೊಂಡು ಮೀನೆಯ ಆಚಾಸುಭಾಹುಗಳು.

೨. ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ:— ಕೊಲ್ಲಾ ಪುರದ ಪ್ರತಿಸಿಧಿ 'ಆನಂದ ಭುವನ'ದ ಮಾಲಕರು.

೩. ಹಯಗ್ರೀವಾಚಾರ್ಯ:— ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಪ್ರತಿಸಿಧಿ 'ಪ್ಯಾರಿಸ ಇಂದೂ ಓಟಿ' ನ ಒಡೆಯರು.

೪. ವೇದವ್ಯಾಸಾಚಾರ್ಯರು:— ಹೈದರಾಬಾದ ಪ್ರತಿಸಿಧಿ, 'ಶ್ರೀ ಕ್ರಿಸ್ತ ರೆಸ್ಪೂರೆಂಟಿ' ದ ಒಡೆಯರು.

೫. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಚಾರ್ಯ:— ದುಬ್ಬಳ್ಳಿ 'ಮೂರುತಿ ವಿಲಾಸ' ಮಾಲಕರು.

೬. ನರಹರಿಯಾಚಾರ್ಯ:— ಡಾವಣಗೆರೆಯ 'ಬೊಂಬಾಯಿ ಟೀ ಕ್ಲಬ್' ನ ಒಡೆಯರು —ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸ್ಥೂಲಕಾರ್ಯರು.

೭. ಕವಿ ಅಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯ:— ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಪೊಟಿಲ್ ಮುಖಜರರು. ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು.

(ಇವಲ್ಲದೆ ಸೊಲ್ಲಾ ಪೂರ, ತೆಲಿಗಿ, ಲೊಂಚಾ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಹರಿಹರ ಮುಂತಾದ ರೇಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಷನ್ ರೆಸ್ಪೂರೆಂಟಿಗಳ ಮಾಲಕರೂ ಉಳಿದ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರತಿಸಿಧಿಗಳು ಅಲಂಕಾರ ಪ್ರೋಟೆಗಳಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದಾರೆ.)

[ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ವರದಿಗಳು ಬಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವರು]

†: ಸಿವ್ವಾ ಪರಿಷತ್ತು, ಯುನೋಪರಿಷತ್ತುಗಳು ನಡೆದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕಗಳ ಸೀಮಾ ರೇಖೆಯಂತಿದ್ದ ಹರಿಹರದಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಡುಪಿಯ ಟೀ ಕ್ಲಬ್ಬುಗಳ ಪರಿಷತ್ತು ನಡೆಯಿತು ಅದರ ಬಾದಾ ಅಧಿವೇಶನದ ಚಿತ್ರ ಇದು.

ಉದಯನಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿಯ ಕೃಷ್ಣನ ನಾಡು
ಉಣಿಸುತಿನಿಸಿನ ನಿಧಿಯು ಸೊಗಸು ದೋಸೆಯ ಗೂಡು || ಪ ||

ಬಾವನ್ನದುಸಿರ ಮೀರಿಸುವ ಮೈಸೂರ ವಾಕು
ಆ ಜಲಧಿಯನೆ ಜಿಗಿದ ಇಡಲಿ ವಡೆಗಳ ಸೊಂಕು
ಭಾಜಿಯಿಂ ಕಾವ್ಯರಸಗಳ ಮೀರಿಸಿದ ಪಾಕು
ಭೋಜನವೆ ಬೇಡವಿಪ ಭಾರಿ ಬೋಂಡವೆ ಬೆಕು || ೧ ||

ಲೆಕ್ಕಗರ ಸೋಲಿಸುವ ಹಿರಿಯ ಉದರಿ ಬೀಡು
ಜಕ್ಕಣನ ಶಿಲ್ಪಿ ದಚ್ಚಿನ ಚಕ್ಕುಲಿಯ ಗೂಡು
ಮಧ್ಯಮತವನು ಸಾರಿದವರಿಗಿದು ತವರೂರು
ಬಕ್ಕಣವ ಬರಿಬೆನಿಸಿ ಸಿರಿಯ ನಲಿಯುವ ತೇರು || ೨ ||

ಕುಸೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿಯ ಕಟ್ಟೊಡವು
ಆಸೇರಿ ಹಿಮಚಲವ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಕುಲನಾಡು
ಆವಗಂ ಕಬ್ಬಿಗರ ಸ್ಫೂರ್ತಿಸುವ ಚಹ ನೋಡು
ಕಾವ ಉಡುಪಿಯ ವಿರ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಾ ಬೀಡು || ೩ ||

ಕವಿ ಅಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯರು: - (ಎಪ್ಪದ ಸಂತು) ಮಹಾಭೀ-

ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಲ್ಪಮತಿಯಾ ಒಂದು ಪಿಚ್ಚಾಪನೆ. ಏನೋ ಅಳಲಿ ನೀವಾ
ಅಂತಾ ನಾನೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೊಂತಾ ಸುಖ ಕಟ್ಟಿ ಸಂತಿದ್ದೇನೆ.
ಉಪುಪಿಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ, ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರ ಮೇಲೆ ಆಸಕ್ತ ಆರುತಿಯ
ಹಾಡುಗಳನ್ನು ನಾನು ರಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಎಲ್ಲಾ
ಅಚ್ಚೂನೂ ಹಾರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಮ್ಮತ್ತು, ಒಂದು ಮನಾಲೆ ಮೂವನಗಂತಾ
ಕಡಿಮೆ -- ಒಂದಾನೆ ಮೂರ್ಕಾಸು ಪಾತ್ರ. ಕಳೆದ ಐವಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ
ಪ್ರತಿವರುಷ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ನಡೆಯುವಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ನಾನು
ಹೋಟ್ಟು ಇಡುತ್ತಾ ಬಂದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಾನೂ ಮಾಡಬೇಕು
ಅಂತಾ ಸದ್ಭವಿ ತೋರ್ತಾ ಇದೆ. ಏನೋ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪ್ರೇರಣೆ, ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ
ಸುದೈವ, ಈ ಸಲ ನಾನೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಕಾವ್ಯಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ
ಒಂದು ನಾಡ ಕವನ ಕಟ್ಟಿ, ಯಮಕಿನಿಂವ ಗಮಕಾ ಮಾಡ ತೋರಿಸಿದೆ.

ಆ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೊಂದು ಮೆಡ್ಲಾ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. (ಎದಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ತೋರಿಸುವನು.) ಇದೇ ಈಗ ಈ ಇಬ್ಬು ಬಾಲಕರು ಏನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತೋರಬಲ್ಲದಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ ಹೇಳಿ ತೋರಿಸಿದರಲ್ಲಾ ಆದೇ ಕವನಾ—ನಾನೇ ಕಟ್ಟಿದುದು ನೋಡಿ. ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳಕು ಆ ವಿಶ್ವಜೋತಿಯ ಪ್ರತಿಸರಳು ಅನ್ನೋಹಾಗೇ ಗಮಗನ ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರು ಇದೇ ಧರ್ತಿಯ ನಾಡಕವನಾ ಕಟ್ಟಿದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ವತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೋರುತ್ತೇನೆ..... ಕಂತಾ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿದ್ದೆ ನಾನೇ ಹೇಳಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಪೀಠನಾ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರು:— (ಎದ್ದು ನಿಂತು ರೀವಿಯಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಟಿ ಬೀರಿ, ಕೈಯೊಳಗಿನ ಛಾಪಣಸನ್ನು ಹಿಡುವರು) ಮಾನ್ಯರೆ, ಮಹನೀಯರೆ, ಸಮಾನಶೀಲರೆ, ಕಾಸ್ಪೀಡುಗಳೆ,—ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಡುಪಿಯ ಕ್ಲಬ್ಬುಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಹೃದಯ ಮುಂದೆ ಬರತು ಇದೆ. (ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು) ಹರಿಹರೇಶ್ವರನ ನಾನ್ವಿಧ್ಯದಲ್ಲ ನಾವು ದ್ವೈತಾನುಯಾಯಿಗಳೆಲ್ಲಾ ದ್ವೈತ ದೇಹಿಗಳಾವರೂ ಅದ್ವೈತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಬೆರೆತಿರಬೇಕೆ. ಹರಿಹರ ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೀಡು, ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ಮೈತೋಕವ ಭದ್ರವಾದ ಸಲ..... ಇದು ಕಲಿಯುಗ, ಕ್ರಾಂತಿ-ಕೋಲಾಹಲಗಳ ಯುಗ. ಜಗತ್ತಿನ ರಂಗ-ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬರಿ ಯುದ್ಧಪರಿಷತ್ತುಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಕೂಲಿಕಾರರಿಂದ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ವರೆಗೆ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಶ್ವಾಸರೋತಫತ್ರಗಳಂತೆ ಉರಿಯವಾಗುತ್ತಲಿವೆ—ನಮ್ಮ ಕವಿವುಂಗವ ಆಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿ ಕಂತೆ ನಾವೂ 'ಉದಯವಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿ ಕೃಷ್ಣನ ನಾಡು' ಎಂದು ಯಾಕೆ ಹಾಡಬಾರದು? ನಮ್ಮಷ್ಟು ಪ್ರಸಂಚ ಸುತ್ತಾಡಿ ದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿಯ ಹುಟ್ಟುರು ಬಿಟ್ಟು ಆಸೇತು ಹಿವಾಚಲದ ವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆ ನೊನ್ನೆ ನೊನ್ನೆ ಸೀವಾ ಪರಿಷತ್ತು ನಡೆದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳು ಆಶ್ರಮ ತೆಗೆದಿದ್ದರು. ಆಂಧ್ರ-ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ-ಆರುಫ ನಾಡಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆಗಳು ತಲೆತಲೆಯಿಂದ ವಾಸಮಾಡಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕೂಡಾ ಮರೆತು, ತಿಲಗು, ಮರಾಠಿ, ಅರುವು ಮಾತಾಡುತ್ತಿ

ದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಹಸಾ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಏನು ಬೇಕು? ನಾವೂ ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಬೇಕು, ನಾವೂ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಾಗಬೇಕು — ಪುಕ್ಕಟ್ಟಾಗಬಾರದು. “ಸಾಕೆಸ್ತಾನ” ಬರುವ ಮೊದಲು “ಉಡುಪಿಸ್ತಾನ” ವಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದೇವೆ..... ಹ! ಹ! ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಭಾಷಣ ಇನ್ನೂ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸುಗಳದೊಂದು ತುಂಬಾ ತೊಂದ್ರೆ, ನ್ಯಾನಿ, ತುಂಬಾ ತೊಂದ್ರೆ. ನಮಗೆ ಬಿಲ್ಲುವಾನತಿ-ಪುಸ್ತಕ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡ ತುಂಬ ಪ್ರಯಾಸ. ಸಿಕ್ಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸುರ್ತಿಗೆ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರಾಯಾ, ಅವನಿಗೆ ಸಮ್ಮೇಳನದ ವತಿಯಿಂದ ಆಭಾರಮನ್ನಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ..... ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಆರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ವಿಗ್ನಾಸನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.....ಮೊದಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಯ್ಕೆ, ಆಗಿಂದ ಭಾಷಣ.

(ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ತಂತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಗಳ ಹೆಸರುಗೊಂಡು ಆ ವತಿಯಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— (ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು) ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಅಚ್ಚು-ಮೆಚ್ಚಿನ ಸಹೋದರ (ಶ್ರೀ. ಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ) ಸಹೋದರರಷ್ಟೇ ತಾನೆ? (ತಂಬಾಳು ಬಾಯ್ತುಂಬ ಬರಲು ಹೋಗಿ ಉಗುಳಿ ಬಂದು) ಏನೋ ಸುದೈವಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಉಜ್ವಲ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯಿಸಿ (ನಾಲಿಗೆ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು) ಅಂದರೆ ನಕಲು ಮಾಡಿಸಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.....ನಿಮಗೆ ಅಚ್ಚಾದ ಭಾಷಣದ ಪ್ರತಿಗಳು ಸಿಕ್ಕುವದರಿಂದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನಷ್ಟೇ ಹೇಳಿ-ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.....ನೀವೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು. ಕೊಲ್ಲಾಪುರಾ, ಸೊಲ್ಲಾಪುರಾ, ಹೈದರಾಬಾದು, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮೊದಲಾದ ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಗಡಿನಾಡಿನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ.....ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಕೆಫೆ ಎಂದರೆ ಸತತವಾಗಿ ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ—ಅದರ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ನೆರವೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ, ನಿಜಭಣೆಯಿಂದಲೇ ಮತ್ತೆ — ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಕೆಫೆ ಸತತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ.....ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಮ್ಮ, ಅಯ್ಯೋ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಮ್ಮ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಳಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ, ಬಾಡಿದ ಕೊಡಬಳಿಯಂತೆ.....ನಾಲ್ಕು

జనరు కూడి ఒందే వ్లేటు బక్కరిసలిక్కే కూతరే ఘేగాగబేకేకొ ఘాగే నమ్మ కన్నడమ్మ, హంచీహూగిద్దాళి. చిట్టి ఒందేడి, సల్యా ఇన్నొందే డిగి, డొ(సే నూల్కు కడేగి..... (వఃష్టిగ్యే ఎత్తి) కనూటక ఏకీ- కరణవూగువదే కన్నడమ్మన ఘణేయల్లి బరదిద్దరే ఆదు నూవు ఓట్టి ఒడేయరిందలే ఆగబేకకు. కనూటకదల్లి టుడుపి-మంగళూరు ఓట్టి నవరు బందు శ్రమవహిసి యూవ ఒందు ఘురుసినింద కేలస మూడుత్తి ద్దూరొ అదను బేరీ యూరు మూడుత్తిల్ల అంత ఘేళలు నిమ్మేల్లర వతియింద ననగే బహళ అభిమూన అంబొదు అనిసుత్తదే.....

నమ్మక్క, కష్టజీవిగళు యూరు? కనూటకదల్లి టెద్దొగి, కరణవూగ బేకాదరే కేవల నమ్మ టుద్దొగవన్నే స్పీకరిసబేకకు. అందరేనే బండ్వూళిల్లదే కన్నడమ్మన సేవే మూడలిక్కే బరుత్తదే. బండ్వూళిల్లదే నమ్మ టుద్దొగ అంద మేలే బండవూళశాహిగళన్ను బగు బడియొ సేవేయూ నమ్మింద ఆగుత్తదే. ఇత్తిడేగేనొ సూహితిగళు--ఘాగే నిత్య బరొ టూయం టుద్దరి గిరూకెగళూద కేలవు సూహితిగళు మూతూ- డుత్తూ ఇరుత్తూరే—శ్రమజీవిగళ టుద్దూ రక్కూగి సూహిత్త్య బరియబేకకు అంతిద్దూరంతే! సంతొణ. ఇదక్కూగి నూవు ఒందు అభినందనసర గొంతు వళియన్ను సూహిత్త్యపరిష్కత్తిగే కళిసొణ నూవు కష్టజీవిగళు అంతూ ఘేళలిక్కే ననగే తుంబూ ఘేమ్మే. యూవ ఘ్యాక్తిగళు, యూవ మిల్కు, యూవ స్కూల్కు నమ్మ ఘాగే దుడిమి మూడతూవే? నిత్య నూవు ఎద్దే కొళిగళన్ను ఎట్టిసుత్తేవే. టుముటుము నసూకినల్లి బందు ఘొబేల్ ప్రవేర మూడిరి. నేర అడుగే మనేగే ఘొగిరి—ఒట్టి దొసే ఘుయ్యుత్తూనే, ఇన్నొట్టి నూళిన ఘిట్టు రుబ్బుత్తూనే, మత్తొట్టి టుండి కట్టుత్తూనే.....ఇమ్మొందు తిండితిథగళన్ను సిద్ధపడిసిదరూ కమూ మూడియూ అనూసక్తియన్ను వహిసువ యొగియంతే ఒందన్నూ రుచి నొడదే ఇరువరు. చిక్క చిక్క బూలక మూణిగళు కప్పు బసిగళ కింకణి నూదదొడనే తన్న బకేటా క్యేయల్లి తేగేదుకొండు స్కూనిటిరి ఇన్నవేక్కరనూగి నింతిరుత్తూనే.....పుట్టి పుట్టి ఎళియ మక్కళు శాలిగే

ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ - ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ; ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ!..... ಇದೇ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಯಾಗಿದ್ದವರು ಈಗ ಕುಬೇರರಾಗಿ ನಮ್ಮೆದುರಿಗೇ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೇ ಕಾಂಪಿಟಿಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೀಗೆ ಕೃತಘ್ನರಾಗಬಾರದು. ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ. ನಾನು ಹೇಳೋ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಇಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರನಾಗಿ ಬದುಕು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅದು ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ವಿನಃ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ..... ಒಂದು ಹೋಟೆಲ್ಲು ಅಂದರೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಹಾಗೆ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕವೇ ಒಂದು ಹೋಟೆಲ್ಲು ಅಂತ ಆದಾಗ, ಆ ಭಾವನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡಕುಲ ಒಂದು ಅಂತ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ನಮಗೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಬರುತ್ತದೆ..... ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು, ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಮೊದಲಾದವರ ತತ್ವಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು--ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ್ರೂ ಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಮತಗಳನ್ನು ಬಿಡದೆ--ಸಮತಾವಾದ, ಸೋಶಿಯಾಲಿಝಂ,--ಕಮ್ಯುನಿಜಂ..... (ಮರೆತು ಪುಸ್ತಕ ತೆಗೆಯಲು ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಬಿಟ್ಟು) ಫ್ಯಾಶಿಝಂ--ಹೀಗೇನೋ ಎಲ್ಲಾ ಇಸುಮುಗಳು ಅಂತಾರಲ್ಲಾ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ರಾಂತಿಸಂಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಕೈಚಾಚಿ ನಿಂತ ಸಮಾಜ ಅಂದರೆ ಉಡುಪಿಯ ಸಂಘಗಳು ಅಂತಾ ಹೇಳಿ..... ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಪುನರ್ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕುರಿತು ನಾವು ಮೊದಲು ವಿಚಾರವಿಸಿಮಯ ಮಾಡಿ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗೋಣಾ ಅಂತ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ..... (ಸ್ವಾ. ಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ) ಧ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಅಂತಾ ಒಟ್ಟು ಕೊನೆಗೇ ಹೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ? ಆಗಬಹುದಲ್ಲವೆ? (ಅವರು 'ಆಗಬಹುದು' ಎಂದು ಗೋಣು ಹಾಕುವರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವರು)

ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ:—ವರವ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ನಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಪರಕೀಯರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ರಕ್ಷಾಕವಚವಾಗಿ ಒಂದು ಭದ್ರವಾದ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಬೇಕು. ಮರಾಠೀ ಜನರು ಕೊಲ್ಲಾ ಪುರದ ನಮ್ಮ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ನಾವು ಆಚ್ಚಗನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೇ ಪರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೋ?

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಚಾರ್ಯ:— ಊಹಾಂ—ಅದಾಗದು, ಅದಾಗದು. ನಮ್ಮ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಮಾರುತೀ ನಿಲಾಸಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಯ ಜನರು ಬರ-

ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ತಿಂಡಿಗಳ ರುಚಿಯೊಡನೆ ಕನ್ನಡದ ರುಚಿಯೂ ಹೊರನಾಡಿನವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿ. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಚಾರ ನಾವು ಉಡುಪಿಯ ಜನರು ಮಾಡುವಷ್ಟು ಯಾವ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಯವರೂ ಮಾಡಲಾರರು ಅಂತ ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ.

ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ:— ಬಸ್ಸಿಗೆ ಅಂತಲೇ ನಾನೂ ಕೇಳಿದ್ದು, ದೋಸೆ ಅಂಬೋ ಮಧುರವಾದ ಸೊಗಸಾದ ಹೆಸರಿಗೆ ಬೆಳಗಾಂವಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ವರೆಗೂ ಅಮೋಘೋಳಿ ಅಂತಾರೆ. ಇದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ್ಥವಾಗು ವವರಿಂದ ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಯಾರೂ ಉಚ್ಚರಿಸಬಾರದು.

ವೇದವ್ಯಾಸಾಚಾರ್ಯ:— ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಬರುವ ಹಿಂದೂ ಕನ್ನಡ ಜನಗಳು ಕೂಡ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟಿಗೆ ಉಪವಾ ಅಂತಲೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೇನೋ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಲಂಕಾರ ಅಂತ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರಬ್ಬದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧಕರಿಂದ ವಿಚಾರ ಆಗಬೇಕು.

ಆಂಜನೇಚಾರ್ಯ:— ಆಹಾ! ಸೊಗಸಾದ ವಿಚಾರಾ! ಸೊಗಸಾದ ವಿಚಾರಾ! ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪವಾ-ರೂಪಕ-ಉತ್ತೇಕ್ಷೆ ಗಳೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಘನವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವದು ಅಲ್ಲವೆ?

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಚಾರ್ಯ:— ಇದ್ದೋಡಿ ಆಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯರೆ, ಉಪವಾ ಇದರ ಅವಭೃಂಶ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಅಂದಿರಿ—ಮಹಿಮಾ ಇದರ ಅವಭೃಂಶ ಮೆಂತೆಹಿಟ್ಟು ಅಂತಿರೋ?

ವೇದವ್ಯಾಸಾಚಾರ್ಯ:— ಅದು ಹೋಗಿ. ನಮ್ಮದು ಇನ್ನೊಂದು ಸೂಚನೆ. ಹೊಟ್ಟಿಸ ಹೆಸರು ಇಡೋವಾಗ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದವರು 'ಮದ್ರಾಸ ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್' ಅನ್ನುವದು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದವರು 'ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಓಟು' ಅನ್ನುವದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಆಯಾ ಸ್ಥಳವಾಚಕ ನಾಮಪದಗಳನ್ನೇ ಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕನ್ನಡ ಬೋರ್ಡು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡದವರು ಹೊರಪ್ರಾಂತದವರಿಗೆ ಭಾಷಾಬೋಧನಾಗದಂತೆ ಬೋರ್ಡು ಬರೆದು ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಆಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯ:— ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಪುನರ್ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮರಳಿ ಬಂದ ಯೋಧರಿಗೆ ಹೊಸ ಉಪಹಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸ

ಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಉಡುಪಿಯು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿ-ತಿನಿಸುಗಳ ಒಂದು ಸಂಶೋಧನ ಕಚೇರಿ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು.

ಹೈಗ್ರೀವಾಚಾರ್ಯ:- ಬಳ್ಳಾರಿಯಂಥಾ ಗಡಿನಾಡ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಓಟ್ಟಿಗೆ ಬರೋ ಅನೇಕ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು ಅಂತ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು. ನಮ್ಮ ಆಂಗಡಿಯ ಸುಗಲಿಗೆ ಒಂದು ಹಿಂದೂ ಮಿಲಿಟರಿ ಹೋಟೆಲು ಉಂಟು. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ನಮ್ಮ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಬಂದು 'ಕಟಾಲೆಟ್' ಕೊಡ್ತಿ, 'ಆಮೆಟ್' ಕೊಡ್ತಿ, 'ಕರಿ' ಕೊಡ್ತಿ, 'ಬಿಳಿ' ಕೊಡ್ತಿ ಅಂತಾ ಕೇಳತಾರೆ. ಇಲ್ಲಾಂದರೆ ಈ ಗಡ್ಡವ ನಾಬಿಗಳು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗದೆ ಇಲ್ಲವ ತಂಟೇನೇ ಹೂಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಕಟ ಅಂದ್ರೆ ನಾವು ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಬೊಂಬೈ ಸ್ಟೇಷನ್ ಸಂಗೀತ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಅವರು ದಿಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಷನ್ ಕವಾಲಿ ಸಂಗೀತ ರುರುನಾಡಿ ಬಿಡತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆಲಾಪ-ವಿಲಾಪ ಕೂಡಿ ಬೇತಾಳ ಕುಣಿದಂತೆ ಆಗಿಹಿಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಜಿನ್ನಾ ನಾಹೇಬರನ್ನ ನಮ್ಮ ಸಮ್ಮೇಳನವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸೌಹಾರ್ದ ಬೆಳೆಸಿಕೊಬೇಕು, ಒಂದು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನ ದೂರ ಅಟ್ಟಬೇಕು.... .. ಅಥವಾ ನಾವೇ ಕಂಬಿ ಕೆತ್ತಬೇಕು.... ಈ ಎಲ್ಲ ನಮಸ್ಕೆಗಳದೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಚಾರಾ ಅನ್ನೊಂದು ನಡೀಬೇಕೂ ಅಂತ ನನ್ನ ಸೂಚನೆ.

ಅಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯ:- ಇದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಮಹತ್ವವ ಸೂಚನೆ ನನ್ನದು. ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಂತಾ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಸರ್ವಜನ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಉಪ-ಹಾರ, ಫಲಹಾರ, ತಿಂಡಿ-ತಿರ್ಥಗಳನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಕಸಿಗಲಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಸರ್ವಜನ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಸುಸಂಸ್ಕೃತಗೊಳಿಸುತ್ತ ಬಂದವರು ನಾವು. ಆದರೆ ಅದೇ ಸರ್ವಜನ ನಾಲಗೆ ಹೋಟ್ಟಿನ ಮಾಣಿಗಳು ಎಂದಿಗೂ ನೆಲಸಬೇಕೆನ ವ್ಯಾಜವಿಲ್ಲ. ಸರ್ವಜನ ಸಮತಾವಾದದಲ್ಲಿ ಈ ತಾರತಮ್ಯಭಾವವಿರಬಾರದು. ತಾರತಮ್ಯವನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಕೂಡ ಉಡುಪಿಯವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯವತ್ಸಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಇಂದಿನ ಸರ್ವಜನ ಸಂಸ್ಕೃತಗೆ ಉಡುಪಿಯು ಹೊಟ್ಟೆ ಅಡಿ-ಗಲ್ಲು ಎಂದರೆ ಏನೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ನಡೆ-ನುಡಿ, ಉಡುಪು-ತೂಡು ಇವುಗಳ

ಸಂತೆ ನಡೆಯುವುದು ಹೋಟ್ಟಿ ನಲ್ಲಿಯೇ. ಹೋಟ್ಟಿ ನ ತಿಂಡಿ-ತಿರ್ಥಗಳಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಯಂತ್ರವೂ ನಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ವಾಣವಾದುದು ಹೋಟ್ಟಿ ನಲ್ಲಿಯೇ! — ಆದುದರಿಂದ ಹೋಟ್ಟಿ ನ ಮಾಲಿಕರಿಗೂ ಮಾಣಿಗಳಿಗೂ ಯಾವದೇ ಉಚ್ಚ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸಟ್ಟ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸೂಚನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾಜ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ವರುಷ ಇದಕ್ಕೂ ಕಠಿಣವಾದ ಗೊತ್ತುವಳಿ ವಾನಾದೀತು ಎಂದು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಬೇಕು..... ಮತ್ತು ಈ ತಾರತಮ್ಯ ಬೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಮಾಣಿಗಳು ಅನುರಣ ಅನಿವಾರ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ದುರ್ಘಟನೆಯ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಸರಿ, ಎಲ್ಲ ಸೂಚನೆಗಳೂ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿವೆ ಅಂತಾ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ನನಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಕೆಲವು ಹೊಸ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಿದೆ. ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಪುನರ್ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಮಾಣಿಗಳಿಗೂ ಕ್ಲೀನರಾಗಲಿಗೂ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಅವರೂ ಕುಟುಂಬಿಗಳಾಗಿ ಮನೆತನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರೋ ಹಾಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಅಂತಾ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯ:— ಹಿಯರ್-ಹಿಯರ್! ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮಂಥ ಮೇನೇಜರಂಗೂ ಮಾಣಿಗಳಿಗೂ ಪ್ರಾವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡ್ ಮಧ್ಯದ ನೆನಕೆಗಳ ಲಾಭ ದೊರೆಯಬೇಕು..... ನಮಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಬಲ ಒದಗದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ವಧುಗಳು ದೊರೆಯದೆ ನಾವೇ ಕೈಯಿಂದ ಅನ್ನ ಕುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತಬ್ಬಲಿಗಳಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ..... ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮಂಥವ ಒಡೆಯರು ನಮ್ಮನ್ನು ಜಾವಾಳುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಗತಿಯೇನು? ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಗಳ ನಟರೂ ನಮ್ಮಂತಹ ಮಾಣಿಗಳೂ ಬೇಗನೆ ಸಂಸಾರ ನೌಕೆಯನ್ನೇರಬೇಕು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ:— ಸ್ವಾಮಿ, ಹೋಟ್ಟು ಇಟ್ಟವರು, ಅಡಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ, ಖಾನಾವಳಿ ವ್ಯವಸಾಯ ವಗೈರೆ ಏನೂ ನಡೆಸಬಾರದು. ಅಡಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೈಕೊಂಡೆವೋ, ನಮ್ಮ ಹೆಂಡ್ರು ಸಹಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಲೇಮುಂದೇ ಕೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು: - ಸರಿ, ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಸೂಚನೆಗಳಿವೆಯೇ ?

ಅಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯ: -- ಸೂಚನೆಗಳೇನು ಸ್ವಾಮೀ, ತಲೆ ತುರಿಸಿಕೊಂಡಹಾಗೆ, ಜಡೆಗಟ್ಟಿದ ತಲೆಯಿಂದ ಹೇನುಗಳು ಬರುವಹಾಗೆ ಸೂಚನೆಗಳು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ಈ ಮೊದಲೇ ತಯಾರಿಸಿದ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಓದಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಈಗಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕುಹೂಂ, ನರಹರಿ ಆಚಾರ್ಯ ಓದಿರಿ.

ನರಹರಿ ಆಚಾರ್ಯ:—ಈಮೊದಲೇ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಅಂಗೀಕೃತವಾದ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳು: —

೧ ರೇಲ್ವೆ ಸ್ವಾಲಿನ ಹೋಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಊರೊಳಗಿನ ಹೋಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಧಾರಣೆ ಇರಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯಗಳ ಧಾರಣೆ ನಿರ್ಣಯ ಉಡುಪಿಯ ಕೇಂದ್ರಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಣಶಾಖೆಯಿಂದ ನಿರ್ಣಯ ವಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಲೋಂಡಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ:—ಆದು ಹ್ಯಾಗೆ ಶಕೃವಿದೆ ಸಾರ್ ? ರೇಲ್ವೀ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ತೆತ್ತುಪ ವರವಾನವೆಷ್ಟು ?

೨ ಸತತವೂ ಜನತಾ ಜನಾರ್ದನನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಟೂಂಕಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ತೋಳೇರಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತವರೆಂದರೆ ಉಡುಪಿಯ ಹೋಟ್ಟಿನವರು. ಕಾರಣ ಎಲ್ಲ ಹೋಟ್ಟುಗಳು ವಾರದಲ್ಲಿ ಏಳೂದಿನ, ದಿನದಲ್ಲಿ ೨೪ ತಾಸೂ ತೆರೆದಿಡಲ್ಪಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಸಕ್ರೀಕೋರಾ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಒಯ್ಯತಕ್ಕದ್ದು.

೩ ಈಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಹಿಟ್ಟಿಗಿಂತ ತೌಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಫ್ಲಿಟ್ಟ್ಯಾಮಿನ್ ಇರುವದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನುಮೇಲಿಂದ ಇಡ್ಲಿ ದೋಸೆಗಳನ್ನೂ ತೌಡಿನಿಂದಲೇ ತಯಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

೪ ದುಡ್ಡಿಗೆ ಸಿಂಗಲ್ ಚಾದಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಇಡಬಾರದು.

೫ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದರೆ ಡಾಲ್ಡಾ ದಲ್ಲಿಯೇ ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಎಣ್ಣೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೆ ತುಪ್ಪದ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟರೆ ತಪ್ಪು ದಂಡನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುವದು.

೬ ಪ್ರತಿವರುಷ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಲನದ ಅಂಗವಾಗಿ ಹೋಟ್ಟುಗಳ ಪರಿಷತ್ತೂ ನಡೆಯಬೇಕು. ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಹೋಟ್ಟುಗೂ ಇರುವ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಈಗಲೇ ಹೇಳಿ ಆಗಿದೆ.

೭. ಬಾಲಕವರ್ಗದ ಮಾಣಿಗಳಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆ ಹಾಕಿ ತಿಂಡಿ-ತಿನುಸುಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದೇ ಉಡುಪಿ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಚಾರ.

೮. ಪರಸ್ಪರ ಹೋಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾಂಪಿಟಿಷನ್ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.—

೯. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೋಟ್ಟಿನವರು ಗ್ರಾಮೋಫೋನ್ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದೊಂದು ರೇಡಿಯೊ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.

೧೦. ಉದ್ದರಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಬಂದು ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಉಳಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು:— ಒಕ್ಕೂರಲಿನಿಂದ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಠರಾವುಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಗೈಯಿಲ್ಲ. (ಗೊಂದಲವೇಳುವದು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಶಿಸ್ತು ! ಶಿಸ್ತು !! ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು ವಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಅಪಮಾನ.

ಲೋಂಡಾ ತೆಲಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು:— ನಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ನೀವು ಒಮ್ಮತ ಅಂತ ಹೇಗೆ ಅಂತೀರಿ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಎಲ್ಲ ಸಮ್ಮೇಲನಗಳಲ್ಲಿ ಠರಾವಳಿ ಆಗುವದೇ ಹೀಗೆ. ಮುಂದೆ ಸಾಗುವದೇ ಬೇರೆ ! ಕಾರಣ ಈಗ ಅವೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ತಕರಾರು ನಡೆಯಲಾರದು. ನಡೆದರೂ ಅವು ಬಹುಮತದಿಂದಲಾದರೂ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಲೆ ಬೇಕಾಗುವದರಿಂದ ನೀವು ಮೌನ ತಾಳಲೇ ಬೇಕಾಗುವದು.

ಹಯಗ್ರೀವಾಚಾರ್ಯ:— ಆದರೆ ಈ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳು ಒಮ್ಮತದ ಯಾವಾಗ ವಾಸಾಗುವೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ಯುದ್ಧ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೆ ಪಾಸಾಗುವೆ ಸ್ವಾಮಿ. ವರುಷ ವರುಷವೂ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸಾ ಠರಾವು ತರಬೇಕು. ಈ ಸಲ ಬಂದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿದರೆ ಆಯಿತು.

ನರಹರಿ ಅಚಾರ್ಯ:— ಈಗಿನ ಅಧಿವೇಶನ ಈಗ ಬರಖಾಸ್ತ ಆಯಿತು. “ ಒಂದೇ ಕರ್ನಾಟಕ ” ಗೀತೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಲ್ಲಬೇಕು; ಅಂದರೆ ಯಾರೂ ಹೋಗಬಾರದು, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಅಂದರೆ ಹಾಡುವಾಗ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಬೇಕು ಅಂತ.

ನಾಣಿಗಳು:— (‘ ವಂದೇ ಮಾತರಂ ’ ಹಾಡು ಹೇಳುವರು)

[ತೆರೆ]

ಕ್ರಾಂತಿ ಪಟ

ಪಾತ್ರಗಳು:

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಕನ್ನಡ ವಾಕ್ಪಟ ನಿರ್ಮಾತೃಗಳು— 'ಕರ್ನಾಟಕ ತಾಂಡವ ಚಿತ್ರಪಟ'ದ ದಿಗ್ಗರ್ವಕರು; ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಳಿಯಾದರೂ ಹುರುಪಿನಿಂದ ಕಳೆಯೇರಿದ, ಅಷ್ಟಾವಕ್ರವೆನಿಸಿದರೂ ತಿದ್ದಿ ತೀಡಿದ ಮುಖವುಳ್ಳ ಸ್ಥೂಲಕಾಯದ ವಾಮನ ಮೂರ್ತಿ.

ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಯಜ್ಞಶ್ವರಂ:— 'ಸ್ವುಡಿಯೋ' ಮೆನೇಜರರು; ಕಾಯ ತೆಳ್ಳಗಿದ್ದರೂ ವೇಷ-ಪಾವುಡಗಳಿಂದ ಜರ್ಬಾಗಿ ಕಾಣುವ ಉಬ್ಬಿ ವರುಷದ ತರುಣರು; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ದಿಗ್ಗರ್ವಕರಿಗೆ ನರ್ಮಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ನಾ. ಸಿ. ಕೈಲಾಸ:— ಕಥಾಲೇಖಕರು— ಕೇವಲ ಕನ್ನಡಕ ಮಾತ್ರ ದಿಂದಲೇ ಪ್ರಸಂಚಿತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಲೋಕಿಗಳು ಎಂಬ ಮುಖಮುದ್ರೆಯುಳ್ಳವರು.

(' ಕರ್ನಾಟಕ ತಾಂಡವ ಚಿತ್ರಪಟ'ದ ಸ್ವುಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ದಿಗ್ಗರ್ವಕರ ಕಲಾ ಪೂರ್ಣವಾದ ಕೋಶದಿ ಸುತ್ತಲೂ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಮಿತಿಗಳ ಚಿತ್ರಗಳು, ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ತಸ್ವೀರುಗಳು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಗೇ ದಿಗ್ಗರ್ವಕರು ಕೂತಿದ್ದಾರೆ, ಟೀಬರ್ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಅನೇಕ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಗುಚಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸು ಇನ್ನಾವುದೋ ವಿಚಾರ ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ತಾಂಡವಾಡುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ತನ್ನಿಂದತಾನೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೆನೇಜರರು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ದಿಗ್ಗರ್ವಕರ ಎಡಗಡೆಗೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದಾರೆ.)

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಮೆನೇಜರ್— (ಬೆಲ್ ಹೊಡೆಯುವನು),

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— (ಪತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿರುವಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದವನು ಚಿಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ಕಿವಿಯೊಳಗಿನ ಆತ್ತರಲುಂಡೆಯಿಂದ ವಾಸನೆ ನೋಡುತ್ತ ಮೈಗೆಲ್ಲ ಸವರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಹಾ! ಸಿಕ್ಕಿತು, ಸಿಕ್ಕಿತು!.....

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಏನು ಸಿಕ್ಕಿತೋ ನಿಮ್ಮ ಉಸಿಲು. ಆ ಪ್ರೇಮ ನಟಿಯ ಕರಾರು ಪತ್ರಾ ನೋಡ್ಡಿ ಅಂದ್ರೆ ನನ್ನ ಸರ್ಸನಲ್ ಫಾಯಿಲ್ ತೆಗೆತಿ ದ್ಧೀರಿ.

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಅದ್ದೇ, ಅದ್ದೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ ಸರ್! (ಮತ್ತೆ ನೋಡಿ) ಹಾ—ಹಾ! ಇಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿದೆ ಸರ್! (ಎಂದು ಓದಲು ಹೋಗಿ) 'ಮೈ ಡಿಯರ ಪ್ರಾಣೇಶಾ.....' ಆರ್! ಇದು ಕರಾರು ಪತ್ರ ಅಲ್ಲ ಸಾರ್, ನಿಮಗೆ ಬರೆದ ಲವ್‌ಲೆಟರ್! (ಕೊಡಹೋಗುವನು)

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಅದನ್ನೇಕೆ ಅಫೀಸ ಫಾಯಿಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದ್ಧೀರಿ? (ಕಸೆದುಕೊಳ್ಳುವನು)

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಪ್ರಸಂಗ ಬಿದ್ದಾಗ ತಮಗೇ ಉಪಯೋಗ ಬೀಳಲಿ ಅಂತ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— (ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಓದಿ) you wretch of a star! ಈ ಸ್ವಾರುಗಳು ಅನ್ನೋವೆಲ್ಲಾ ಗುಂಗೀದಳ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಹಣ-ಹಣ ಅಂತ ಹೆಣದ ಸುತ್ತಲಿನ ರಣಹದ್ದಿನಂತೆ ಹಾರಾಡುತ್ತವೆ. (ಕಥಾ ಲೇಖಕರಿಗೆ) ಈ ಪ್ರೇಮ ನಟಿ ನಮಗೆ ಹೀಗೆ ಚಕ್ರಾಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಗತಿಯೇನು?.... ನಾವು ಕೋರ್ಟಿನ ಕ್ಲಬ್ಬಿ ಹತ್ತಲೇಬೇಕು. ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನಗದುಹಣ ಅಗಾವು ಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೂ ಇಂತಹ ಅಸಭ್ಯ ವರ್ತನೆ!

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಆದರೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ಣಯ ಆಗೂದಾ ದರೆ ಚಿತ್ರಪಟ ಯಾವಾಗ ಹೊರಬೀಳಬೇಕು.

ಕಥಾಲೇಖಕ:— ಆಹಾಹಾ! ಎಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋದಳು. ನಾಯಕ ನಾಯಕಿಯರ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಶನ!..... ನಾಯಕಿ ನಾಯಕನ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾವ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧಳಾಗುತ್ತಾಳೆ!

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಮೇಲೆ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ನಗದು ಅಗಾವ ಕೊಟ್ಟರೂ ಈ ಹಾಡು..... ನಾನು ನಾಯಕನ ಪಾತ್ರವಹಿಸಬಾರದು ಅಂತ ಇವಳ ಹಟ. ಅಂದರೆ ಅದಕೇನು ಮಾಡೋದಕ್ಕಾಗುತ್ತೆ !.... ಕೈಲಾಸ ವಾ. ಸಿ. ಗಳೇ, ನಾಯಕನ ಪಾತ್ರವಹಿಸಲು ನಾನು ಅಯೋಗ್ಯನೇ ?

ಕೈಲಾಸ:— ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹಾಗೆ ಅನ್ನಬೇಡಿ ಸ್ವಾಮಿ!.... ಅಯ್ಯೋ ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನೆ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾಯಕನನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದೇನೆ.... ಮೊದಲು ತಿರುಸೆ ಬೇಡುವ ಬೀದಿಯ ತಿರುಕ. ಆದರೆ ಕೋಕಿಲ ಕಂಠ. ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ, ಆದರೆ ಹೃದಯ ಪವಿತ್ರ ಮನ್ಮಥರಾವ್ ನಿಮ್ಮಂಥಹ ಹೃದಯ.....

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಅಯ್ಯೋ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಹಾಡು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸಾರ್— ‘ ಹಿಗ್ಗುವಿಯಾಕೊ ಈ ದೇಹಕ್ಕೆ ಕುಗ್ಗುವಿಯಾಕೋ ’ (ಎಂದು ತೊಡೆ ಚಿಪ್ಪರಿಸುತ್ತ ಹೇಳುವನು)

ಕೈಲಾಸ:— ಓ ಕುಂಟದಾಸರೇ, ವೈಕುಂಟದಾಸರೇ, ಅಯ್ಯೋ ಅಯ್ಯೋ ಬಂದು ಮಾಡಿ ಸ್ವಾಮಿ ತಮ್ಮ ಸಾಗ್ರಸಂಗೀತಾನ! ಇಂತಹ ಚಾಲೀ ಹುಡುಕಿದರಿ ಅಂದರೆ ಸರಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಚಿತ್ರಪಟ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ಧಾರ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಅಯ್ಯೋ, ಯಾಕೆ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಬಡಿದಾಟಾ ಅಂತೀನಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಚಿತ್ರಪಟ ಅಂದೊಡನೆ ಹೀಗೇನೆ! ಹಾಯ್, ಹಾಯ್ ಕರ್ನಾಟಕವೇ!

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— (ಗೋಣು ಹಾಕುತ್ತ) ಆಹಾ, ಆಹಾ! ಈ ಸನ್ನಿವೇಶ ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಿಲೂರಾಗ ಹಾಕಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಏನು ಸೊಗಸು, ಏನು ಸೊಗಸು.

ಕೈಲಾಸ:— ಇದೇನು ಮೆನೇಜರರು ಅಂದರೆ ಕಲಾ ಸಂಗೀತಾ-ಎಲ್ಲ ಶಾಖೆಗಳ ಸೋಲ ಎಜಂಟರೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಾರಲ್ಲಾ ಅಂತೀನಿ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳೇ, ಆ ಶಟವಿಯ ಪಾತ್ರ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಗಿಯುವ ಹಾಗೆ ಕಥೆಯನ್ನೇ ಪಲ್ಲಟಿಸಿಬಿಡಿರಿ.....ಆ ದಂದ್ರ ಚಂದ್ರಹಾಸ, ಸೇವಕನ ಪಾತ್ರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವನೇ ಇವಳಿಗೆ ನಾಯಕನಾಗಬೇಕಂತೆ.

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ನೋಡಿ, ನೋಡಿ ಸನ್ನಿವೇಶಾನ! (ಅರ್ಧ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ) ಓಹೊ ರೌದ್ರಾವತಾರ! ಒಂದು ಮಾಲಕಂಸ ತರಾಣಾ ಬೇಕು..... 'ತನಧಿತ್ತೋಂ ತರನ ಧೀರೇನಾ | ತಾನತಿರೆನಾ ತಾನಾತಿರೆನಾ..... ದರ್ ದರ್ ದರ್ ತನಧಿತ್ತೋಂ'.....(ಏಕಾಂತವಾಗಿ) ಕತೆಗಾರರೇ ಹೇಗಿದೆ ಚಾಲಿ ?

ಕೈಲಾಸ:— ಮಲೇರಿಯಾ ಫಿವರ್ಸ ಬರುವಾಗ ಚಳಿ ಬರೋ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಪರವಾ ಇಲ್ಲ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಗೀತಾನ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಿಗಿರಿಸಿ, ನಿಮಗೇ ನಾದ್ರೂ ಯೋಚನೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೋ ಹೇಗೆ ಹೇಳಿ ಸದ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ.

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಅಂದರೆ ಇಷ್ಟೇ, ತಾವು ನಾಯಕನ ಪಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ಒಂದು (ಮನ್ಮಥರಾಯ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡುಸು.) ಅಂದರೆ ಪ್ರೇಮನಟಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು ಅಂತಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ ನಾಯಕೆ, ಆ ದುರುಳ ಚಂದ್ರಹಾಸನೇ ನಾಯಕ ಆಗವೊಲ್ಲನೇಕೆ, ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ ಅಂತ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಳ ಉದ್ದೇಶ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಎರಡೂ ಸಫಲವಾಗುತ್ತವೆ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಇದೆಲ್ಲಾ ಕಥಾಲೇಖಕರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಶೂಟಿಂಗಿಗೆ ಪ್ರೇಮನಟಿ ಇಲ್ಲಾ ಅಂತ ಇಟ್ಟೊಕೊಳ್ಳಿ, ಮುಂದೆ ?

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಪ್ರೇಮನಟಿ ಇಲ್ಲಾ ಕಾಮನಟಿ! ಫ್ರಂಟ್‌ಪೋಜ ಬಿಟ್ಟು ಬರಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ಪೋಜ ಅಷ್ಟೇ ತೆಗೀತಾ ಹೋದರಾಯಿತು..... ಕ್ಲೋಜಸ್ ಅಂತೂ ಬಿಟ್ಟೇಬಿಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಯಾವ ನಟ ಆದರೇನು ? ಪ್ರೇಮ ನಟಿಯೂ ಅಷ್ಟೆ, ಲಿಪ್ಪನ್ ಟೀಯೂ ಅಷ್ಟೆ. (ತನ್ನ ಮಾತಿನ ಚಾಪಲ್ಮಕ್ಕೆ ತಾನೇ ನಗುವನು)

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಅಥ್ಯಾ, ಕೈಲಾಸದಾಸಿಗಳೇ, ಹೀಗೆ ಮಾಡ್ಡಿ. ಹತ್ತು ವರುಷಗಳ ತರುವಾಯ ಅಂತ ಒಂದು ನೋಟೀಸ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟು,

ಒಂದಿಷ್ಟು ಕಥಾ ಸಾರಾಂಶ ತಿಳಿಸಿ, ನೊದಲನೆಯ ನಾಯಕಿ ತೀರಿ ಹೋದಳೋ, ಓಡಿಹೋದಳೋ ಅಂತ ಏನಾದರೂ ಹಾಕಿರಿ. ಆ ಮೇಲೆ ದ್ವಿತೀಯ ವಿವಾಹ ದೊಂದಿಗೆ ಇಂಟರವಲ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಅರಂಭವಾಗಲಿ.

ಕೈಲಾಸ:— ಆದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆ ಅಂದರೆ ಕಥೆಯ ಗೋಣೇ ಮುರಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಅಯ್ಯೋ ಸುಟ್ಟಿತು ನಿಮ್ಮ ಕತೆ! ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗದಂತಹ ನಿಮ್ಮ ಕಥೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಏನು ಬಿಂಕೀ ಹಚ್ಚಬೇಕು? ಸಾವಿರದಾ ಎರಡು ನೂರಾ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಕಥಾಲೇಖನ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತೆತ್ತುವುದು. ಅಂದರೇನು ಅಮವಾಸ್ಯೆ ದಾನಕ್ಕೇನು?..... ಅದಕ್ಕೇ ಈ ಹಾಳು ಸಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಗಳು ಬೇಡ ಅಂತ ಅನ್ನೋದು. ಜನಗಳಿಗೆ ಅವು ರುಚಿಸೋದೂ ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಇದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ 'ಅಹಿರಾವಣ ಮಹಿರಾವಣ ಕಾಳಗ' ವನ್ನೇ ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಲೇಸಿತ್ತು.

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಆದರೆ ಮಹಿರಾವಣ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ನಟ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಅವನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಕಿತು.

ಮನ್ಮಥರಾಯ: - ಅಯ್ಯೋ ನಿಮ್ಮ ಮಂಕ ಬದಿಗೆ ಅಂಗಾರಾ ಹೋಯ್ತಲಿ. ಮಹಿರಾವಣ ಪಾತ್ರ ನಾನು ವಹಿಸುವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲೇ ?

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಆದ್ರೆ ತಾವು ಅಹಿರಾವಣರು ಅಂತ-

ಮನ್ಮಥರಾಯ: — ಹೌದೂ, ಅಹಿರಾವಣ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮಹಿರಾವಣ ಪಾರ್ಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನೂ ಬಂದದ್ದು ? ಅಹಿರಾವಣ ಸತ್ತರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾಲಕರು ಸತ್ತರು ಅಂತ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡ್ಯಾ ?

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— (ಅತ್ತರ ವಾಸನೆ ನೋಡುತ್ತ) ಛೇ. ಛೇ.

ಕೈಲಾಸ:— ಆದರೆ ಬಾಂಬೆ ಟಾರ್ಕೇಜ, ನ್ಯೂ ಥಿಯೇಟರ್ಸ್, ನ್ಯೂ ಹಂಸ, ಪಾಂಚೋಲಿ ನೊದಲಾದವರೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವಾಗ ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ನಾವು.....

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಹೌದು, ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ನಾವು ರಾವಣ ಕುಲದವರು, ಹನುಮಂತನ ಕುಲದವರು. ಯಾವ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ರೊಕ್ಕ ಆಗುತ್ತದೆ

ಅದೂ ತಿಳಿಯಬಾರದೆ ನಿನುಗೆ? ಒಂದೇ ತಲೆಯಿಂದ ಹತ್ತು ವರುಷ ಕಥಾ ಲೇಖನ ಮಾಡಿದಿರಿ.... .. ನೊದಲು ನಾಲ್ಕಾರು ಪೌರಾಣಿಕ, ಭಕ್ತಿಯ ಚಿತ್ರ ಪಟಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸೋಣ. ಆ ಮೇಲೆ ಕುಬೇರನಾದ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ' ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ 'ನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಚಿತ್ರಪಟ ಹೊರಡಿಸೋಣ. ಭಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ರೊಕ್ಕ ಸುರಿದೆ ಹಾಗೆ ಉಳಿದ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹೇಳಬೇಡಿ. ಇದು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದ ಮಾತು. ಏನೋ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಈ ಸಲ ಸಾವಾಜಿಕ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಿನ್ನುಹತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಕನ್ನಡ ವಾಕ್ಚಿತ್ರ ಭೂಮಿಗೆ ನಾನೇ ಬಿನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಹೊತ್ತು ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನೀವು ಕಥೆ ಬದಲಾಯಿಸುವಿರೊ ಇಲ್ಲವೋ ಹೇಳಿ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ' ಅಹಿರಾವಣ ಮಹಿರಾವಣ ಕಾಳಗ ' ಅಂತ ರೂಪಾಂತರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ: - (ಕೂಿಯಂತೆ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತ) ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ಪ್ರೇಮನಟ ಅವರಿಗೆ ಮಧ್ಯಂತರವಾದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಣಯಪೂರ್ಣವಾದ ಭಾವಗೀತಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಬಾಂಬೆ ಟಾರ್ಕೇಜಿ ನೊಳಗಿನ ಭಾವಗೀತಗಳನ್ನು ಅಜಗಜದಂತೆ ಮೀರುವಂತಹವು. ನಾಯಕನ ವಿರಹದಲ್ಲಿ ನಾಯಕಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಒಂದು ಗೀತವಂತೂ ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪವಾಗಿತ್ತು. (ಹೇಳುವ ಸಿಕ್ಕತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, 'ಮೇರೆ ಲಿಯೆ ಜೊ ಹಾನಮೆ' ಎಂಬ ಧಾಟಿಯಂತೆ ಹಾಡು ಹೇಳುವನು) ಮದನ ಮೋಹನಾಂಗನೆ! ಮಧುರ ಚಮರ ಚಂದ್ರನೆ! ಆದರೆ ಎಂತಹ ಉತ್ತಮ ಭಾವಗೀತ-ಪಾಂಚೋಲಿ ಚಿತ್ರಪಟದ ಅನುಕರಣೆಯ ಭಾವಗೀತ ಅವಕಾಶ ಕಾಣದೆ ಹೋಯ್ತಲ್ಲಾ ಅಂತ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ ಸ್ವಾಮಿ.

ಕೈಲಾಸ: - ಆಹಾಹಾ! ಯಾರು ಮೆಚ್ಚಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ ನಿಮ್ಮ ಅನುಕರಣ.

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ: - ಸಂಗೀತಾನ. ಅಯ್ಯೋ ಮಂಕೇ. ಅನುಕರಣಾ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಇದೇನು ತೆಲಗು ಚಿತ್ರಪಟದವರು-- ' ಸುನೋ ಸುನೋ ಬನಕೆ ಪ್ರಾಣಿ ' ಅಂತಾ ಆ ಹಾಳು ಮರಾಠಿ ಹಾಡಿನ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದೇನೇನು ಸ್ವಾಮಿ? ಪಾಂಚೋಲಿ ಚಿತ್ರಪಟ ಅಂದರೆ ಅಖಲ ಭಾರತಕ್ಕೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಂತ.....ಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಅನುಕರಣ ಮಾಡಿರಿ. ಆದರೆ ಈ ಮರಾ

ರಿಯ ಅನುವಾದ ಮೂತ್ರ ಮೂರು ಮೂರು ಜನ್ಮಕ್ಕೂ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ ಸ್ವಾಮಿ-
ಅಂತ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕರಿ ನಿಮ್ಮ ಭಾವಗೀತಾ? ಆ ಪ್ರೇಮ
ನಟಿಯ ಭಾವಗೀತಕ್ಕೆ ರೊಕ್ಕ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂತ ನಿಮ್ಮ ಮತ ಏನು?
ಅಯ್ಯೋ ವೆಚ್ಚಿ.....ಒಬ್ಬ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ನರ್ತಕಿನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರಿ.
ಜಲಕೇಳಿ ಆಡುತ್ತಾ ಬಂದು ನೃತ್ಯ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ಜನ ಹುಚ್ಚಿದ್ದು ಕುಣಿದಾಡಿರ
ಬೇಕು.....ನರ್ತಕಿಯೂ ಸಿಗದೆ ಹೋದರೆ ನಾನೇ ಒಂದು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟ
ತಾಂಡವನೃತ್ಯ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನಾಟ್ಯಗೃಹಗದುಗಮಿಸುವ ಹಾಗೆ.....

ಕೈಲಾಸ:— ಹಾಗಾದರೆ ನಾಯಕಿ ಒಂದು ನಾಟಕ ಕಂಪನಿ ಸೇರು
ತ್ತಾಳೆ ಅಂತ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯವರು ಬಂಗಾಲದ
ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ' ಬೆನಫಿಟ್ ಪರಫಾರ್ಮನ್ಸ್ ' ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಸನ್ನಿ
ವೇಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ರಾಯಿಟ್, ರಾಯಿಟ್! ನಾಟಕಾ ಅಂದಕೂಡಲೆ
ನೆನಪಾಯಿತು. ನಾನು ಮೊದ್ಲು ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ' ಕೃಷ್ಣಲೀಲಾ '
ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನ ಪಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕಲ್ಮೇಮೀಸೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋಲು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗೋಪಿಕೆಯರ ರಾಸಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು
ತಾಂಡವ ನೃತ್ಯಮಾಡಿ ಹಲ್ಲುಕಿರಿದು ಬಿಟ್ಟೆ ಅಂದರೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಜನ
ಅಂಬೊವರೆಲ್ಲಾ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಹಾಗೆ ನಕ್ಕುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹ
ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶ ಜೋಡಿಸಿಬಿಡಿರಿ. ಬೇಫಾಮ್ ಆಗಿ ಹಾಸ್ಯ ತೋರಿಸಿ
ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.....ಆ ಮೇಲೆ ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರಪಟ ಕನ್ನಡದ ಬಾವುಟ
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವೈಭವಶಾಲಿ
ಒಂಬತ್ತನೆಯವಾರ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮನ್ಮಥರಾಯ
ಅಂತ ಕರಿಯಬೇಡ್ಡಿ.

ಕೈಲಾಸ:— ಆದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಚಿತ್ರಪಟ ನಿರ್ಮಾತೃಗಳು
ಉದಯವಾದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮಗೆ ಬಲವಾದ ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳುವುದು.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಅಯ್ಯೋ ವೆಚ್ಚಿ! ಲಕ್ಷ್ಮಾವಧಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ
ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕೋ ಅಂತ ಸಾವುಕಾರರು, ಕಲಾವಿದ ಸಾವುಕಾರರು ಇದ್ದಾ

ರೆಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ? ಹುಚ್ಚು. ಒಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಸಿಗ ಅನ್ನಬೇಕು ಈ ಮನ್ಮಥರಾಯ! ಜನಗಳ ಅಭಿಮಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಜನಗಳು ಮೆಚ್ಚಿ ಮರುಳಾಗಿ ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಕುಣಿದಾಡುವಂತೆ ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಅಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿ ಮೆರೆಯುವ ಭಾಗ್ಯ ಈ ಕನ್ನಡ ಕುಬೇರನಿಗಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾರಿಗುಂಟು?.....ಹಾಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ನಿಂತರೆ ಒಂದು “ ದಶಾವತಾರ ” ಇಲ್ಲವೆ “ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ” ದಂತಹ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕ ಹೊರಡಿಸಿ, ಹೋಲಿವುಡ್ಡಿನಿಂದ ದಿಗ್ಧರ್ಶಕರನ್ನು ಕರೆಸುತ್ತೇನೆ.

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಹೋಲಿವುಡ್ಡಿನಿಂದ ದಿಗ್ಧರ್ಶಕರು ಬಂದಮೇಲೇನು ಕೇಳುವುದು? ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಪಟದಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಯ ಹಬ್ಬವೇ! ಆ ಮೇಲೆ ಸಂಗೀತ ದಿಗ್ಧರ್ಶಕರನ್ನೇನು ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ಕರೆಯಿಸುತ್ತೀರೋ, ರಶಿಯಾದಿಂದೋ?

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಮಿಸ್ಪರ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರಾ!

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— (ಚಿಟ್ಟನೆ ಬಂದು) ಸರ್

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಕೂಡಲೆ ಜಾಹಿರಾತು ಕಳಿಸಿರಿ. ಒಳ್ಳೇ ಸುತ್ತಿಕ್ಷಿತ ಗೃಹಿಣಿಯರಾದ ಸುಂದರ ನಟಿಯರು ಬೇಕು— ಅಂತ.....ಅರ್ಜಿಯ ಜತೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಂತಮ್ಮ ಫೋಟೋ ಕಳಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿರಿ. (ಕಾತರ ಖಾಸದಿಂದ ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತ) ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರಪಟದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ....(ಮುಷ್ಟಿಗೈ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ) ಕ್ರಾಂತಿ, ಕ್ರಾಂತಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ!.....ಹಾ, ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ನಟರೂ ಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿ....ಬಿ. ಎ. ಎಂ. ಎ; ಆಯ್. ಸಿ. ಎಸ್; ಎಂ. ಬಿ. ಬಿ. ಎಸ್. ಯಾವುದೇ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಪದವೀಧರರು ಬರಲಿ, ಈ ಮನ್ಮಥರಾಯನು ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯಕೊಡುವನು.....ತನ್ನ ಅಂಗೈ ಮೇಲೆ ಆಯ್. ಸಿ. ಎಸ್. ಪದವೀಧರರನ್ನು ಗೊಂಬೆಯಂತೆ ಕುಣಿದಾಡಿಸುವನು....ಕರ್ನಾಟಕವೆಂಬ ಮಹಾ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಸೂತ್ರಧಾರಿಯಾಗುವೆನು.

ಕೈಲಾಸ:— ಆಯಡಿಯಾ, ಆಯಡಿಯಾ! ಕರ್ನಾಟಕವೆಂಬುದನ್ನೆ ಒಂದು ಮಹಾ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಸೂತ್ರಧಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಿನೀರಿಯೊ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಹೌದು, ಹೊಸ ಕ್ರಾಂತಿ.

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಸರಿ, ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಶೂಟಿಂಗಿನ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಯಾಕೆ ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳೇ, ಈಗ ನಡೆದ ವಾಕ್ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾ ನಾಟಕ' ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟುಬಿಡೋಣ. ಹೇಗೆ?

ಕೈಲಾಸ:— ಕೇಳುವದೇನು? ವಾ. ಸಿ ಕೈಲಾಸರು ಕೈಲಾಸವಾಗಿ ಗಳಾಗುವದೇ ಖಂಡಿತ.

[ತೆರೆ]

ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್

ಪ್ರವೇಶ ೧.

[ಶಾ'ದಾತನಯ ಶಾಮನ, ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಅವನ ಶ್ವಶುರನ ಮನೆ. ಶಾಮನ ಓದುವ ಕೋಣೆ—ಒಂದು ಟೇಬಲ್ಲು, ಒಂದೆರಡು ಖುರ್ಚಿಗಳು, ನಾಲ್ಕಾರು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಹಾಗೂ ದೈನಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು; ಟೇಬಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬೌತಿ. ಲೆಕ್ಕಣೆ, ಶಾಮನೀಗ ಕವಿತೆ ಬರೆಯುತ್ತಲಿರುವನು. ತೇಟುಬದ್ದು ಖಾದಿಯ ಶರಟು, ರಟ್ಟಿಯ ವರೆಗೆ ತೋಳು ಏರಿಸಿದ್ದಾನೆ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಟೆಡ್‌ಪಿಗ್ ಇಲ್ಲ.]

ಶಾಮನ:— ಇವೊತ್ತ ಇಡೀ ದಿವಸ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬರವಲ್ಲ! ಯಾಕ ಬರವಲ್ಲ? ಈಗಿನ ದಿನದಾಗ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಸೀಲ್ನ ಹುಡುಕೆ ತಗದಾರ, ಅಂಥಾದ್ದು ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬರಲಿಕ್ಕೊಂದು ಸಿಲ್ನ ಯಾಕ ಹುಡುಕಿಲ್ಲಾ? ಇವೊತ್ತ ನನಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬರದೇ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಏನು? ಮಂಗಳವಾರದ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕನಾರ ತೆಗೆದು ನೋಡಲ್ಯಾ, ವಾರದ ಏನಿಷ್ಟಾನೆ? (ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಲಿಂದು ಓದತೊಡಗುವನು) 'ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ, ಇದರಲ್ಲಿ "ಕನ್ನಡಿಗ" ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ಕೂಡಿವೆ. (ಮತ್ತೊಂದು ಪಾನು ತೆಗೆದು) 'ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ' 'wanted' 'ಪಾಹಿಜತ' ಒತ್ತಟ್ಟಿ 'ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ' ಒತ್ತಟ್ಟಿ 'Wanted' ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ 'ಪಾಹಿಜತ' ಬರೋಬರಿ, — ಸಂಯುಕ್ತದ ಪೇಪರು! ಏನು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ? ವರರು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೇನು ಮಾಡೋದು ತೊಗಂಡದನ್ನೆ? ಇರೋದ

ಮಾವನ ಮನಿ, ವರರು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಒದರಿದರ ನಮ್ಮ ಮಾವನ ಮಗಳು ಕಸಬರಿಗಿ ತೋಗೊಂಡು ಬರುತಾಳ.....ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯ— ಹೊಂ.... (ಮತ್ತೊಂದು ಪಾಸು ತೆಗೆದು) ಕರ್ಕರಾಶಿ --- ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಸ್ವಸ್ಥ.... ಅದಕ್ಕ ನೋಡಿರಿ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಬರವಲ್ಲ!..... ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖ ಉತ್ತಮ ಅದೇನೋ ಖರೆ, ಆದರ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟದ!..... ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ, ದುರ್ಗತೀನ ನಡದದ..... (ಪತ್ರವನ್ನು ಒಗೆದು) ಈ ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯ ನಂಬುಬೇಕೋ ನಂಬಬಾರೋ ಆಂ? ಅದು ಹ್ಯಾಂಗ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಬರೋದಿಲ್ಲ ನೋಡಿಯೆ ಬಿಡುತೀನಿ..... ಹೇ ಕವಿತಾ ಮಾತೆಯೇ, ಬಾ! ನಿನ್ನ ಮಗನಿಗೊಂದಿನಿಸು ಸ್ಪೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡು. ಉಳಿದ ಕವಿಗಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಹೇ ರಮಣಿ,ಹೇ ನಲ್ಲೆ,ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದರೂ ನಾನು ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೇವಲ ಮಾತೆಯೆಂದೇ ಸಂಬೋಧಿಸುವೆನು.

(ಪಾಟೀಲನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.)

ಪಾಟೀಲ:— Good Morning, ಮಿಸ್ಟರ ಶ್ವಾಮರಾವ. ಮರ್ತ್, ಕವಿವರ್ಯರಾದ ಶಾರದಾತನಯ—ಶಾಮನವರೇ ಶರಣು.

ಶಾಮ:— ಅದೆಷ್ಟು ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯೋ ಮಾಡಪಾ.

ಪಾಟೀಲ:— ಅಲ್ಲೋ ಶಾಮಾ, ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಶಾರದಾತನಯ ಶಾಮಾ ಅಂತ ಬರೀತಿ; ಒತ್ತಟ್ಟಿ ಧಾರವಾಡ ಶಾಮರಾಯ್ತು ಅಂತ ಬರೀತಿ; ಇನ್ನೂ ಒತ್ತಟ್ಟಿ ಎಸ್. ರಾವ್, ಅಂತ ಬರೀತಿ. ಇದೇನೋ ಸಾಹೇಬರ ಡ್ರೆಸ್ಸಿನ್ಲಿಂಗ್?

ಶಾಮ:— ಹಂಗಲ್ಲೋ.....ಕವಿತಾ ಬರದ್ರ ಶಾರದಾತನಯಶಾಮ ಅಂತ ಬರೀತಿನಿ; ನಾಟಗಾ ಬರದರ ಶ್ರೀಶಾಮ ಅಂತ ಬರೀತಿನಿ; ವಿಮರ್ಶಾ ಬರದರ ಎಸ್. ರಾವ್. ಅಂತ ಬರೀತಿನಿ. ನಿಮಗೇನು ತಿಳಿಬೇಕದೆಲ್ಲಾ ?

ಪಾಟೀಲ:— ತಿಳಿದಿದ್ದರಿಲ್ಲಾ. ಈ ಸರ್ತಿ ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್ ಗೆ ನಮ್ಮ ಎಸ್. ಎಸ್. ನಿಂತಾನ. ಅವಗೊಂದು ಹೋಟೆ ಹಾಕಿ ಬಿಡಪಾ. ಅವನ್ನ ಕೆಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ಬಹಳ ಮಂದಿ ನಿಂತಾರ ಮತ್ತ.

ಶಾಮ:— ಅಲ್ಲೋ, ಅವಾ, ನಿಂತವನ ಬಂದಿಲ್ಲಾ, ಅಂಥಾದು ವಿಮ ದೇ ಬಹಳ ಜೋರು ನಡದಲ್ಲೊ !

ಪಾಟೀಲ:— ಅವ ಬಂದರ ಖರೇ ಏನು ? ನಿನ್ನಂಥವಾ ಹಿಂಗಾದರ ಹೆಂಗೊ ? (ಕಾರ್ಡು ಕೊಡುತ್ತ) ಅವನ ಕಾರ್ಡೊಂದದ ಸಾಕಪಾ.

ಶಾಮ:— ಈಗಾಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಡು ಛಾಪಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೀನು ? ನಾವೊಂದು Peom ಅರ ಬರದ ಕೊಡತಿದ್ವೆ ನಲ್ಲೊ, — ಛಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟು Space ಉಳದದ.

ಪಾಟೀಲ:— ಅಲಾಲಾಲಾ ಏನು ಕವಿಪಾ. ಸನ್ಯಾಸಿ ಶಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸುದ್ದಾ ಕವಿತಾ ಬರಿಯಾನ ನೋಡನೀ.

ಶಾಮ:— ಇರ್ಲಿ ಬಿಡೊ. ನನ್ನ ಕವಿತಾ ಅಂದ್ರ ಅಷ್ಟು ಕೆಮ್ಮತ್ತಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಮಾಡೀಯೇನು ? ಬಿಡು ಹೋಗು ಹಂಗಾರ.

ಪಾಟೀಲ:— ಛೆ ಹಂಗ ಮಾಡಬ್ಯಾಡಪಾ.

ಶಾಮ:— ನಾವ ವ್ಹೋಟಿ ಹಾಕಿದ್ರ ನಮಗೇನು ಹಂಗರ ?

ಪಾಟೀಲ:— ಅದಕ್ಕಾಕ ಕಾಳಜಿ ಮಾಡ್ತಿ ಬಿಡೊ. ಈ ಸರ್ತೆ ಮಿಸಲನಿ ವಳಗ ನಿನ್ನ ಕವಿತಾ ಮೊದಲಿಗೆ ಛಾಪಿಸಿ ಕೊಡ್ತಿನಿ.

ಶಾಮ:— Thank you. ನೋಡ ಮತ್ತ ನೀ ಛಾಪಿಸಿ ಕೊಡ್ತಿನಿ ಅಂದ್ರ ನಾ ಈಗ್ಗಿಂದ ಒಂದು ಬೆಸ್ಪ ಕವಿತಾ ಬರೀಲಿಕ್ಕೆ ಸುರುವ ಮಾಡ್ತೀನಿ.

ಪಾಟೀಲ:— Oh yes.

ಶಾಮ:— ಮೊದಲ ಹೇಳು ಘಟ್ಟಾಗಿ. ನಾ ನಾಕ ಮಂದ್ಯಾಗ ನನ್ನ Poem ಪ್ರಿಂಟ ಆಗ್ತದ ಅಂತ ಹೇಳೋಣ್ ನೀವು ಛಾಪಿಸಲಿಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರ ಎಂಥಾ Disgrace ನೋಡು ಹಿಂದಾಗಡೆ ನಮ್ಮ Honour Keep up ಮಾಡ್ಕೊಳಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಯಾ ಮಾಗಜಿನ್‌ದಾಗಾರ ಒಂದೆಂಟಣೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡ ಛಾಪಿಸಬೇಕಾಗ್ತದ.

ಪಾಟೀಲ:— ಮತ್ತ ಬಸಂತಗ Promise ಮಾಡೀಯೇನು ?

ಶಾಮ:— ಛೆ! Imposs! ಅವನ ಮುಂದೆ ಹೊಂ ಅಂದರೂ ನಾ ಹಾಕೂದು ಎಸ್ ಎಸ್ ಗ.

ಪಾಟೀಲ:— ಒಳಗೊಂದು ಹೊರಗೊಂದು ಮಾಡಪಾ ಹಂಗ

ಶಾಮ:— ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್ ಆಗಬೇಕ ಹೆಂಗೊ? ಇದಕ್ಕೂ ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್ ಟಾರ್ಗೆಟ್ಸ್ ಅಂತಾಗ ಅಲ್ಲೋ, ನಾವೊಂದು ನಾಟ್ಯ ಬರ್ದೀನಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಮ್ಮ ಕ್ಯಾನರಿ, ಜ ಪ್ರೊಫೆಸರರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಒಂದ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರಿಸಿ ಕೊಡಲ್ತಾ.

ಪಾಟೀಲ:— ಮುಗಿಸ್ತೇನ ಆ ನಾಟಗಾ? ಆ ಸಕೇಶೀನ್ನೇನು ಶ್ರೀಧರಗ ಮದವಿ ಮಾಡ್ತೊ?

ಶಾಮ:— Tragedy ಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚು Imprestive ಆಗಲಿ ಅಂತ.

ಪಾಟೀಲ:— Tragedy ಕಿಂತಾ Comic Satire ಛಲೋ ಅಲ್ಲೇನೊ?

ಶಾಮ:— Satire ಬರೆದರೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳ್ತಾರ ಮಂದಿ.....ಹೆಂಗಿದ್ದರ ಏನೋ ಪ್ರಿಫೇಸ ಒಂದು ರಂಗ ಇದ್ದರ ತೀರಿತು ನೋಡು.

ಪಾಟೀಲ:— ಅವು ಯೋಗ್ಯ ಇದ್ರ ಪ್ರಿಫೇಸ ಬರದಾರವಾ.....ಆದರೂ ಬರೇ ಒಂದು ಪ್ರಿಫೇಸ ಬರದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಕೃತಿಗಳು ಅಗದೀ ಸರ್ಟಿಫಾಯಿಡ ಅಂತ ತಿಳಿದಿಯೇನು?... ಈಗಿಂದ ಅಷ್ಟು ರೊವ್ಯಾಂಟಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಬರೀತ ಬರಬ್ಯಾಡೊ. ನಾಳೆ ಮುದಕಾದೆಂದ್ರ ಬರೀ ಅಂತ.

ಶಾಮ:— ನಾ ಮುದಕ ಆಗೂತನಾ ಇರ್ದೀನಿ ಅಂತ ಎದರ ಮ್ಯಾಲಿಂದ? ತೋಗೋ, ನಾಳೆ ನಾ ಸತ್ತೆ--ನಾಡದ ನನ್ನ ವರ್ಕ್ಸ್ ಉಳೀ ತಾವಲ್ಲಾ?

ಪಾಟೀಲ:— ಉಳಿತಾದ ಖರೆ, ಆದ್ರ ಹೆಸರಾಗಿ ಉಳೀತಾವಂತ ಎದರ ಮ್ಯಾಲಿಂದ? ಮೊನ್ನೆ ಯಾವದೋ ಒಂದ ಕಥಿ ಬರದಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಅದರ ಮ್ಯಾಲಿನ ವಿಮರ್ಶಾ ಓದಿದೇನು?

ಶಾಮ:— ಅದು ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶಾ ಅಲ್ಲಾ, ನನ್ನ ವಿಮರ್ಶಾ. ನನ್ನ ಕಂಡ್ರ ಸಹನಾಗದೆ ಇದ್ದವರು ಬರದಿದ್ದಾರು. ನಾಯೇನು

ಮಂದಿ ಸಲುವಾಗಿ ಬರಿಯೂದಿಲ್ಲಾ, ತಿಳಿತ? ಮಂದಿಯೇನು ಬೇಕಾ ದ್ದಂತಾರ.....ಮಂದಿ ಬಾಯಿ ಹಿಡಿದು ಎಷ್ಟಂತ ಪೂರೈಸತಾರ.....ಅಲ್ಲಾ, ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಮರ್ಶ ಬಂದರೂ, ಇದು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ. ಬರೇ ಒಂದ ಕಾಗೀ ಕಥಿ ಒಂದ ಗುಬ್ಬೀ ಕಥಿ ಬರದರ ಯಾರು ವಿಮರ್ಶ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುದುಲ್ಲಾ. ಭಲೋ ಸಾಹಿತಿಗಳೊಳಗ ಗಣನಾ ಇದ್ದರೆ ವಿಮರ್ಶಾ ಬರೀತಾರೆನವಾ.

ಸಾಟೀಲ:--- ಅದೆಲ್ಲಾ ನಮಗೇನ ಗೊತ್ತು ಮಾರಾಯಾ - ಮಂದಿ ಬೈದರೂ ಅದು ಒಂದು ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಅಂತ. ಅಚ್ಚಾ, ಹೋಗುಣಾ ಇನ್ನ, ನೋಡು ಮರೀಬ್ಯಾಡಾ

ಶಾಮ:— ಯೇ ಅಚ್ಚಾ ! ಕರ್ನಾಟಕದವನೋ ನೀನು. 'ಒಳ್ಳೇದು' ಅನ್ನು. ಪರ್ಫಿಯನ್ ಸಂಸರ್ಕ ಹೆಚ್ಚಾಧಂಗ ಕಾಣಿಸತದ ತಮಗೆ.

ಸಾಟೀಲ:— ಅಲ್ಲೋ, ' ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜ ' ದವರ ಫ್ಯಾಶನ್ನೋ ಅವೂ ಸುರಿಬೇಡವಾ ಇಸು ಕಡಿಸರತೆ ಹೇಳೋದು.....

ಶಾಮ:— ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಮೀಜ ಮಾಡಿದೆ ಅಂಗರ ತೀರಿಸು.

ಸಾಟೀಲ:— ಅಚ್ಚಾ, ಅಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೇದು ಕಾಳಿ ಮೂಡ ಬ್ಯಾಡಾ, ನಿನ್ನ ಕವಿತಾ ಭಾಷಿಸಿ ಕೊಡತೀನಿ. ನನಗ ಕೂಡಿ ತದು, ಮತ್ತಿನ್ನೇನು. (ಹೋಗುವನು)

ಶಾಮ:— (ಲಟಗೆ ಕೊಡೆಯುತ್ತ) ಮೊದಲು ಸಧ್ಯಾ ಒಂದು ಬೆಸ್ಸು ಕವಿತಾ ಕಟ್ಟತೀನಿ. (ಓಡಾಡುತ್ತ)

ಮುಗಿಲ ಮಾರಿಗೆ ರಾಗರತಿಯಾ ನಂಜ ಏರಿತ್ತೆ

ಅಗ ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತೆ

ನೈವ ಅಂಚಿಗೆ ಮಂಜಿನ ಮುಸುಕು ಹಾಂಗೋ ಬಿದ್ದಿತ್ತೆ

ಗಾಳಿಗೆ ಮ್ಯಾಲಕ್ಕಿದ್ದಿತ್ತೆ

ಕಾಮಿ-ಬೆಕ್ಕಿನ್ನಂಗ ಭಾವಿ ಹಾದಿ.....

(ಒಗೊಂದು ಹಾಡುತ್ತ) ಕವಿ ಅನರ್ಜೀಕು ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತರ! ನಮಗ ಹದಿನೈದು ದಿವಸಾದರೂ ಎರಡು ಸಾಲು ಬರಿಯೂದಾಗವಲ್ಲದ್ದು; (ಪುನಃ

ಮೇಲಿನ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಹಾಡುತ್ತ) ಅವರ ತುತ್ತಿನ ಚೀಲಾ, ಏನು ಕವಿತಾ ಅದು! ಬಡವರ ಕರಳಿನೊಳಗ ಹೊಕ್ಕು ಕೂಗ್ಯಾರ! ಬೇಕು! ಬಡ ತನಾ ಬೇಕು! (ಕಾವ್ಯಮಗ್ನನಾಗಿ) ಹೇ ದಯಾನಿಧಿ! ಹೇ ಕರುಣಾರ್ಣವಾ! ಹೇ ಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧು! ನನಗೆ ಯಾನಾಗಲೂ ಬಡತನವನ್ನೇ ಕೊಡು. ಬಡ ತನದ ಕಟು ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದೂ ಪಡೆದೂ ಬಡತನದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸೂಸು ವಂಥ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರಪಡಿಸುವೆನು, ಹೆಸರು ಪಡೆಯುವೆನು..... ಕವಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಷ್ಟವನ್ನೇ ಕೋರುತ್ತಾರೆ--- ಯಾಕೆ? ಹೆಸರಾದ ಕವಿಗಳಾಗಲಿಕ್ಕೆ — ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗ ಲಿಕ್ಕೆ.....ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಸತ್ತರೆ ಈ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಎಂಥ ಸ್ಫೂರ್ತಿ! ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಪರೀಡ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ. ಒಳ್ಳೇ ಸುಸಂಧಿ ನನಗೂ ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದರೆ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಕವಿಯಾಗ ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ? ಹೆಸರು ವಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ? ಆನಂದವನ್ನು ಹೊಂದಿ ದಾಗ ಕವಿಯು ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುವನಂತೆ - ಸತ್ತಾಗೆಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಬರ ಬೇಕು! ಭಾವಗಳ ಭಾಷೆಯಂತೆ ಕವಿತೆ — ನಮಗ ನಮ್ಮ ಭಾವಿಲ್ಲರಿ! ಭಾವ ಇರದಿದ್ದ್ರೂ ಮಾವ ಇದ್ದಾನೆ, ನಮ್ಮ ಟುಕುಂಬ ಇದ್ದಾರೆ! ಯಾಕ ಬರಬಾರ್ದು ಸ್ಫೂರ್ತಿ! ಬೇಕದಕ್ಕೂ ನಸೀಬಾ.

(ಶಾಂತಾ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು)

ಶಾಮು:—(ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ) ನಮ್ಮ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬಂತು! (ಸ್ವಗತ) ಎಲಾ, ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಬಂದಾಗ ಕಾಣತದಲ್ಲಾ! (ಪ್ರಕಾಶ) ನಲ್ಲೆ, ನಿನ್ನ ಬೆಡಗನ್ನು ನಾನು ಎಷ್ಟೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲಿ? ಆ ನಿನ್ನ ಬಿಲ್ಲಿನ ಕಾರವ ಹುಬ್ಬುಗಳು ನನ್ನೆದೆಗೆ ನನೆವಿಲ್ಲಿನ ಬಾಣವನ್ನೇ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ನಿನ್ನ ನೋಟವನ್ನೇ ಬಾಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಆ ನಿನ್ನ ಕೆಂದುಟಿಗಳು, ಆ ಕೆನ್ನಾಲಿಗೆಯು, ಆ ಕೆಂಪಲ್ಲುಗಳು, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವೆಯೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಶಾಂತಾ:—ಸಾಕು, ಮುದುಕರಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಬರೂ ಹುಗಿಲ್ಲಾ.

ಶಾಮು:—ನಾನು ಮುದುಕನಾದರೂ ನನ್ನ ಕವಿತ್ವವು ಎಳೆಯದೇ

ನಲ್ಲೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ಏನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಲಿ, ನಿಮಲೆ, ಕಮಲೆ, ಕೌಮುದಿ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಲೋ, ಅಥವಾ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನೆ, ನೈದಿಲೆ, ತಾವರೆ, ನೀಲೆ, ಹಳದಿ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಲೋ.....ನಿನಗೆ ಅತ್ತಿಮನಿ ಹೆಸರು ಇಡಬೇಕಾದರೆ ನನಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ನೋಡು. ಬಂದಿದ್ದ ತಾವ ರನ್ನಾ ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಬಿಡತಿದೆ. ನನಗೆ ತುಂಬಪ್ಪಾ, ಇಲ್ಲಾ ಭೃಂಗಪ್ಪ ಅಂತ ಇಟ್ಟುಗೊತಿದೆ. ಅದೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮವ್ವ ಸುಟ್ಟ ಸುಡಗಾಡು ಶಾಂತಾ ಅಂತ ಇಟ್ಟು.....ಆತು, ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಂಬರ ಕನ್ಯಾಕ್ಕೆ ಅವ ಹೆಸರು ಯೋಗ್ಯ.

ಶಾಂತಾ:—(ಕಿರಳಿ) ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಂಬರ ಕನ್ಯಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡ್ರಾಕೆ ಹೆಂಗಾದರೆ ?

ಶಾನು:— ನಿಮ್ಮಸ್ವಾತಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಂತ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಬಿಡು ಹೆಂಗಾರ.

ಶಾಂತಾ:— ಹೆಂಗ ಸೈ. ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ರಾ ನಿಮ್ಮ ಆಡೂದೇನು ತಪ್ಪು ಹಾಂಗಿಲ್ಲಾ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲೇಜು ಖರ್ಚು, ಅರಿವಿ ಖರ್ಚು, ಅಂಚಡೀ ಖರ್ಚು, ಫೀ ಖರ್ಚು, ಪುಸ್ತಕ ಖರ್ಚು ನ್ಯಾಲೆ ನಿಮ್ಮ ಹಜಾ-ಮತಿಗೆ ಸುದ್ದೆ ನಾಕಣೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶಾನು:— ಯಾರುಸಗಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡತಾನು ಮಗಾ. ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಬದಲು ಬಿ. ಎ. ತನಕಾ ಕಲಸತೀನಿ ಅಂದಾ, ಹೂಂ ಅಂತಂದೆ. ಈಗ ಬರೆ ಬಿ. ಎ. ಆದರೂ ಯಾರು ಮಾತಾಡೋಗಲ್ಲಾ. ನರ್ಸಾ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಬಿ. ಎ. ಆಗತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರತೀನಿ. ಒಂದೆಂಟೆಹತ್ತ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಂತ ಹೇಳು ಮತ್ತೆ ಕಳ ಊಟದಾಗ ಸೆಟೆಗೊಂಡ ಕೂತದ್ದು — ಉಂಗು, ಅಳಿತನವಾಗಿಯೆ—ರಿಸ್ಕ ವಾಚು..... ನೂಲ ಹುಣ್ಣಿ ವ್ಯಾಗಿಯೆ — ಬೆಳ್ಳಿ ತಾಬಾಣಾ.... ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ Dues, ಅವ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ವ್ಯಾಲೆ. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಅಂಬೂದರಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಲಿಯರ ಮಾಡಂತ ಹೇಳು.

ಶಾಂತಾ:— ಹೂಂ, ನಿಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಅದು ಕೊಡು, ಇದು ಕೊಡು ಅಂತ ಕರಕರಮಿಂಡ್ಯಾರ್ದಂಗೆ ಇದ್ದದ್ದು.

ಶಾನು:— ಮತ್ತೆ ಮದಿವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನು ಫುಕಟೇನು? ಮಗಳ್ಳೆ ಕೊಟ್ಟನ, ಕೊಡತಾನೆ, ಕೊಡದಿದ್ದರ ದಾವೆ ಮಾಡಿ ತೊಗೊತೀನಿ.

ಶಾಂತಾ:— ಮೊನ್ನೆ ನಾಟಕದಾಗ ನೊಡ್ಲಿಲ್ಲ! ಅವಾ ಹೆಂಗ ಹೇಳ ತಿದ್ದಾ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ತಗೋಬಾರದು ಅಂತ !

ಶಾನು:— ನಾಟಕಾ ಬರದವನದೇನು ಗಂಟು ಹೋದೀತು! ಆ ಬರದವನನ್ನು ಕೇಳು ತಾ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನೋ ಹೆಂಗ? ನಾನೂ ಬರತೀನಿ ಹೆಂಗ. ಅಂದರೂ ಅದು ಖರೆ ಅಂತ ತಿಳಕೋಬೇಕೇನು? ಹೇಳಿಕೇಳಿ ನಾಟಕಾ.... ನಾಳೆ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನು ಭಲೋತ್ಸಾಹಿಗಿ Waring ಮಾಡು, ಲಗೂನ ಕ್ಲಿಯರ ಮಾಡಂತ.

ಶಾಂತಾ:— ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ?

ಶಾನು:— ಆಂ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ದಾವೆ ಮಾಡತೀನಿ. ನಿನಗ ಸೋಡಚೀಟಿ.....ಅಲ್ಲಾ ದಾವೆ ಮಾಡತೀನಿ ಅಂದೆ.

ಶಾಂತಾ:— ಮತ್ತೇನ ಮಾಡತೀರಿ? (ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುವಳು)

ಶಾನು:— ಹೂಂ.....(ಸ್ವಗತ) ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಬಂತು. ಪ್ರಸಂಗ ಮಾಡ್ತು ಕರಿಣ ಅದ. (ಪ್ರಕಾಶ) ಚನ್ನೆ, ಚಾಮುಂಡೆ, ಚಿಲುನನ್ನು ಸೂಸುವ ನಿನ್ನ ಆ ಮೊಗವು ಸಿಟ್ಟಿಗಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸೊಬಗನ್ನೇ ಸೂರೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹುಬ್ಬುಗಂಟಿಕ್ಕಿದ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳು ಪ್ರೇಮಾಮೃತದ ಮಳೆಯನ್ನೇ ಸುರಿಸುತ್ತವೆ. ವೋಡದಂತಹ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನಿನ್ನ ವಕ್ರ ನೋಟದ ಮಿಂಚು ಝಳಪಿಸುತ್ತಿರು ವಾಗ.....ಹೀಗೆಯೇ ನಿಲ್ಲು. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯು ವೆನು.

ಮುಗುಳು ಮಾರಿಗೆ ರಾಗರೂಪಾ ರಮ್ಯವಾಗಿತ್ತೆ! ಆಗ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತೆ (ಸ್ವಗತ) ಎಲ್ಲಾ! ಈಗಾರ ಹಗಲಾಗೇದಲಾ! ರಾತ್ರಿ ಬಿಟ್ಟರ ನಮ್ಮ Alliteration ಳ್ಳಪ್ಪತದ! ಹೋಗಲಿ ಕವಿತಾ ಬರದಿಂದ ಎಷ್ಟೊತ್ತಾಗಿತ್ತು ಅಂತ ಯಾ ಮಗಾ ಕೇಳತಾನೆ. ಈಗ ಅಂಬಿಕಾರನಯದತ್ತರು, 'ಆಗ ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತೆ' ಅಂತ ಬರದಾರ. ಆಗ ಸಂಜೀನ ಆಗಿತ್ತು ಅಂತ ಎದರ ಮ್ಯಾಲಿಂದ? ನಂಜೇರಿಸ್ತು ಅದಕ್ಕ ಸಂಜ್ಯಾತು—ನಮ್ಮದು ರಮ್ಯಾಗೇವ ರಾತ್ರ್ಯಾತು(ಪ್ರಕಾಶ) ಇದೋ ಈ ನಿನ್ನ ಸಿಟ್ಟಿನ ಸಮಯವು ಈ ಕವಿಗೆ ಎಂತಹ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನು

ಕೊಟ್ಟಿತು ! ನೀನು ದಿದಾಲು ಹೀಗೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದರೆ ನಾನೊಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಕವಿ ಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ ? ಹೆಸರು ಕಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ ? ಶಾರದಾತನಯ ಶಾಮನೆಂದು ಅಳಿಸಿ ಶಾಂತಾನಾಥ ಶಾಮನೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವನು. (ಸ್ವಗತ) ಈ ಹೆಂಗಸೂರ ಸಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಯೂಗು ಹಾವಿನ ಹೆಡಿ ಹಿಡಿಯೂದು ಒಂದ. ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಂಬರ್ಗೆ ಔತಣಾ ಕೊಟ್ಟು ಹಂಗ ಪುರುಸತ್ತು ಇಲ್ಲದ (ಪ್ರಾಶ, ಹೇ ಪ್ರಸಂಡ ನಲ್ಲೆ, ನಿನ್ನ ಕೋಪಾಗ್ನಿಯು ಇನ್ನೂ ಶಾಂತವಾಗಲಿಲ್ಲವೆ ? ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಕವಿಯು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವನು.

ಮುಗುಳು ಮಾರಿಗೆ ರಾಗರೂಪಾ ರಮ್ಯವಾಗಿತ್ತ |
 ಆಗ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತ |
 ತಲಿಯ ಅಂಚಿಗೆ ಸೀರೆಯ ಮುಸುಕು ಹ್ಯಾಂಗ ಬಿದ್ದಿತ್ತ |
 ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದಕ ಹಾರಿತ್ತ |
 ಪೂರ್ಣ ಚಂಗ್ರನ ಕಮಲದ ಮೊಗವು ರೋಷವ ತಾಳಿತ್ತ |
 ರೋಷದ ಜೊನ್ನವ ಕಾರಿತ್ತ |
 ಸೊಗಸಿನಿಂದಲಿ ಸೋಗಿನ ಹೆಣ್ಣು ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತಿತ್ತ |
 ಟಕಮಕ ನಲ್ಲನ ನೊಡತಿತ್ತ |
 ಕಾಮಿ-ಬೆಕ್ಕಿನ್ನಂಗ ಬಾಮೆಯ ನಗೆಯು ಬಾಯಾಗ ಸುಳಿತಿತ್ತ |
 ಮತಮತ ಹಿಂದಕ ಉಳಿತಿತ್ತ |

ಅಹಹಾ ! ಎಂಥಾ ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿದೆ. ಇಂತಹ ಕವನವನ್ನು ಹೊರ-ಹೊಮ್ಮಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ನಿನಗೆ ನಾನು ತುಂಬಾ ಆಭಾರಿಯಾಗಿ ದ್ದೇನೆ. (ಸ್ವಗತ) ಈ ಸರತಿ ಇದನ್ನು 'ಮಿಸಲನಿಗೆ' ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡ್ತೀನಿ, 'ನಲ್ಲೆಯ ಸಿಟ್ಟು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು.

ಶಾಂತಾ:-- ಹೌದು, ಬರೇ ತೋರಿಕೇ ಮಾತ ಆತು. ಮದಿವ್ಯಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷದರೂ ಒಂದ ಸೀರಿ ತರೂದಾಗಲಿಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಹಣೇಬರಕ್ಕ.

ಶಾಮ:-- ನಮ್ಮ ಮನಿಗೆ ಬಂದರೂ ಆ ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಂಬರ ಪಾಯಾ ಬಿಟ್ಟೀಯಿಲ್ಲೇನೂ ? ಸೀರೆಂತ ಸೀರಿ. ನಮ್ಮ ಆ ಕಾಲೇಜ ಲೇಡೀ ಸ್ಲಾಡಂಟ್ಸಿ

ನೋಡು. ಕೈಯಾಗ ಎರಡು ಎರಡು ಲೆವೆಂಡರು ಬಳಿ. ಒಂದು ಪಾತಳು, ಒಂದು ಬೋವಜ.

ಶಾಂತಾ:— ಸಾಕು. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲೇಜದಾಗಿನ ಹೆಂಗಸೂರ ಸುದ್ದಿ ತಗಲಿಬ್ಯಾಡಿರಿ. ಸಕೇಶ್ಯಾರಹಂಗ ಎಲ್ಲಾ ಹಸರ ಹಣೀಲೇನ ಬರತಾವ ಸುಡಲಿ.

ಶ್ಯಾಮ:— ನಾಯೇನು ಅವರ ಹಣೀ ನೋಡಂದೆನೀ ಎನ ಸಿಸ್ತ ನೋಡಂದೆನೀ ?

ಶಾಂತಾ:— ಯಾವಾಗ ನೋಡಿದರೂ ಇಂಥಾ ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾರದ ಮಾತ. (ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಅಳಿಸಿ) ಅಲ್ಲಾ, ನೀವಿಷ್ಟು ಹಾಡ ಕಟ್ಟತಿನಿ ಅಂತೀರಿ, ನಾಳೆ ನಮ್ಮ ಅಬಚೀ ಮಗಳ ಲಗ್ನದಾಗ ಒಂದನಾಕು ಬೀಗರ ಹಾಡಾರ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡ್ತೆಲ್ಲಾ.

ಶ್ಯಾಮ: — ಏನು ? ಬೀಗರ ಹಾಡು ಕಟ್ಟೋ ಕವಿನನ ನಾ ? ಅಲ್ಲಾ, ಹಾಡನ್ಯಾಗ ಬೈಯೂದರಕಿಂತಾ ಝಳಾಝಳಾ ಇದುರಿಗೇನ ಮಾತಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರ ಹೆಚ್ಚು ಇಂಪ್ರೆಸಿವ್ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ? “ ನೀವು ಕಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಅಳಿಯ ಕರಗಿದ್ದಾನೆ, ನಿಮಗ ಅಡಗೀ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರೂದುಲ್ಲಾ, ನಿಮ್ಮನ್ನ ಹೊಡೀತೀವಿ ಬಡೀತೀವಿ ” ಅಂತ ಬೀಗರ ಹಾಡು ಅಂದರ ಏನ್ ಗಂಡಿನವರು ಹೆಣ್ಣಿನವರ ನಡುವೆ Scratch Match ಏನು ?

(ಒಳಗಿಂದ 'ಶಾಮರಾವ' ಎಂದು ಕೂಗುವರು)

ಓ ಬಂದೆ. ಈ ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್ ಗೊಂದಲ ತೀರೂತನಕಾ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರೇನು ಸುಸೂತ್ರ ಸಾಗೂಹಂಗಿಲ್ಲಾ.

ಶಾಂತಾ:— ನಾ ಹೆಳಿದ್ದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲೇನು ?

ಶ್ಯಾಮ:— ಬಂದದ, ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಬಂದಾಗ ನೆನಪ ಮಾಡು.

[ತೆರೆ]

ಪ್ರವೇಶ ೨.

(ಕಾಲೇಜು ಕ್ಯಾಫೇದ ದೃಶ್ಯ. ಬಸಂತ ಮತ್ತು ಅವನ ಗೆಳೆಯ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಕುಳಿ ತಿರುವರು. ಹುಸೇನಿಯು ಟೀಬಲ್ ಸಾಫ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು ಬಸಂತ ಸೂಟಿನ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿರುವನು.)

ಬಸಂತ:— ಉಶ್ (ಉಸುಸುಗರೆಯುತ್ತ, ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಮುಖ ಒರಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಓಡ್ಯಾಡಿ ಓಡ್ಯಾಡಿ ಕಾಲು ಅಂಬೂವು ಸೋತ ಹೋದವು ಇಷ್ಟು ಓಡ್ಯಾಡಿದರೂ ಒಂದ ಇವ್ವತ್ತು ವ್ಹೋಟ್ಟಿ ಏನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲಾ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಆ ಇಷ್ಟತ್ತು ಮಂದ್ಯಾಗೂ ಬರೇ ಮನಸಲೆ ಹೂಂ ಅಂದವರು ಎಷ್ಟು ಮಂದ್ಯೂ ಏನೋ!

ಬಸಂತ:— ಅವಾ ಆ ಎಸ್. ಎಸ್. ಸಿಂತ ಕಾರಣೇನಂತ ಮಾಡಿದಿ ನೀ. ಬರೇ ನನ್ನ ಕೆಡಸಜೀಕು ಅಂಬು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಿಂತಾನ ನೋಡು. ತಾ ಬರದಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟು ಹೋತು, ಬರುವವರನ್ನು ಬರಗುಡಸಬಾರದು. ಅಂತ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್ ಅರ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೋ ?

ಬಸಂತ:— ಮಾರಾಯಾ, ಒಂದೂ ಒಂದ ರೈಕೇಟ್‌ಗೆ..... ಒಂಭತ್ತ ಮಂದಿ. ನಿಂದರಲಿ, ಇಷ್ಟು ಮಂದ್ಯಾಗೂ ನಾ ಆರಿಸಿ ಬರದಿದ್ದರ ಈ ಗಂಡ ಮೀಸಿಯಾಕೆ! ನಾ ಬರದಿದ್ದರ ಮತ್ತ ಯಾರ ಬರಬೇಕೋ? (ಸಿಗರೇಟು ಹೂತ್ತಿರುವನು)

[ದೇಶಪಾಂಡೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು]

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನಮಸ್ಕಾರರೀ ಮಿಸ್ಟರ ಬಸಂತ

ಬಸಂತ:— ಇನ್ನಾರ ಒಂದಿಷ್ಟು ಗುಡ್ ಮಾರ್ನಿಂಗ್ ಅನ್ನಪಾ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಂದಿ. ಆ ಹಾಯಸ್ಕೂಲ ಪಾಯಾ ಬಿಡುಇನ್ನು. ದೇಶಾವರೀ ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಾವ್ರ ಹಂಗ ನಮಸ್ಕಾರೀ ಅಂತ. ಆಹಾಹಾಹಾ, ಈ ಧೋತ್ರಾ ಈ ಕೆರವು ಬಿಡಪಾ ಇನ್ನು. ನೋಡಲಾರೆ. ಯಾವಾಗ Adam and Eve ನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತೋಗೊಂಡಿದ್ದೋ ಏನೋ!..... ಸಿನೇಮಕ್ಕೆನು ನೆಲದ ತಿಕ್ಕೇಟು ತೋಗೊಂಬುದ ಬಿಟ್ಟೀಯೋ ?

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಅಲ್ಲೋ ಬಸಂತಾ, ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಂದ್ರ ಡಾಲು ನೂಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಅಂತ ರೂಲ ಎಲ್ಲಿ ಅದಪಾ?

ಬಸಂತ:— ವಾ, ರೂಲಂತ ಇನಗ! ಅದೊಂದು Convention ಪಾ ಅದೊಂದು ವೋಕ್ಟ್ಯಾಲಿಟಿ! ಹಂಗರ ನಮಗ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನವರಿಗೆ ಡಿಫರನ್ಸ್ ಏನಪಾ. ಹೊಡೀಬೇಕ ನೋಡ ಚೈನಿ! ಕಾಲೇಜ ಲಾಯಿಫ ಅಂದ್ರ ಏನಂತ ಮಾಡಿದಿ? 'Paradise regained' !!

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಇನ್ನೂ ನೆರಳು ಬಿದ್ದಿಲ್ಲವಾ ತಮ್ಮಂಥವರದು.

ಬಸಂತ: — ಬಂದ ನೋಡಿರೆವಾ ಇವಾ ಸಾಕ್ರೇಟೀಸಾ (ಕುಲಕರ್ಣಿಗೆ) ಅಲ್ಲೋ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ನಿನ್ನೆ ಐದ ಘಂಟೀದ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ರೂಮಿಗೆ ಬರ್ಪಿ ಅಂದಿದ್ದಿ, ಬರಬಾರದೇನಪಾ? I waited for you till six!

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ನಿನ್ನೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇನು, ಗುರುನಾರಾ, ವರ್ಕಶಾಪು. ಆರರ ತನಕಾ ಮೊದಲೊಮ್ಮೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪಿರಿಮೆಂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೆ, ಆನ್ಯಾಲ ಮತ್ತ Repeat it ಅಂತ ಕೊಟ್ಟಿ ಮಾರಾಯಾ.

ಬಸಂತ:— ಯೇಕೋ ನಿನ, ನಾ ಎಫ್. ವಾಯ್ ದಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದಾರ ಎಕ್ಸ್‌ಪಿರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲಾ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಅದ್ದೆಂಗೋ?

ಬಸಂತ:— ಇಷ್ಟ ತಿಳಿಯೂಮಲ್ಲೇನೊ? ಪ್ಯೂನಗ ಒಂದ ಚಾರಣೆ ಒಗದರ ಜರ್ನಲ್ ಮುನಿಗೆ ಒಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡತಾಗ. ರಾತ್ರಿ ಯೂನಾರ ಹಳೇ ಜರ್ನಲ್ ನೋಡಿ ಕಾಪಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿರ ಆತವಾ. ಬಿದ್ದವ ಎಂಟೊ ವರಿ ಮಾರ್ಕ್ಸ್! ಇನ್ನೂ ಇಷ್ಟ ಯಾಕವಾ, ಎಫ್ ವಾಯ್‌ದಾಗ ಮತ್ತು ಸಾಯನ್ಸ್ ಪೇಪರು white ಕೂಡದಿವ್ರ ಸೆಕಂಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಬರತಿದ್ವೆ! ಹುಡುಗನ್ನ ವಶೀಲಿ ಅಂದ್ರ ಏನಂತ ಮಾಡೀವಿ? ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪ್ರೋಯೆಟ್ರಿ ಪೇಪರು ಮೊವಲೂ ಓಟ ಮಾಡಿದ್ವೆ, ನಾನಂಥಾ ಮಗಾ!—ಬೇಕವಕ್ಕೂ Faculty!

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಇಂಟರ ಯಾಕೊ ಯಾತ್ರಾ ನಡವಹಂಗೆ ಕಾಣಸ ತದ!

ಬಸಂತ: — Administration ದಾಗ ಐವ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನ್ಯಾಗ ಹೋಯ್ತೀ!ಆದ್ರೂ Logie Exemption ಅದ. ಈ ಸರತಿ

ಎಕ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ನಡೀತಿತ್ತು. ಮುದ್ದಾಂ ಈ ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್ ಕಾಲಾಗ ರೆಗ್ಯೂಲರ ಆಗೇನಿ. ಈಸರ್ವೆ ನಾವೊಂದು ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿ ಆಗಿ ಬರಲಿ ಜಿಮಖಾನಾ ಘಂಡ ಲೂಟಲೂಟಿ ಮಾಡೋಣಂತ, ಯಾಕೊ ಕುಲಕರ್ಣಿ ?

ಕುಲಕರ್ಣಿ: - ಮತ್ತಿನ್ನೇನು, ಕ್ಯಾಫೇದ ಅಮೆಟು, ಡೆಕ್ಟನ್ ಟಾಕೀಜು, ಲಾರ್ಡ್ಸ್ ಹೇರಕಟಿಂಗ ಸಲಾನು !

ದೇಶಪಾಂಡೆ: - ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ರೇನಕೋಟಿ ಆಗ ಬೇಕಪಾ ಮತ್ತ. ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು, ಆರಿಸಿ ಬಂದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನೇನ ಮಾಡತೀಯೋ ಇಲ್ಲೊ. ನೀವೇನ ಕಸರತ್ತ ಮಾಡೀರೆಪಾ ಮಕ್ಕಳ, ಅಂದಿ ಅಂದರ ಆತಲ್ಲಾ ನಮವಸ್ತಿ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಫೀಸ್ವಗೀಸ್ವ ಇದ್ದಾಗ ನಾವೊಂದು ನಾಕೈದು ಗೆಸ್ವ್ಸ್ ಕರಕೊಂಡು ಬರಾವ ನೋಡು.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಮತ್ತ ನೀ ರೊಕ್ಯಾಪಕ್ಯಾ ಉಳಿಸಿಗೊಂಡ್ರೂ ನಮ್ಮ ಮೂರು ಮಂದಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿ. ಎರಡನೇದವರು watch ಇಟ್ಟಾರು !

ಬಸಂತ:— ಈಗ ಯಾಕ ಅದೆಲ್ಲಾ ಮಾತು. ಏನ ಮಾಡತೀನೋ ಏನ ಬಿದತೀನೋ ನೋಡಿರಂತ.....ಮೊದಲ ಸಧ್ಯಾ ಏನ Order ಕೊಡತಿ ಕೊಡಪಾ ದೇಶಪಾಂಡೆ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನನಗ ಹಸಿವಿಲ್ಲೊ, ನೀವ ಏನಾರ ತೊಗೆಳಿ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಯಾಕ, ಮನ್ಯಾಗೇನು ಹಸ್ತ ಮಡಿಲೆ ನೇವಿದ್ಯಾ ಇಡಬೇಕಾಗೇದೇನು.

ಬಸಂತ:— ನೀ Order ಮಾಡಿದರೂ ರೊಕ್ಯಾ ನಾ ಕೊಡತೀನಿ. ಹೇಳಪಾ ಘಾಬರಿ ಆಗಬ್ಯಾಡಾ. (ಕುಲಕರ್ಣಿ) ರೊಕ್ಯೆಂದರ ಬಡಕೊಂಡ ಸುಮತಾನ ನೋಡಪಾ ಕುಲಕರ್ಣಿ. (ದೇಶಪಾಂಡೆ) ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಅರ ಯಾಕ ಬಂದಪಾ ಈ ಪರಿಯಿಂದ. ಎಲ್ಯಾರ ಶೆಕ್ಟನ್ ರಾಯಟರ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. (ಕುಲಕರ್ಣಿ) ನೋಡೋ, ಈ ಮಗಾ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪಾಸಾಗಿ ಅರ ತಿಂಗಳಾ ದರೂ ಒಂದಾರ ಟಿಫಿನ್ನು ?

కులకర్ణి:— ఘోరలీ బిడో! నిన్న రిమ్మిత్తు అవగేను బందిశు. అలసా బసంతా, నీ ఇలీక్ష్ ఆదిఅంద్ర ఏనేన Func. tions ఆగబేకాదద్దు ఎల్లా కరార మాడికొ అంతానల్లో దేశ- సాండే.

బసంత:— కరార? యాకప్పా మగన, కరార మాడలిక్కి నాయేను టాంగా ఘోడియాన్న? అంథవర జోడిడి సుద్ధా నా ఇన్నొ ఒమ్మేయూ కరార మాడిల్లా. ఈ కనడ సాలీ మాస్తరర హంగ నీ ఇన్నొ ఆ సాయా బిట్టి ఇల్లీను? ఇంథావక్కిల్లా కరార మాడిదర నమ్మ డిగ్గిటి ఏన రిఫెషిన్ ఆద హంగ ఆతో? (ఘోసేనిగి) ఘోసేని, (ఘోసేనియు క్లినింగదల్లియే మగ్గు) యే ఘోసేని!

ఘోసేని:— (ఒమ్మేలే కలస బిట్టు బండు) రావసాబ!

బసంత:— ఒండు మూరు ఆమ్మేటి తొగొండు బా. హంగ ఒంద మూరు స్పీల్ చహా ఆగలి.

ఘోసేని:— రావసాబ మత్తీన కొడలరి? తాజా కేక, జామున్, మ్యేసూర వాక, పురి, బాసుంది.

దేశసాండే:— ఏనార సోనిదరాగ ఘోళసా ఖారద్దు.

ఘోసేని:— రావసాబ, నిమ్మంతావు? ఘోగందర ఘోగరి!

బసంత:— ఘోం, అవన మాతు తొగొండేను మాడతీయో తందిడు ఏనేన తాజా అవ అవన్న. వేల్కన్ ఘోటిల్ అంత తిళదా నిదన్న.

ఘోసేని:— (స్వగత) అనబేకు నమ్మ బసంతరాయరు, సరదార మనశ్యారు, కేళిదాగ మిశి కొడతార.....(ఘోగంవసు)

దేశసాండే:— ఇవత్త నమ్మ క్లాసన్యాగ భారి ధాందలే హాకి బిట్టరపా ఘోడుగరు ఫస్ట్ Period గి

కులకర్ణి:— యాక, యారదిత్తో ఫస్ట్ Period ?

ಬಸಂತ:— F. Y. ದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಯಾರ ಪಿರಿಯಡ್ ಏನೋ ! ನಾವಂತೂ ಅಳಿಸಿಕೊಡತಿದಿವಿ, ಯಂಥಾ ಸಾಯನ್ಸ್ ಪಿರಿಯಡ್ ನ್ಯಾಗ ಧಾಂದಲೆ ಹಾಕದೆ ಬಿಟ್ಟಾವನಲ್ಲಾ. ಲೆಕ್ಚರ ನಡವಾಗ ಇತ್ತ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸ್ವಸ್ಥ ಮಲಗಿ ಬಿಡತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಟರ್ಮಿನಲ್ ದಾಗ ಸಾಯನ್ಸ್ ಪೇಪರಿ ನ್ಯಾಗ 'ಕುಣಿಯೋಣು ಬಾರ' ಹಾಡ ಬರದು ಬಂದಿದೆ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಅಲ್ಯೊ, ನೀವ ಧಾಂದೆ ಹಾಕಿ ನೀವ ಮಿಶ್ರೀಫ ಮಾಡಿದರ ನಿಮ್ಮ Study ಹಾಳಾಗತದೊ ಎನ ಪ್ರೊಫೆಸರರ Study ಹಾಳಾಗತದೊ ?

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಅಲಾಲಾಲಾಲಾ! ಇವಾ ಏನ ಕಡಿಮಿ ಧಾಂದಲೆ ಹಾಕಾವಪ್ಪಾ? ಯೇ, ಮೆತ್ತನ್ನ ಕಳ್ಳ ನೋಡು ನೀನು! ಮೊನ್ನೆ ಅಲ್ಲೆ ಆ ಡೆಸ್ಟಿನ ಮ್ಯಾಲೆ ಏನೋ ಬರದಿದೆಲ್ಲಾ, ಅದೇನು ಕಡಿಮಿ ಧಾಂದೆ ಏನು?.... ರಾಯ್ ನಿನ್ನೆ ತಮ್ಮ ರೋಲ ಹೇಳೂದರಾಗ ನಾ ಸಿಗತಿದೆ ಗೊತ್ತದನ? ಮತ್ತ ಮಿಶ್ರೀಫ ಮಾಡದಿದರ ಬೀಳತೀತೇನು ತಮ್ಮ ರೋಲು?

ಬಸಂತ: — ಅವಗೇನು ತಿಳಿಬೇಕ ಬಿಡೋ ಇಂಥಾವೆಲ್ಲಾ Politics ಉ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಖರೇ ಅದ. ನೀವ ದೊಡ್ಡ Politicians ಉ! ಇರಲ್ಯವಾ.....ಅಲ್ಲೊ ಬಸಂತಾ, ಲೇಡಿ ಸ್ವೂಡಂಟ್ಸಿಗ್ಯೂ Canvass ಮಾಡೋಣಲಾ ?

ಬಸಂತ:— Oh! I have already. ಮತ್ತ ಈ ಸರ್ತೆ ನಮ್ಮ ಎಮಿಲಿ ವ್ಹೋಟಿ ನನಗ ಅಂತ ತಿಳಿ. ನಾ Elect ಅಡ್ಡೆಂದ್ರ Garlanding ಮಾಡಬೇಕಾದ ನಮ್ಮ ಎಮಿಲಿನ್ನ Forward ಮಾಡತಿನಿ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ವಾ! ಭಾಸ ಒಗದೀಯೇನ ಹಂಗಾರ! Congratulations !

[ಹುಸೇನಿಯು ಆಮ್ನೆ ಟು ಚಹಾ ತಂದಿಡುವನು.]

ಬಸಂತ:— (ಹುಸೇನಿಗೆ) ಒಂದ ಗೊಲ್ಡ್ ಪ್ಲೇಕ ಪ್ಯಾಕು, ಒಂದ ಮೂರು ನಾಕು ಪಾನಪಟ್ಟಿ, ಎಷ್ಟಾಗ್ತದ ಹೆಚ್ಚು. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ನೋಡು ಣಂತ. ಹಿಂದಿಂದೇನು ಇಸ್ಪೆಕ್ಟೋಳಿರಬೇಕಲ್ಲ ?

ಹುಸೇನಿ:— ಅಲ್ಲರೀ, ಇಪ್ಪತ್ತೈದು - ರಾವಸಾಬ್, ಹೆಚ್ಚಿಗಿ ಯಾಕ ಹೇಳೋಣ ಹೇಳು. (ಸ್ವಗತ) ಎನ ಮಂದೆಪಾ ಇದು! ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರದು ಹಂತಾದು ಇಪ್ಪತ್ತೈಳೇನು ಅಂತಾರ!

ಬಸಂತ:— ನೋಡೋ ಕುಲಕರ್ಣಿ, Faithful ಅನಬೇಕು ನಮ್ಮ ಹುಸೇನಿನ. (ಹುಸೇನಿಗೆ) ಆತು ಇದೆಷ್ಟು ಹಚ್ಚು. (ಈಸೆ ಬಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ. ಕುಲಕರ್ಣಿಗೆ) ಇವತ್ತ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜ ಸಿವಾಯಿಗೆ ಒಂದಾಲಣೆ ಕೊಡಬೇಕಪಾ. ಒಂದ ತಿಂಗಳಾತು, ಆ ಮಗಾ ಸಲಾಮ ಹೊಡಿಯೂದ ಬಿಟ್ಟಾನೀಗ.

[ಹುಸೇನಿಯು ಸಿಗರೇಟು ಪಾನಪಟ್ಟಿ, ತಂದಿಡುವನು. ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು]

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— [ಕುಲಕರ್ಣಿಗೆ] ನಿನ್ನ ಕಡಿ 'One Act plays' ಇದ್ರ ಕೊಡಪಾ ಒಂದ ನಾಕ ದಿನಸ ಓದಿ ಕೊಡತಿನಿ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಯೇಳೊ ನಿನ, ಅದನ್ನ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೇನು? ಹದಿ ನೈದ ಮಾರ್ಕ್ಸಿನ ಬುಕ್ಕದು.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಅಲ್ಲೊ, ಮತ್ತ ಮೊನ್ನೆ ನಿಮ್ಮ ಘಾದರ ಕಡೆಯಿಂದ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಇಸಗೊಂಡಿ 'One Act plays' ಗಂತ ಅದಕ್ಕ ಕೇಳಿದೆ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ನೀ ಯಲ್ಯೋ 18th century ದವ ಕಾಣಿಸತೀ ಬುಕ್ಕಿಗಂತ ರೊಕ್ಕಾ ಇಸಗೊಂಡಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತೊಗೊಂಡ ಬಿಡೂದೇನು? ಮೊನ್ನೆ ಮತ್ತ ಟಾರೀಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲೇನು?

ಬಸಂತ:— ಬರೇ ಉದಕ ಓದಿದರ ಸೆಕಂಡಕ್ಲಾಸ ಬರತಾರೇನೊ? ಆಂ, ದೇಶಪಾಂಡೆ? ಬೇಕದಕ್ಕೂ ಛಾಪು! ಇಲೆಕ್ಕನದಾಗ ಕಾಂಡಿಡೇಟಿ ಆಗಬೇಕು, ಗ್ಯಾದರಿಂಗಿನ್ಯಾಗ ಓಡ್ಯಾಡಬೇಕು, ಡಿಬೇಟಿನ್ಯಾಗ ಮಾತಾಡ ಬೇಕು, ನಾಟಕದಾಗ ಪಾರ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು, ತಿಳಿತ. ಆ ಮ್ಯಾಲೇನು ಸೆಕಂಡ ಕ್ಲಾಸ ಬಿಟ್ಟು ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ ಫಸ್ಟ್ ಬರಬಹುದು!

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಹೊತ್ತಾತೊ (ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ಮುಂಡ ಬರುವರು.)

ಬಸಂತ:— ನೋಡ್ರೆಸಾ ಹಂಗರ ಇವತ್ತಿನಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಅಷ್ಟು ಓಡ್ಯಾ ಡುಣ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನಮಗ ನಿರ್ದಿೇ ಕಟ್ಟಿದಾಗುದುಲ್ಲೊ. ಮೊದಲ ಅರ್ಜೀಣ್ ಪ್ರಕೃತಿ ಬ್ಯಾರೆ.

ಬಸಂತ:— ಚಹಾ ಕುಡಿಸ್ತಿನಿ ಬಾವಾ ಡೋಂಗ ತಗೀಬ್ಯಾಡಾ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಒಂದ ಯೇಳೆಂಟೆ ದಿವಸ ಓಡ್ಯಾಡೂಣವಾ ಮತ್ತ ನಮ್ಮ ಬಸಂತನ ಕಾಲಾಗ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನಿಮಗೊಂದು ನಾ ಬ್ರಾಂಬ್ರ ವೊಟ್ಟೆ ಅಷ್ಟು ಕೊಡಿಸಿದರಾತವಾ.

ಬಸಂತ:— ಹಂಗ ನಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಬರೂದುಲ್ಲರೋ. ಆಯತಾ ವ್ಯಾಳ್ಯಾ ದಾಗ ವೊಟ್ಟೆ ಎರಡನೇ ಕಡೆ ಬಡೀತಾವ. ಮತ್ತ ನಾ ನಮ್ಮ ಜಾತಿ Votes ಬಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿ ಅವರ ವ್ಯಾಲೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸ ಇಟ್ಟೇನಿ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಜಗತ್ತಿನ್ಯಾಗ ಜಾತಿಯಲ್ಲಾ ಒಂದ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಜನರು ನಡಸ್ಯಾರ; ಅಂಥಾದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾತಿಜಾತಿಗೆ ಸಕ್ಷಪಾತಾ !

ಬಸಂತ:— ನಾವೇನು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಸಲುವಾಗಿ ಬಡದಾಡತೆವೇನ ಬಿಡೊ. ಮತ್ತ ಜಾತಿಭೇದವಾ ಮಾಡಬಾರದಂತ ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿ ಅವ್ರ Votes ಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿಲ್ಲೇನವಾ? ನೊಡ್ರೆಪಾ, ನನ್ನ ಲುಕ್ಕಾನ ಮಾಡಬ್ಯಾಡರಿ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಅದರ ಕಾಳಜಿ ಬಿಡೊ. ನೀ ನಿಂತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಎರಡನೆ ಯವರ ಛಾತಿಯೇನು ಬರೋದು.....ಅಲ್ಲೊ ಬಸಂತಾ, ಇವತ್ತ ಟಾಕೀ ಛಾಳ Fine ಇದಹಂಗ ಕಾಣಸ್ತದೊ.

ಬಸಂತ:— ಹಂಗರ ಇವತ್ತ ಕ್ಯಾಂಪ ಹಾಕೂಣಲ್ಲಾ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ನನ್ನ ಕಡೆ ಚಿಲ್ಲರಿಲ್ಲೊ. ನಿನ್ನ ಕಡೆ ಇದ್ದರ ಕೊಡು ಹಿಂದಾಗಡೆ ಕೊಡತಿನಿ.

ಬಸಂತ:— ಇಂಥಾ Tin-pot ಗೆಲ್ಲಾ ಕಡಾ ಕೇಳತಾರೇನೋ. ಅದರ ಕಾಳಜೀ ಯಾಕ ಬಾ ನೀ; — ಬಾಕ್ಸ್ ಸೀಟೆ ತಗಸೂಣಂತ.(ಯಾರನ್ನೋ ನೋಡಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ) ಒಳ್ಳೇದು ನೋಡರೆಪಾ ಹಂಗರ.....ನಾಳೆ ಕಾಲೇಜ ದಾಗ ಭೆಟ್ಟಿ. [ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಹೋಗುವನು.]

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನೋಡದೇನೋ ಹೆಂಗ ಸೂಟಿಂಗ ಸ್ವಾರ ಹೋದ ಹಂಗ ಹೋದಾ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜ ಸ್ವಾರ ನೋಡಿ ? ಆ ಕೇಸು ಈ ಮಗ್ಗು Solid Vote ಹಾಕೂದೂ ಅಷ್ಟರಾಗ ಅದ.

(ಶಾಮನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.)

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— (ಶಾಮನಿಗೆ) ಗುಡ್ ಮಾರ್ನಿಂಗ ಮಿಸ್ಟರ ಶಾಮ-ರಾವ. ಮತ್ತೇನು, ಯತ್ತ ಹೊರಟಿತ್ತು ಸ್ವಾರಿ.

ಶಾಮ :— ನೋಡರಿ, ನಮ್ಮ Article ಅಂದರ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಲ್ಲಾ ಈ Editors ಗೆ ! At least, ಜ್ಞಾನಿಯರ ಬಿ. ಎ. ದಾವಾ ಅಂತಾರ ಹಾಕ ಬಾರದ ನಮ್ಮ Article ಉ ! ಹೋದ ತಿಂಗಳ ಕೊಟ್ಟದಿನ್ನಿ. ಎಷ್ಟ ದೈನಾಸ ಬಟ್ಟೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಹೂಂ, ಛಾಪಿಸೂಣಂತ ಅಂದಿದ್ದರು, ಅಂಥಾದು ಈಗ Deceive ಮಾಡಿದರು -- Aristocratic Fellows !

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಅವಕ್ಕಾಕ ಕಾಳಜಿ ಮಾಡತೀರಿ, ನಾ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡ ತಿನ್ನಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶಪಾಂಡೇನ Father ಅಲ್ಲೇ ವರ್ಕ ಮಾಡತಾರ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ: - Oh yes ! ಅಲ್ಪತ್ ಕೊಡ್ಡಿ, ಯೋಗ್ಯ ಇದ್ದರ ಆವರ ಹಾಕತಾರ.

ಶಾಮ:— ಮತ್ತ ಯೋಗ್ಯ ಇದ್ರ ಅಂತಾರಲ್ಲವಾ ? ಯೋಗ್ಯರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಮತ್ತ ನಮ್ಮ (ಪ್ರಕಾಶ) ಆ ಸಂಕೇತರೂಪಾ ಅಷ್ಟ ಬಿಟ್ಟು ಹ್ಯಾಂಗಾರ ಮಾಡಿ ಅಷ್ಟ ಹಾಕಿ ಕೊಡ್ತೆವಾ, ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದ ಕೇಳತೀನಿ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಹಂಗಾರ ನೀವು ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ಗೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ Promise ಮಾಡೀರೇನು ?

ಶಾಮ:— ಯಾಕ ? ನಿಮ್ಮ ವೈಕಿ ಯಾರಾರ ಇದ್ದಾರೇನು ?

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಹೂನರಿ, ನಮ್ಮ ಮಿಸ್ಟರ ಬಸಂತ ಅವರು ನಿಂತಾರ.... ಮತ್ತ ದಯನಾಡಿ Kindly ತಮ್ಮ ವೈಟ್ ಅಷ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು.

ಶಾಮ: — ಛೇ ಛೇ ಛೇ, ಇದಕ್ಕಾಕಿಷ್ಟೊಂದು Adverbs? ಹೆಚ್ಚ ತೀರಿ. ಬಸಂತ ಅವರು ನಮಗೇನು ಅರೇದವರಲ್ಲಾ. ಮೊನ್ನೆ ಅಲ್ಲಿ ಜೋಶಿ

ಅವರ ರೂಮಿನ್ಯಾಗ ಕೂತಿದ್ದರು, ಗೊತ್ತದರಿ Mr ಬಸಂತ ಅವರ ಭಾಳ Kind ಇದ್ದಾರ ನೋಡರಿ (ದೇಶಖಂಡನಿಗೆ) ಮತ್ತು ನಮ್ಮ Article ಒಂದು ಮರೀಬ್ಯಾಡರವಾ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಛೇ, ಇವತ್ತ ಸಂಜೀಮುಂದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಕೊಡಿರಿ, ನಾಳೆ ಮುಂಝೇನೆ ಫೂಫ ತೊಗೆಂಡು ಬಿಡಿರಿ.

ಶಾಮ:— Alright thank you in anticipation....Mr Deshpande, be cock sure -- I will Vote for Mr. Basant. (ಹೋಗುವನು.)

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಇವಾ ಯಂಥಾ ಕವೀಸಾ..... ಕವೀನೋ ಎನ ಕಪೀನೋ !

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ನಮದೇನು ಹೋದದ್ದೊ. ಹೂಂ ಅಂದ್ರಾತಪಾ, ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಾಗಲಿಕ್ಕೆ.....ಮತ್ತು ನೀ ಕಡಿತನಕಾ ಬಸಂತನ ಸಾಯಡ್ಸ ಹಿಡಿಯಾವ ಹೌದಲ್ಲೊ ?

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಅದನ್ನ ಹೆಂಗ ಹೇಳಲಿ..... ಅಲ್ಲಪಾ ನಾವ್ಯಾ-ಕೆಷ್ಟು ಶ್ರಮಾ ತೊಗೊಂಡು Canvass ಮಾಡಬೇಕ ಬಿಡೊ; ಗೊತ್ತದ, ಬಸಂತನ ಟೆಂಡನ್ನಿ ಆಗೂತಂಕಾ ಅಷ್ಟು ಡುಬ್ಬಾ ಭಸ್ವರಸತಾನ ಒಂದವ್ಯಾಳಾ ಇವನ ಆರಿಸಿ ಬಂದರ ಗ್ವಾಡಿನ್ಯಾಲೆ ಬಟ್ಟೆಟ್ಟೆ ಹೇಳತೆನವಾ -- ಈ ಮಗಾ ನಮ್ಮನ್ನ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನಾತಾಡಿಸುದುಲ್ಲಾ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಯಲ್ಲಾರ ಟೆಂಡನ್ನಿನೂ ಹಂಗ ಬಿಡೊ! ಅವರ ಒಳ ಗಿನ Motives ಅ ಬ್ಯಾರೆ ಇರತಾವ. ಈಗ ನಮ್ಮ Case ತೊಗೊಳಪಾ. ನಾವು ನಾಟಕದಾಗ ವಾರ್ಡ್ ಯಾಕ ತೊಗೊಂಡಿವಿ ?

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಾಕ್ಯ ! ರಂಗಭೂಮಿ ಸೇವಾಕ್ಯ !

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವಾ ನೀಯೇನು ಮಾಡತಿ ನಿನ್ನ ತಲಿ. ನಾಟಕಾ ಬರದಾವಾ ಮಾಡತಿದ್ವಾನು. ರಂಗಭೂಮಿ ಸೇವಾ ಅಂತೂ ಈ ಅಮೇಚೂರ ನಾಟಕದವರದು ಕಂಡದ್ದ ಅದ ! ಎಲ್ಲೆ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಾಟಕಾ ಮಾಡತಾರೊ ರಂಗಭೂಮಿ ಸೇವಾ ಅಂತ !

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಹಂಗರ ನಾವು ನಾಟಕದಾಗ ಪಾರ್ಟ್ ತೋಗೊಂಬು ಉದ್ದೇಶರಾ ಏನು? ನಿದ್ದಿ ಗೆಟ್ಟು ನಾಟಕಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಟೆಕೇಟೆ ಖರ್ಚ ಮಾಡಬೇಕು. ಮ್ಯಾಲೆ ವಸೂಲಾಗದಿದ್ದರ ಕೈಲೆ ಸೋಸಬೇಕು.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಸೋಸಬೇಕಪಾ ಮತ್ತ ಯಾರಿಚ್ಚಿ! ನಾಟಕದಾಗ ಪಾರ್ಟ್ ತೋಗೊಂಡರ ನೋಡುವವರ ಮ್ಯಾಲೆ ಛಾಪ ಒಗಿಲಿಕ್ಕೆ ಬರತದ!.... 'ಇರಲಿ, ಇವತ್ತ ರಾತ್ರಿ ಸಿನೇವಾ ಪ್ರೊಗ್ರಾಮ್ ~~ಕ್ಲಿಂಗ~~ Arrange ಮಾಡಿದೆ' ಲಗೂ ಬಾ ಮತ್ತ. (ಹೋಗುವರು)

ಪ್ರವೇಶ ೩.

[ಶಾಮನ ಮನೆ. ಶಾಮನು ಓದುತ್ತಾ-ಎಸ್. ಎಸ್. ಮತ್ತು ಪಾಟೀಲ ಬರುವರು.]

ಶಾಮ: — ಬರಿ. ಬರಿ.

(ಎಸ್. ಎಸ್ ಮತ್ತು ಪಾಟೀಲ ಕೂಡುವರು.)

ಎಸ್. ಎಸ್.:— ನೋಡರೆಸ್ಪಾ. ಮರೀಬ್ಯಾಡರಿ. ಮುಂದ ನಮ್ಮಿಂದೇನಾರ ಘಾಯದೆ ಆಗಬಹುದು. ಅವಾ ದೇಸಾಯಿ ಇದ್ದಾನಲ್ಲರಿ, ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ Application ಕ್ಕೆ ಸೆಕಂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾ, ಅಂಥಾದು ನಿನ್ನಿನ ದಿವಸ ಮುದ್ದಾಂ ನನ್ನ ಕೆಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಾನ Candidate ಆಗ್ಯಾನ.

ಶಾಮ:— ಬಿಡ್ರಿ, ಅಂಥಾವರೆಲ್ಲಾ ಬಂದರ, ಮತ್ತ ಇಲೆಕ್ಟನ್ ಅನಬೇಕ್ಯಾಕದಕ್ಕ?

ಪಾಟೀಲ:— ತಮ್ಮ Poem ಕ್ಯಾನರೀಜ ಎಡಿಟರ ಕೈಯಾಗ ಕೊಟ್ಟಿನಿ. By all means ಹಾಕತೀನಿ ಅಂದಾನ.

ಎಸ್. ಎಸ್.:— ಅವಾ ಒಂದ್ಲ ಕವಿತಾ ಹಾಕದಿದ್ದರ ಅವನ ಎಡಿಟರ ಶಿಸ್ ಕೆತ್ತಿ ಒಗಸೂಣಂತ; ಮತ್ತ ಬಸಂತಗ ಪ್ರಾಮೀಜ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಹೌದಲ್ಲೊ.

ಶಾಮ:— ಛಿ, ಅವಗ್ಯಾರು ಹಾಕಬೇಕರಿ Aristocratic fellow

ಪಾಟೀಲ:— ತಮ್ಮ "ನೆಲ್ಲೆಯ ಸಿಟ್ಟು" ಭಾಳ Fine ಆಗೇದ ನೋಡರಿ. (ಸ್ವಗತ) ಯಾ ಮಗಾ ಓದ್ಯಾನ ಅದನ್ನ.

ಶಾಮ:— ಏನೋ ಇನ್ನೂ ಬಡಲಿಂಗ ವೋಯೆಟ್ಟು ಇದೀವಿರಿಸಾ.

ಪಾಟೀಲ:— ನೋಡಪಾ ಹಂಗರ ನಮ್ಮ ಪೈಕಿ ಅವನ ನೀನು.

ಎಸ್ ಎಸ್.:— (ಪಾಟೀಲನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ) ಬಹುವಚನದಿಂದ ಕರಿಯೋ! ಒಮಸೂ ರೀತಿ ಸುದ್ದಾ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಲಾ.

ಪಾಟೀಲ:— ಛೇ, ನಾನೂ ಶಾಮಾ ಸಾಲೀ ಗೆಳೆಯಾರೊ. ಯಾಕೋ Fifth ದಾಗ ನಾನೂ ನಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಪಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲಾ. ?

ಶಾಮ:— ಹೌದರಿ, ನಿಮ್ಮದ ಪುಣ್ಯಾ ನಾ - ಪಾ - ಸಾ - ದ - ದ್ದು.

ಎಸ್. ಎಸ್.:— ಮರಿಬ್ಯಾಡಿರಿಸಾ, ಇದ ಕಡೀಸರತೆ ಹೇಳೂದು.

ಶಾಮ:— ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇನ್ನೇನ ಹೇಳಿಸಾ, ಬೇಕಾರ ನನ್ನ ವ್ರೋಟಿಂಗ ಶೀಟ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಾಗ ಕೊಟ್ಟ ಬಿಡತಿನಿ. ನೀವ ಹಕ್ಕೊಕ್ಕಿರಿ.

ಎಸ್. ಎಸ್.:— ಛೆ. ಹಂಗ ರೂಲ ಇಲ್ಲರಿ. ಆದರೂ ಇಷ್ಟ ಖಾತ್ರಿ ಯಿಂದ ಹೇಳತಿದಿ ಅಂದವ್ಯಾಲೆ, I thank you.

ಶಾಮ:— ಮತ್ತ ನನ್ನ ಬಿನ್ನಹಾ ಒಂದ ಮರಿಬ್ಯಾಡಿಸಾ.

ಪಾಟೀಲ:— ಯಷ್ಟ ಹೇಳಬೇಕವಾ ಇನ್ನ. ಮಿಸಲನಿ ನೋಡಿಂದನ ನಮ್ಮನ್ನ ಮಾತಾಡಸು. ಮತ್ತಿನ್ನೇನು !

ಎಸ್ ಎಸ್.: - ಸಡೀಪಾ ಪಾಟೀಲಾ (ಶಾಮನಿಗೆ) ಗುಡ್ ನೈಟ್.

(ಎಸ್. ಎಸ್. ಮತ್ತು ಪಾಟೀಲ ಹೊರಡ. ವಸ್ತುರಲ್ಲಿ ಬಸುತ, ಕುಲಕರ್ಣಿ, ದೇಶಪಾಂಡೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು. ಬಸಂತನು, ಎಸ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ ಇವರು ಬಂದ ದ್ದನ್ನು ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಸನ್ನೆಯಿಂದ ತಿಳಿಸುವನು)

ಶಾಮ:— (ಸ್ವಗತ) ಇದೇನ ಬಂತವಾ ನನ್ನ ಸುತ್ತ ! ಅಡಕೊತ್ತಿ ನ್ಯಾ ಗಿನ ಅಡಿರೆ ಆದಿನಲ್ಲಾ ! (ಪ್ರಕಾಶ) ಒಳ್ಳೆದರಿ, Mr. ಎಸ್. ಎಸ್. (Dont care ಎಂದು ಎಸ್. ಎಸ್ ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವನು. ಎಸ್. ಎಸ್. ಮತ್ತು ಪಾಟೀಲ ಹೋಗುವರು. ಹೋಗುವ ಮುಂದೆ ಇಬ್ಬರೂ ಬಸಂತನನ್ನೂ ಅವನ ಗೆಳೆಯರನ್ನೂ ದ.ರುಮಾನೆ ನೋಡುವರು.)

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಯಾಕರೆಪಾ, ನಿನ್ನೆ ನಿಮ್ಮ ಲೇಖ ಪ್ರಿಂಟ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಬಂದದ್ದರ ಉಪಕಾರೇನಿದು ?

ಶಾಮು:— (ಆಸಂದದಿಂದ) ಆಂ ? ಕೊಟ್ಟ ಬಂದರೇನು ಛಾಪಸಲಿಕ್ಕೆ ?

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನೀವು ಹಂಗರ ಎಸ್. ಎಸ್.ಗ ಪ್ರಾಮೀಜ ಮಾಡಿದರಿ, ಹೌದಲ್ಲೊ ?

ಶಾಮು:— ಏಳರೀ, ನಿಮ. ಇಂಥವರಿಗೆಲ್ಲಾ ವ್ಹೋಟೆ ಹಾಕಿದರ ತೀರಿತಲಾ. ಅವನ ಮಾರೀ ಮುಂದ ಹೊಂ ಅಂದರೂ ನಾ ಹಾಕೂದು ಬಸಂತಗ !

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಬರೇ ನಿಮ್ಮ Article ಪ್ರಿಂಟ ಆಗತದಂತ ನಮ್ಮ ಮಾರಿಮುಂದ ಹೊಂ ಅನಬ್ಯಾಡರಿ, ಏನಂಬೂದು 'Openheartedly' ಹೇಳಿಬಿಡರಿ. ನಾವೇನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರೂದಲ್ಲಾ .

ಶಾಮು:— ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇನ್ನೇನ ಹೇಳರೆಪಾ, ಬೇಕಾರ ನನ್ನ ವ್ಹೋಟೆಂಗ ಶೀಟೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಾಗ ಬಿಡತಿನಿ. ನೀವ ಹಕ್ಕೊಳ್ಳರಿ ಮತ್ತಿನ್ನೇನು.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಅಲ್ಲಾ, ಭಬ್ಬರ ವ್ಹೋಟೆಂಗ-ಶೀಟೆನ ಮ್ಯಾಲೆ ಇನ್ನೊ ಬ್ಬರು ಬರಿಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಅಷ್ಟ ಫೈರ್ಯದಲೆ ಹೇಳಬ್ಯಾಡರಿ. ನಾವು ಅದನ್ನೂ ಮಾಡಿವಿ.

ಶಾಮು:— ಇಲ್ಲಿ ನೋಡ್ರಿ, ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಾಮೀಜ ಮಾಡಿದೆನೆಂದರೆ ನಾಲಿಗೆ ಹೊಳ್ಳಸಾವಲ್ಲನಾ --- ಆಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಗಿ ಮಾಡಿದಹಂಗ !

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಹನ್ನೆರಡವೈದ ಆಣಿರಿ ಇವೆಲ್ಲಾ !

ಬಸಂತ:— ಅವಾ ಹಂಗ ಮಾಡವಲ್ಲ ನಡಿಯೋ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ನಾನು ಅವಾ ಇಂಟರ ಫಸ್ಟ್‌ಇಯರ ಕೂಡೇ ಕಲಿತೇನಿ.....ಯಾಕೊ ಶಾಮಾ ? ಮತ್ತ ನೋಡಪಾ ಇನ್ನು ಬರೂದಾಗೂದಿಲ್ಲಾ, ಮರೀಬ್ಯಾಡಾ.

ಶಾಮು:— ಅಲ್ಲಾ, ನೀವು ಸುಳ್ಳು ಇಲ್ಲಿತನಕಾ ತೇಕುತ್ತಾ ಯಾಕ ಬಂದರಿ, ಅಂತಿನಿ. ಅಷ್ಟ ಭರೋಸಿಲ್ಲ ? (ದೇಶಪಾಂಡೆಗೆ) ಮತ್ತ ನಮ್ಮ ಲೇಖಾ ಓಂದ ಛಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮರೀಬಾಡರೆನಾ, ಏನೋ ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡತಿನಿ ಅಂತ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳಬ್ಯಾಡರಿ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳೋದುಲ್ಲಾ. ಆ ಮ್ಯಾಗಝಿನ್ ಬಂದಿಂದನ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳರಿ, ಛಾಪಿಸೇದೊ ಇಲ್ಲೊ ಅಂಬೂದು.

ಬಸಂತ:— ಅಲ್ಲೊ ಶಾಮಾ, ನಿನ್ನ ಒಟ್ಟೆ Works ಅಂಬೂವು ಎಷ್ಟನ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡು. ಒಂದ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಪ್ರಿಫೇಸ್ ಹಾಕಿಸಿ ಪ್ರಿಂಟ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡತಿನಿ.

ಶಾಮ:— ಆಪ್ತೆ ಮಾಡಿದರ I will be ever indebted to you. ನನ್ನ ವರ್ಕ್ಸ್ ಏನೋ ಒಂದ ಎರಡಮೂರು Volumes ಆಗ ಬಹುದು, ಇಷ್ಟೆ.

ಬಸಂತ:— ಬೇಕಾದಷ್ಟಿರಲೋ, Dont care ! ನೋಡಪಾ. ಹೋಗತೀವಿ ಹಂಗಾರ, ಗುಡ್ ನಾಯಿಟ್.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನೋಡರಿ, ನಿಮ್ಮ ಲೇಖಾ ಒಂದ ನಾಕ ಮಂದಿ ಓದಬೇಕ ಅಂತ ಆಶಾ ಇದ್ದರ.....(ಹೋಗುವರು.)

ಶಾಮ:— (ಆನಂದದಿಂದ) ಈ ಕವಿಯು ಚಿರಸಾಹಿತ್ಯಿಯಾದನು..... ಯೇ ಕವಿಯ ಹೆಂಡತಿಯೇ.....

(ಶಾಂತಾ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು.)

ಶಾಮ:— ಮೊದಲ ಸಭ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮಪ್ಪಗ ಒಂದ ಕಾಯಿ ಒಂಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬಾಅನ್ನು. ಕಾಯಿ ಆಣೆ ಬೇಕಾರ ನಾ ಕೊಡತೀನಿ.

ಶಾಂತಾ:— ಯಾಕ ?

ಶಾಮ:— ಹಂಗ ಮಠಕ್ಕೂ ಒಂದು ಒಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾ ಅನ್ನು.

ಶಾಂತಾ:— (ಆನಂದದಿಂದ) ಯಾಕ, ಲಾಟ್ರಿಗೀಟ್ರಿ ಹತ್ತಿತೇನು ?

ಶಾಮ:— ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ !

ಶಾಂತಾ:— ಯಾಕ ? ಏನು ?

ಶಾಮ:— ನಾ ಮೊದಲ ಹೇಳಿಲ್ಲ ! ಹೊರಗ ಹೋಗುಮುಂದ ನಾಯಿ ಬಾಲಾ ರುಗಾಡಿಸಿತು. ಶುಭಾ ಅಂತ.

ಶಾಂತಾ:— ಏನಾಗೇದೀಗ ಶುಭಾ ಅನ್ನ ಲಿಕ್ಕೆ ?

ಶಾಮ:— ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಅಂತ ನಾರದ ಭವಿಷ್ಯದಾಗ ಬಂದಿ ದ್ದಿಲ್ಲ, ಖರೇ ಬಂತು ನೋಡದು !

ಶಾಂತಾ: - ನೌಕರೀ ಹತ್ತಿ ತೇನ ಹಂಗರ ?

ಶಾಮ:— ನನ್ನ ಕವಿತಾ, ನನ್ನ ಲೇಖ ಸ್ವೀಕಾರ ಆದವು. ನೀನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನನಗೆ ಕವಿರಾಜ, ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜಕವಿಯೆಂದು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ನಾನು, ಅಂದರೆ ಉತ್ತಮಪುರುಷ, ಸರ್ವನಾಮ, ಪುಲ್ಲಿಂಗ, ಏಕವಚನ, ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿಯಾದ ನಾನು, ಈ ಕವಿಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಗಂಡ.....ನಿಮ್ಮ- ಪ್ಪನು ಈ ಕವಿಯ ಮಾವ, ನಿಮ್ಮಮ್ಮನು..... Sorry, ನಿಮ್ಮಮ್ಮ, ಇಲ್ಲಲ್ಲ. ನೀನು—ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ. ನನ್ನ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರು ಇನ್ನ 'ಕವಿ' ಅಂತ ಮಾಡಿಕೋ ತೇನಿ.....ಪ್ರಿಯೆ, ನನ್ನ ಅರಸುಗಳಿಯೇ, ಸಮಾಸದಿಂದ ಅರಸುಗಳಿಯೇ, ಈ ನಿನ್ನ ಕವಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬರುವಂತೆ, ಒಂದೇ ಒಂದನ್ನು.....ಕೊಡು !

ಶಾಂತಾ:— ಏನದು ಕೊಡ್ತಾದು ? ನಮ್ಮಪ್ಪ ರೊಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಗೋಳ್ಯಾಡ ತಾನ. ಸದಾ ಕೊಡೂ ಕೊಡು.

ಶಾಮ:— ತಲೀನ ಇಲ್ಲದಕ್ಕೆ ! ಹೆಂಗಸೂಗೇ ಫಿಮೇಲ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಯಾಕೆ Necessary ಅಂದರೆ ಇದಕ್ಕೂ. ನಾ ಶ್ಲೇಷದಿಂದ ಗುಪ್ತಿಟ್ಟು ಅಂದ್ರೂ, ಕವಿಯ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ನೀನಿಗೆ ಅಷ್ಟೆ ತಿಳಿಬಾರದ ?..... ನೀರಡಸಿ ಬಂದ ಈ ಭೃಂಗಕ್ಕೆ ತಾವರೆಯಾದ ನೀನು ನಿನ್ನ ಮುತ್ತಿನ ಮಧು ವನ್ನು ಕೊಡು. ಚನ್ನೆ, ನೀನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಚಲುವೆಯಾಗಲಿಲ್ಲಾ ! ಇರಲಿ, ಚಿಲುವು ಇರದಿದ್ದ ರೂ ಕೂಡ ಕುರುಪದಲ್ಲಿಯೇ ಚಿಲುವಿನ ರೂಪ ತೆಗೆಯುವರು ಕವಿಗಳು. ಸೌಂದರ್ಯದ ಸೆಲೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುವರು. ಕವಿತೆಯ ಕಾರಂಜಿಯನ್ನು ಪುಟಿಸುವರು. ಪ್ರತಿಭೆಯ ತುಂತುರಗಳನ್ನು..... ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು; ನಾಳೆ ನಿಮ್ಮಪ್ಪಗೆ ಒಂದೆ ಭಾಷಣವನ್ನು ತಗದಕೊಡನ್ನು ! ಯಾರು ಸಗಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಸತಾನ ಮಗಾ. I deserve publication. ನಾ ಇಂಥಾ ದೊಡ್ಡ ಕವಿ ಆದದ್ದು ಹೆಚ್ಚೋ, ಅವಾ ಸೊಟ್ಟೊಂದು ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೊಡಸೂದ ಹೆಚ್ಚಿನದೋ ?

ಶಾಂತಾ:— ಒಂದ ಛಾಪಗಾನಿನ ಸಾಕೇನು? ಒಂದ ವಿಮಾನ ಬೇಕಂತ ಹೇಳರೆಲ್ಲಾ.

ಶಾಮ:— ಈ ಕವಿಗೆ ವಿಚಾರದ ವಿಮಾನ ಇರತೀರಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ವಿಮಾನ ಬೇಡಾ. (ಸ್ವಗತ) ಕೊಟ್ಟರೂ ಅಡ್ಡಿ ಯಿಲ್ಲಾ. (ಪ್ರಕಾಶ) ಈ ಕವಿಯು ವಿಚಾರದ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವನು. ವಿಚಾರದ ತರಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಈಜಾಡುವನು. ವಿಚಾರದ ಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕನಸು ಕಾಣುವನು. ಸಂಸಾರದ ಅಘೋರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವನು, ತಿಳಿಯಿತೆ ಈ ನಿನ್ನ ಕವಿರಾಜನು!

ಶಾಂತಾ:— ಏನ ಕವಿನೊ! ಏನ ಕಪಿನೊ!

ಶಾಮ:— ಕಪಿಯಾದರೆ ಈ ಕವಿಯು ಹನುಮಂತನಾಗುವನು. ಕವಿತೆಯ ಬಾಲದಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮೋಹಿಸುವನು.

ಶಾಂತಾ:— ಸಾಕು, ಬರಬರತ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡೀತದೋ ಏನ ಮಣ್ಣು.

ಶಾಮ:— ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದರೆ ಹುಚ್ಚರ ಆಸ್ಪತ್ರಿಗೆ ಹೋಗುವೆನು. ಅಲ್ಲಿಯ ಹುಚ್ಚರನ್ನು ಕವಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವೆನು. ಕವಿಗಳು ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದ ರೇನೇ ಕವಿತೆ ಕಟ್ಟುವರು.

ಶಾಂತಾ:— ಬರೇ ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾರದ ಮಾತ ಆಯ್ತಲ್ಲಾ. ಸಂಜೆಗೆ ಕಾಯಿಪಲ್ಯಾ ಏನಾರ ತಂದೀರೊ!

ಶಾಮ:— ಇಕಾ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಗಂಟಿಗಿಂಟಿ ತಿಂದಿಲ್ಲಾ. ತಾನ ತರತಾನ ಮಗಾ ಬೇಕಾರ. ಯಾರುಪಗಾರಕ್ಕೆ ತರತಾನ. ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟ ತಪ್ಪಿಗೆ ತರಬೇಕ ಮತ್ತೆ.

ಶಾಂತಾ:— ಸಾಕು ಗಪ್ಪಾಗಿರಿ. ಇಲ್ಲೇ ನಡಮನ್ಯಾಗ ಕೂತಾನ ಅಪ್ಪಾ.

ಶಾಮ:— (ಗಾಬರಿಯಿಂದ) ಆಂ ?

[ತೆರೆ]

ಪ್ರವೇಶ ೪. [ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್ ಮುಗಿದ ನಂತರ]

(ಕಾಲಕರ್ಣಿ ಮತ್ತು ದೇಶಪಾಂಡೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು)

ಕಾಲಕರ್ಣಿ:— ಕಾಲೇಜದಾಗ ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್ ಒಂದು ಯಾಕ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾ - ರವಾ. ಕಾಲೇಜ ಸುರುನಾಗು ಸುಗಮವಾಗಿ ಜನಗಲಾ ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್ ಮು . ಮುಂದೆ

ಒಂದ ತಿಂಗಳದಾಗ ಗ್ಯಾವರಿಂಗ ಇಲೆಕ್ಟನ್ನು. ಹಿಂಗಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಹಾಳು, ರೊಕ್ಕ ಹಾಳು, Energy ಹಾಳು, ಮ್ಯಾಲೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲದ ಮತ್ತೆ ಟರ್ಮಿನಲ್‌ದಾಗ ಐದ ಮಾರ್ಕ್‌ಗಿಂತಾ ತೇಳಗ ತೋಗೊಂಡರ ದಂಡಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಭಲೋ ಯುಕ್ತಿ ಹುಡಕ್ಕಾರ. Study ಹಾಳ ಮಾಡಾವ್ರು ತಾವ. ಏನ ಆಗಲಿ, ಇಲೆಕ್ಟನ್ ಗದ್ದಲಂತೂ ಒಂದಪಾಟಿ ತೀರಿ-ಧಂಗಾತಪಾ..... ಈ ವಸಂತ ಆರಿಸಿ ಬಂದರ ಏನೋ ನಮಗ ಫಾಯದೆ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಅನಾ ಬಂದರಾರ ಏನೋ, ನಾಳೆ ಮಿಸಲನಿ ಒಳಗ ನಮ್ಮ ಫೋಟೊ ಬ್ಯಾರೆ ಬರೂಹಂಗಿಲ್ಲ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಫೋಟೊ ಬರದಿದ್ದ ರೇನಾತೊ. ಜಿಮಖಾನಾ ಫಂಡ ಆರಣ ಇರತದಲ್ಲಾ. ನೊದಲ ನೀ ಹೇಳಧಂಗ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ರೇನ-ಕೋಟಿ ಹಾಕೂಣು

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಅನಾ ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲಪಾ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಅನಾ ಏನು ಅವನ ಅಪ್ಪನ ಮನಿಂದ ಖರ್ಚ ಮಾಡ-ಬೇಕಾಗೇದ. ನಾವೇನು ಫುಕಟಿ ಏನು ಇಷ್ಟು ಶ್ರಮಬಟ್ಟದ್ದು. ಹಂಗರ ಉಂಡಾನಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಫಲಾ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಅನಾ ಇಲೆಕ್ಟ ಆಗಿ ಬಂದರೂ, ಅವನ್ನ ಇಲೆಕ್ಟ ಮಾಡಿದವರು ನಾನಾಗತೇವಿ. Honour ತೋಗೊಂಬಾನಾ ಅನಾ ಆಗ-ತಾನ.....ಇಷ್ಟಾಗಿ ಅವಗೆಲ್ಲೆ ಇಷ್ಟ Chances ಅವ ಬಿಡು. ಬರೇ ಲೇಡಿ ಸ್ವೂಡಂಟ್ಟ ಮ್ಯಾಲೆ ಅವನ ಭಾರಾ. ಇಲೆಕ್ಟ ಆಗದಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟ ಫೆಮಿಲಿ ಗುರ್ತಾತು ಸಾಕು ಅಂತಾನವಾ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಅಲ್ಲಪಾ ದೇಶಪಾಂಡೆ, ನೀ Sincerely ಹೇಳು, ನಿನ್ನ Personal Vote ಯಾರಿಗೆ ಹಾರಿಡಿ ?

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಬಸಂತಗ!

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಪಕ್ಕಾ ಇದ್ದೀ ನೋಡವಾ ನೀ ಮಾತ್ರ. ಹೇಳು ಖರೇ ಹೇಳು.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನೀ ಯಾವಾಗ ಇಷ್ಟು ಕೇಳಿತಿ ಅಂದಮ್ಯಾಲ ನೀ ಹೇಳು, ನೀ ಯಾರಿಗೆ ಹಾಕೀದಿ. Sincerely ಹೇಳು ಮತ್ತ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಹೇಳಲ್ಯಾ, ನೋಡಮತ್ತ. ಬರೂ ಚಾರಣೆಕ್ಕ ಚಕ್ರಾ ತಂದೀ ! ಯಾರ ಮುಂದೂ ಒಡೀಬ್ಯಾಡಾ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನೀ ನನ್ನ ಮುಂದ ಒಡದ ಹೇಳಿತಿ ಅಂತ ನಿನ್ನಹಂಗ ನಾನೂ ಒಡದ ಹೇಳಿತಿನಿ ಅಂತ ತಿಳಿದೀಯೇನು ? Imposs.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಹೇಳಲ್ಯಾ ಹಂಗಾರ—ನಾನು ಎಸ್. ಎಸ್. ನೀನು ಹೇಳೋ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನೋಡ ಹಂಗರ,.... ..ನಾನೂ.....ಫೇ, ನಾವೊಲೈ, ನೀನು ಹೇಳೋ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಹೇಳಲ್ಯಾ ಹಂಗಾರನೋಡ ನೋಡ ಮತ್ತ, ಮಂದೀಮುಂದ ನನ್ನ ಮಾನಾ ಕಳದೀ (ದೇಶಪಾಂಡೆ ಊಂ, ಹೂಂ. ಎಂದು ಗೋಣು ಹಾಕುವನು) ನಾನೂ ಎಸ್ ನಾನೂ ಎಸ್ ಎಸ್ ಎಸ್‌ಗ. ಹಾಕೀನಿ ನೋಡಪಾ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— (ಕೈ ಹಿಡಿಬು) Happy coincidence..... Expected, ನಾನೂ.....ಅವಗ ನೋಡು. (ಇಬ್ಬರೂ ನಗುವರು.)

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ರಾತ್ರಿ ಕಂಡುಬಂತು ನಮ್ಮ ಬಸಂತಾ ಆರಿಸಿ ಬತೂ Chance ಇಲ್ಲಾ ಅಂತ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಜಾನೆ ಎಸ್. ಎಸ್‌ನ Side ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟೆ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಮತ್ತ ಗೆದಿಯೂ ಎತ್ತಿನ ಬಾಲಾ ಹಿಡಿದರ ಏನಾರ ಸಿಕ್ಕೀತಪಾ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಆದರ ಅವಾ ಮಿಸ್ಟರ ಪಾಟೀಲ ಮಾತ್ರ ಎಸ್. ಎಸ್.ಗ ಪ್ರಾಮಿಜ ಮಾಡಿ, ಕ್ಯಾನ್‌ವ್ಹಾನ್ ಮಾಡಿ ಕಡಿಕೆ ಬಸಂತಗ ತನ್ನ Personal Vote ಹಾಕೆವಂತ ! ಹಿಂಗ Deceive ಮಾಡತಾರೇನಪಾ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನಮ್ಮಹಂಗ ಅವನೂ..... ..ನಮಗ ಮಾತ್ರ ಎರಡೂ ಕಡಿಯಿಂದ ಫಾಯದೆ ಅದ ನೋಡು. ಇತ್ತಲಾಗ ಎಸ್. ಎಸ್.

ಬಂದರ ಅವನ Personal Vote ಹಾಕೀವಿ, ಅವನಿಂದ ಲಾಭ ಆದ. ಇನ್ನ ನಮ್ಮ ಬಸಂತ ಬಂದರಂತೂ ಏನ ಕೇಳತೀಯೋ—ಅವನ Side canvass ಮಾಡಿವಲಾ !

(ಹೋಗುವರು.)

ಪ್ರವೇಶ ೫. [ತುಸು ದಿನಗಳು ತೀರಿದ ಮೇಲೆ]

(ಶಾಮನ ಮನೆ. ಶಾಮನೊಬ್ಬನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ.)

.....ಹಿಂದಿನ ಕವಿಗಳಿಗೆ ರಾಜಾಶ್ರಯ ಸಿಗತೀತ್ತು, ಅಂತ ಬೇಕಾದಂಥಾ ನಾಟಕಾ-ಕಾದಂಬರಿ ಬರೀಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ಸಾಹಾನೂ ಬರಬೇಕು, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಾನೂ ಸುದ್ದಾ ಕೊಡುತುಲ್ಲಾ ಮುಂದಕರದು. ಬಿಡವಲ್ಪಾಕ, ನಾ ಮಂದೀ ಸಲುವಾಗಿ ಬರಿಯೂದಿಲ್ಲಾ; ಮಂದಿ ನನ್ನ ಲೇಖಾ ಓದೂದು ಬ್ಯಾಡಾ, ಇವರು ಹೌದು, ಸ್ವತಂತ್ರ ಧಂಧೆ. ಆವ್ಯಾಲ ತೋಗೊಳ್ಳಿ, ದಿನಾ ಒಂದ Satire ಬರೀತಿನಿ ಈ Editors ವ್ಯಾಲ! ಸಧ್ಯಾಕಂತೂ ನಮ್ಮ-ದೊಂದು ಕವಿತಾ, ಒಂದು ಲೇಖಾ accept ಆಗ್ಯಾವ, ಸಾಕು. ಮುಂದ ಸೊಡೂಣಂತ.

(ಶಾಂತಾ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲೇಜ ಮಿಸಲನಿ, ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಾಸಿಕ ಹಿಡಿದು)

ಶಾಂತಾ:— (ಮಾಸಿಕ ಕೊಟ್ಟು) ನಿನ್ನೆ ಸಂಜೇಮುಂದ ಪ್ರೊಫೆಸ್ಮನ್ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದಾ. (ಮಿಸಲನಿ ಕೊಟ್ಟು) ಇದೇ ಈಗ ಇದನ್ನು ಯಾರೋ ಒಗದ ಹೋದ್ಯು.

ಶಾಮನು:— (ಆನಂದದಿಂದಲೂ, ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದಲೂ) ಕಲೀದ ಇದ್ದವರ ಹಣೇಬಾರಾನ ಇಷ್ಟು. 'ಉಣ್ಣೆ ಕೆಚ್ಚೊಲಳಿದ್ದು ನೊರೆಹಾಲ' ಎರಡೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೌಲ್ಯವಾದ ಈ ಕವಿಯ ಲೇಖನಗಳು ಬಂದುದನ್ನೂ ಓದುವ ತವಕಗೊಳ್ಳದೆ ಹಾಗೆಯೇ ತಂದಿರುವಿಯಾ? ಇವು ಕವಿರಾಜನಾದ ನಿನ್ನ ಗಂಡನ ಗಾರವನನ್ನು ಘೋಷಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯಶಂಖಿಗಳು. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ, ಒಂದರಲ್ಲಿ Prese Article ಹೀಗೆ ಛಾಪಿಸಿ ಬಂದಿವೆ.

ಶಾಂತಾ:— ಅವಷ್ಟು ಛಾಪಿಸಿ ಬಂದರ ಏನ ಸಿಕ್ಕಹಂಗಾತು ನಿಮಗ ಸೌಭಾಗ್ಯ?

ಶಾಮು:— ಕಂಟಮಟಾವ ಸ್ವಾಹ ಕ್ರೋಂಬುದೊಂದ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಅಂತ ತಿಳಿದಿಯೇನು? ಕಾವ್ಯದ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಸೌಭಾಗ್ಯವಿರುವದು? ಇವು ನಿನ್ನ ಹಾಗೂ ನಿನ್ನ ನಲ್ಲನ ಬಿಂಕವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಹೇಳುವ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳು.

ಶಾಂತಾ:— ಏನಾರ ಛಾಪಸೇದ ತಗಿರಿ ನೋಡೋಣ.

ಶಾಮು:— ತುಸು ತಡೆ. ಇಂದಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ಗಂಡನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಚಿರಸಾಹಿತಿ ಯಾದನು. ' ಸಿರಿಗನ್ನಡಂಗೆಲೆ '

ಶಾಂತಾ:— ಏನರ ಅದ ತಗಿರಿ ನೋಡುಣು.

ಶಾಮು:— ಆ ಮೊನ್ನಿನ ಕವನ, ನಿನ್ನ ಸಿಟ್ಟಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ನೀನು ಆ ಕವನದ ಕೆಳಗಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಓದುವೆನೆಂದರೆ ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸುವೆನು.

ಶಾಂತಾ:— ಯಾವ ಹೆಸರು ?

ಶಾಮು:— ಮದಿವ್ಯಾಗಿ ಮೂರ ವರ್ಷದರೂ ಯಾವ ಹೆಸರ? ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೇನು ಇಷ್ಟರಾಗ?.....ಶಾಂತಾನಾಥ ಶಾಮನೆಂಬುವನು ! ಈ ಕವನಕ್ಕೆ ಮುದ್ರಾ ಶಾರದಾತನಯ ಶಾಮನೆಂದು ಅಳಿಸಿ ಶಾಂತಾನಾಥ-ಶಾಮನೆಂದು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಬಾ, ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅನ್ನು.

ಶಾಂತಾ:— ನಾ ಅಂಬೂದು ಬ್ಯಾಡಾ, ನಿವ್ ಹೇಳೂದು ಬ್ಯಾಡಾ.

ಶಾಮು:— ಆಂ? ಇಷ್ಟ ಕಷ್ಟ ಬಟ್ಟು ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಬರೆದ ಕವನದ ಒಳಗಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲವೆ?... ..ಚೆನ್ನೆ, ನನ್ನ ಮಾವನ ಹೆಣ್ಣೆ, ನನ್ನ ಮಾವಿನ ಹೆಣ್ಣೆ, ಹೆಣ್ಣಿನಂತೆ ರುಚಿಯಾ ಈ ಕವನವನು ರುಚಿಸು. (ಮಿಸಲಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು) ಇತ್ತ ಬಾ, ಈ ಕವನವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಅನ್ನು. (ಶಾಸು ತಿರುವಲ ಕವಿತೆಯು ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ. ಎಳುಟು ಸಾರಿನೋಡಿ..... ಅಶ್ವಯ್ಯದಿಂದಲೂ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದಲೂ) [ಸ್ವಗತ] ಎಲಾ! ಅನುಕ್ರಮಣಿ ಯೊಳಗ ನಮ್ಮ ಹೆಸರಿಲ್ಲಾ ! ಒಳಗ ನಮ್ಮ ಕವಿತಾ ಇಲ್ಲ ! ಎನಿದು ? ನನ್ನ ಕವಿತಾ ಹಾಕಿಯೇ ಇಲ್ಲ ! ಎಂತಹ ಅಪಮಾನವು !.....ಆತು, ನಮ್ಮಾಕಿ ಕಲೀದ ಇದ್ದದ್ದ ಗುಣಾ ಆತು. ನನ್ನ ಮರ್ಯಾದಿ ಶಾಯ್ತುಳು ಮಾರಾ-ಯಳು..... (ಮಾಸಿಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು) [ಪ್ರಕಾಶ] (ನಾಚಿಗೆಯಾದ)

ಪ್ರಿಯೆ, ನನ್ನ ಕವನವು ಮುಂದಿನ ಸಲ ಬರಲಿಹುದು. (ಗೌರವದಿಂದ) ಇಕೊ, ಇದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಗಂಡನ ಲೇಖನವಿದೆ. ಅದನ್ನಾದರೂ ತೋರಿಸುವೆನು. ಇತ್ತ ಬಾ. (ಪಾನು ತಿರುವಹತ್ತುವನು. ಆದೂ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ.) ಯಲಾ ಇವನ! ಕಡಿಕೆ Deceive ಮಾಡಿದರಲ್ಲ! Cheated, I am cheated .

(ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವನು.)

ಶಾಂತಾ:— (ಸಗುತ್ತ) ಯಾಕೆ ? ಛಾಪಿಸಿ ಬಂದಿಲ್ಲೇನು ?

ಶಾಮು:— ಇಲ್ಲಾ, ಮುಂದಿನ ಸಾರೆ ಹಾಕತಾರಂತ (ಸ್ವಗತ) ಹೇ ಭಗವಂತಾ! ಈ ಕವಿತೆ ಬರೆಯುವ ಹುಚ್ಚನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಏಕೆತ್ತ ಊರಿವೆ. ಈ ಕವಿತೆ ಬರೆಯುವದೂ ಬೇಡಾ, ಇವರು ಛಾಪಿಸುವದೂ ಬೇಡಾ. (ಪ್ರಕಾಶ) ಆತು, ತಾಟುಮಣಿ ಹಾಕನಡಿ. (ಶಾಂತಾ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವಳು)

[ತೆರೆ]

—————

ನಳೋಪಾಖ್ಯಾನ

ಪಾತ್ರಗಳು:

೧. ರಾಯರು:- ಅದೇ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ನೀರ-ಕ್ಷೀರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬಿದ್ದ ರಾಜಹಂಸ

೨. ಹೊರಗೆ (ಕೂತು) ಇರುವುದರಿಂದ ಒಳಗೆ ಬಾರದೆ ಮರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಲ್ಲಿ ನಾಥಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ರಾಯರ ರಾಣಿ

(ದೃಶ್ಯ:- ಎದುರಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವುದೇ ರಾಯರ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ. ಡಿಫಾರ್ಟ್ ಪಾಕಶಾಲೆ. ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಲಿದ ಅರ್ಜುನನಂತೆ ರಾಯರು ಮಲ್ಲಗಂಟು ಪಾಕಿ ಪಾಕಿಸದ್ದೆಗೆ ತೋಳೇರಿಸಿ, ಅಂದರೆ ಮೈಮೇಲಿನ ಅಂಗಿ ತೆಗೆದು, ಒಲೆಯೊಡನೆ ಗುದುಮುರಿಕೆ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಲೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ನೂರಾಯಂಟು ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಹರಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ಓಡಾಡಿದಾಗ ಹತ್ತಿಂಟು ಪಾತ್ರೆಗಳು ತಾಕಲಾಡಿ ಮೊಸರು ಹಾಲು ಎಣ್ಣೆಗಳ ಪೂರ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಒಲೆ ಒಮ್ಮೆ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ, ಒಮ್ಮೆ ಆರುತ್ತದೆ)

ಹೆಂಡತಿ:- (ಗದ್ದರಿಸುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಏನದು?.....ಮತ್ತೆ ನೋಡಿ ಚೆಲ್ಲಿದಿರಲ್ಲ ?

ರಾಯರು:- ಏನಿಲ್ಲನೀರು. ನೀರು ಹರಿದಾಂಗ ಹರಿಯಿತು (ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತ ಬಳಿಯಲು ಹೋಗುವರು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಥೂ, ಥೂ, ಒಳಗೆ ಯಾಕೆ ಮೋರೆ ಹಾಕತಿ? ಇಲ್ಲಿಯೇ ದೇವರು ಕೂತಾಡ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯೊಳಗೆಲ್ಲ ಮೈಲಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಡ ನಾರಾಯ್ಣು! ನಿಮ್ಮ ಅಸ್ತ ಅಸ್ತ ಮಡಿಮೈಲಿಗೆ ಕಲಿಸೇ ಇಲ್ಲೆನು? ನಿನಗೆ?

ಹೆಂಡತಿ:- ಸಾಕು ನಿಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮರು ಪಲ್ಯಾಕ ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರೇನು?

ರಾಯರು:- ಸ್ವಲ್ಪ ತಡಿ. ಮೊದಲು ಈ ಅಗ್ನಿನಾರಾಯಣನನು ಮೊದಲು ಮಾತಾಡಸತೀನಿ. (ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಪಾತ್ರೆ ಇಟ್ಟು ಹೋರಿಸಿದಾ ಉದಿ)

ಊದಿ, ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಹೊಗೆ ಇಡುಗಿ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿಹೋಗುವುದು. ಖೋಯ್, ಖೋಯ್, ಎಂದು ಕೆಮ್ಮುತ್ತಾ ಆಂ, ಮೊದಲನೇ ಬಾರಿ ಗಾಂಜಾ ಸೇದಿದ ಹಾಂಗ ಆಗತದ ನೋಡು, ನಿಂತಿರು. ಮೊದಲು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಲೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಒಂದು ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಬರೆದು ಹಾಕಿರೆಯೇ ಅಡಿಗೆ ಕೂಡತೀನಿ ನನ್ನ ಕಿಸೆದಾಗಿನ ಪೆನ್ನು ತಾ ಇಲ್ಲೆ (ಹೆಂಡತಿ ಸುಮ್ಮನಿರಲು) ಪೆನ್ನು ತಾ ಅಂದೆ ಘಾಂಟೆನ್ನ ಪೆನ್ನು.....

ಹೆಂಡತಿ:— ಹ್ಯಾಂಗ ಕೊಡಲಿ ಅಂದೆ!

ರಾಯರು:— ಅಂದರ ಓಹೋ! ಹೌದಲ್ಲ.....ನಿಲ್ಲು ಹಾಂಗಾದರ ನಾನ.....

ಹೆಂಡತಿ:— ಸಾಕು ಮೂರು ದಿವಸ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಹಾಕಬೇಕಾದರ ನಿಮಗ ಕಲೆಕ್ಟರು, ಗವ್ವರ್ನರು ಎಲ್ಲಾರು ಬರಬೇಕು ಮೇಲ ಕೆಲ್ಸಕ್ಕೆ. ಹನ್ನೆ ರಡೂ ತಿಂಗಳು ನಾವು ಹೆಂಗ ಮಾಡಬೇಕು?

ರಾಯರು:— ಹ! ಹ!! ನಿನ್ನ ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಹೇಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ ಕಾಣೆ?.....ತಿಂಗಳದೊಳಗ ಮೂರು ದಿವಸ ನಾನು ಕ್ಯಾಜುಅಲ್ ಲೀವ್ ತಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ನೀನೇ ಕಚೇರಿ ನಡೆಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದು ಆಗ ತಾನೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ-ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಬಹುದು.

ಹೆಂಡತಿ:— ಇರಲಿ—ಮೊದಲು ಬಾಯೊಳಗ ಊದುಗೊಳಿವೆ ಇಟ್ಟು-ಕೊಳ್ಳಿ.

ರಾಯರು:— ಅಂದರ? ಕಲೆಕ್ಟರಗ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕೊದು ಬ್ಯಾಡಾ ಅಂತಿಯೇನು? ಅಲ್ಲಾ. ಮೊದಲು ಮಳಿಗಾಲ ದಿವಸ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಾ ಹಸಿ ಕಿಚ್ಚು ಮತ್ತೆ ಹ್ಯಾಲ ಕಂಟ್ರೋಲ! ಅಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಣ್ಣ ಆದರೂ ಒಡೆದುಕೊಡಬಾರದ.....ಹೌದು ಹೌದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ಕ್ಷಮಿಸು ನೀನು ನಿತ್ಯ ತಕರಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿ. ಕಟ್ಟಿಗೆ ಚಕ್ರಿಯ ಹಾಗೆ ಒಡಿಸಿರಿ ಅಂತ..... ಇನ್ನೆ ಮ್ಯಾಲೆ ನಾನೇ ಸ್ವತಃ ಪರಶುರಾಮ ಆಗತೀನಿ. ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು ನುಚ್ಚು ನೂರು ಮಾಡಿದ ಹಾಂಗ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡಿ ಒಗೆಯತೀನಿ. ಏನೂ ಈಗ.....(ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂತೆಗೆದು) ಹೌದಲ್ಲ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೊತ್ತಾಗ ತದ. ಏನಾದರೂ ಆವೇಶ ಬರೂದಕ್ಕ....ಆಫೀಸ ಟಾಯಿ ಮ್ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿರತದ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಪಾತ್ರೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗತದ, ಮೊದಲು ಒಗ ರಣೆ ಕಾಸಿರಿ

ರಾಯರು:— ವಾ! ಅಷ್ಟು ಕಾಳಜೀ ಇಲ್ಲೇನು ನನಗ? ಒಲೆಯೊಳಗ ಉರಿ ಇದರ ಪಾತ್ರೆ ಸುಡಬೇಕು.....ಹಾಗಾದರೆ ಉರಿ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ (ಎಂದು ವಟಗುಡುತ್ತ ಆಚಿಯ ಮೂಶೆಯೊಳಗಿನ ಮಾಡದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಟಲಿ ತಂದು ನೋಡುವನು.) ಬರಿದೋ ಬರಿದು ತೆರವೋ ತೆರವು. ಈ ಸಾರೆ ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ತಂದಿಯೇ ಇಲ್ಲೇನು?.....ಓಹೊ ಮುಂದಿನ ಸರತಿ ಮೊದಲನೇ ತಾರಿಖಕ್ಕೆ! ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ? ಸ್ವಯಂ ಜೋತಿಯಿಂದಲೇ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಬೇಕಂತೇನು? ಇಲ್ಲಾ, ಹೀಗೆ ಸುಮ್ಮನೇ ಕೂತರ ಸರಕಾರದವರು ಕೇಳೋದಿಲ್ಲ ಡೆಪ್ಯುಟಿಶನ್ನ್ಯೂ ಒಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು

ಹೆಂಡತಿ:— (ಮತ್ತೆ ಏನು? ಎಂದು ಆಕ್ರೋಶ ಮಾಡಲು) ಈಗಲ್ಲ ಆಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿ ಹೇಳಿದೆ.....ಒಲಿ ಉರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಉಪಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತನ್ನು? ಒಲಿಗೆ ಕಾಗದವನ್ನಾದರೂ ಹಚ್ಚಬೇಕು ಅಂದರ ಪೇಪರ ಕಂಟ್ರೋಲು. ಇದ್ದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಗದಾ ಮೊನ್ನೆ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಿ.... ಸರಮೇಶ್ವರಾ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಿನ್ನಂತ ಒಂದು ಮೂರನೇ ಕಣ್ಣು ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದರೆ ಈ ಕಟಿಗೆ ಕಂಟ್ರೋಲಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸುಸೂತ್ರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ! ಏನು ಕಂಟ್ರೋಲೋ ಏನೋ! ಸುಸೂತ್ರ ನಮ್ಮ ತಂದಿತಾಯಿನ ಬರ್ಧ ಕಂಟ್ರೋಲ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇಂದಿನ ನಳೋಪಾಖ್ಯಾನ ಆದರೂ ತಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು.

ಹೆಂಡತಿ:— ಕಚೇರಿಗೆ ಹೊತ್ತು ಆಗಲಿಲ್ಲೇನು ನಿಮಗಿನ್ನೂ? ನಾವು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವ ಮುಂದೆ ಅಷ್ಟೇ ಇರತವ ನಿಮ್ಮ ಅವಸರ. ಈಗಲಾದರೂ ತಿಳಿಯಿತೋ ಇಲ್ಲೊ ಒಂವ. ಅಡಿಗೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಅದ ಅನ್ನೋದು.

ರಾಯರು:— ಒಪ್ಪಿದೆ ವಾರಾಯಳ ಒಪ್ಪಿಡಿ. ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಆಗದ ಹೊರತು ಒಬ್ಬರ ಕಷ್ಟ, ನಿಷ್ಕೂರ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗೂದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಂತೀನಿ.

ಹೆಂಡತಿ:— ನೀವೇನು ಅಂತೀರಿ?

ರಾಯರು:— ಹಾಗಾದರೆ ನೀನೇನು ಅಂತಿ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಒಗ್ಗರಣೆ ಆಯಿತಲ್ಲೋ ನೋಡಿರಿ ಅಂತೀನಿ.

ರಾಯರು:— ಅಲ್ಲಾ ಸುಸೂತ್ರ ಖಾನಾವಳಿಯಿಂದ ಒಂದು ತಾಟು ತಂಪು ಬಿಡಬೇಕು ಅಂತೀನಿ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಸುಡ್ಡಿ, ಹಿಂಡು ಹೊಲೇರು ಉಂಡ ತಾಟಿನೊಳಗೆ ಊಟಾ ಮಾಡಬೇಕು ಇನ್ನೆ? ಧಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಉಪ್ಪು ತುಪ್ಪ ಅವಲಕ್ಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಹಾಕಿಬಿಡಿ ನನಗೆ.....(ಸ್ವಗತ) ಏನಾದರೂ ಮೂರು ದಿವಸ ತಿಂದೆ ಬಿದ್ದೆ ರಾಯಿತು.

ರಾಯರು:— That's an idea! ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಬೇಕು ಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಬೇಕಾದರೆ ಚಹಾ ಅವಲಕ್ಕಿ ಮೇಲೆಯೇ ಕಥಾ ಸಾಗಿಸೋಣೇನು? ಹೌದು, Variety is the spices fo life. ವೈವಿಧ್ಯವೇ ಜೀವನದ ಮಸಾಲೆ. ಉತ್ತಮ ಮಸಾಲೆ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಹಚ್ಚತೀನಿ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಹೂ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಾಗಲಿಗಾಮ ಬಂದಮೇಲೆ ರಥಾ ಹ್ಯಾಂಗಾದರೂ ಸಾಗತದ. ನಾವು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡೋ ಮುಂದ ಕೂವಲೆಳೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆದರ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿನೇ ಬರತದ.

ರಾಯರು:— (ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾತಿನ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷನೇ ಇಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ) ಫೂ, ಫೂ! ಏನು ಸಂಸಾರ ಅದು ಅಂತೀನಿ. ಕಂಪ್ರೋಲ ಇಲ್ಲದ ಅವಲಕ್ಕಿ ಆದರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದೇ?

ಹೆಂಡತಿ:— ತಂದು ಹಾಕಿರಿ ಅಂದರೆ ಗಲಾಗಲಾ ಅಳೋದು, ಮತ್ತೆ ಅದು ಇಲ್ಲೇನು, ಇದು ಇಲ್ಲೇನು?

ರಾಯರು:— ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಅರಳಿಟ್ಟು? ಅದನ್ನಾಡರೂ ತಿಂದು ನೀರು ಕುಡಿದು ಆಗಬ್ ಅಂದು ರಾವಾ ಅಂತ ಮಲಗಿದರಾತು.

ಹೆಂಡತಿ:— ಇವೊತ್ತಿನಿಂದ ಕಚೇರಿಗೇನು ರಾಜಿರಾಮೆ ಏನು?

ರಾಯರು:— ನಿಮ್ಮ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ರಜಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಚೇರಿಗೆ ರಜಾ ತೆಗೆದುಕೊ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜಿ ನ್ನಾಮಿನೆ!.....(ಮತ್ತೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾಡಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ) ಏನು? ಅರಳಿಟ್ಟು ತೀರಿ ಹೋಗೇದ?

ಹೆಂಡತಿ:— ತೀರಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಿತ್ತಿಲ್ಲೆ !

ರಾಯರು:— ಆಯಿತು. ಅನ್ಯಥಾ ಶರಣಂ ನಾಸ್ತಿ. (ಖರುಗಟ್ಟಿ ಪಾಕಿ ಉದಲು ತೊಡುಗುವನು. ಕೆಲ ಹೊತ್ತು ಆದಮೇಲೆ ಫಟ್ಟಿನೆ ಯೋಜನೆ ಹೊಳೆದು) That's good (ಎಂದು 'ಸ್ಟೋವ್', ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವನು. ಎಣ್ಣೆ ಸಪ್ಪಳವಾಗುವದು.) ಆಯಿತು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಆಯಿತು ಅಂದೆ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಏನು, ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ದೇವರ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕೂತಿರೇನು ?

ರಾಯರು:— ಅಗ್ನಿ ನಾರಾಯಣನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಆಯಿತು, ಅಂದೆ. (ಎಂದವನೆ ಆದರೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಎಣ್ಣೆ ಸುರುವಿ ಕಡ್ಡಿ ಹಚ್ಚುವನು. ಭುಗ್ಗನೆ ಅಂಚೆಗು ಸಂತೆ ಉರಿಯಹತ್ತುವದು.) ಆಂ ! (ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವನು.)

ಹೆಂಡತಿ:— ಏನಿದು, ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ,—

ರಾಯರು:— (ಗಾಬರಿಯಾಗಿಯೂ ಆಗದಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತ) ಅಲ್ಲಾ, ಕಂಪನಿ ನಾಟಕದ 'ಕಂಸನಧ'ದೊಳಗೆ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆದ ಹಾಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಫರಿ ಸೀನರಿ ಆಯಿತು ನೋಡು. ಇನ್ನ ನೋಡು ಎರಡು ಮಿನಿಟಿನಲ್ಲಿ ನಳಪಾಕ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡತೀನಿ. (ಸುಡುತ್ತಿರುವ ಪಾತೇಲಿಯ ಮೇಲೆ ನೀರು ಸುರುವಲು 'ಫೋಯ್', ಎಂದು ಸಪ್ಪಳವಾಗುವದು) ಅಬಬ! ಕಾದ ತಲೆಗೆ ತಂಪು ಬಡಿದಾಗ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಿರಬೇಕು ನೋಡು.

ಹೆಂಡತಿ:— ಅಲ್ಲಾ, ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಹಾಕೋದು ಬಿಟ್ಟು ನೀರು ಯಾಕೆ ಹಾಕಿದಿರಿ ?

ರಾಯರು:— ಯಾಕೆ ಏನು ತಪ್ಪಾಯಿತು ? ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನೀರು ಬೇಕೇ ಬೇಕಲ್ಲೇನು ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಮೊದಲು ಒಗ್ಗರಣೆ ಹಾಕಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಪಲ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಪಾಕಿರಿ.

ರಾಯರು:— ಪಲ್ಟಿ ಬೇಡ, ಝುಣಕಾ ಮಾಡತೇನೆ, ನುಸ್ತ 'ಪಿಟ್ಟಿ ಭಾತ್' ಖೂಪ ಖೂಪ ಖಾಯಿಂಗಿ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿರಿ, ಮೊದಲು ಒಗ್ಗರಣೆ ಹಾಕಿರಿ ಅಂತೀನಿ.

రాయరు: — ఒగ్గరణి అందరేను? నశోపాఖ్యాద శ్రీకారేను? మోదలు హిట్టు హాకి. ఆ మేలే ఒగ్గరణి కేటాట్టరే ఏను ఆగతద? ఇవోత్తు నోడో ఆదర్శవాద నళపాక మాడితొరిసుతీని. ఇదరల్లీ నమ్మ కేవాడ కుదురితొ ధణ్ణనే కజీరిగి రాజీనామే కేటాట్ట నళచక్రవర్తి ఆగిబిడతీని.....ఎనందీ? గండసరిగి అడిగి బరువదిల్ల? నళ ఏనిద అంత మాడిది? దమయంతీ గండ ఇద్ద. ఒండు జాన్స్ ఆదరూ కేటాట్టనోడ. హాగే మనస్సు హాకి అడుగి మాడిబిట్టి అందరే యుద్ధోత్తర పునర్జనీయల్లి ఎల్ల విశ్వవిద్యాలయ గళల్లియూ బి. ఎ. వగ్గకే నళశాస్త్రవన్న ప్రధాన విషయంగా హజ్జు వంతి మాడి తొరిసతీనే.....ఇన్న మేలింద ఈ సంప్రదాయబద్ధ వాద “ స్థిరియో టాయిస్ట్ ” అడిగి సాకుమాడు. ప్రతియోండు క్షేత్రదల్లియూ హోస, హోస సంశోధనేగళాగబేకు.

హేండ్: — సాకు హుజ్జుజ్జాగ్. గండసరిగి ఏను తిళయతదే అడిగియోళగ?

రాయరు: — హౌద, మత్తూ అదీ మాత? గండసరిగి ఏను తిళయతదే అడిగియోళగి అంత! అన్న పూర్ణ బరికేయోళగ సవటు హిడిదరే ఏనాయిత? నాలగిగే రుజి అనబేకు నళపాక. విరాట నగరదల్లి కేయల్లి సవటు హిడిదు బల్లవనాన భిమసేన దౌపదియ గండనిద్ది ద్దిల్లవే?.....“ సూపశాస్త్ర ” బరేద అజ్జ కన్నడ కవి మూరనేయి మంగరస గండసిద్దనో హేంగుసిద్దనో? హేళు టుత్తర కేడు అందే.

హేండ్: — ఆయిత. నివోబ్బరు నాల్కనీయవరు.

రాయరు: — హౌదు అందే! మూరనేయి మంగరసన సూప శాస్త్రవన్న ప్రత్యక్ష రంగభూమిగి తంద నాను నాల్కనీ మంగరసనా దరే తప్పేను?.....ఇన్న మేలింద నాను అంతీని, ధర్మక్షేత్ర, కురుక్షేత్రగళ జొతేగి పాకక్షేత్రవన్న పురుషరే ఆకమిసబేకు, అంత.

ಅಂದರೆನೇ ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಪುನರ್ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದಾಗ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಒಂದು ಉದ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಅಂತ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನಾ ಕಳಿಸತೇನೆ. ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೇ ಕುರಿತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ರಚನೆ ಆಗಬೇಕು. ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಚಾರಾತ್ಮಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹೊರಡಬೇಕು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕಾದರೆ, ತರುಣ ಭಾರತೀಯರು ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ನಿರಾಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟಗವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ನಳನಾಗಬೇಕು, ಬಲ್ಲವನಾಗಬೇಕು, ಮಂಗರಸನಾಗಬೇಕು.... ಎಲ ಎಲ, ನೀರು ಸಳಮಳ ಕುದಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ತಲ್ಲ! (ಎಂದು ಕಡಲಿಯ ಹಿಟ್ಟು ಹಡುಕಾಡತತ್ತವನು.) ಕಡಲೀ ಹಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಅದೆ, ಕಡಲೀ ಹಿಟ್ಟು!.... (ಯಾವದೋ ಡಬ್ಬಿ ತಗೆದು ಕಡಲಿ ಹಿಟ್ಟೆಂದು ಸುರುವಲು, ಹೋಗಿ ವಾಸನೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿದ್ಯಾ! ಕಡಲಿಯ ಹಿಟ್ಟು ಅಂತ ಮೆಂತೇವ ಹಿಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ ನೋಡು. ಅಲ್ಲಾ, ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಹಿಟ್ಟುಗೂ ಒಂದೊಂದು 'ಲೇಬಲ್' ಹಚ್ಚಿ ಯಾಕೆ ಇಡಬಾರದು? ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುತನಾ ಅವರೆ ಈ ಅಬಲೆಯರಿಗೆ ತಲೆಬೇನೆ! ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಿಗೂ ಇನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಕಿಚನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟ್‌ನ ಮಾಡ ತೀನಿ.....ಏನಂದಿ? ಕಡಲೀ ಹಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲ? ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಹಿಟ್ಟು ಹಾಕು ಅಂತಿ?..... ಏನಂದಿ? ಬಾಜೂದವರ ಮನೆಯೊಳಗ ಕಡು ತರಬೇಕ? ನಾನ? ಕೈಯೊಳಗ ಪಾತ್ರೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಂದಿಯ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮುಂದ ಮೂನತ್ತಿರಡು ಹಲ್ಲು ತೆರೆದು 'Lend and lease' ಕಡಿ ಹಿಟ್ಟು Please. ಅಂತ ಕಡ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಲ್ಯಾ!.....ಆಂ? ಅವರೇ ಕೊಡಬೇಕಾಗೇವ! ನೀನ್ಯಾಕೆ ಅವರಿಗೆ ಕಡಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿ? ಅಂತು ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಶನಲ್ ಟ್ರೇಡ ಪಾಲಿಸಿ ನೀವೂ ಕಲಿತೀರಿ ಅನಬಾರದ?..... ಕಡಲೀ ಬೇಳೆ ಇದ್ದರ ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಂದಿ? ಹಲ್ಲೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ನುರಿಸು ಅಂದ್ಯೋ, ಏನು ಗುದ್ದಿ ಪುಡಿ ಮಾಡು ಅಂದ್ಯೋ.....ಓಹೋ, ಗರತಿಯ ಹಾಡು ಹಾಡುತ್ತ ಹೆಂಗುಸಿನ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರ ಹಿಡಿ ಅಂತೀಯಾ?.... ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾಡಬೇಕೇನ? ಝಣಕಾ. ಉತ್ತಮ ಪಿಟ್ಟ ಭಾತ.....

ಆಗಲಿ, ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ಅದೇನೋ ಮತ್ತೆ ಬಗಲೊಳಗೆ ಬುಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೆರಮನೆಗೇ ಹೋಗಬೇಕೋ, ಕೊರಮಜಿಯ ಹಾಂಗ. (ಎಂದು, ಮತ್ತೆ ಅಡಕಲು ಡಬ್ಬಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ನೋಡುವಾಗ ಕಡಲೆಯ ಹಿಟ್ಟು ಸಿಗುತ್ತದೆ.)
 'ಯುರೇಕಾ !'.....ನೋಡು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು ಹಾದಲ್ಲೋ ಮತ್ತೆ? (ವಾಸನೆ ನೋಡಿ) ಹಾ-ಹೌದು (ಎಂದು, ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲಾ ಸುರುವನು.)

ಹೆಂಡತಿ:— ಕೈ ಆಡಿಸಿರಿ ಲಗೂನೆ.

ರಾಯರು:— ಹಿಂಗೋ ! ಮತ್ತೆ ಅದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಪರಿಭಾಷಾ ಬೇರೆ ಅದ ಏನು ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಇಲ್ಲ ಬೇಗನೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿರಿ.

ರಾಯರು:— (ಸವಟಿನಿಂದ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತ) ಇನ್ನು ವಗ್ಗರಣೆ ಬೇರೆ ಕಾಸಬೇಕ. ಒಗ್ಗರಣೆ ಕಾಸೋದು !.....ಅಂದರೆ ಹೇಗೆ ಕಾಸೋದು ಅಂತ.....ಯಾಕೆ ಕೇಳಿಸೀತೇನು ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಕೇಳಿಸಿತು ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಒಗ್ಗರಣೆ ಕಾಸಲಿಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾ ಅಂಬೋದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಒಲೆಯೊಳಗೆ ಸವಟು ಚಾಚಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಎಣ್ಣೆಕಾಳು ಸುರುವಿರಿ.

ರಾಯರು:— ಒಲೆಯೊಳಗೆ ಸವಟು ಚಾಚಿರಿ.....ಸರಿ, ಚಾಚಿದೆ. (ಸವಟು ಇಟ್ಟು) ಎಣ್ಣೆಕಾಳು ಸುರುವಿರಿ.....(ತಲೆ ತುರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳು ಅಂದರೇನು ? ಇದೇನೋ ಹೊಸಾ ಶಬ್ದಾನೆ ಹೇಳಿದಿಲ್ಲ ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಹೊಸ ಶಬ್ದ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರತದ ಮಣ್ಣಾಗ ? ಒಳ್ಳೇಎಣ್ಣೆ ಸಾಸವೆಕಾಳು ಹಾಕಿರಿ ಅಂದೆ.

ರಾಯರು:— ಓಹೋ, ಹಿಂಗೋ by linguistire rules of contraction ಒಳ್ಳೇ ಎಣ್ಣೆ ಸಾಸವೆಕಾಳು ಹೋಗಿ ಎಣ್ಣೆಕಾಳು ಆಯ್ತೇನು ?.....ಸರಿ. (ಎಂದು ಎಣ್ಣೆ ಸುರುವಿ ಕಾಳುಹಾಕುವನು) ಆಯಿತು— ಎಣ್ಣೆಕಾಳು ಹಾಕಿದೆ ಸುರುವಲ್ಯಾ ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಇದೇನು ಒಗ್ಗರಣೆ ಕಾಳಿನ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ ?

ರಾಯರು:— ಅಂದರೆ?.... ಓಹೋ ಸಂಸಾರ ಕುಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಕುನ್ನಿಗಳು ಚಟಪಟ ಒದ್ದಾಡುವಂತೆ ಅವೂ ಒದ್ದಾಡಬೇಕಲ್ಲವೇ? (ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಕಾಸುವನು) ಅಲ್ಲಾ, ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅನ್ನ ಯಾವಾಗ ಆಗ ಬೇಕು ಅಂತಿನ್ನಿ.....ಐದು ಮಿಸಿಟುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅನ್ನ ಸಿದ್ಧವಾಗುವಂತಹ ಒಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಹುಡುಕಬಾರದೇ; ಈ ವೈಜ್ಞಾನಿಕರು ಅದಕ್ಕೇನೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಈ ಜನಗಳು ಅನ್ನೋದು. ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಳಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಮುಷು-ಗುಂಡು ಬಾಂಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಕ್ಷಿಂತ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವು ರಸಪಾಕ ಪಕ್ವಾನ್ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಇಂದ್ರಜಾಲವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಬಾರದೇ?..... ಹೌದು ಹೌದು. ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಇಡತೀನಿ (ಎಂದವ ವಿಚಾರ ಮಗ್ನತೆಯಲ್ಲಿ ಆಕ್ತಿ ಹಾಕಿ ನೀರು ಹಾಕುವದನ್ನು ಮರೆತು ಹಾಗೇ ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಡುವನು)ನವ ಮತವಾದ, ಸಮತಾವಾದ, ಎಂದ ಅನೇಕವಾದಗಳ ಯುಗವಿದು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜೊತೆಗೆ ಪುರುಷರೂ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವೀಣರಾಗಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ ಕೂಡದೇ ಪುರುಹರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯೊಡನೆ ಅರ್ಧಭಾಗ ವಹಿಸಬೇಕು.....ಹೌದು ಹೌದು, I am here for the cause of the depressed class. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಸಮಾಜದಷ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮಾಜ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಅಬಲೆ ಇಂದು ಸಬಲೆಯಾಗಿ ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ನಡುಮನೆಗೆ, ನಡುಮನೆಯಿಂದ ಪಡಸಾಲೆಗೆ ಪಡಸಾಲೆಯಿಂದ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಮರಭೂಮಿಗೆ ಧುಮುಕಬೇಕು. ಅಂದ ರೇನೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮತಾವಾದವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಹೆಂಡತಿ:— (ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ) ಏನಿದು ವಾಸನೆ! ಏನೋ ಹೊತ್ತಿದ ವಾಸನೆ?

ರಾಯರು:— ಎಲ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಇಂದ್ರಜಾಲವು ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆಯೋ ಏನು? ಆಗಲೇ ಅನ್ನದ ತವ್ವೇಲಿಯಿಂದ ಚಿನ್ನದ ಹೊಗೆ! (ಎಂದು ಮುಚ್ಚಳ ತೆಗೆಯುವನು) My God! My Godness! ಹಣೇ ಬರಹ! ಅನ್ನಕ್ಕೆ ನೀರೇ ಸುರುವಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಅಕ್ಕಿನೇ ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೇನಿ.....ಏನಣ. ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡೋದು? (ಹೊರಗೆ ಯಾರೋ ಕೂಗುವರು)

ಹೆಂಡತಿ:— ಹ್ಯಾಗೇನು ಅನಾಯಸೇ ಏಕಾದಶಿ ಆಗೇದ ಇವತ್ತೆ. ಹೊರಗೆ ಯಾರೊ ಅಧಿತಿಗಳು ಬಂದ ಹಾಗೆ ಕಾಣತದೆ ನೋಡಿ.

ರಾಯರು:— ನಮ್ಮ ಅರಸನ ವಾಸನೆ ಬಡಿದೇಬಂದಂತೆ ಕಾಣತದೆ ಅವರೂ (ಹೊರಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೂಗು) ಓ. ಓ! ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲರೇ ಹೊರಗೆ ಹೋಗ್ಯಾರ ಹೊರಗೆ! ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ-ಊರಿಗೆ ಹೋಗ್ಯಾರ ಊರಿಗೆ!..... (ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಹೋದನೇ ಪ್ರಾಣಿ. ಮೂರ್ಖ ನನ್ನ ಧ್ವನಿ ಆದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಗೊತ್ತು ಹತ್ತಲಿಲ್ಲೋ. ಏನು ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ಕೂಗಿದಾಗ ನನ್ನ ಧ್ವನಿನೇ ಬದಲಾಯಿತೋ?

ಹೆಂಡತಿ:— ನಿತ್ಯಾ ಇಂತಹ ನಳಪಾಕ ಮಾಡಿದರೆ ನೀವೇ ಬದಲಾಗ ತೀರಿ. ಸಾಕು ಹೊರಗೆ ಕೂಡಿ

ರಾಯರು:— ಅಂದರೆ? (ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ದಂಗುಬಡೆದುಹಂಚಿ ಯನ್ನು ನೊಡುವಾಗ—)

ತೆರೆ —

ಅವ್ವ ಹೆಚ್ಚೊ? ಅವ್ವ ಹೆಚ್ಚೊ?

ವಿಜಯಾ:— ('ತಾಯಿಗಿಂತ ಬಂಧುವಿಲ್ಲ, ಉಪ್ಪಿಗಿಂತ ರುಚಿಯಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಪಾಠವಾಡುತ್ತಿರುವಳು)

ರಾಘು:— ಯೇ ವಿಜಯಾ, ಏನು ಒಂದೇ ಸವನೆ ಗುಂಗೀ ಹುಳದ ಹಾಂಗ ರಾಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿಯೇ? ನಾನು ಅಲ್ವಿಬ್ರಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗೇದ!

ವಿಜಯಾ:— ಅಲ್ವಿ ಬ್ರಾನಾರ ಮಾಡು ಟಿಂಗಿನ ಜೂಬ್ರಾನಾರವಾಡು. ನಾಯೇನು ನಿನಗೆ ತ್ರಾಸು ಕೊಡತೇನೊ? ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕವರು ನಾಳೆ ಗಾದೆಯ ಮಾತು ಪಾಠವಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳ್ವಾರ.

ರಾಘು:— ಗಾದೀ ಮಾತು ಆತು, ಕುರ್ಚೀದ ಮಾತು ಆತು. ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ತ್ರಾಸ ಆಗುತ್ತದ ತಗೀ. ಹೀಗೆ ನೀನು ಗೊಂದಲ ಹಾಕಿದರ ನಾನು ಗಣಿತ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು?

ವಿಜಯಾ:— ಓಹೋ! ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯರ ಮರಿಗಳೇ ತಮ್ಮ ತಲೆಗೆ ತ್ರಾಸು ಆಗುತ್ತದ ಏನು?

ರಾಘು:— ಹೌದು, ನೀನು ನಾಯಿಯ ಮರಿಯ ಹಾಂಗ ಒದರೋದು ಕಡಿಮೆವಾಡು.

ವಿಜಯಾ:— ಅಲ್ಲೊ ರಾಘು, 'ತಾಯಿಗಿಂತ ಬಂಧು ಇಲ್ಲ ಅಂದರೇನು?

ರಾಘು:— ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಅನಬಾರದು ತಾಯ್‌ಗಿಂತ ಬಂದು ಇಲ್ಲ ಅಂದರ ತಂದೆಗೆ ಅಸಮಾನ ಅಲ್ಲೇನು? ತಂದೆಯೂ ಬಂಧು ಅಲ್ಲವೇನು?

ವಿಜಯಾ:— ಹೌದು ಅದರೆ ತಾಯ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಲ್ಲಾ ಅಂತ.

* ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋ, ನು ಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಬಂಧುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ರಾಘು:— ಯಾರು ನಿಮ್ಮ ಅಕ್ಕವರು ಹೇಳಿದರು ಹೌದಲ್ಲೋ! ಆ ಗಾಡಿಯ ವಾತು ಬರೆದವರು ಹೆಂಗಸರೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ನಾನೂ ಗಾಡಿಯ ವಾತು ಬರೀತೇನೆ. ತಂದೆಗಿಂತ ಬಂಧು ಇಲ್ಲ ಅಂತ.

ವಿಜಯಾ:— ಖರೇ ಹೇಳು ರಾಘು ತಾಯ್ ಹೆಚ್ಚೊ ತಂದೆ ಹೆಚ್ಚೊ!

ರಾಘು:— ನೀನೇ ಹೇಳು ನಿನಗೆ ಅವ್ವನ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯೋ ಅಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯೋ?

ವಿಜಯಾ:— ‘ತಾಯೆ ನಿನ್ನು ಸಕಾರ ಮರೆಯೆ ನಾನೆಂತು ಮಾಯೆ-ಯುಳ್ಳಾಕೆ ನೀನಲೆಯ ಹಿತಬಂಧು’ ಇಂತ ಕವಿತೆಯೊಳಗ ಹೇಳಿಲ್ಲೇನು? ನೋಡು ನಮ್ಮ ಅವ್ವ ನಾವು ಸಣ್ಣ ಕೂಸು ಇದ್ದಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಜೋಪಾನ ಮಾಡತಾಳ. ನಾನಂತೂ ಸಣ್ಣ ಕೂಸು ಇದ್ದಾಗ ಬೆಳತನಕ ಹಟಮಾಡು ತಿದ್ದಿ ನಂತ.

ರಾಘು:— ಹೂಂ! ನೆನಪು ಅದ ಏನು ನಿನಗ?

ವಿಜಯಾ:— ಆಲ್ಲೋ ಮೊನ್ನೆ ಅವ್ವ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲೇನು? ನಾನು ಅಳಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದಕೂಡಲೆ ಅಪ್ಪ ಅವ್ವನ್ನ ಬಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದೆನಂತ ಯಾಕೆ ಅಳಸತೀ ಅಂತ. ಆದರೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಆದರೂ ನನ್ನ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಆಡಿಸಿ, ಚುಕ್ಕು ತಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಅಂತ.

ರಾಘು:— ಹೌದು, ಚುಕ್ಕು ತಟ್ಟಿ ಜೋಗುಳ ಹಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪ ಅಂದರೇನು ಕೈಯೊಳಗ ಬಳಿ ಇಟ್ಟುನೇನು? ಚುಕ್ಕು ತಟ್ಟುವದು ಅವ್ವನ ಕೆಲಸ.

ವಿಜಯಾ:— ಹೌದು, ಚುಕ್ಕು ತಟ್ಟುವದು ಅವ್ವನ ಕೆಲಸ. ಎರಡೂ ಹೊತ್ತು ಅಡಿಗೆ, ಎರಡುಹೊತ್ತು ಚಹಾ, ಪಂಚಮೆಯಲ್ಲಿ ತಂಬಿಟ್ಟು ದೀಪಾವಳಿ ಯಲ್ಲಿ ಚಕ್ಕಲಿ, ಕರಚೀಕಾಯಿ, ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡೋದು ಅವ್ವನ ಕೆಲಸ. ಅವ್ವನೆಂದರೇನು ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಯಂತ್ರ ಏನು?

ರಾಘು:— ಹೌದು, ಅಪ್ಪ ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ಒಂದು ಕವ್ವು ಚಹಾ ಸುದ್ದಾ ಪೂರಾ ಕುಡಿಯದೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಹಸಿವೆ-ನೀರಡಿಕೆ ಅನ್ನದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದುತಾಸು ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುದ್ದಾ ಪುರಸತ್ತು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅವ್ವ ನೋಡಿದರೆ ದಿನಾಲು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬರೀ ಘುರು ಘುರು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆವ್ಯಾಲೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಬೆವರು ಸೂಸಿ ದುಡಿದು

ಪಹಿಲಾಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕೈತುಂಬ ಪಗಾರ ತಂದು ಅವ್ವನ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವ್ವ ಕರ್ಚಿಕಾಯಿ ಚಕ್ಕುಲಿ ಹ್ಯಾಂಗ ಮಾಡತಾಳ ಹೇಳತೀನಿ.

ವಿಜಯಾ:— ಆದರೆ ಅವ್ವ ನೋಡು ಒಂದು ದಿವಸ ಆದ್ಯು ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡತಾಳೇನು ? ದೀಪಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಲು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ತೋಟಿ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗತೀನಿ ಅಂದರ ರುಚಿ ರುಚಿ ಫರಾಳ ಮಾಡಿಕೊಡತಾಳೆ. ಪಂಜುಗೆ ಹೋಗತೀನಿ ಅಂದರ ಬುರುಬುರಿ ಕಲಸನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಡತಾಳೆ. ಆದರೆ ಅವ್ವ ಮಧ್ಯಾನ್ದದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ನೋರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾ ಅಂದರ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಂಜಿಕೆ ಬರುತದ.

ರಾಘು:— ಆದರ ಅವ್ವ ಬರೇ ನನಗ ಜಡ್ಡಾ ದಾಗಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡತಾಳ. ಒಂದು ದಿವಸ ಆದರೂ ಅವ್ವ ನಿನ್ನ ಹೊಡೆದದ್ದು ನೋಡೀಯೇನು ? ಅವ್ವ ನೋಡಿದರ ದಿನಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಸಾರೆ ಬಾಯ್ ಬಾಯುವ ಹಾಂಗ ಸೋಟಿ ಹಿಂಡತಾಳ. ಮೊನ್ನಿನ ದಿವಸ ಮ್ಯಾಟಿನಿ ಸೀನಿಮಾಕ್ಕೆ ಅಂತ ಅವ್ವ ರೊಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದರೂ ಹೋಗಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಯಾಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಿ ಅಂತ ಅವ್ವ ಡುಬ್ಬ ಬಾಯೋಹಾಂಗ ಹೊಡದಳು. ಮತ್ತ ದಿನಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾರೆ ಪೇಟೆಗೆ ಅಟ್ಟತಾಳ, ಒಮ್ಮೆ ಪಲ್ಯಾಕಾಯಿ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಿರಾಣಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಿನ್ನ ಹೊಸ ಪೋಲಕಾ ಪರಕಾರ ತರಲಿಕ್ಕೆ—ಹೀಗೆ ದಿನಾ ಓಡ್ಯಾಡಿ ಓಡ್ಯಾಡಿ ಕಾಲು ಸೋತುಹೋದರೂ ಮತ್ತೆ ಡುಬ್ಬ ಬಾಯೋಹಾಂಗ ಹೊಡಿಸಿಕೋಬೇಕು. ಅಂದರ ?

ವಿಜಯ:— ಹೌದು, ನಿನಗೆ ಅವ್ವನೇ ಚಲೋ. ನನಗೆ ಅವ್ವನೇ ಚಲೋ.

ರಾಘು:— ಹಾಗಾರ ಇಬ್ಬರೂ ಚಲೋ ಅನ್ನು. ಒಬ್ಬರೇ ಚಲೋ ಅನ್ನ ಬೇಡ.

ವಿಜಯಾ:— ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಗಾಡೆಮಾತು ಸಾಠ ಮಾಡಬಾರದೇನು ?

ರಾಘು:— ಹಾಗಾದ್ರೆ ಮಾಡು ಕಲಿಸಿದ ಅಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೇಳು 'ಅಕ್ಕಾ ಅವರ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ಕಣ್ಣು ಹೆಚ್ಚಿನದು' ಅಂತ.

ವಿಜಯಾ:— ಊಹೂಂ ! ಅಂತೂ ಅಕ್ಕನಕ ಕಣ್ಣಲ್ಲೇ ಬೊಟ್ಟು ಚುಚ್ಚಿದೆ ಅಲ್ಲ !

ನಮ್ಮ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

ಪರಿತ್ಯಕ್ತೆ (ಪತ್ನೀದಾರಿ)	೧	೪	೦
ಎನ್ನೆ-ಏಕಾಂಕಗಳು	೨	೦	೦
ವಾತ್ಸಾಯನ ಕಾಮಸೂತ್ರ	೬	೦	೦
ನಪುಂಸಕತೆ (ಸಚಿತ್ರ)	೦	೫	೦
ಭೂಮಿಗಿಳಿದ ತಾರೆ (ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿದೆ)....				

ವಿವರಗಳಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮನೋರಂಜನ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ,
ಧಾರವಾಡ

